II

(Nezakonodajni akti)

SKLEPI

Kazalo

1. Postopek 5

2. Ozadje in opis ukrepov, ki so predmet preiskave 7

2.1 Splošni okvir 7

2.1.1 Prvotne pogodbe 7

2.1.2 Podaljšanje prvotnih pogodb 7

2.1.3 Privatizacija družbe Siremar in sklenitev nove pogodbe 8

2.2 Ukrepi, ki so predmet sklepov iz let 2011 in 2012 9

2.3 Podroben opis ukrepov, ki so predmet tega sklepa 9

2.3.1 Podaljšanje prvotne pogodbe med državo in družbo Siremar 9

2.3.2 Nezakonito podaljšanje pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar 12

2.3.3 Privatizacija družbe Siremar, posredno osebno jamstvo in povečanje kapitala družbe CdI 13

2.3.4 Nova pogodba 20

2.3.5 Prednostni privez 22

2.3.6 Ukrepi, določeni z zakonom iz leta 2010 22

2.4 Postopek za ugotavljanje kršitev št. 2007/4609 22

3. Razlogi za začetek in podaljšanje postopka 25

3.1 Podaljšanje prvotne pogodbe med državo in družbo Siremar 25

3.1.1 Upoštevanje sodbe v zadevi Altmark in obstoj pomoči 25

3.1.2 Združljivost 26

3.2 Nezakonito podaljšanje pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar 26

3.3 Privatizacija družbe Siremar, posredno osebno jamstvo in povečanje kapitala družbe CdI 26

3.3.1 Privatizacija družbe Siremar 26

3.3.2 Posredno osebno jamstvo 27

3.3.3 Povečanje kapitala družbe CdI 27

3.3.4 Združljivost 27

3.4 Nova pogodba med italijansko državo in družbo CdI 27

3.5 Prednostni privez 28

3.6 Ukrepi, določeni z zakonom iz leta 2010 28

4. Pripombe Italije 28

4.1 O obveznostih javne službe in konkurenčnem okolju 28

4.2 O morebitnem nezakonitem podaljšanju pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar 29

4.3 O privatizaciji poslovne veje družbe Siremar 30

4.3.1 O preglednosti in nediskriminatornosti postopka 30

4.3.2 O prodaji sredstev, ki ne spadajo v okvir poslovne veje družbe Siremar 30

4.3.3 O prodaji sredstev poslovne veje družbe Siremar v svežnju z novo pogodbo 31

4.3.4 O imenovanju neodvisnega strokovnjaka 31

4.3.5 O preglednosti postopka 31

4.3.6 O prvem in drugem poročilu družbe Ecorys 31

4.3.7 O nacionalnem pravdnem sporu in dokončni oddaji družbi SNS 32

4.4 O skladnosti nove pogodbe z merili iz sodbe v zadevi Altmark 33

4.5 O 6,5-odstotni premiji za tveganje, določeni v direktivi odbora CIPE leta 2010 33

4.6 O skladnosti nove pogodbe s sklepom o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 34

4.7 O posrednem osebnem jamstvu 34

4.8 O prednostnem privezu 35

4.9 O ukrepih, določenih z zakonom iz leta 2010 35

4.10 O odsotnosti gospodarske kontinuitete med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo CdI 36

5. Pripombe zainteresiranih strani 37

5.1 Pripombe družbe Siremar pod izredno upravo 37

5.1.1 O postopku za ugotavljanje kršitev št. 2007/4609 37

5.1.2 O podaljšanju prvotne pogodbe 37

5.1.3 O morebitnem nezakonitem podaljšanju pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar 38

5.1.4 O novi pogodbi 39

5.1.5 O privatizaciji družbe Siremar in posrednem osebnem jamstvu 39

5.1.6 O gospodarski diskontinuiteti med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo CdI 40

5.1.7 Dodatna predložitev sklepa državnega sveta o posrednem osebnem jamstvu 41

5.2 Pripombe družbe SNS 41

5.2.1 Prva predložitev 41

5.2.2 Druga predložitev 41

5.2.3 Tretja predložitev 42

5.3 Pripombe družbe Pan Med 43

5.4 Pripombe družbe Grandi Navi Veloci 44

5.5 Dopis župana Liparija 45

6. Predložitve družbe Compagnia delle Isole 45

6.1 Prva predložitev 45

6.2 Druga predložitev 46

6.3 Tretja predložitev 46

7. Pripombe Italije na pripombe in predložitve zainteresiranih strani 47

8. Ocena 47

8.1 Obstoj pomoči v smislu člena 107(1) PDEU 47

8.1.1 Podaljšanje prvotne pogodbe med družbo Siremar in Italijo 48

8.1.2 Nezakonito podaljšanje pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar 50

8.1.3 Oddaja nove pogodbe v svežnju s poslovno vejo družbe Siremar in prednostnim privezom družbi SNS, povečanje kapitala družbe CdI in posredno osebno jamstvo 51

8.1.4 Ukrepi, določeni z zakonom iz leta 2010 71

8.1.5 Sklepna ugotovitev glede obstoja pomoči 73

8.2 Zakonitost pomoči 74

8.3 Združljivost pomoči 74

8.3.1 Podaljšanje prvotne pogodbe med državo in družbo Siremar 74

8.3.2 Nezakonito podaljšanje pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar 83

8.3.3 Davčne oprostitve, povezane s postopkom privatizacije 84

8.3.4 Sklep glede združljivosti pomoči 84

8.4 Odziv na predložitve družbe CdI 85

9. Sklepna ugotovitev 85

10. Vračilo 86

11. Gospodarska kontinuiteta 87

11.1 Obseg prenosa 87

11.2 Cena prenosa 88

11.3 Identiteta lastnikov 89

11.4 Čas prenosa 89

11.5 Ekonomski razlogi za prenos 89

11.6 Sklepna ugotovitev glede gospodarske kontinuitete med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo SNS 90

SKLEP KOMISIJE (EU) 2022/448

z dne 17. junija 2021

glede ukrepov SA.32014, SA.32015 in SA.32016 (2011/C) (ex 2011/NN), ki jih je Italija izvedla za družbo Siremar in njeno pridobiteljico, družbo Società Navigazione Siciliana

(notificirano pod dokumentarno številko C(2022) 4268)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1), točka (a), Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ([1]), in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

(1) Komisija je 6. avgusta 1999 sprejela odločitev o začetku postopka iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) v zvezi s pomočjo, plačano na podlagi prvotnih javnih naročil storitev (v nadaljnjem besedilu: prvotne pogodbe) šestim družbam, ki so takrat sestavljale skupino Tirrenia ([2]).

(2) Italijanski organi so v fazi preiskave zaprosili za razdelitev primera skupine Tirrenia, da bi se lahko prednostno sprejela končna odločitev v zvezi z družbo Tirrenia di Navigazione (v nadaljnjem besedilu: družba Tirrenia). Razlog za to zahtevo sta bila načrt italijanskih organov za privatizacijo skupine, in sicer najprej družbe Tirrenia, in njihov namen, da bi pospešili postopek v zvezi s to družbo.

(3) Komisija je ugodila zahtevi italijanskih organov in z Odločbo Komisije 2001/851/ES ([3]) končala postopek, ki ga je začela v zvezi s pomočjo, dodeljeno družbi Tirrenia (v nadaljnjem besedilu: odločba iz leta 2001). Pomoč je razglasila za združljivo pod pogojem, da italijanski organi spoštujejo nekatere zaveze.

(4) Komisija je z Odločbo 2005/163/ES ([4]) (v nadaljnjem besedilu: odločba iz leta 2004), razglasila nadomestilo, ki je bilo dodeljeno družbam v skupini Tirrenia, razen družbi Tirrenia ([5]), za delno združljivo z notranjim trgom, in sicer pod pogojem, da italijanski organi spoštujejo določene zaveze, in za delno nezdružljivo z notranjim trgom. Odločba je temeljila na računovodskih podatkih iz obdobja 1992–2001 in vključevala pogoje za zagotovitev združljivosti nadomestila ves čas trajanja prvotnih pogodb (tj. do leta 2008).

(5) Splošno sodišče je s sodbo z dne 4. marca 2009 v združenih zadevah T-265/04, T-292/04 in T-504/04 (v nadaljnjem besedilu: sodba iz leta 2009) ([6]) odločbo iz leta 2004 razglasilo za nično.

(6) Komisija je 5. oktobra 2011 začela nov formalni postopek preiskave v zvezi z več dodatnimi ukrepi, ki jih je Italija sprejela v korist družb nekdanje skupine Tirrenia (v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2011). Preiskava se je med drugim nanašala na nadomestila, dodeljenima družbi Siremar – Sicilia Regionale Marittima (v nadaljnjem besedilu: družba Siremar) za opravljanje storitev na več pomorskih poteh od 1. januarja 2009, in postopek privatizacije poslovne veje družbe Siremar (glej oddelek 2.3.3).

(7) Sklep iz leta 2011 je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ([7]). Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo svoje pripombe o ukrepih v okviru preiskave.

([1]) UL C 28, 1.2.2012, str. 18, in UL C 84, 22.3.2013, str. 58.

([2]) UL C 306, 23.10.1999, str. 2. Nekdanja skupina Tirrenia je bila sestavljena iz družb Tirrenia di Navigazione S.p.A., Adriatica S.p.A., Caremar – Campania Regionale Marittima S.p.A., Saremar – Sardegna Regionale Marittima S.p.A., Siremar – Sicilia Regionale Marittima S.p.A. in Toremar – Toscana Regionale Marittima S.p.A.

([3]) Odločba Komisije 2001/851/ES z dne 21. junija 2001 o državnih pomočeh, ki jih je Italija dodelila pomorskemu podjetju Tirrenia di Navigazione (UL L 318, 4.12.2001, str. 9).

([4]) Odločba Komisije 2005/163/ES z dne 16. marca 2004 o državni pomoči, ki jo je Italija izplačala ladjarskim družbam Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar in Toremar (skupina Tirrenia) (UL L 53, 26.2.2005, str. 29).

([5]) Družbam Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar in Toremar.

([6]) Sodba Splošnega sodišča z dne 4. marca 2009 v združenih zadevah T-265/04, T-292/04 in T-504/04, Tirrenia di Navigazione in drugi / Komisija, EU:T:2009:48.

([7]) UL C 28, 1.2.2012, str. 18.

(8) Italija je svoj odgovor na sklep iz leta 2011 predložila z dopisom z dne 15. novembra 2011. V zvezi z ukrepi, ki so predmet tega sklepa, je Komisija prejela pripombe družb Società Navigazione Siciliana S.p.A. (v nadaljnjem besedilu: družba SNS), Pan Med Lines S.r.l. (v nadaljnjem besedilu: družba Pan Med) in Grandi Navi Veloci S.p.A. (v nadaljnjem besedilu: družba GNV) (glej oddelek 5). Posredovala jih je Italiji in ji dala možnost, da nanje odgovori.

(9) Italijanski organi so 10. januarja 2012, domnevno zaradi pravne varnosti, Komisijo uradno obvestili o osnutkih pogodb o javnih naročilih storitev (v nadaljnjem besedilu: pogodbi), ki naj bi ju podpisal prihodnji pridobitelj poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar in na podlagi katerih bi se plačevalo nadomestilo za zagotavljanje javnih storitev.

(10) Komisija je 7. novembra 2012 razširila področje postopka preiskave, med drugim v zvezi z (i) nezakonitim podaljšanjem pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar, (ii) morebitno pomočjo družbi Compagnia delle Isole (v nadaljnjem besedilu: družba CdI), prvi pridobiteljici veje družbe Siremar v okviru njene privatizacije, in (iii) nadomestili za javne storitve, ki naj bi se družbi CdI plačevala na podlagi nove pogodbe, sklenjene z italijansko državo. Komisija je 19. decembra 2012 sprejela spremenjeno različico ([8]) navedenega sklepa (v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2012, skupaj s sklepom iz leta 2011: sklepa iz let 2011 in 2012).

(11) Sklep iz leta 2012 je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ([9]). Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo svoje pripombe o ukrepih v okviru preiskave.

(12) Italija je svoj odgovor na sklep iz leta 2012 predložila z dopisoma z dne 7. in 13. decembra 2012. V zvezi z ukrepi, ki so predmet tega sklepa, je Komisija prejela pripombe družb Pan Med, Siremar, SNS in CdI (glej oddelka 5 in 6). Posredovala jih je Italiji in ji dala možnost, da nanje odgovori.

(13) Komisija je 5. oktobra 2012 naročila družbi Ecorys Netherlands BV (v nadaljnjem besedilu: družba Ecorys), naj na podlagi dveh alternativnih scenarijev pripravi oceno tržne vrednosti zadevnih sredstev družbe Siremar, ki so se prodajala (glej oddelek 2.3.3.7). Družba Ecorys je svoje končno poročilo predložila 4. septembra 2013 (v nadaljnjem besedilu: prvo poročilo družbe Ecorys). Komisija je to poročilo 27. septembra 2013 posredovala Italiji. Na zahtevo italijanskih organov je 18. novembra 2013 zagotovila italijanski prevod poročila družbe Ecorys. Italija je 17. decembra 2013 predložila svoje pripombe, vključno z nasprotnim vrednotenjem, ki ga je pripravil njen neodvisni strokovnjak, družba Banca Profilo S.p.A.

(14) Komisija je 24. junija 2013 več družbam, ki delujejo v pomorskem sektorju, poslala dopis, v katerem jih je zaprosila za prostovoljne podrobne informacije o poteh, na katerih je družba Siremar opravljala storitve v obdobju 2009–2012, in o pogojih njene privatizacije. Odgovorila je le družba CdI, ki je takrat storitve opravljala na podlagi nove pogodbe.

(15) Komisija je s Sklepom Komisije (EU) 2018/261 z dne 22. januarja 2014 ([10]) (v nadaljnjem besedilu: sklep iz leta 2014) končala formalni postopek preiskave v zvezi z nekaterimi ukrepi, ki jih je dežela Sardinija sprejela v korist družbe Saremar (glej uvodno izjavo 36).

(16) Službe Komisije so se 15. oktobra 2014 sestale s predstavniki družbe Siremar in italijanskimi organi. Poleg tega so se službe Komisije 23. oktobra 2014 sestale tudi s predstavniki družbe CdI in italijanskimi organi. Po tem srečanju je družba CdI 30. oktobra 2014 Komisiji predložila dodatne informacije.

(17) Komisija je v zvezi z družbo Siremar od Italije zahtevala dodatne informacije z dopisi z dne 30. januarja 2012, 16. marca 2012, 1. avgusta 2012, 22. novembra 2012, 12. aprila 2013, 12. junija 2013, 27. junija 2013, 11. julija 2013, 29. julija 2014, 6. novembra 2014, 16. oktobra 2015, 25. januarja 2018, 29. marca 2018, 31. avgusta 2018, 18. marca 2019, 16. oktobra 2019, 31. julija 2020 in 29. oktobra 2020.

(18) Italija je dodatne informacije v zvezi z družbo Siremar predložila z dopisi z dne 28. marca 2012, 5. oktobra 2012, 23. oktobra 2012, 13. maja 2013, 8. avgusta 2013, 19. septembra 2014, 20. novembra 2014, 12. decembra 2014, 12. februarja 2015, 13. novembra 2015, 18. aprila 2016, 2. avgusta 2017, 26. aprila 2018, 31. maja 2018, 29. maja 2019, 26. julija 2019, 3. januarja 2020, 24. januarja 2020, 8. februarja 2021 in 11. marca 2021 ([11]).

([8]) Vse spremembe so se nanašale na ukrepe v korist družbe Saremar.
([9]) UL C 84, 22.3.2013, str. 58.
([10]) Sklep Komisije (EU) 2018/261 z dne 22. januarja 2014 glede ukrepov SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C), SA.32016 (2011/C), ki jih izvaja dežela Sardinija v korist družbe Saremar (UL L 49, 22.2.2018, str. 22).
([11]) V letih 2019 in 2020 je med Komisijo in Italijo potekalo več dodatnih neformalnih izmenjav, na primer prek elektronskih sporočil in konferenčnih klicev.

(19) Komisija je s Sklepom Komisije (EU) 2020/1411 z dne 2. marca 2020 ([12]) zaključila preiskavo družb skupine Tirrenia, razen družbe Tirrenia, vključno z družbo Siremar, za obdobje 1992–2008 (v nadaljnjem besedilu: sklep o skupini Tirrenia iz leta 2020). Komisija je sklenila, da pomoč, dodeljena za opravljanje storitev pomorskega kabotažnega prevoza, pomeni obstoječo pomoč, medtem ko je pomoč, dodeljena za opravljanje storitev mednarodnega pomorskega prevoza, združljiva z okvirom za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ([13]).

(20) Komisija je s Sklepom Komisije (EU) 2020/1412 z dne 2. marca 2020 ([14]) končala formalni postopek preiskave v zvezi z ukrepi, odobrenimi družbi Tirrenia in njeni pridobiteljici, družbi CIN, za obdobje 2009–2020 (v nadaljnjem besedilu: sklep o družbi Tirrenia/CIN iz leta 2020).

(21) Ta sklep se nanaša na vse možne ukrepe pomoči družbam Siremar, CdI in SNS, kot so navedeni v uvodnih izjavah 36 in 37 ter opredeljeni v sklepih iz let 2011 in 2012, ter morebitno pomoč, dodeljeno banki Unicredit s posrednim osebnim jamstvom (glej oddelka 2.3.3.5 in 3.3.2). Komisija bo vse preostale ukrepe, ki so predmet navedenih sklepov, obravnavala v ločenih sklepih pod številkami zadev SA.32014, SA.32015 in SA.32016. Vsi navedeni preostali ukrepi se nanašajo zlasti na druge družbe nekdanje skupine Tirrenia (tj. Caremar, Laziomar, Saremar in Toremar).

2. OZADJE IN OPIS UKREPOV, KI SO PREDMET PREISKAVE

2.1 Splošni okvir

2.1.1 *Prvotne pogodbe*

(22) Skupina Tirrenia je bila prvotno prek družbe Finanziaria per i Settori Industriale e dei Servizi S.p.A (v nadaljnjem besedilu: družba Fintecna) ([15]) v lasti italijanske države, sestavljalo pa jo je šest družb, in sicer Tirrenia, Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar in Toremar. Te družbe so opravljale storitve pomorskega prometa na podlagi ločenih javnih naročil storitev, ki so bila leta 1991 sklenjena z italijansko državo, veljala pa so 20 let, tj. od januarja 1989 do decembra 2008 (prvotne pogodbe). Družba Fintecna je imela v lasti 100-odstotni delniški kapital družbe Tirrenia. Družba Tirrenia je imela v celoti v lasti družbe Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar in Toremar (v nadaljnjem besedilu skupaj: deželne družbe). Družba Adriatica, ki je nekoč opravljala storitve na več poteh med Italijo ter Albanijo, Hrvaško, Grčijo in Črno goro, se je leta 2004 združila z družbo Tirrenia.

(23) Namen teh javnih naročil storitev je bil zagotoviti redno in zanesljivo opravljanje številnih storitev pomorskega prometa, s katerimi je bila zlasti celinska Italija povezana s Sicilijo, Sardinijo in drugimi manjšimi italijanskimi otoki. V ta namen je italijanska država dodelila finančno podporo v obliki subvencij, ki se plačajo neposredno vsaki družbi skupine Tirrenia.

(24) Družba Siremar, ki je bila v celoti v lasti družbe Tirrenia, je opravljala storitve na poteh za pomorsko kabotažo, in sicer med Sicilijo in več manjšimi sosednjimi otoki ter med Milazzom in Neapljem. Zadevne poti so natančno opisane v uvodni izjavi 41.

2.1.2 *Podaljšanje prvotnih pogodb*

(25) Prvotne pogodbe, vključno s tisto, ki se uporablja za družbo Siremar, so bile trikrat podaljšane.

(26) Prvič, v členu 26 zakonskega odloka št. 207 z dne 30. decembra 2008 (v nadaljnjem besedilu: zakonski odlok št. 207/2008), ki je bil preoblikovan v zakon št. 14 z dne 27. februarja 2009, je bilo določeno podaljšanje prvotnih pogodb, ki naj bi prvotno prenehale veljati 31. decembra 2008, in sicer do 31. decembra 2009.

([12]) Sklep Komisije (EU) 2020/1411 z dne 2. marca 2020 o državni pomoči št. C 64/99 (ex NN 68/99), ki jo je Italija izvedla za ladjarske družbe Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar in Toremar (skupina Tirrenia) (UL L 332, 12.10.2020, str. 1).

([13]) Sporočilo Komisije: Okvir Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve (UL C 8, 11.1.2012, str. 15).

([14]) Sklep Komisije (EU) 2020/1412 z dne 2. marca 2020 glede ukrepov SA.32014, SA.32015, SA.32016 (11/C) (ex 11/NN), ki jih je Italija izvedla za družbo Tirrenia di Navigazione in njeno pridobiteljico, družbo Compagnia Italiana di Navigazione (UL L 332, 12.10.2020, str. 45).

([15]) Družba Fintecna je v celoti v lasti italijanskega ministrstva za gospodarstvo in finance (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo za gospodarstvo), specializirana pa je za upravljanje lastniških deležev in postopkov privatizacije ter obravnavanje projektov za racionalizacijo in prestrukturiranje družb, ki se srečujejo z industrijskimi, finančnimi ali organizacijskimi težavami.

(27) V členu 19-ter zakonskega odloka št. 135 z dne 25. septembra 2009 (v nadaljnjem besedilu; zakonski odlok št. 135/2009), ki je bil preoblikovan v zakon št. 166 z dne 20. novembra 2009 (v nadaljnjem besedilu: zakon iz leta 2009), je bilo določeno, da se zaradi privatizacije družb skupine Tirrenia deleži deželnih družb, razen družbe Siremar, z matične družbe Tirrenia prenesejo na druge dežele, in sicer:

(a) delež družbe Caremar na deželo Kampanija. Dežela Kampanja je nato prenesla delujoče podjetje, ki je zagotavljalo prometne povezave s Pontinskim otočjem, na deželo Lacij (s tem je bila ustanovljena družba Laziomar) ([16]);

(b) delež družbe Saremar na deželo Sardinijo;

(c) delež družbe Toremar na deželo Toskano.

(28) V zakonu iz leta 2009 je bilo tudi opredeljeno, da bo italijanska država do 31. decembra 2009 sklenila novi pogodbi z družbama Tirrenia in Siremar. Deželne storitve naj bi bile prav tako vključene v nove pogodbe o javnih naročilih storitev, ki naj bi jih družbe Saremar, Toremar in Caremar sklenile z ustreznimi deželnimi organi do 31. decembra 2009 (s Sardinijo in Toskano) oziroma do 28. februarja 2010 (s Kampanijo in Lacijem). Nove pogodbe ali javna naročila storitev bi bila predmet oddaje javnega naročila skupaj s samimi družbami. Novi lastniki posameznih družb bi nato podpisali zadevno pogodbo ali javno naročilo storitev ([17]).

(29) V ta namen so bile z zakonom iz leta 2009 prvotne pogodbe, vključno s pogodbo, ki se uporablja za družbo Siremar, dodatno podaljšane za obdobje od 1. januarja 2010 do 30. septembra 2010.

(30) V zakonu iz leta 2009 so opredeljene tudi fiksne letne zgornje meje nadomestila za opravljanje storitev od leta 2010 (na podlagi podaljšanja prvotnih pogodb ter na podlagi novih pogodb in javnih naročil storitev) v skupnem znesku 184 942 251 EUR:

Družba	Najvišje letno nadomestilo
Tirrenia	72 685 642 EUR
Siremar	55 694 895 EUR
Saremar	13 686 441 EUR
Toremar	13 005 441 EUR
Caremar	29 869 832 EUR ([18])

Preglednica 1 – Zgornje meje nadomestila od leta 2010

(31) Nazadnje, v zakonu št. 163 z dne 1. oktobra 2010 (v nadaljnjem besedilu: zakon iz leta 2010), s katerim je bil preoblikovan zakonski odlok št. 125 z dne 5. avgusta 2010 (v nadaljnjem besedilu: zakonski odlok št. 125/2010), je bilo določeno, da se prvotne pogodbe, vključno s pogodbo, ki se uporablja za družbo Siremar, dodatno podaljšajo od 1. oktobra 2010 do konca postopka privatizacije družb Tirrenia in Siremar.

2.1.3 *Privatizacija družbe Siremar in sklenitev nove pogodbe*

(32) Oktobra 2010 se je začel postopek za oddajo javnega naročila, da bi se našel kupec za vejo družbe Siremar (glej oddelek 2.3.3). V zvezi s tem se namesto družbe Siremar omenja poslovna veja družbe Siremar, saj se je postopek za oddajo javnega naročila nanašal samo na tista sredstva in pogodbe, ki so potrebni za izvajanje obveznosti javne službe ([19]), določene v novi pogodbi, ki naj bi se sklenila s pridobiteljem. Zato se namesto „družbe Siremar“ navaja „poslovna veja družbe Siremar“. Preostala sredstva družbe Siremar, kot je hitra ladja Guizzo,

([16]) Ta prenos je bil formaliziran 1. junija 2011.
([17]) Člen 19-*ter*(10) zakonskega odloka št. 135/2009.
([18]) Ta znesek je bil razdeljen na 19 839 226 EUR, ki jih je dodelila dežela Kampanja, in 10 030 606 EUR, ki jih je dodelila dežela Lacij.
([19]) V tem sklepu je treba izraz „obveznosti javne službe“ razumeti na splošno, ne pa ga razlagati v posebnem pomenu iz členov 2 in 4 uredbe o pomorski kabotaži (glej opombo 61) ter oddelka 9 smernic za pomorstvo (glej opombo 110), in sicer kot obveznosti javne službe, ki so alternativa javnim naročilom storitev, tj. brez plačila s strani države. Komisija ugotavlja, da so obveznosti javne službe, naložene družbam Siremar, CdI ali SNS, vključevale plačilo s strani države.

ki so se uporabljala za druge namene, naj bi se prodala na podlagi ločenih postopkov. Poleg tega s prodajo na kupca niso bili preneseni dolgovi družbe Siremar, ki so nastali do datuma prodaje. Družba Siremar pod izredno upravo še vedno obstaja kot ločen subjekt, njen glavni namen pa je, da bo po povračilu dolgov upnikom likvidirana.

(33) Potem ko je bila družba CdI izbrana v postopku za oddajo javnega naročila, je 20. oktobra 2011 sklenila pogodbo za nakup poslovne veje družbe Siremar. Nato sta Italija in družba CdI 30. julija 2012 podpisali novo pogodbo za opravljanje pomorskih storitev. Na podlagi te pogodbe je bilo lastništvo poslovne veje družbe Siremar 31. julija 2012 z italijanske države preneseno na družbo CdI.

(34) Vendar je družba SNS – druga družba, ki je predložila ponudbo za poslovno vejo družbe Siremar – izpodbijala prenos pred italijanskimi upravnimi sodišči, ki so na koncu odločila, da je treba postopek za oddajo javnega naročila delno ponoviti ter pri tem družbo CdI izključiti iz predložitve novih ponudb (glej uvodne izjave 93 do 100). Družba SNS je tako po potrditvi svoje prejšnje ponudbe zmagala v obnovljenem postopku za oddajo javnega naročila, prevzela poslovno vejo družbe Siremar in 11. aprila 2016 podpisala novo pogodbo z Italijo.

(35) Od navedenega datuma družba SNS opravlja storitve na poteh v skladu z novo pogodbo, družbi Siremar pod izredno upravo in CdI pa sta v postopku likvidacije.

2.2 **Ukrepi, ki so predmet sklepov iz let 2011 in 2012**

(36) V formalnem postopku preiskave, ki se je začel s sklepoma iz let 2011 in 2012, se ocenjujejo naslednji ukrepi (glej tudi oddelek 3):

(1) nadomestilo za zagotavljanje storitev splošnega gospodarskega pomena na podlagi podaljšanja prvotnih pogodb (ukrep 1);

(2) nezakonito podaljšanje pomoči za reševanje, dodeljene družbama Tirrenia in Siremar (ukrep 2);

(3) privatizacija družb nekdanje skupine Tirrenia ([20]) (ukrep 3);

(4) nadomestilo, plačano za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena na podlagi prihodnjih pogodb/javnih naročil storitev (ukrep 4);

(5) prednostni privez (ukrep 5);

(6) ukrepi, določeni z zakonom iz leta 2010 (ukrep 6);

(7) pet dodatnih ukrepov, ki jih je dežela Sardinija sprejela v korist družbe Saremar (ukrep 7) ([21]).

2.3 **Podroben opis ukrepov, ki so predmet tega sklepa**

(37) V tem sklepu so obravnavani le ukrepi od 1 do 6, kot so navedeni v uvodni izjavi 36, v kolikor vključujejo družbo Siremar, CdI ali SNS. Ti ukrepi so podrobneje opisani v oddelkih v nadaljevanju.

2.3.1 *Podaljšanje prvotne pogodbe med državo in družbo Siremar*

2.3.1.1 Obveznosti javne službe

(38) V členu 1 prvotne pogodbe z družbo Siremar so predvideni petletni načrti, v katerih se podrobno opredelijo pristanišča, v katerih je treba zagotavljati storitve, vrsta plovil, ki naj bi se uporabljala, in zahtevana pogostost storitve. Prvotna pogodba z družbo Siremar je bila spremenjena v letih 1994 in 1995.

(39) Prvi petletni načrt (za obdobje 1990–1994) je bil odobren z ministrskim odlokom z dne 29. maja 1990, uporabljal pa se je retroaktivno od 1. januarja 1990. V drugem načrtu, ki je zajemal obdobje 1995–1999 in je bil odobren z ministrskim odlokom z dne 14. maja 1996, so poti in pogostosti večinoma ostale nespremenjene.

(40) Kar zadeva obdobji 2000–2004 in 2005–2008, za družbo Siremar niso bili uradno sprejeti nobeni petletni načrti. Namesto tega so mreža poti in pogostosti med letoma 1999 in 2008 ostale večinoma enake. V medresorskem odloku z dne 9. marca 2004 (v nadaljnjem besedilu: odlok iz leta 2004) so bile omejene spremembe za družbo Siremar v zvezi z zamenjavo starih ladij in povečanjem zmogljivosti z enako pogostostjo ([22]).

([20]) To vključuje odlog plačila dela nakupne cene s strani družbe CIN za pridobitev poslovne veje družbe Tirrenia in več domnevnih dodatnih ukrepov pomoči v okviru privatizacije poslovne veje družbe Siremar (npr. posredno osebno jamstvo in povečanje kapitala s strani države za družbo CdI).

([21]) Ukrep 7, razen projekta „Bonus Sardo – Vacanza“, je bil ocenjen v sklepu iz leta 2014.

([22]) Odlok iz leta 2004 je potrdil nekatere spremembe petletnega načrta za družbo Tirrenia za obdobje 2000–2004 in vključeval določbe za druge družbe skupine Tirrenia, vključno z družbo Siremar.

(41) Družba Siremar je na podlagi prvotne pogodbe, kot je bila podaljšana in spremenjena (za izbrane poti), v obdobju od 1. januarja 2009 do 30. julija 2012 vse leto opravljala storitve na petih sklopih poti z različno pogostostjo in v različnih terminih, odvisno od posamezne poti, vrste storitve (trajekt ali visokohitrostna plovila) in letnega časa, kot sledi:

— na sklopu poti Milazzo–Eolski otoki–Neapelj, ki vključuje otoke Vulcano, Lipari, Salina, Filicudi, Alicudi, Panarea in Stromboli (v nadaljnjem besedilu: Eolski otoki) ter mesti Milazzo na Siciliji in Neapelj v Kampanji, je opravljala trajektne storitve in storitve visokohitrostnega prevoza na desetih posameznih poteh ([23]),

— od 17.6.2021

— na sklopu poti Palermo–Ustica je opravljala trajektne storitve in storitve visokohitrostnega prevoza na dveh posameznih poteh ([24]),

— na sklopu poti Porto Empedocle–Pelagijski otoki, ki vključuje otoka Linosa in Lampedusa (v nadaljnjem besedilu: Pelagijski otoki), je zagotavljala trajektne storitve na eni posamezni poti,

— na sklopu poti Trapani–Pantelleria je zagotavljala trajektne storitve na eni posamezni poti.

2.3.1.2 Proračun in trajanje

(42) V spodnji preglednici je prikazano letno nadomestilo, plačano družbi Siremar v obdobju od leta 2009 do julija 2012:

Leto	Nadomestilo
2009	67 009 405 EUR
2010	55 694 895 EUR
2011	55 694 895 EUR
2012	32 348 816 EUR (januar–julij) ([25])

Preglednica 2 – Nadomestilo za obdobje 2009–2012 (v EUR)

(43) Prvotna pogodba (kot je bila spremenjena leta 1994) določa, da se letno nadomestilo za javne storitve izplača na naslednji način: začetno predplačilo se plača do 1. marca vsako leto in znaša 70 % nadomestila, plačanega preteklo leto; drugo plačilo, ki se opravi do 30. junija, zanaša 20 % nadomestila; končno plačilo v višini preostanka nadomestila za zadevno leto, ki temelji na oceni prihodnjih prihodkov in izgub, pa se opravi do 30. novembra ([26]). Končni rezultati se nato preverijo, ko družba pripravi letni računovodski izkaz. Če bi se izkazalo, da je družba Siremar prejela znesek, večji od neto stroška opravljenih storitev (prihodki, od katerih se odštejejo izgube), bi morala razliko povrniti v 15 dneh od potrditve računovodskega izkaza. S sklepom, ki so ga na medresorskem posvetovanju o določitvi letne subvencije, opredeljene na podlagi člena 11 zakona št. 856/1986, sprejela ministrstvo za infrastrukturo in promet (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo za promet), ministrstvo za gospodarstvo in ministrstvo za gospodarski razvoj (v nadaljnjem besedilu: medresorsko posvetovanje), se po 25. novembru 2010 vsak znesek prekomernega nadomestila odšteje od prihodnjih predplačil subvencije.

(44) Kot je opisano v nadaljevanju, je bilo nadomestilo leta 2009 izračunano drugače kot v letih 2010, 2011 in 2012.

— Nadomestilo, dodeljeno leta 2009

([23]) Trajekt: Milazzo–Eolski otoki–Neapelj; Milazzo–zahodni in vzhodni Eolski otok in povezave med otoki; Milazzo–Eolski otoki (glavni otoki), sedež v Milazzu; Milazzo-Eolie (glavni otoki), sedež v Lipariju. Visokohitrostna plovila: Milazzo–zahodni in vzhodni Eolski otok in povezave med otoki; Milazzo–Eolski otoki (glavni otoki) in povezave med otoki, sedež v Milazzu; povezave med otoki, sedež v Lipariju; Milazzo–Eolski otoki in povezave med otoki, sedež v Lipariju.

([24]) Trajekt: Palermo–Ustica. Visokohitrostna plovila: Ustica – Palermo.

([25]) Ta znesek je znesek, plačan družbi Siremar do prenosa lastništva veje družbe Siremar na družbo CdI. Za preostanek leta 2012 je bilo družbi CdI plačanih 23 346 079 EUR. Skupno nadomestilo, plačano za leto 2012, je torej znašalo 55 694 895 EUR, s čimer je bila upoštevana zgornja meja nadomestila, določena z zakonom iz leta 2009.

([26]) Med letoma 1988 in 1994 ni bilo drugega plačila, preostanek pa je bilo treba plačati do 31. julija vsako leto.

(45) Predsedniški odlok št. 501 z dne 1. junija 1979 (v nadaljnjem besedilu: predsedniški odlok št. 501/79) določa različne elemente (prihodke in stroške), ki se vključijo v izračun subvencije, ki se plača izvajalcem pomorske javne službe. Zakon št. 856 z dne 5. decembra 1986 (v nadaljnjem besedilu: zakon št. 856/86) dodatno opredeljuje nekatere spremembe sistema obveznosti pomorske javne službe v Italiji. V zvezi s povezavami z večjimi in manjšimi otoki člen 11 tega zakona spreminja merila za izračun nadomestila za javne storitve. Dejansko je bilo treba subvencijo izračunati na podlagi razlike med prihodki in stroški storitve, kot se določijo ob upoštevanju povprečnih in objektivnih meril, vanjo pa je bilo treba vključiti razumen donos kapitala. Isti člen tudi določa, da morajo javna naročila storitev vključevati seznam subvencioniranih poti, pogostost in vrste ladij, ki naj bi se uporabljale. Subvencije so morala odobriti pristojna ministrstva. Načela, določena v predsedniškem odloku št. 501/79 in zakonu št. 856/86, so bila upoštevana v prvotnih pogodbah.

(46) Nadomestilo za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena za leto 2009 je bilo dejansko izračunano po metodologiji, določeni v prvotnih pogodbah, ki so veljale od leta 1991 in ki so bile po prvotnem izteku veljavnosti 31. decembra 2008 podaljšane. Natančneje je nadomestilo ustrezalo akumulirani čisti izgubi za storitve, ki so se opravljale v okviru sistema javnih storitev, k tej pa je bil prištet variabilni znesek, ki je ustrezal donosu kapitala.

(47) Različni stroškovni elementi, upoštevani pri izračunu nadomestila, ki so ga opredelili javni organi, so bili: stroški pridobitve, oglaševanja in nastanitve, stroški natovarjanja, raztovarjanja in manevriranja, stroški osebja, stroški vzdrževanja ladij, upravni stroški, stroški zavarovanja, stroški najema in zakupa, stroški goriva, davkov in amortizacije.

— Nadomestilo, dodeljeno leta 2010, 2011 in 2012

(48) Od leta 2010 je bilo nadomestilo za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena določeno z novo metodologijo, ki je bila določena v direktivi odbora CIPE ([27]) z dne 9. novembra 2007 o merilih za opredelitev obveznosti javne službe in dinamiki prevoznin v sektorju pomorske kabotaže v javnem interesu (v nadaljnjem besedilu: direktiva odbora CIPE) ([28]). Direktiva odbora CIPE je bila v skladu s preambulo izdana zaradi prihajajoče privatizacije javnih družb, ki opravljajo pomorske storitve v okviru sistema javnih storitev ([29]). Določbe direktive odbora CIPE so se uporabljale za storitve, ki so jih družbe skupine Tirrenia zagotavljale od leta 2010.

(49) Metoda, določena v direktivi odbora CIPE, omogoča družbam, ki opravljajo pomorsko javno službo, ustrezen donos. Stopnja donosa kapitala (ROIC) bi se izračunala na podlagi tehtanega povprečja stroškov kapitala (WACC). Zahtevan donos lastniškega kapitala ([30]) se izračuna z modelom določanja cen osnovnih sredstev.

(50) Na podlagi navedenega modela se stroški lastniškega kapitala izračunajo kot funkcija (i) netvegane stopnje donosa, (ii) koeficienta beta (ocene profila tveganja družbe glede na trg lastniških vrednostnih papirjev) in (iii) premije za tveganje lastniških vrednostnih papirjev, dodeljene trgu teh papirjev.

(51) Natančneje bi se stroški lastniškega kapitala izračunali tako, da bi se premija za dodatno tveganje uporabila za stopnjo donosa netveganih dejavnosti. Ta premija se izračuna kot premija za tržno tveganje, pomnožena s koeficientom beta, ki meri, kako tvegana je posamezna dejavnost glede na trg.

(52) V skladu z direktivo odbora CIPE stopnja donosa netveganih dejavnosti ustreza povprečnemu bruto donosu referenčnih desetletnih obveznic v zadnjih dvanajstih mesecih, za katere so na voljo podatki.

(53) Direktiva odbora CIPE določa 4-odstotno premijo za tržno tveganje. Poleg tega se v primeru storitve, ki se opravlja na neizključni podlagi, za domnevno večje tveganje, ki ga nosi gospodarski subjekt, plača nadomestilo, in sicer tako, da se premiji za tržno tveganje prišteje dodatnih 2,5 %.

(54) Vendar znesek nadomestila, ki se družbi Siremar izplača v skladu z zakonom iz leta 2009, v praksi ne sme presegati 55 694 895 EUR na leto (glej uvodno izjavo 30). Čeprav zakon iz leta 2009 določa zgornjo mejo letnega nadomestila, plačanega vsem družbam Tirrenia za izvajanje obveznosti javne službe, direktiva odbora CIPE vključuje nekatere zaščitne ukrepe, ki zagotavljajo zadostno kritje stroškov poslovanja navedenih gospodarskih subjektov.

([27]) CIPE pomeni *Comitato interministeriale per la Programmazione Economica* (Medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje).
([28]) *Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana* (Uradni list Italijanske republike) št. 50 z dne 28. februarja 2008.
([29]) V skladu s členom 1, točka 999, zakona št. 296 z dne 27. decembra 2006 in členom 1, točka (e), zakonskega odloka št. 430/1997.
([30]) Želena stopnja donosa za posameznega vlagatelja lastniškega kapitala glede na profil tveganja družbe in povezane denarne tokove.

(55) V skladu z direktivo odbora CIPE je treba obseg storitev, najvišje prevoznine in nadomestilo določiti tako, da se ponudniku storitev odobri polno kritje vseh dopustnih stroškov, in sicer v skladu z naslednjo enačbo:

$$VA(RSP) + VA(AI) = VA(CA)$$

pri čemer je:

— *VA(RSP)* diskontirana vrednost nadomestila za izvajanje obveznosti javne službe,

— *VA(AI(X))* diskontirana vrednost drugih prihodkov (prevoznin in drugih prihodkov),

— *VA(CA)* diskontirana vrednost dopustnih operativnih stroškov, odplačila dolga in donosa kapitala.

(56) V primeru, da se zgornja enačba ne izide, bi se lahko zmanjšal obseg subvencioniranih dejavnosti, lahko bi se pregledala organizacija storitev (npr. vrsta ladij) ali pa bi se lahko spremenile zgornje meje za prevoznine.

(57) Poleg tega se na podlagi formule cenovne kapice vsako leto prilagodi zgornja meja za prevoznine, ki se uporablja za vsako storitev, in sicer brez davkov in pristaniških pristojbin:

$$\Delta T = \Delta P - X$$

pri čemer je:

— ΔT letna sprememba zgornje meje za prevoznino v odstotkih,

— ΔP stopnja inflacije za referenčno leto,

— X realna letna stopnja prilagoditve zgornje meje za prevoznine, določena v pogodbi ali pogodbah o javnih storitvah, ki se v času trajanja pogodbe ali pogodb o javnih storitvah ne spremeni.

(58) Direktiva odbora CIPE tudi določa, da se lahko zgornja meja za prevoznine prilagodi tako, da se upoštevajo spremembe v stroških goriva, in sicer na podlagi standardnih, javno dostopnih cen.

2.3.2 *Nezakonito podaljšanje pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar*

(59) Komisija je 16. novembra 2010 družbama Tirrenia in Siremar odobrila pomoč za reševanje (v nadaljnjem besedilu: odločitev iz leta 2010) ([31]). Pomoč je zajemala jamstvo za kreditne linije, ki so jih zagotovile zasebne banke v znesku do 95 000 000 EUR. Italija se je zavezala, da bo Komisiji najpozneje šest mesecev po odobritvi ukrepa pomoči za reševanje predložila načrt prestrukturiranja ali dokazilo, da je bilo posojilo v celoti povrnjeno in/ali da je jamstvo prenehalo.

(60) Nato sta zasebni banki *Banca Infrastrutture Innovazione e Sviluppo* (BIIS) in Unicredit družbama Tirrenia in Siremar odobrili kreditno linijo v višini 40 000 000 EUR (tj. 25 000 000 EUR družbi Tirrenia in 15 000 000 EUR družbi Siremar) in z datumom zapadlosti 30. junija 2011. Država je jamstvo za kreditno linijo zagotovila 15. februarja 2011.

(61) Finančna sredstva so bila nato izplačana na naslednji način:

(a) prvi obrok 28. februarja 2011 (20 000 000 EUR za družbo Tirrenia in 12 000 000 EUR za družbo Siremar);

(b) drugi obrok 23. marca 2011 (5 000 000 EUR za družbo Tirrenia in 3 000 000 EUR za družbo Siremar).

(62) Italija je Komisijo obvestila, da je bil prvi obrok posojila z jamstvom izplačan šele 28. februarja 2011, zato naj bi šestmesečno obdobje za povračilo posojila v skladu z odstavkom 25(a) Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (v nadaljnjem besedilu: smernice za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004) ([32]) ter uvodnima izjavama 32 in 47 odločitve iz leta 2010, poteklo 28. avgusta 2011.

(63) Družbi Tirrenia in Siremar pred navedenim datumom nista plačali svojih posojil, zato je banka BIIS 11. julija 2011 unovčila državno jamstvo. Družba Siremar je torej na ta datum državi dolgovala 15 121 838,33 EUR. To vključuje glavnico zadevnih posojil in neporavnane obresti, dolgovane banki.

([31]) UL C 102, 2.4.2011, str. 1.
([32]) UL C 244, 1.10.2004, str. 2.

(64) Stečajno sodišče je dovolilo, da se med prednostne upnike (ita. *prededucibili*) družb Tirrenia in Siremar vključi ministrstvo za gospodarstvo. Po navedbah italijanskih organov je izredni upravitelj, pooblaščen za upravljanje družbe, takrat menil, da bi družba Siremar lahko povrnila financiranje do 28. avgusta 2011, in sicer s prihodki od načrtovane privatizacije poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar.

(65) Pogodba za prodajo poslovne veje družbe Tirrenia družbi CIN je bila sklenjena 25. julija 2011. Prenos sredstev in s tem tudi plačilo pa sta bila odložena, predvsem zaradi težav pri pridobivanju potrebnih dovoljenj za združitev (najprej od Komisije, nato pa še od italijanskega organa za konkurenco *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (AGCM)). Organ AGCM je 21. junija 2012 odobril transakcijo med družbama Tirrenia in CIN, prodaja pa je bila končana 19. julija 2012. Pogodba o prodaji poslovne veje družbe Siremar družbi CdI je bila sklenjena 20. oktobra 2011. Vendar je bil tudi prenos teh sredstev odložen, v tem primeru do 1. avgusta 2012 (glej uvodne izjave 93 do 95). Družba Siremar je 18. septembra 2012 državi povrnila svoj dolg, vključno z obrestmi, v skupnem znesku 15 511 529,35 EUR.

2.3.3 *Privatizacija družbe Siremar, posredno osebno jamstvo in povečanje kapitala družbe CdI*

(66) Družba Fintecna je 23. decembra 2009 objavila prvo povabilo k oddaji ponudb za prodajo celotnega osnovnega kapitala družbe Tirrenia, vključno z njenim odvisnim podjetjem Siremar. Do 19. februarja 2010 je od 19 subjektov prejela 16 prijav interesa. Družba Fintecna je 4. avgusta 2010 po neuspešnih pogajanjih z edinim ponudnikom, ki je predložil zavezujočo ponudbo, razglasila, da je postopek končan. Po navedbah Italije pogajanja niso bila uspešna zaradi pomislekov glede finančnih elementov ponudbe.

(67) Po neuspešnem prvem poskusu privatizacije sta bili družbi Tirrenia in Siremar, ki sta se spoprijemali s hudimi finančnimi težavami, sprejeti v skupni postopek v primeru insolventnosti, ki je v italijanski zakonodaji predviden za velike družbe, t. i. postopek izredne uprave (ita. *amministrazione straordinaria*), in kmalu zatem razglašeni za insolventni. Natančneje, družba Siremar je bila sprejeta v postopek izredne uprave 17. septembra 2010. Sodišče v Rimu je 5. oktobra 2010 izreklo sodbo št. 381/2010, s katero je družbo Siremar razglasilo za insolventno.

2.3.3.1 Pravila postopka izredne uprave

(68) Za razliko od običajnega stečajnega postopka, katerega glavni cilj je likvidirati insolventno družbo, da se poravnajo terjatve upnikov, je postopek izredne uprave, določen v zakonskem odloku št. 270 z dne 8. julija 1999 (v nadaljnjem besedilu: zakonski odlok št. 270/1999), poseben postopek v primeru insolventnosti za velike družbe, ki je namenjen zaščiti sredstev in zagotavljanju nadaljnjega poslovanja.

(69) V skladu s tem postopkom se upravljanje insolventne družbe prenese na izrednega upravitelja, ki ga imenuje pristojno ministrstvo. Izredni upravitelj predlaga načrt vračila pomoči za zadevni poslovni subjekt, in sicer s prestrukturiranjem ali prodajo njegovih sredstev. Načrt mora predhodno odobriti pristojno ministrstvo ob upoštevanju mnenja nadzornega sveta (katerega člani so strokovnjaki, ki jih imenuje ministrstvo).

(70) Zakonski odlok št. 347 z dne 23. decembra 2003 o nujnih ukrepih za prestrukturiranje velikih insolventnih družb (v nadaljnjem besedilu: zakonski odlok št. 347/2003), ki je bil s spremembami preoblikovan v zakon št. 39 z dne 18. februarja 2004 (v nadaljnjem besedilu: Marzanov zakon), ureja postopek izredne uprave, ki se uporablja za velike insolventne družbe, ki nameravajo izvesti ta postopek prestrukturiranja. Te družbe morajo tudi kumulativno izpolnjevati nekatera merila glede števila zaposlenih v predhodnem letu in stopnje zadolženosti.

(71) V skladu s tem postopkom mora insolventna družba vložiti vlogo pri italijanskem ministrstvu za gospodarski razvoj in peticijo pri pristojnem stečajnemu sodišču. Ministrstvo se nato odloči, ali bo insolventno družbo sprejelo v postopek, in imenuje izrednega upravitelja, ki ga nadzoruje nadzorni svet, stečajno sodišče pa ugotovi insolventnost družbe.

(72) Izredni upravitelj mora v 180 dneh od svojega imenovanja ministrstvu predložiti načrt prestrukturiranja. Redni stečajni postopek se začne le, če ministrstvo tega načrta prestrukturiranja ne odobri in če drug postopek prodaje sredstev ni izvedljiv.

(73) S členom 4(4-*quater*) zakonskega odloka št. 134 z dne 28. avgusta 2008 (zakonski odlok št. 134/2008), ki je bil preoblikovan v zakon št. 166 z dne 27. oktobra 2008 o nujnih ukrepih za prestrukturiranje velikih insolventnih družb (ita. *Disposizioni urgenti in materia di ritruttuazione di grandi imprese in crisi*), je bilo uvedenih več sprememb Marzanovega zakona. Te spremembe se uporabljajo za družbe, ki zagotavljajo osnovne javne storitve, in se med drugim nanašajo na možnost, da izredni upravitelj določi kupca sredstev insolventne družbe na

podlagi postopka pogajanj s stranmi, ki bi srednjeročno zagotovile neprekinjenost javne storitve in hitro posredovanje. Zakonski odlok št. 134/2008 določa, da prodajna cena ne sme biti nižja od tržne vrednosti sredstev, ki jo določi neodvisni strokovnjak, imenovan z ministrskim odlokom.

(74) Z zakonskim odlokom št. 134/2008 je bila tudi uvedena možnost, da se takoj uresniči načrt odprodaje sredstev, v skladu s predhodnim sistemom pa je morala družba ministrstvu najprej predložiti načrt prestrukturiranja. Nazadnje, zakonski odlok št. 134/2008 določa, da se, če se ne more izvesti niti načrt odprodaje sredstev niti načrt prestrukturiranja ali če ju ministrstvo ne odobri, za družbo uvede redni stečajni postopek.

2.3.3.2 Postopek prodaje

(75) Povabilo k oddaji ponudb za prodajo veje družbe Siremar ([33]) v svežnju z novo dvanajstletno pogodbo je bilo objavljeno 4. oktobra 2010. Namen tega povabila je bil preveriti, ali obstajajo morebitni nacionalni ali mednarodni subjekti, ki bi jih zanimala pridobitev veje družbe Siremar in bi lahko zagotovili neprekinjenost prometnih storitev. Povabilo je bilo objavljeno na spletnem mestu družbe Siremar, v več časopisih ([34]) in na izbranih strokovnih spletnih mestih ([35]). Rok za prijavo interesa za nakup veje družbe Siremar je bil 20. oktober 2010.

(76) Do izteka roka je šest strani (od tega dve skupaj) predložilo pet prijav interesa za sodelovanje v razpisu za družbo Siremar. Vse te strani so dokazale, da izpolnjujejo zahteve iz obvestila o javnem naročilu. Zato jih je izredni upravitelj pozval, naj opravijo poglobljen skrbni pregled poslovne veje družbe Siremar. Dostop do ustrezne dokumentacije je bil odobren pod pogojem, da so zainteresirane strani podpisale sporazume o zaupnosti.

(77) Ena od šestih strani se je odločila, da v fazi skrbnega pregleda ne bo sodelovala ([36]). V tej fazi je preostalih pet strani (od katerih sta dve oddali skupno ponudbo) dostopalo do virtualnih podatkovnih sob, ki so vsebovale:

(a) podrobne tehnične, pravne in finančne informacije o poslovni veji, ki se je prodajala;

(b) poslovni načrt poslovne veje družbe Siremar, ki ga je pripravil izredni upravitelj;

(c) poročilo prodajalca o skrbnem pregledu in bilanco stanja družbe na dan sprejetja v postopek izredne uprave;

(d) nov osnutek dvanajstletne pogodbe, ki naj bi bila sklenjena med uspešnim ponudnikom in državo;

(e) dodatne informacije, ki jih morebitni kupci potrebujejo za pravilno ovrednotenje predmeta prodaje.

(78) Minister za gospodarski razvoj je z ministrskim odlokom z dne 4. februarja 2011 imenoval banko Banca Profilo S.p.A. za neodvisnega strokovnjaka, njena naloga pa je bila ovrednotiti poslovni veji družb Tirrenia in Siremar v skladu s členom 4(4-*quater*) zakonskega odloka št. 347/2003. Banka Banca Profilo S.p.A. je 8. marca 2011 ocenila vrednost poslovne veje družbe Siremar na 55 milijonov EUR. Te informacije so bile naložene v podatkovno sobo za vse morebitne ponudnike pred iztekom roka za predložitev zavezujočih ponudb.

(79) Izredni upravitelj družbe Siremar je 15. marca 2011, tj. na dan izteka prvotnega roka za predložitev zavezujočih ponudb, ugotovil, da ni prejel nobene ponudbe, ki bi bila skladna z določbami razpisne dokumentacije. Postopek je bil zato ponovno odprt, z novim rokom 5. aprila 2011. Na ta datum je družba CdI oddala ponudbo v višini 60,1 milijona EUR, družba Ustica Lines pa je zaprosila za podaljšanje roka, da bi zagotovila potrebna sredstva za oddajo ponudbe. Izredni upravitelj je ponudbo družbe CdI naložil v podatkovno sobo in pozval druge udeležence, naj jo izboljšajo do 23. maja 2011. Do navedenega datuma sta bili prejeti naslednji ponudbi:

(a) ponudba družbe CdI v višini 69 milijonov EUR, od tega bi bilo 20 milijonov EUR plačanih vnaprej, plačilo preostanka pa odloženo za deset let (z 1,5-odstotnimi obrestmi);

(b) ponudba družbe SNS v višini 55,1 milijona EUR, od tega bi bilo 30,1 milijona EUR plačanih vnaprej, plačilo preostanka pa odloženo za osem let (z 1,5-odstotnimi obrestmi).

([33]) Za več informacij o uporabi izraza „poslovna veja“ v tem smislu glej uvodno izjavo 32.
([34]) The Financial Times, Il Corriere della Sera, Il Sole 24 Ore, La Repubblica, Il Giornale, Il Mattino, Il Giornale di Sicilia, La Sicilia in La Gazzetta del Sud.
([35]) Delloyd, Naftemporiki, Fairplay, Lloyd's List in Tradewinds.
([36]) Navedena stran je bila družba D.B. Real Estate 2 S.r.l.

(80) Družbo CdI so za predložitev ponudbe v postopku ustanovile družbe Mediterranea Holding di Navigazione S.p.A. (v nadaljnjem besedilu: družba Mediterranea), Davimar Eolia Navigazione S.r.l. (v nadaljnjem besedilu: družba Davimar), Navigazione Generale Italiana S.p.A ([37]) (v nadaljnjem besedilu: družba NGI), Lauro.it S.p.A., Isolemar S.r.l. in Riccardo Sanges & C. S.r.l ([38]). Družba Mediterranea je imela v lasti 60-odstotni delež družbe CdI ([39]). Drugi delničarji, ki so imeli v lasti preostalih 40 % kapitala družbe CdI, so bili v zasebni lasti. Družba Mediterranea je sodelovala v postopku prvega poskusa privatizacije družbe Tirrenia (glej uvodno izjavo 66) in je bila v lasti dežele Sicilije (v nadaljnjem besedilu: Sicilija) (43,02 %), družbe Lauro.it S.p.A. (34,36 %), družbe Isolemar S.r.l. (14,61 %) in družbe Acies S.r.l. (8,11 %).

(81) Družbo SNS sta za predložitev ponudbe v postopku ustanovili družbi Ustica Lines S.p.A ([40]). in Caronte & Tourist S.p.A ([41]) (vsaka je imela 50-odstotni delež).

(82) Finančni svetovalec v postopku je 26. julija 2011, potem ko je na oba ponudnika naslovil dodatne zahteve za informacije z rokom 18. julija 2011, predložil naslednje pripombe:

(a) ponudba družbe CdI je bila absolutno višja od ponudbe družbe SNS, vendar je bil profil tveganja družbe SNS nižji od profila tveganja družbe CdI;

(b) del prodajne cene, ki ga je vnaprej ponudila družba SNS, tj. 30,1 milijona EUR, je bil v celoti krit z jamstvom, del prodajne cene, ki ga je ponudila družba CdI, tj. 20 milijonov EUR, pa je bil le delno krit z jamstvom;

(c) družba SNS je že odobrila in izvedla povečanje kapitala v višini 25 milijonov EUR, medtem ko je družba CdI odobrila povečanje kapitala v višini 12 milijonov EUR, vendar ga je le delno izvedla.

(83) Sicilija je 3. avgusta 2011 banki Unicredit izdala brezpogojno in nepreklicno posredno osebno jamstvo v višini 40 milijonov EUR, ne da bi v zameno zahtevala kakršno koli plačilo. V posrednem osebnem jamstvu je navedeno, da je banka Unicredit v odobritev jamstva družbi CdI v višini 39 milijonov EUR privolila pod pogojem, da Sicilija odobri posredno osebno jamstvo v višini 40 milijonov EUR.

(84) Družba CdI je 5. avgusta 2011 izrednemu upravitelju posredovala pisno zagotovilo, ki ga je istega dne izdala banka Unicredit in s katerim se je banka zavezala, da bo jamčila za odložene obroke prodajne cene, ki jo je ponudila družba CdI, do višine 39 milijonov EUR ([42]). V pisnem zagotovilu banke Unicredit je navedeno, da morata biti za jamstvo izpolnjena dva pogoja: (1) družba CdI mora prodajno pogodbo za poslovno vejo družbe Siremar podpisati pred rokom, tj. pred 31. decembrom 2011, in (2) preveriti je treba, ali ima direktor računovodskega urada Sicilije pooblastilo za izdajo posrednega osebnega jamstva.

(85) Finančni svetovalec in drugi svetovalci, vključeni v postopek, so potrdili, da je družba CdI dokumente predložila po roku za predložitev dodatnih pojasnil in dokazil, tj. po 18. juliju 2011, zato jih ni bilo mogoče upoštevati. Zato je nadzorni svet družbe Siremar pod izredno upravo 29. avgusta 2011 odobril oddajo poslovne veje družbi SNS, 1. septembra 2011 pa je izredni upravitelj zaprosil pristojno ministrstvo, da odobri to oddajo.

(86) Sicilija je 2., 6. in 7. septembra 2011 istemu ministrstvu poslala dopise, v katerih je poudarila, da je družba CdI ponudila najvišjo ceno in da je v delni lasti Sicilije, kar bi moralo biti zadostno jamstvo za njeno finančno stabilnost. Sicilija je ministrstvu neposredno poslala tudi: pisno zagotovilo banke Unicredit, svoje lastno posredno osebno jamstvo in pravni nasvet, ki potrjuje, da je direktor računovodskega urada pooblaščen za izdajo tega posrednega osebnega jamstva. Ministrstvo je 8. septembra 2011 izrednega upravitelja pozvalo, naj zagotovi dodatne informacije in pojasnila v zvezi s predloženimi dokumenti družbe CdI, ne glede na to, da so bili zadevni dokumenti predloženi prepozno. Finančni svetovalec je 22. septembra 2011 izrednemu upravitelju sporočil, da se je zaradi nove dokumentacije kljub temu, da družba CdI ni upoštevala postopkovnih rokov, znatno zmanjšal profil tveganja družbe CdI, kar je pomenilo, da zadevne vrednosti ponudbe družbe SNS ni bilo več mogoče šteti za ugodnejšo od ponudbe družbe CdI.

(87) Ministrstvo se je 26. septembra 2011 pri *Presidenza del Consiglio* pozanimalo, ali bi se lahko v zvezi s posrednim osebnim jamstvom Sicilije za finančne obveznosti družbe CdI pojavili pomisleki v zvezi z državno pomočjo. *Presidenza del Consiglio* je potrdil, da je treba posredno osebno jamstvo oceniti na podlagi Obvestila Komisije o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki poroštev (v nadaljnjem besedilu: obvestilo o jamstvih) ([43]), ker je banka Unicredit svojo odločitev o zagotovitvi jamstva pogojevala s posrednim osebnim jamstvom Sicilije.

([37]) Trenutno del skupine Caronte & Tourist.
([38]) Pozneje se je preimenovala v Sicilia Occidentale Marittima S.r.l.
([39]) Pozneje ga je povečala na 65,32 %.
([40]) Družba Ustica Lines se je 13. aprila 2016 preimenovala v Liberty Lines.
([41]) Družba SNS se je 1. septembra 2016 razdelila na družbo Caronte & Tourist, ki opravlja storitve na poteh za mešane storitve iz nove pogodbe, in družbo Liberty Lines, ki opravlja storitve le na potniških poteh iz nove pogodbe. Vsaka družba trenutno samostojno opravlja storitve na zadevnih poteh, družba SNS S.p.A. pa je postala *SNS Società Consortile per Azioni* in deluje le kot koordinacijski center za odnose z italijanskimi in sicilijanskimi organi.
([42]) Pisno zagotovilo je obljuba, da bo v določenih okoliščinah v prihodnosti izdano uradno jamstvo (ita. *fidejussione*). Vendar pa pisno zagotovilo banke Unicredit zavezuje pošiljatelja in se zato lahko šteje za jamstvo v skladu z zakonodajo o državni pomoči.
([43]) Obvestilo Komisije o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki poroštev (UL C 155, 20.6.2008, str. 10).

(88) Izredni upravitelj je 27. septembra 2011 zaprosil za dovoljenje ministrstva za začetek dodatne faze postopka. Po prejemu takega dovoljenja je finančni svetovalec 29. septembra 2011 družbi CdI in SNS pozval, naj do 13. oktobra 2011 predložita novi in izboljšani zavezujoči ponudbi.

(89) Družba CdI je predložila novo in izboljšano ponudbo, ki je bila sestavljena na naslednji način:

(a) prodajna cena v višini 69,15 milijona EUR, od česar se 34,65 milijona EUR plača vnaprej, preostanek pa se odloži (13,8 milijona EUR ob koncu tretjega leta, 10,35 milijona EUR ob koncu šestega leta, 10,35 milijona EUR ob koncu osmega leta, z 1,5-odstotnimi obrestmi);

(b) kot jamstvo za prodajno ceno: pisno zagotovilo banke Unicredit z dne 12. oktobra 2011 (zaveza, da bo jamčila za znesek odloženih plačil nove prodajne cene, ki jo je ponudila družba CdI, tj. 34,5 milijona EUR); notarska overitev sklepa delničarjev o povečanju kapitala v višini do 21,48 milijona EUR (glej oddelek 2.3.3.4); dva dopisa družbe MPS Capital Services, ki se zavezuje, da bo financirala prvi obrok prodajne cene (v višini do 20 milijonov EUR) in podaljšala predhodno jamstvo v višini 5 milijonov EUR za ponudbo z dne 23. maja 2011.

(90) Družba SNS je potrdila ponudbo, ki jo je predložila 23. maja 2011.

(91) Izredna uprava in njeni svetovalci so 13. oktobra 2011 ugotovili, da je bila ponudba družbe CdI skladna z vrednostjo veje, kot jo je ocenila banka Banca Profilo, in finančno ugodnejša od ponudbe družbe SNS. Poleg tega je bil poslovni načrt, priložen ponudbi družbe CdI, skladen z zahtevami, obstajali pa so tudi ustrezni dokazi, da bi družba CdI lahko zagotovila neprekinjeno opravljanje pomorske javne službe. Zato je izredni upravitelj pozval ministrstvo, naj javno naročilo odda družbi CdI.

(92) Nadzorni svet je dal 14. oktobra 2011 pozitivno mnenje, ministrstvo pa je odobrilo oddajo javnega naročila družbi CdI.

(93) Izredni upravitelj družbe Siremar in družba CdI sta 20. oktobra 2011 podpisala pogodbo o prodaji poslovne veje družbe Siremar. Vendar se je družba SNS 22. novembra 2011 na odločitev izrednega upravitelja o dodelitvi poslovne veje družbi CdI pritožila pri lacijskem okrožnem upravnem sodišču (ita. *Tribunale Amministrativo Regionale*, TAR).

(94) Lacijsko sodišče TAR je 7. junija 2012 odločilo, da posredno osebno jamstvo, ki ga je Sicilija dala banki Unicredit za del prodajne cene, ki jo je ponudila banka CdI, pomeni državno pomoč, ne glede na to, ali je bilo na koncu izvedeno ali umaknjeno (v nadaljnjem besedilu: sklep št. 5172/2012). Zato je sodišče TAR postopek prodaje poslovne veje družbe Siremar razglasilo za delno ničnega ([44]).

(95) Družba Mediterranea se je na navedeni sklep pritožila pri državnem svetu (ita. *Consiglio di Stato*, CdS). Ta je z začasnim sklepom z dne 18. julija 2012 zadržal izvršitev sklepa št. 5172/2012 (ne da bi vsebinsko odločil o pritožbi). Zato je družba CdI 30. julija 2012 podpisala novo pogodbo o opravljanju javne službe, izredni upravitelj pa je 1. avgusta 2012 poslovno vejo družbe Siremar prenesel na družbo CdI.

(96) Državni svet je 7. februarja 2014 vsebinsko odločil o pritožbi, ki jo je vložila družba Mediterranea, in ugotovil, da pri posrednem osebnem jamstvu, ki ga je zagotovila Sicilija, niso bila upoštevana načela preglednosti in nediskriminacije, določena v nacionalni zakonodaji (v nadaljnjem besedilu: sklep št. 592/14). V sklepu je odločil, da je posredno osebno jamstvo ogrozilo polno učinkovitost načela nediskriminacije med dvema udeležencema razpisa, in zato razglasil postopek prodaje poslovne veje družbe Siremar za delno ničnega (z razveljavitvijo akta o oddaji javnega naročila družbi CdI). Natančneje, jamstvo banke Unicredit je bilo dejansko pogojeno z izdajo posrednega osebnega jamstva Sicilije, čeprav to v njem ni bilo izrecno navedeno (glej oddelek 2.3.3.5).

(97) Prodajna pogodba, ki jo je družba CdI po razpisu podpisala z italijansko državo, s sodbo državnega sveta ni bila razveljavljena. S sodbo je bila razveljavljena samo oddaja javnega naročila, ker je šlo za upravni akt, nista pa bili razveljavljeni niti prodajna niti nova pogodba, ki sta bili civilnopravni pogodbi. Zato je družba CdI še naprej opravljala javno službo v skladu z novo pogodbo ([45]).

(98) Lacijsko sodišče TAR je 9. februarja 2015 na zahtevo italijanskih organov in družbe SNS odločilo o razlagi svojega prejšnjega sklepa iz junija 2012 in sklepa državnega sveta iz februarja 2014 (v nadaljnjem besedilu: sklep št. 2351/15). V sklepu je odločilo, da je treba zadnjo fazo postopka prodaje družbe Siremar

([44]) S sklepom št. 5172/2012 je bilo zlasti razveljavljeno pooblastilo ministrstva izrednemu upravitelju za dodelitev poslovne veje družbi CdI.

([45]) Družba CdI je vložila tudi pritožbo zoper sklep št. 592/14, in sicer je zahtevala njegov umik s strani državnega sveta (pritožba je bila zavrnjena 4. julija 2014) in razveljavitev s strani kasacijskega sodišča (ita. *Corte di Cassazione*; pritožba je bila zavrnjena 12. januarja 2016, sodba je bila objavljena 4. februarja 2016).

ponovno začeti z 29. septembrom 2011 ([46]). Potrdilo je, da je treba družbo CdI izključiti iz te nove faze postopka. Odločilo je tudi, da mora ministrstvo za gospodarstvo v 120 dneh od datuma sodbe sprejeti potrebne ukrepe, da se omogoči ponovni začetek postopka.

(99) Za izvršitev sodbe lacijskega sodišča TAR je družba Siremar pod izredno upravo:

— ponudbo družbe CdI izločila iz postopka,

— pri družbi SNS preverila, ali je njena ponudba z dne 23. maja 2011 v višini 55,1 milijona EUR še vedno veljala (družba SNS jo je potrdila 19. januarja 2016),

— preverila, ali je bila ponudba družbe SNS skladna s potrebnimi zahtevami glede zagotavljanja javnih storitev in veljavno zakonodajo,

— preverila vrednost sredstev na podlagi novega poročila, naročenega pri družbi Ecorys (v nadaljnjem besedilu: drugo poročilo družbe Ecorys), ki je vrednost sredstev ocenila na 34,4–39,9 milijona EUR (glej uvodno izjavo 122),

— razveljavila pogodbo o prodaji veje z družbo CdI in na družbo SNS prenesla dolg v višini 37,1 milijona EUR, ki ga je družba CdI že plačala ([47]),

— po prejemu odobritve ministrstva 6. aprila 2016 javno naročilo za poslovno vejo 11. aprila 2016 oddala družbi SNS.

(100) Na isti dan sta družba SNS in ministrstvo za promet podpisala novo pogodbo.

2.3.3.3 Prodajna pogodba z družbo SNS

(101) V prodajni pogodbi med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo SNS je poslovna veja družbe Siremar, ki se prenaša, opredeljena kot veja družbe, katere namen je opravljanje storitev pomorskega prometa v okviru obstoječih obveznosti javne službe ([48]). Natančneje, člen 4 določa, da so sredstva poslovne veje navedena v prilogi, zajemajo pa vsa neopredmetena ([49]) in opredmetena sredstva ([50]), ki jih je družba uporabljala pri izvajanju obveznosti javne službe.

(102) V skladu s členom 5 prodajne pogodbe se prodajna cena v višini 55,1 milijona EUR plača na naslednji način:

(a) 37,1 milijona EUR od podpisa prodajne pogodbe (s prenosom obveznosti povračila družbi CdI);

(b) preostanek z 1,5-odstotnimi obrestmi se odloži na naslednji način: 9 milijonov EUR po 72 mesecih in 9 milijonov EUR po 96 mesecih.

(103) Člen 7(6), točka (d), prodajne pogodbe določa, da mora biti kupec v skladu s členom 4(4-*quater*) zakonskega odloka št. 347/2003 sposoben srednjeročno zagotoviti neprekinjeno opravljanje storitve.

(104) Člen 7(9) prodajne pogodbe določa, da mora kupec ponuditi nova delovna mesta vsemu upravnemu osebju in posadki, ki izvajata obveznosti javne službe, pri čemer bo upošteval pridobljene kvalifikacije in/ali enakovredne opise delovnih mest, pa tudi morebitne sporazume s sindikati. Ta člen določa tudi, da se mora kupec v skladu s členom 63(2) zakonskega odloka št. 270/1999 dve leti vzdržati vsakršnega odpuščanja iz nedisciplinskih razlogov (v nadaljnjem besedilu: pogoj glede delovne sile). V skladu s členom 7(11) in (12) prodajne pogodbe mora kupec prodajalca redno obveščati o izpolnjevanju teh obveznosti, pri čemer mora v primeru kršitev plačati precejšnje kazni.

(105) Člen 8(12) prodajne pogodbe določa, da v skladu s členom 63(5), zakonskega odloka št. 270/1999 novi lastnik ne bo dolžen vrniti nobenega dolga, ki ga je družba Siremar imela pred prenosom poslovne veje.

([46]) To je bil datum, ko je finančni svetovalec pozval družbi CdI in SNS, naj predložita končno dodatno ponudbo, ker je družba Siremar pod izredno upravo sprejela jamstvo (in posredno osebno jamstvo), ki ga je 5. avgusta 2011 predložila družba CdI (glej uvodno izjavo 88).

([47]) 34,6 milijona EUR skupaj z obrestmi in inflacijo.

([48]) Prejšnja prodajna pogodba, sklenjena med družbama Siremar pod izredno upravo in CdI, ima zelo podobne določbe in pogoje. Večina razlik med pogodbama je posledica drugačnega okvira prenosa, zlasti drugačne cene in časovnega okvira.

([49]) Patentne pravice in pravice intelektualne lastnine; koncesije, licence, blagovne znamke in podobne pravice; druga neopredmetena sredstva.

([50]) Sistemi in stroji; industrijska in komercialna oprema; druga opredmetena sredstva.

2.3.3.4 Povečanje kapitala

(106) Delničarji družbe CdI so se 13. oktobra 2011 zavezali, da bodo njen kapital povečali do 21 480 236 EUR. Družba Mediterranea, večinski delničar, ki ima v lasti več kot 60 % delnic družbe CdI, je 3. februarja 2012 sama izvedla povečanje kapitala, zaradi česar Sicilija ni bila več večinski delničar in se je njen delež zmanjšal na približno 43 %.

(107) Do povečanja kapitala družbe CdI je prišlo, ko je bila družba Sicilija večinski delničar družbe Mediterranea, ta pa je bila (in še vedno je) večinski delničar družbe CdI. Cilj povečanja kapitala je bil nakup poslovne veje družbe Siremar in izvajanje nove pogodbe.

2.3.3.5 Posredno osebno jamstvo

(108) Med privatizacijo je Sicilija izdala posredno osebno jamstvo v korist banke Unicredit.

(109) Najprej je 3. avgusta 2011, kot je opisano v uvodni izjavi 83, Sicilija izdala posredno osebno jamstvo v korist banke Unicredit, kar je slednji omogočilo, da je dva dni pozneje izdala prvo pisno zagotovilo, s katerim se je obvezala, da bo jamčila za odložene obroke prodajne cene, ki jo je ponudila družba CdI (tj. 39 milijonov EUR). V navedenem zagotovilu je bila veljavnost njenega jamstva izrecno pogojena s posrednim osebnim jamstvom Sicilije.

(110) Drugič, Sicilija je 7. oktobra 2011, v poznejši fazi postopka, potrdila, da je pripravljena zagotoviti posredno osebno jamstvo za odložena plačila nove prodajne cene do višine 34,6 milijona EUR. 12. oktobra 2011 je spremenila posredno osebno jamstvo z dne 3. avgusta 2011 in zagotovila plačila v višini do 36 milijonov EUR. Istega dne je banka Unicredit izdala drugo pisno zagotovilo, ki je bilo vključeno v uspešno ponudbo družbe CdI, opisano v uvodni izjavi 89, ne da bi omenila, da posredno osebno jamstvo Sicilije še vedno velja, kot je bilo spremenjeno.

(111) 20. novembra 2011 je bilo posredno osebno jamstvo Sicilije nadomeščeno s posrednim osebnim jamstvom vseh delničarjev družbe CdI. Sicilija je 31. januarja 2012 družbi Siremar pod izredno upravo poslala dopis, v katerem je navedla, da se posredno osebno jamstvo z dne 12. oktobra 2011 šteje za preklicano. Banka Unicredit je 3. februarja 2012 izdala obvestilo, v katerem je potrdila, da njeno jamstvo za odložene obroke prodajne cene ni pogojeno s posrednim osebnim jamstvom Sicilije.

2.3.3.6 Študija banke Banca Profilo

(112) Kot je opisano zgoraj (glej uvodno izjavo 78), je minister za gospodarski razvoj imenoval banko Banca Profilo za neodvisnega strokovnjaka, njena naloga pa je bila ovrednotiti poslovno vejo družbe Siremar v skladu s členom 4 (4-*quater*) Marzanovega zakona. Banka Banca Profilo je 8. marca 2011 izdala poročilo, v katerem je opisala metodologije vrednotenja in podatke, ki jih je uporabila in ki so vključevali poslovni načrt družbe Siremar za obdobje 2011–2022. To poročilo je vključevalo predviden razpon vrednosti za poslovno vejo družbe Siremar.

(113) Vrednotenja, ki jih je izvedla banka Banca Profilo, temeljijo na več predpostavkah, med drugim predvsem na tem, da bi se novo javno naročilo storitev uporabljalo do njegovega izteka in da bi poslovna veja družbe Siremar zato prejemala nadomestilo za javne storitve za zagotavljanje povezav pomorskega prometa iz tega javnega naročila. Banka Banca Profilo v svojem poročilu o vrednotenju kot svoji glavni metodologiji uporablja metodi diskontiranih denarnih tokov (v nadaljnjem besedilu: metoda DCF) in gospodarske dodane vrednosti (v nadaljnjem besedilu: dodana vrednost), kot sekundarni metodologiji za namene nadzora pa metodo tržnih večkratnikov in kapitalsko metodo.

(114) Na podlagi metodologije DCF banka Banca Profilo upošteva: (i) denarne tokove, nastale do datuma izteka veljavnosti nove pogodbe; (ii) likvidacijsko vrednost veje družbe Siremar ob izteku veljavnosti nove pogodbe, ki temelji na predpostavki, da po tem datumu ne bo več mogoče opravljati dejavnosti. Z metodologijo dodane vrednosti banka Banca Profilo oceni: (i) prilagojeno knjigovodsko vrednost; (ii) slabo/dobro ime; (iii) likvidacijsko vrednost veje družbe Siremar ob izteku veljavnosti nove pogodbe. Ta ocena temelji na podatkih iz industrijskega načrta družbe in na lastnih izračunih banke Banca Profilo.

(115) Pri sekundarnih metodologijah so bili uporabljeni podatki v nadaljevanju. Analiza tržnih večkratnikov temelji na izračunih banke Banca Profilo, v katerih je uporabila podatke družbe Bloomberg o devetih primerljivih družbah za pomorski promet. Kapitalska metoda zajema oceno neto vrednosti sredstev, kot je zabeležena v bilanci stanja, vendar z nekaterimi prilagoditvami sredstev in obveznosti ter prišteto ocenjeno vrednostjo nematerialnih sredstev.

(116) Banka Banca Profilo je sklenila, da je bila vrednost poslovne veje družbe Siremar v času ocene med 55 in 61 milijonov EUR. Zato bi morala najnižja cena za to družbo znašati 55 milijonov EUR.

2.3.3.7 Prvo in drugo poročilo družbe Ecorys

(117) Komisija je v okviru preiskave družbo Ecorys pooblastila, da določi tržno vrednost poslovne veje družbe Siremar. Od svetovalca je zahtevala, da (i) določi tržno vrednost poslovne veje družbe Siremar v svežnju z novo pogodbo, (ii) določi tržno vrednost poslovne veje brez kakršnih koli povezanih pogojev in (iii) ugotovi, ali se je zaradi pogoja glede delovne sile znižala prodajna cena.

(118) Da bi družba Ecorys določila vrednost poslovne veje družbe Siremar v svežnju z novo pogodbo, je v prvem poročilu uporabila glavne metodologije, ki jih je uporabila tudi banka Banca Profilo. Zlasti je uporabila metodologiji diskontiranega denarnega toka in gospodarske dodane vrednosti.

(119) Prvič, družba Ecorys je sklenila, da bi bila družba Siremar prodana po svoji likvidacijski vrednosti ([51]), tj. – 0,3 milijona EUR, če bi bila poslovna veja družbe Siremar prodana brez kakršnih koli povezanih pogojev in zlasti brez nove pogodbe o opravljanju javne storitve. Družba Ecorys je ugotovila, da je ta likvidacijska vrednost negativna, in navedla, da zato takojšnja likvidacija (v bistvu prodaja ladij) ni bila smiselna možnost za udeleženca v tržnem gospodarstvu. Ta ugotovitev družbe Ecorys temelji na domnevi, da poslovna veja družbe Siremar brez nadomestila za javne storitve ne bi mogla več donosno opravljati svoje dejavnosti. Družba Ecorys je poti, na katerih sta družbi Tirrenia in Siremar opravljali javne storitve, opisala kot „dejavnosti z veliko izgubo, za katere je značilno majhno število potnikov in ki so v celoti odvisne od financiranja na podlagi pogodb“. Poleg tega je družba Ecorys menila, da „možnost spremembe kakovosti storitev in več manevrskega prostora za določanje cen vozovnic nista zadostna pogoja, da bi te poti s poslovnega vidika postale gospodarsko donosne“.

(120) Drugič, da bi družba Ecorys ocenila poslovno vejo družbe Siremar v svežnju z novo pogodbo, je predpostavila, da nova pogodba na datum izteka ne bo podaljšana in da bo zato družba Siremar likvidirana ([52]). Na tej podlagi je ugotovila, da je najnižja tržna vrednost poslovne veje družbe Siremar 57 milijonov EUR (tj. 5 % več v primerjavi z vrednotenjem banke Banca Profilo).

(121) Tretjič, družba Ecorys je primerjala osebje poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar z osebjem več primerljivih trajektnih družb in sklenila, da število in stroškovna struktura osebja družbe Siremar „nista drugačna od tistih v primerljivih družbah, in sicer glede na delež stroškov dela v skupnih prihodkih ([53]) in razmerje med stroški dela/osebjem ([54])“. Na tej podlagi je družba Ecorys sklenila, da ni elementov, ki bi kazali, da je pogoj glede delovne sile znatno vplival na vrednost veje družbe Siremar.

(122) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 99, je Italija pred zaključkom prodajnega postopka z družbo SNS naročila tudi drugo poročilo družbe Ecorys, da bi preverila, ali obnovljena ponudba družbe SNS odraža tržno vrednost veje, za katero je bilo dodeljeno javno naročilo storitev, na dan 31. avgusta 2015. V tem drugem poročilu družbe Ecorys, ki je bilo izdano 28. oktobra 2015, je bila kot glavno orodje za vrednotenje uporabljena metoda diskontiranega denarnega toka, za preverjanje zanesljivosti ugotovitev družbe pa kapitalska metoda. Nova ocena družbe Ecorys je bila 34,4 milijona EUR z metodo diskontiranega denarnega toka ob predpostavki, da bo nova pogodba veljala do 31. julija 2024. Če bi bila nova pogodba podaljšana do 31. julija 2026, bi ocenjena vrednost poslovne veje družbe Siremar znašala 35,7 milijona EUR. Na podlagi kapitalske metode vrednotenja je ocenjena vrednost znašala 39,9 milijona EUR.

(123) Nazadnje, navedeno poročilo je bilo dopolnjeno s primerjavo dveh poslovnih načrtov, ki ju je pripravila družba SNS: prvega, ki zajema obdobje 2011–2022 in je bil pripravljen maja 2011, ter drugega, ki zajema obdobje 2016–2027 in je bil pripravljen februarja 2016. Družba Ecorys je ugotovila, da predpostavke v obeh načrtih niso enake in da načrta nista vsebovala enake ravni podrobnosti (npr. drugi poslovni načrt ni vseboval seznama poti in pogostosti). Glavne razlike med načrtoma so bile zlasti: predpostavke o uporabi flote, o amortizaciji in o stroških osebja ter uporaba predhodnih podatkov družbe CdI, ki v prvem poslovnem načrtu niso bili na voljo. Družba Ecorys je pripravila tudi enostransko oceno, s katero je italijanskim organom potrdila notranjo logično skladnost drugega poslovnega načrta družbe SNS za obdobje 2016–2027.

([51]) Družba Ecorys je to vrednost izračunala kot razliko med stroški, nastalimi zaradi odpuščanja vsega osebja, in prilagojeno neto vrednostjo sredstev poslovne veje družbe Siremar. Na podlagi analize je bila likvidacijska vrednost sredstev družbe Siremar ocenjena na – 0,3 milijona EUR. Stroški odpravnin v višini 36,6 milijona EUR so več kot izravnali tržno vrednost prilagojenih neto sredstev.

([52]) Družba Ecorys je ugotovila, da čeprav takega podaljšanja ni mogoče izključiti, je zaradi negotovosti in pomanjkanja zanesljivih informacij o pogojih v zvezi z morebitnim prihodnjim podaljšanjem razumno oceniti vrednost poslovne veje družbe Siremar tako, da se pri tem ne upošteva morebitna prihodnja razširitev sistema javnih storitev.

([53]) Družba Ecorys meni, da to razmerje kaže, ali stroški dela znatno vplivajo na proračun veje družbe Siremar v primerjavi s podobnimi družbami.

([54]) Družba Ecorys meni, da to razmerje kaže, ali so stroški dela v veji družbe Siremar nesorazmerni v primerjavi s podobnimi družbami.

2.3.4 *Nova pogodba*

2.3.4.1 Upravičenka

(124) Družba CdI je bila sprva uspešna ponudnica za poslovno vejo družbe Siremar in je 30. julija 2012 podpisala novo pogodbo o opravljanju storitev na pomorskih poteh. Nato je 11. aprila 2016 družbo CdI nadomestila družba SNS, ki je začela opravljati prevoze na istih poteh.

2.3.4.2 Poti

(125) V skladu z novo pogodbo je morala družba CdI in pozneje družba SNS zagotavljati potniške in trajektne storitve na 20 kabotažnih poteh, razdeljenih v pet sklopov, včasih različno pogosto in/ali na različnih poteh v visoki in nizki sezoni ([55]) (glej preglednico 3).

Trajektne povezave (mešane)	Potniške povezave (hitre ladje)
Sklop Milazzo–Eolski otoki–Neapelj	
C/1: Milazzo–Vulcano–Lipari–Rinella–Panarea–Ginostra–Stromboli–Neapelj in nazaj (vse leto, dve povezavi na teden) C/2: Milazzo–Vulcano–Lipari–Rinella–Salina in nazaj (vse leto, ena povezava na dan, brez storitve ob nedeljah v nizki sezoni) C/3: Milazzo–Vulcano–Lipari–Salina–Panarea–Ginostra–Stromboli in nazaj (vse leto, dve povezavi na teden) C/4: Milazzo–Vulcano–Lipari–Salina–Rinella–Filicudi–Alicudi in nazaj (vse leto, pet povezav na teden v visoki sezoni in štiri na teden v nizki sezoni) C/6: Lipari–Vulcano–Milazzo in nazaj (vse leto, ena povezava na dan)	ALC/2: Milazzo–Vulcano–Lipari–Rinella–Salina in nazaj (vse leto, vsaj ena povezava na dan) ALC/3: Milazzo–Vulcano–Lipari–Salina–Panarea–Ginostra–Stromboli in nazaj (vse leto, vsaj ena povezava na dan) ALC/4: Milazzo–Vulcano–Lipari–Salina–Rinella–Filicudi–Alicudi in nazaj (vse leto, vsaj ena povezava na dan) ALC/6: Lipari–Vulcano–Milazzo in nazaj (vse leto, ena povezava na dan) ALC/2 BIS: Lipari–Rinella–Salina–Lipari (vse leto, štiri povezave na teden v visoki sezoni, tri na teden in ena dnevno do otoka Salina v nizki sezoni)
Sklop Palermo–Ustica	
D/1: Palermo–Ustica in nazaj (vse leto, ena povezava na dan)	ALD/1: Ustica–Palermo in nazaj (vse leto, vsaj ena povezava na dan)
Sklop Trapani–Egadski otoki	
D/2: Trapani–Favignana–Levanzo–Marettimo in nazaj (vse leto, vsaj ena povezava na dan) D/3: Trapani–Favignana–Levanzo–Trapani (vse leto, dve povezavi na dan v visoki sezoni, 12 na teden in manj pogoste povezave do otoka Levanzo v nizki sezoni)	ALD/2: Trapani–Favignana–Levanzo–Marettimo in nazaj (vse leto, dve povezavi na dan) ALD/3: Trapani–Favignana–Levanzo–Trapani (vse leto, vsaj ena povezava na dan) ALD/2 BIS: Marettimo–Levanzo–Favignana–Trapani in nazaj (vse leto, vsaj ena povezava na dan) ALD/3 BIS: Trapani–Favignana–Levanzo–Trapani (vse leto, vsaj dve povezavi na dan)

([55]) V tem sklepu izraz „visoka sezona“ izraz pomeni poletje, izraz „nizka sezona“ pa precej daljši preostali del leta.

Trajektne povezave (mešane)	Potniške povezave (hitre ladje)
Sklop Trapani–Pantelleria	
D/4: Trapani–Pantelleria in nazaj (vse leto, ena povezava na dan v visoki sezoni, šest na teden v nizki sezoni)	
Sklop Porto Empedocle–Pelagijski otoki	
D/5: Porto Empedocle–Linosa–Lampedusa in nazaj (vse leto, šest povezav na teden)	

Preglednica 3 – Poti, na katerih je družba CdI in pozneje družba SNS opravljala storitve na podlagi nove pogodbe

(126) V Prilogi A k novi pogodbi je podrobno opisano, kako je treba opravljati storitve na vsaki od teh poti iz preglednice 3 (npr. vrsta ladij, pogostost glede na sezono). Poleg tega prevoznine, ki se zaračunajo uporabnikom, ne smejo presegati omejitev iz člena 6 nove pogodbe, ki so podrobno opisane v isti Prilogi A.

2.3.4.3 Trajanje

(127) Nova pogodba med Sicilijo in družbo CdI ter pogodba med Sicilijo in družbo SNS veljata dvanajst let. Pogodba z družbo SNS je začela veljati 12. aprila 2016 in bo prenehala veljati 11. aprila 2028.

2.3.4.4 Obveznosti javne službe

(128) Naložene obveznosti javne službe se nanašajo na pomorske prometne povezave, na katerih je treba opravljati storitve (glej uvodno izjavo 125), vrsto in zmogljivost plovil, dodeljenih zadevnim pomorskim potem, na katerih se opravljajo storitve, razpoložljivost nadomestne ladje, da se zagotovi neprekinjenost storitve, pogostost storitve in najvišje prevoznine, ki se zaračunajo uporabnikom storitve na vsaki od zadevnih poti.

2.3.4.5 Nadomestilo

(129) Letno nadomestilo, ki ga prejme družba, pooblaščena za izvajanje obveznosti javne službe, opredeljenih v novi pogodbi, je zakonsko omejeno na 55 694 895 EUR. Znesek nadomestila se določi na podlagi metodologije, ki je določena v direktivi odbora CIPE (glej uvodne izjave 48 do 58). Nadomestilo je bilo plačano dvema družbama, kot sledi:

	Nadomestilo, plačano družbi CdI	Nadomestilo, plačano družbi SNS
2012	23 346 079 EUR (avgust–december)	—
2013	55 694 895 EUR	—
2014	55 694 895 EUR	—
2015	55 694 895 EUR	—
2016	15 397 836EUR	40 297 059 EUR
2017	—	55 694 895 EUR
2018	—	55 694 895 EUR
2019	—	55 694 895 EUR

Preglednica 4 – Nadomestilo za obdobje 2012–2019

(130) Člen 8 nove pogodbe določa redni triletni pregled obsega subvencioniranih dejavnosti, da se potrdi, da ni finančnega neravnovesja. Člen 9 nove pogodbe dodatno določa, da lahko pogodbenice v zelo posebnih okoliščinah, ki zajemajo nepričakovane in strukturne spremembe prihodkov ali stroškov, v vsakem primeru pa šele po prvem letu vsakega triletnega obdobja, začnejo tak pregled prej.

2.3.5 *Prednostni privez*

(131) Člen 19-*ter*(21) zakonskega odloka št. 135/2009 je določal, da bi družbe nekdanje skupine Tirrenia, vključno z družbo Siremar, za zagotovitev ozemeljske kontinuitete z otoki in v okviru njihovih obveznosti javne službe obdržale že dodeljene priveze in prednost pri dodeljevanju novih slotov v skladu s postopki, ki jih določajo italijanski organi za pomorstvo, kot je določeno v zakonu št. 84 z dne 28. januarja 1994 in italijanskem pomorskem kodeksu.

2.3.6 *Ukrepi, določeni z zakonom iz leta 2010*

(132) Zakon iz leta 2010 je za podjetja nekdanje skupine Tirrenia, vključno z družbo Siremar, določil možnost, da lahko uporabijo finančna sredstva, ki so že namenjena posodobitvi flote ([56]), da se pokrijejo nujne likvidnostne potrebe. Natančneje, v okviru dveh instrumentov ([57]) je bilo že rezerviranih 23 750 000 EUR za plačilo posodobitev celotne skupine Tirrenia, od tega 7 215 800 EUR za družbo Siremar. Podjetja nekdanje skupine Tirrenia, ki so ta sredstva uporabila za likvidnostne namene, so jih morala pozneje vrniti, da bi se še vedno lahko izvedle potrebne posodobitve ladij. Navedene posodobitve so bile potrebne zaradi skladnosti z nekaterimi mednarodnimi varnostnimi standardi na podlagi Stockholmskega sporazuma iz leta 1996 ([58]).

(133) Poleg tega je bilo v zakonu iz leta 2010 določeno:

(a) prvotne pogodbe se podaljšajo za obdobje od 1. oktobra 2010 do konca postopka privatizacije družb Tirrenia in Siremar (glej tudi uvodno izjavo 31);

(b) člen 19-*ter* zakonskega odloka št. 135/2009, ki je bil s spremembami preoblikovan v zakon iz leta 2009, se spremeni tako, da se uvede odstavek 24-*bis*. V skladu s tem odstavkom so vsa uradna dejanja in dejavnosti v skladu s členom 19-*ter*(1) do (15) zakonskega odloka št. 135/2009 oproščeni davkov. Navedeni odstavki se nanašajo na liberalizacijo sektorja pomorske kabotaže na podlagi privatizacije skupine Tirrenia;

(c) da se zagotovi neprekinjenost javne storitve in podpre postopek privatizacije družb iz nekdanje skupine Tirrenia, lahko zadevne dežele uporabijo sredstva sklada za premalo izkoriščena območja (ita. *Fondo Aree Sottoutilizzate*, FAS) ([59]) v skladu z direktivo odbora CIPE št. 1/2009 z dne 6. marca 2009 ([60]).

2.4 **Postopek za ugotavljanje kršitev št. 2007/4609**

(134) Po predhodnih izmenjavah med službami Komisije in italijanskimi organi je generalni direktor Komisije, odgovoren za energetiko in promet, 19. decembra 2008 Italiji poslal zahtevo za informacije. Ta zahteva je med drugim zadevala pregled poti, na katerih se je takrat opravljala javna storitev, in nalog v okviru javne službe, ki jih je Italija predvidela v predlogih novih pogodb. Italija je bila tudi pozvana, naj predloži več podrobnosti o načrtih privatizacije za skupino Tirrenia.

(135) Italijanski organi so v dopisu z dne 28. aprila 2009 podrobno odgovorili, in sicer:

— opozorili so, da je bilo podaljšanje prvotnih pogodb do 31. decembra 2009 potrebno, da se liberalizira sektor pomorske kabotaže v Italiji na podlagi privatizacije skupine Tirrenia,

— trdili so, da je bilo nadomestilo za javne storitve, dodeljeno skupini Tirrenia, potrebno, da se zagotovi ozemeljska kontinuiteta z otoki na podlagi pomorskih povezav, ki jih zasebni gospodarski subjekti na trgu ne zagotavljajo,

([56]) Kot je določeno v členu 19(13-*bis*) zakonskega odloka št. 78/2009, ki je bil preoblikovan v zakon št. 102/2009 (v nadaljnjem besedilu: zakon št. 102/2009), in v členu 19-*ter*(19) zakonskega odloka št. 135/2009.

([57]) Vsa sredstva (tj. 7 000 000 EUR), zagotovljena v skladu s členom 19-*ter*(19) zakonskega odloka št. 135/2009, in 16 750 000 EUR iz sredstev, zagotovljenih na podlagi zakona št. 102/2009.

([58]) Ti varnostni standardi so bili podrobno opisani v Direktivi Sveta 98/18/ES z dne 17. marca 1998, ki je bila v italijansko pravo prenesena z zakonskim odlokom št. 45 z dne 4. februarja 2000, v Direktivi 2003/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. aprila 2003, ki je bila v italijansko pravo prenesena z zakonskim odlokom št. 52 z dne 8. marca 2005, in v Direktivi 2003/25/ES Evropskega parlamenta in Sveta, ki je bila v italijansko pravo prenesena z zakonskim odlokom št. 65 z dne 14. marca 2005.

([59]) FAS je nacionalni sklad, ki podpira izvajanje italijanske deželne politike.

([60]) *Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana* (Uradni list Italijanske republike) št. 137 z dne 16. junija 2009.

— poudarili so, da je bil temeljit postopek racionalizacije poti končan 10. marca 2009. Pri tem postopku so bili upoštevani ustrezni socialni, zaposlitveni in gospodarski vidiki ter potreba po ohranjanju bistvenih povezav zaradi ozemeljske kontinuitete, vključeno pa je bilo tudi posvetovanje s šestimi zadevnimi deželami. S to racionalizacijo naj bi se zmanjšali neto stroški javne storitve za približno 66 milijonov EUR, odpuščenih pa bi bilo približno 600 članov posadke, zaposlenih v celotni skupini Tirrenia. Italija je tudi opozorila, da je racionalizacija leta 2009 dopolnila predhodna prizadevanja (v letih 2004, 2006 in 2008) za zmanjšanje števila storitev, ki jih opravlja skupina Tirrenia,

— pojasnili so, da so bili cilji racionalizacije (i) ohraniti povezave, potrebne za zagotovitev ozemeljske kontinuitete celine z otoki in med otoki in pravice do zdravja, študija in mobilnosti, (ii) racionalizirati povezave, ki so jih v istem obdobju zagotavljali zasebni gospodarski subjekti, in sicer v smislu podobne kakovosti in kontinuitete, ter (iii) racionalizirati povezave v visoki sezoni in visokohitrostne povezave, ki so namenjene le prevozu oseb,

— zagotovili so pregled poti, na katerih je skupina Tirrenia leta 2008 opravljala storitve, in zmanjšanega števila poti, na katerih bi družbe skupine Tirrenia opravljale storitev leta 2009. Po navedbah italijanskih organov naj bi bile slednje poti podlaga za nove pogodbe, ki naj bi se sklenile z novimi lastniki družb skupine Tirrenia.

(136) Generalni direktor Komisije, odgovoren za energetiko in promet, je 21. decembra 2009 italijanskim organom poslal dopis, v katerem je med drugim opozoril, da:

— je bila glede na temeljito prenovo sektorja pomorske kabotaže v Italiji in precejšnje socialne učinke, ki bi jih po mnenju italijanskih organov imela privatizacija, če bi bila javna naročila izvedena na podlagi preprostega javnega naročila storitev, oddaja javnega naročila za ladjarske družbe, ki so imele take pogodbe – načeloma in izjemoma – sprejemljiva zaradi zagotovitve skladnosti z merilom nediskriminacije med lastniki ladij iz Skupnosti, ki je določeno v Uredbi Sveta (EGS) št. 3577/92 ([61]) (v nadaljnjem besedilu: uredba o pomorski kabotaži),

— je bilo treba nadomestilo za javne storitve omejiti na tiste linije, na katerih je bila stalna prisotnost drugih gospodarskih subjektov vse leto omejena. V zvezi s tem so bila zahtevana pojasnila glede nedelovanja trga na nekaterih poteh, na katerih sta storitve opravljali družbi Tirrenia in Caremar. V dopisu je bilo tudi poudarjeno, da je na podlagi cilja glede ozemeljske kontinuitete v javno naročilo storitev utemeljeno vključiti le notranje linije (ne pa tudi mednarodnih),

— so se javna naročila storitev skupine Tirrenia iztekla 31. decembra 2008 in da lahko privatizacija, ki jo je načrtovala Italija, traja dlje, kot je bilo predvideno. V dopisu je bilo zato opozorjeno na možnost pošiljanja uradnega opomina zaradi napačnega izvajanja uredbe o pomorski kabotaži.

(137) Italijanski organi so 22. januarja 2010 odgovorili na dopis služb Komisije z dne 21. decembra 2009:

— navedli so, da se je Komisija načeloma strinjala s predlaganim pristopom za privatizacijo skupine Tirrenia skupaj z novimi javnimi naročili storitev,

— predložili so podrobna pojasnila o poteh, v zvezi s katerimi je Komisija zastavila številna vprašanja,

— omenili so, da je bil razpis za prijavo interesa za prodajo družbe Tirrenia (vključno z družbo Siremar) objavljen 23. decembra 2009. Italija je navedla, da je nameravala dokončati privatizacijo celotne skupine Tirrenia do 30. septembra 2010,

— pozvali so Komisijo, naj potrdi, da so utemeljitve glede nedelovanja trga zadostne.

(138) Komisija je 29. januarja 2010 ([62]) poslala uradni opomin glede kršitve uredbe o pomorski kabotaži. V tem opominu je opozorila, da navedena uredba zahteva, da kadar koli država članica sklene pogodbo o gospodarski javni službi ali naloži obveznosti gospodarske javne službe, to stori na nediskriminatorni podlagi za vse ladjarje Skupnosti. V skladu s členom 4(3) uredbe o pomorski kabotaži lahko obstoječe pogodbe o gospodarski javni službi veljajo do dneva izteka ustrezne pogodbe. Vendar je Komisija ugotovila, da so družbe

([61]) Uredba Sveta (EGS) št. 3577/92 z dne 7. decembra 1992 o uporabi načela prostega pretoka storitev v pomorskem prometu med državami članicami (pomorska kabotaža) (UL L 364, 12.12.1992, str. 7). Komisija opozarja, da uredba o pomorski kabotaži od držav članic ne zahteva, da privatizirajo svoje družbe za pomorski promet, ampak le, da liberalizirajo ta specifični trg.

([62]) Uradni opomin je bil sprejet 28. januarja 2010, Italija pa je bila o njem uradno obveščena šele naslednji dan.

skupine Tirrenia po izteku zadevnih javnih naročil storitev (prvotnih pogodb) še naprej opravljale storitve pomorskega prometa. Natančneje naj bi se navedene pogodbe iztekle konec leta 2008, Italija pa jih je večkrat podaljšala. Komisija je zato italijanske organe pozvala, naj predložijo svoje pripombe.

(139) Generalni direktor Komisije, odgovoren za energetiko in promet, je prav tako 29. januarja 2010 odgovoril na dopis italijanskih organov z dne 22. januarja 2010. Navedel je, da predložene utemeljitve v zvezi z linijami, na katerih je družba Tirrenia opravljala storitve, zadostujejo za odpravo prej izraženih dvomov. Generalni direktor je tudi pozitivno ocenil to, da je Italija na podlagi njegove predhodne zahteve iz novega osnutka pogodbe za družbo Tirrenia odstranila mednarodno povezavo. V zvezi z vprašanji, ki so bila zastavljena glede poti, na katerih je storitve opravljala družba Caremar, so se utemeljitve štele za zadostne le glede nekaterih od teh poti. Italija je bila zato pozvana, naj zagotovi dodatna pojasnila glede nekaterih poti družbe Caremar. Generalni direktor je opozoril, da lahko javna naročila storitev zajemajo le poti, za katere je ugotovljeno nedelovanje trga. Poudaril je tudi, da se njegov odgovor nanaša le na skladnost z uredbo o pomorski kabotaži, ne pa tudi na vprašanja glede državne pomoči.

(140) Italijanski organi so 29. marca 2010 odgovorili na uradni opomin Komisije z dne 29. januarja 2010:

— opozorili so, da so službe Komisije v dopisu z dne 21. decembra 2009 (glej uvodno izjavo 136) načeloma soglašale s privatizacijo skupine Tirrenia, pri kateri se družbe prodajo v svežnju z novimi javnimi naročili,

— navedli so, da je podaljšanje prvotnih pogodb temeljilo le na potrebi, da se zagotovi neprekinjeno opravljanje pomorske javne službe, dokler se ne končajo zadevni postopki privatizacije,

— potrdili so, da nameravajo postopek privatizacije izvesti do 30. septembra 2010, da bi do tega datuma liberalizirali sektor pomorske kabotaže,

— zagotovili so pregled postopka privatizacije za družbo Tirrenia (vključno z družbo Siremar). Italija je zlasti navedla, da je po objavi razpisa za prijavo interesa 19. februarja 2010 19 subjektov predložilo 16 prijav interesa. V okviru faze skrbnega pregleda se je 22. marca 2010 odprla podatkovna soba, ki je ostala odprta do konca maja 2010. Italija je takrat pričakovala, da bo prodajna pogodba sklenjena do sredine julija 2010 in da bo lastništvo preneseno do septembra 2010,

— pojasnili so, da naj bi 11 zainteresiranih strani sodelovalo v naslednjih fazah postopka za oddajo javnega naročila za družbo Toremar,

— poudarili so, da bi lahko nadaljnja negotovost, ki bi izhajala iz nadaljevanja postopka za ugotavljanje kršitev, ogrozila postopke privatizacije in tudi negativno vplivala na vrednost družb, ki se prodajajo na podlagi javnega naročila,

— ponudili so popolno sodelovanje s Komisijo, da bi se pojasnili vsi preostali dvomi glede postopka za ugotavljanje kršitev in morebitna vprašanja glede državne pomoči.

(141) Italijanski organi so na *ad hoc* sestanku 10. septembra 2010 obvestili Komisijo, da je bil postopek privatizacije družb Tirrenia in Siremar v zadnji fazi preklican in da zato rok 30. septembra ne bo izpolnjen. Poleg tega so sporočili, da je tudi pri konkurenčnih postopkih za pogodbe družb Caremar, Saremar, Siremar in Toremar prišlo do zamude. Posledično so bile z zakonom iz leta 2010 dodatno podaljšane prvotne pogodbe, dokler se ne končata postopka privatizacije družb Tirrenia in Siremar.

(142) Po tem razvoju dogodkov je Komisija 24. novembra 2010 poslala dodaten uradni opomin. V navedenem opominu je Komisija:

— ugotovila, da so bile prvotne pogodbe družb Tirrenia, Siremar, Caremar, Saremar in Toremar podaljšane samodejno in brez vsakršnega konkurenčnega postopka,

— poudarila, da ni bil končan noben konkurenčni postopek, čeprav so se zadevna javna naročila storitev še naprej izvajala,

— navedla, da si pridržuje pravico do izdaje obrazloženega mnenja, če bo to potrebno (ob upoštevanju morebitnih pripomb Italije).

(143) Komisija je 21. junija 2012 sprejela obrazloženo mnenje v zvezi z zamudo pri privatizaciji treh družb (Caremar, Laziomar in Saremar) nekdanje skupine Tirrenia. Ker so bili postopki za oddajo javnega naročila za preostale tri družbe (Tirrenia, Toremar in Siremar) končani leta 2011 ([63]), navedene družbe niso bile zajete v obrazloženo mnenje. Komisija je opozorila, da Italija več kot tri leta po običajnem izteku zadevnih prvotnih pogodb ni uvedla konkurenčnih postopkov za oddajo javnih naročil storitev za pomorsko kabotažo, ki jo opravljajo družbe Caremar, Laziomar in Saremar. Nasprotno, navedene pogodbe so bile podaljšane samodejno in za nedoločen čas, s čimer se je drugim lastnikom ladij Skupnosti preprečilo, da bi konkurirali pri oddaji navedenih naročil.

(144) Italijanski organi so 8. avgusta 2012 odgovorili na obrazloženo mnenje in navedli, da so obvestila o javnih naročilih za prodajo družb, ki so jim dodeljena nova javna naročila storitev, objavljena ali bodo kmalu objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*. Natančneje, obvestilo za družbo Caremar je bilo objavljeno 20. julija 2012, obvestilo za družbo Laziomar pa je bilo poslano v objavo 1. avgusta 2012. Nazadnje, za družbo Saremar je bil 2. avgusta 2012 sprejet zakon, ki je zahteval objavo takega obvestila do 2. oktobra 2012.

(145) Družba Compagnia Laziale di Navigazione je 13. januarja 2014 postala novi lastnik družbe Laziomar in sklenila desetletno javno naročilo storitev za povezave s Pontinskim otočjem. Družba ATI SNAV-Rifim je 16. julija 2015 prevzela lastništvo družbe Caremar, oddano pa ji je bilo devetletno javno naročilo storitev. Nazadnje, družba Saremar je bila po sprejetju sklepa iz leta 2014 likvidirana, javno naročilo storitev za poti med Sardinijo in majhnimi otoki pa je bilo marca 2016 oddano družbi Delcomar.

(146) Italijanski organi so z dopisom z dne 15. julija 2016 Komisijo obvestili, da je privatizacija vseh družb nekdanje skupine Tirrenia končana. Komisija se je 8. decembra 2016 odločila končati postopek za ugotavljanje kršitev.

3. RAZLOGI ZA ZAČETEK IN PODALJŠANJE POSTOPKA

3.1 Podaljšanje prvotne pogodbe med državo in družbo Siremar

3.1.1 *Upoštevanje sodbe v zadevi Altmark in obstoj pomoči*

(147) Komisija je v sklepu iz leta 2011 zavzela predhodno stališče, da opredelitev obveznosti javne službe ni bila dovolj jasna in da zato ni mogla dokončno ugotoviti, ali vsebuje očitno napako. Tudi če bi italijanski organi trdili, da so konkurenti družbe Siremar na poteh, ki spadajo na področje opravljanja storitev splošnega gospodarskega pomena, gospodarski subjekti, ki enakovredno zagotavljajo pomorske storitve z javnim nadomestilom, Komisija brez predhodne opredelitve ravni potrebnih storitev ne bi mogla ugotoviti, ali obstaja dejanska potreba po javni storitvi na teh poteh.

(148) Komisija je zavzela predhodno stališče, da je drugo merilo iz sodbe v zadevi Altmark ([64]) izpolnjeno, saj so bila merila, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, določena vnaprej, upoštevane so bile tudi zahteve glede preglednosti. Natančneje, Komisija je opozorila, da so ta merila opisana v prvotni pogodbi (za nadomestilo za leto 2009) in direktivi odbora CIPE (za nadomestilo od leta 2010 dalje).

(149) Komisija je kljub temu menila, da se zdi, da tretje merilo iz sodbe v zadevi Altmark ni izpolnjeno in da se je gospodarskim subjektom morda plačalo prekomerno nadomestilo za izvajanje nalog v okviru javne storitve. Komisija je izrazila dvome zlasti glede tega, ali 6,5-odstotna premija za tveganje, ki se uporablja od leta 2010, izraža ustrezno stopnjo tveganja ob upoštevanju dejstva, da se na prvi pogled zdi, da družba Siremar ni prevzemala tveganj, ki so običajno povezana z opravljanjem takih storitev.

(150) Komisija je zavzela tudi predhodno stališče, da četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark ni izpolnjeno, ker se prvotne pogodbe niso podaljšale na podlagi postopka za oddajo javnega naročila. Nadalje je opozorila, da ni prejela nobenega dokaza, ki bi podprl trditev, da je družba Siremar zadevne storitve dejansko opravljala z najnižjimi stroški za skupnost.

(151) Komisija je zato predhodno ugotovila, da nadomestila za javne storitve, plačana družbi Siremar v obdobju 2009–2011, pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Nadalje je menila, da je treba to pomoč obravnavati kot novo pomoč.

(152) Komisija je v sklepu iz leta 2012 izrazila mnenje, da nadomestilo, dodeljeno družbi Siremar od 1. januarja 2012 na podlagi nadaljnjega podaljšanja prvotne pogodbe, prav tako pomeni državno pomoč, če so leta 2012 in do začetka veljavnosti nove pogodbe vsi pogoji ostali nespremenjeni.

([63]) Čeprav se je lastništvo družb Tirrenia, Toremar in Siremar uradno preneslo šele leta 2012.
([64]) Glej sodbo Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi C-280/00, Altmark Trans, EU:C:2003:415.

3.1.2 *Združljivost*

(153) Komisija je v sklepu iz leta 2011 zavzela predhodno stališče, da nadomestilo za javne storitve za obdobje 2009–2011 ne spada na področje uporabe odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 ([65]) in okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 ([66]). Zato je navedeni ukrep ocenila neposredno na podlagi člena 106(2) PDEU in ugotovila, da dvomi, da so bili izpolnjeni veljavni pogoji združljivosti.

(154) Komisija je v sklepu iz leta 2012 opozorila, da je 31. januarja 2012 začel veljati nov sveženj o storitvah splošnega gospodarskega pomena, sestavljen iz sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ([67]) in okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Vendar je zavzela predhodno stališče, da se nadomestilo za javne storitve na podlagi podaljšanja prvotne pogodbe ne more šteti za združljivo z notranjim trgom in za izvzeto iz obveznosti priglasitve v skladu s sklepom o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

(155) Z zakonom iz leta 2010 je bila prvotna pogodba podaljšana od 30. septembra 2010 do konca postopka privatizacije. Družba Siremar je bila ob sprejetju zakona iz leta 2010 v težavah (glej uvodno izjavo 67). Zato nadomestila, ki ga je družba prejemala od 1. oktobra 2010 do njene privatizacije, ni bilo mogoče oceniti na podlagi okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Namesto tega je Komisija na podlagi odstavka 9 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 zavzela predhodno stališče, da bi bilo treba to pomoč oceniti na podlagi smernic za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004.

(156) Komisija je ugotovila, da merila združljivosti iz smernic za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004 v tem primeru niso bila izpolnjena, zato je zavzela predhodno stališče, da nadomestilo, plačano družbi Siremar v težavah, pomeni nezdružljivo pomoč za prestrukturiranje.

3.2 **Nezakonito podaljšanje pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar**

(157) Komisija je v sklepu iz leta 2012 zavzela predhodno stališče, da je bila pomoč za reševanje nezakonito podaljšana od 28. avgusta 2011 do 18. septembra 2012 in da je podaljšanje pomoči za reševanje v tem obdobju pomenilo nezdružljivo pomoč družbama Tirrenia in Siremar ter morda tudi njunima kupcema. Zlasti je ugotovila, da Italija v šestih mesecih po izplačilu prvega obroka pomoči za reševanje tem družbam ni predložila načrta prestrukturiranja ali likvidacije, kot je zahtevano v smernicah za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004. Menila je, da pogoji za podaljšanje pomoči za reševanje, kot so določeni v smernicah za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004, prav tako niso bili izpolnjeni.

3.3 **Privatizacija družbe Siremar, posredno osebno jamstvo in povečanje kapitala družbe CdI**

3.3.1 *Privatizacija družbe Siremar*

(158) Komisija je v sklepu iz leta 2011 izrazila dvome, da je bil postopek za oddajo javnega naročila za prodajo poslovne veje družbe Siremar dovolj pregleden in brezpogojen, da bi se zagotovila prodaja po tržni ceni.

(159) Prvič, Komisija je ugotovila, da se zdi, da čeprav je bil razpis za prijavo interesa objavljen v več časopisih in na več spletnih mestih, v njem ni bil podrobno opisan obseg prodaje, ponudnikom pa niso bila dana jasna navodila glede nadaljnjih faz postopka. Zdi se tudi, da razpis ni vseboval meril za predizbiro ali pogojev za sodelovanje ali drugih pogojev, ki bi jih ponudniki morali izpolniti, razen obveznega pogoja, da se nadaljuje opravljanje javne storitve. Poleg tega so bile vse pomembne informacije glede sredstev, ki so bila predmet postopka prodaje, ponudnikom na voljo le v fazi skrbnega pregleda.

(160) Drugič, Komisija je menila tudi, da je bilo zaradi nekaterih zahtev, ki so bile naložene v okviru privatizacije, morda število ponudnikov omejeno in/ali da so te zahteve vplivale na prodajno ceno. Znova je poudarila svojo ustaljeno prakso glede prodaje sredstev podjetij v državni lasti, ki jo izvede država ali jo je mogoče pripisati državi: negospodarski razlogi, ki jih zasebni prodajalec ne navede, na primer vprašanja glede javnega reda, zaposlovanja ali regionalnega razvoja, kažejo na obstoj državne pomoči, če se zaradi njih morebitnemu kupcu nalagajo obremenjujoče obveznosti in se zato lahko zniža prodajna cena.

([65]) Odločba Komisije 2005/842/ES z dne 28. novembra 2005 o uporabi člena 86(2) Pogodbe ES za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljene nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 312, 29.11.2005, str. 67).

([66]) Okvir skupnosti za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve (UL C 297, 29.11.2005, str. 4).

([67]) Sklep Komisije 2012/21/EU z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 7, 11.1.2012, str. 3).

(161) Postopki prodaje poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar so temeljili na postopku, določenem v Marzanovem zakonu (glej uvodno izjavo 70). Zato je Komisija postopka ocenila skupaj. Menila je, da je bila posledica prodaje poslovnih vej, ki so bile pooblaščene z novimi pogodbami, obveznost za kupce, da opravljajo javno storitev v skladu s predhodno določenimi obveznostmi glede kakovosti, pogostosti in prevoznine, določenimi v novih pogodbah. Komisiji se je zdelo, da država z naložitvijo takih obveznosti ni poskušala doseči najvišje cene, temveč uresničiti cilje v javnem interesu. Menila je, da je zelo malo verjetno, da bi zasebni prodajalec dal enak pomen neprekinjenemu opravljanju javne storitve.

(162) Komisija je podobno menila, da zasebni prodajalec, ki posluje v običajnih tržnih razmerah, ne bi naložil obveznosti, da je treba dve leti ohraniti stopnje zaposlenosti.

(163) Komisija je zaradi navedenih razlogov predhodno sklenila, da postopek privatizacije poslovne veje družbe Siremar ni bil dovolj pregleden in brezpogojen, da bi bila zagotovljena prodaja po tržni ceni. Zato ni mogla izključiti, da je bila gospodarska prednost dodeljena bodisi prodani gospodarski dejavnosti bodisi kupcu.

(164) Komisija je na podlagi razpoložljivih informacij menila tudi, da bi bila kakršna koli pomoč, ki bi se morda dodelila med postopkom privatizacije, nezdružljiva.

3.3.2 *Posredno osebno jamstvo*

(165) Komisija je v sklepu iz leta 2012 zavzela predhodno stališče, da je posredno osebno jamstvo Sicilije za odložene obroke prodajne cene za poslovno vejo družbe Siremar morda pomenilo pomoč družbi CdI kot posojilojemalcu in banki Unicredit kot prvemu poroku.

(166) Zdi se, da je posredno osebno jamstvo družbi CdI dejansko omogočilo koriščenje jamstva, ki sicer ne bi bilo odobreno ali bi bilo odobreno pod drugačnimi, manj ugodnimi pogoji. Komisija je ugotovila, da se na podlagi razpoložljivih informacij zdi, da posredno osebno jamstvo ni bilo poplačano.

(167) Poleg tega je Komisija opozorila, da se zdi, da je položaj direktorja računovodskega urada omogočal vplivanje na postopek odločanja na Siciliji. Glede na njegovo vključenost v vsakodnevno upravljanje družbe Mediterranea in njen pomemben delež v kapitalu družbe CdI je Komisija menila, da posredno osebno jamstvo verjetno ni bilo dodeljeno pod tržnimi pogoji, temveč z namenom, da se družbi CdI v postopku prodaje zagotovi prednost.

(168) Komisija je ugotovila tudi, da dokumenta, ki ju je predložila Italija, da bi dokazala, da posredno osebno jamstvo ni imelo nobenih učinkov, nista nastala pred oddajo javnega naročila družbi CdI. Nasprotno, oba dokumenta sta bila izdana po tem, ko je družba SNS Komisiji predložila pritožbo.

(169) Nazadnje, Komisija je menila, da bi lahko posredno osebno jamstvo zagotovilo tudi gospodarsko prednost banki Unicredit kot prvemu poroku z zmanjšanjem tveganj, povezanih z njenim lastnim jamstvom, razen če bi bilo posredno osebno jamstvo poplačano z ustrezno premijo.

(170) Na podlagi zgornjih premislekov je Komisija zavzela predhodno stališče, da je posredno osebno jamstvo morda pomenilo pomoč banki Unicredit in družbi CdI.

3.3.3 *Povečanje kapitala družbe CdI*

(171) Komisija je v sklepu iz leta 2012 menila, da bi lahko povečanje kapitala, ki ga je izvedla družba Mediterranea, pomenilo prednost za družbo CdI, ker Sicilija ni ravnala kot zasebni vlagatelj na trgu. Poleg tega je Komisija menila, da je bilo povečanje kapitala, ki ga je izvedla družba Mediterranea, financirano z državnimi sredstvi in ga je mogoče pripisati državi.

(172) Zato je Komisija zavzela predhodno stališče, da je povečanje kapitala morda pomenilo pomoč družbi CdI.

3.3.4 *Združljivost*

(173) Komisija je v sklepu iz leta 2011 na podlagi razpoložljivih informacij menila, da bi bila kakršna koli pomoč, ki bi se morda dodelila med postopkom privatizacije, nezdružljiva.

(174) V sklepu iz leta 2012 je Komisija na podlagi razpoložljivih informacij menila, da bi posredno osebno jamstvo in povečanje kapitala družbe CdI lahko pomenila pomoč za tekoče poslovanje, ki je načeloma nezdružljiva z notranjim trgom.

3.4 **Nova pogodba med italijansko državo in družbo CdI**

(175) V sklepu iz leta 2012 je Komisija zavzela predhodno stališče, da nadomestilo, plačano kupcu poslovne veje družbe Siremar (takrat družbi CdI), ni izpolnjevalo meril, določenih v sodbi v zadevi Altmark, in je zato pomenilo pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

(176) Komisija je to ugotovila na podlagi teh premislekov:

(a) konkurenti, za katere se je zdelo, da opravljajo podobne storitve, so bili prisotni vsaj na nekaterih poteh, na katerih je storitve opravljala družba CdI;

(b) zdelo se je, da je zaradi izračuna nadomestila v skladu z direktivo odbora CIPE gospodarski subjekt prejel prekomerno nadomestilo za opravljanje javne storitve iz istih razlogov, kot so navedeni v sklepu iz leta 2011;

(c) zdelo se je, da ni bilo upoštevano četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark ([68]), saj je bila v postopku za oddajo javnega naročila razpisana prodaja poslovne veje družbe Siremar z novo pogodbo, ne pa z javnim naročilom samim, in ni bilo dokazano, da je to omogočilo izbiro ponudnika, ki bi lahko opravljal storitve z najnižjimi stroški za skupnost.

(177) Kar zadeva združljivost nadomestila, plačanega družbi CdI, ga je Komisija najprej ocenila na podlagi sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Ker pa se je zdelo, da je trajanje pogodbe daljše od 10 let, in ker je dvomila o sorazmernosti nadomestila, je zavzela predhodno stališče, da nadomestila ni mogoče šteti za združljivega na podlagi sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Nato je ocenila združljivost pomoči na podlagi okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 in izrazila dvome glede tega, ali so izpolnjeni vsi pogoji združljivosti iz navedenega okvira.

3.5 **Prednostni privez**

(178) Komisija je v sklepu iz leta 2011 zavzela predhodno stališče, da je ukrep v primeru, da se za prednostni privez ne plača nadomestilo, regulativna prednost, ki ne vključuje nobenega prenosa državnih sredstev, zato ga ni mogoče šteti za državno pomoč. Če se za prednostni privez plača nadomestilo in če družba Siremar opravlja resnično storitev splošnega gospodarskega pomena in če se ta prednostni privez dodeli samo za poti, ki so zajete v tej storitvi splošnega gospodarskega pomena, je Komisija menila, da ne pomeni dodatne gospodarske prednosti, ker je del opravljanja storitve splošnega gospodarskega pomena.

(179) Ker je Komisija izrazila dvome o legitimnosti naloge v okviru storitve splošnega gospodarskega pomena, ni mogla sprejeti sklepne ugotovitve o združljivosti ukrepa, če bi se ta ukrep štel za pomoč.

3.6 **Ukrepi, določeni z zakonom iz leta 2010**

(180) Komisija je v sklepu iz leta 2011 zavzela predhodno stališče, da so ukrepi, določeni z zakonom iz leta 2010, pomenili državno pomoč v korist družb nekdanje skupine Tirrenia, vključno z družbo Siremar. Ti ukrepi so bili: (1) morebitna uporaba sredstev, namenjenih posodobitvi ladij, za namene likvidnosti; (2) davčne oprostitve, povezane s postopkom privatizacije; (3) morebitna uporaba sredstev sklada za premalo izkoriščena območja. Komisija je ugotovila, da so vsi zgoraj navedeni ukrepi družbam nekdanje skupine Tirrenia omogočili, da so se izognile stroškom, ki bi jih običajno morale kriti z lastnimi finančnimi sredstvi. Zato so navedene družbe lahko izboljšale svoj splošni finančni položaj.

(181) Komisija je zavzela tudi predhodno stališče, da so ti ukrepi verjetno pomenili pomoč za tekoče poslovanje, s katero so se zmanjšali stroški, ki bi jih sicer morale kriti družba Siremar in druge družbe nekdanje skupine Tirrenia, zato bi bilo treba te ukrepe šteti za nezdružljive z notranjim trgom.

4. **PRIPOMBE ITALIJE**

(182) Italija je po sklepih iz let 2011 in 2012 predložila več dopisov in dokumentov o vseh ukrepih, ki so ocenjeni v tem sklepu. V tem oddelku so povzeti glavni predloženi argumenti in prispevki ([69]).

4.1 **O obveznostih javne službe in konkurenčnem okolju**

(183) Italija je predložila seznam poti, na katerih je družba Siremar opravljala storitve in za katere veljajo obveznosti javne službe, vključno s pogostostjo glede na sezono in voznimi redi, konkurenčnim okoljem in razlogi za naložitev obveznosti javne službe.

(184) Glede obstoja resnične storitve splošnega gospodarskega pomena je Italija navedla, da obveznosti javne službe, ki jih je naložila družbi Siremar in pozneje družbama CdI in SNS, v smislu rednosti, neprekinjenosti in kakovosti zagotavljajo zadovoljivo storitev, ki povezuje Sicilijo in njene manjše otoke. Ta storitev prispeva h gospodarskemu razvoju navedenih otokov, hkrati pa izpolnjuje osnovne potrebe otoških skupnosti po mobilnosti in zagotavlja spoštovanje ustavne pravice do ozemeljske kontinuitete. V zvezi s tem je Italija ugotovila, da so obveznosti javne službe povsem v skladu s cilji člena 174 in naslednjih členov PDEU ter z izjavo št. 30 o otoških regijah (priloženo

([68]) Za podroben opis merila glej uvodno izjavo 303, točka (d).
([69]) Italija se je obširno sklicevala tudi na pripombe izredne uprave, predstavljene v oddelku 5.1.

Sklepni listini Amsterdamske pogodbe). Italija se je sklicevala tudi na sodno prakso Sodišča Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče), ki potrjuje, da je cilj zagotavljanja zadostnega števila rednih storitev pomorskega prometa na otoke, z otokov in med otoki zajet v legitimen cilj v javnem interesu ([70]).

(185) Italija je zlasti poudarila, da strukturni pogoji na vseh teh poteh zahtevajo uvedbo obveznosti javne službe za zagotovitev ozemeljske kontinuitete. Pet sklopov poti, opisanih v uvodni izjavi 41, velja za „metropolitanska pomorska območja“: prebivalstvo vseh navedenih otokov je odvisno od glavnega otoka Sicilije zaradi zagotavljanja osnovnih storitev in zaposlovanja. Hkrati je turistična dejavnost pomembna le v visoki sezoni. Zato imajo ladjarske družbe komercialni interes, da storitve na poteh opravljajo le v visoki sezoni. V nizki sezoni povpraševanja turistov skoraj ni, tako da je nemogoče dobičkonosno opravljati storitve na kateri koli od teh poti tako redno in pogosto, kot je to potrebno za zadovoljitev povpraševanja uporabnikov.

(186) Glede na to so bile družbi Siremar in drugim gospodarskim subjektom, ki jih je Sicilija izbrala v odprtih postopkih za oddajo javnega naročila, dodeljene obveznosti javne službe za zagotavljanje zanesljivih in stabilnih povezav med temi otoki ter med njimi in Sicilijo. Nesubvencionirani gospodarski subjekti ne bi mogli zagotoviti ozemeljske kontinuitete, saj bi te povezave zagotavljali le v visoki sezoni. Poleg tega je Italija poudarila, da ladje, ki jih je upravljala družba CdI in pozneje družba SNS, pogosto pristajajo na otokih ponoči z višjimi stroški, da zagotavljajo prvo povezavo zjutraj za prebivalce, ki se vozijo na šolanje ali delo, in povezave v primeru nujne medicinske pomoči.

(187) Poleg tega je Italija trdila, da storitve, ki jih opravljajo družbe, za katere veljajo obveznosti javne službe, in storitve, ki jih opravljajo družbe, ki svobodno opravljajo poslovno dejavnost, niso povsem primerljive. Le prve družbe zaradi jasnih obveznosti, določenih v pogodbah, zlasti zagotavljajo rednost, neprekinjenost in kakovost storitev, ki jih opravljajo, medtem ko so zasebni gospodarski subjekti odvisni le od izračuna donosnosti svojih naložb. V zvezi s tem je Italija kot primer navedla pot La Maddalena–Palau, na kateri je družba Enermar opravljala storitev na komercialni podlagi in je bila ukinjena brez predhodnega obvestila. Nasprotno je družba Saremar, ki je storitev na tej poti opravljala na podlagi javnega naročila storitev, morala še naprej opravljati to storitev, zato je dejansko zagotavljala ozemeljsko kontinuiteto.

(188) Nazadnje, Italija je poudarila, da je Komisija v odločbi iz leta 2004 ([71]) že ugotovila, da na petih sklopih poti, na katerih storitve opravlja družba Siremar, noben drug zasebni gospodarski subjekt ne more izpolniti potreb po javnih storitvah, zlasti v smislu neprekinjenosti storitev skozi vse leto in vrste ladij, ki jih je treba uporabiti. Zato je obstajala potreba po javnem nadomestilu za odpravo očitnega nedelovanja trga. Italija je nato pojasnila, da se te razmere v preteklih letih niso spremenile.

4.2 **O morebitnem nezakonitem podaljšanju pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar**

(189) Italijanski organi so opozorili, da so Komisijo z dopisom z dne 16. maja 2011 obvestili, da bosta družbi Tirrenia in Siremar pod izredno upravo povrnili posojila z državnim jamstvom po končani prodaji poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar, in sicer z uporabo prihodkov od prodaje, saj sta bili obe družbi pod eno izredno upravo in enim izrednim upraviteljem. Glede na to, da sta bila oba postopka prodaje spomladi 2011 v teku in da je družba CIN 25. julija 2011 sklenila prodajno pogodbo za poslovno vejo družbe Tirrenia, so bili italijanski organi in družba Siremar pod izredno upravo prepričani, da bo pomoč mogoče vrniti do roka, tj. do 28. avgusta 2011.

(190) Vendar je zaradi poznejših dogodkov prišlo do nepričakovanih zamud pri zaključku prodaje poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar. Natančneje, prodaja poslovne veje družbe Tirrenia je bila odložena, ker je bilo treba od Komisije pridobiti dovoljenje za združitev (glej uvodno izjavo 65), medtem ko je bila prodaja poslovne veje družbe Siremar odložena zaradi ponovnega začetka postopka in povezanih pravdnih postopkov, opisanih v oddelku 2.3.3.2. Družba Siremar pod izredno upravo je zato morala še naprej opravljati storitve, in sicer precej dlje, kot je bilo predvideno, pri čemer je krila povezane stroške. Po mnenju Italije je bil načrt likvidacije družbe Siremar na voljo na spletnem mestu izredne uprave pred iztekom šestmesečnega roka, določenega v smernicah za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004. Italija je dodala, da je Komisijo ves čas obveščala o napredku pri postopku privatizacije. Celotni znesek, ki sta ga bili dolžni družbi Tirrenia in Siremar, vključno z obrestmi, je bil državi vrnjen že 48 dni po tem, ko je izredna uprava prejela prvo plačilo od prodaje poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar.

([70]) Glej sodbo Sodišča z dne 20. februarja 2001 v zadevi C-205/99, Analir in drugi, EU:C:2001:107, točki 27 in 28.
([71]) Italija se je sklicevala zlasti na uvodne izjave 105–110 in 123–153 odločbe iz leta 2004.

4.3 **O privatizaciji poslovne veje družbe Siremar**

4.3.1 *O preglednosti in nediskriminatornosti postopka*

(191) Italija je poudarila, da se je privatizacija poslovne veje Siremar izvedla v skladu z Marzanovim zakonom. Čeprav se ta zakon nanaša na možnost določanja kupca na podlagi zasebnih pogajanj, to ne izključuje upoštevanja načel odprtosti, preglednosti in nediskriminacije. Poleg tega za ta primer veljajo druge pravne določbe, ki izrecno zahtevajo organizacijo preglednih in nediskriminatornih konkurenčnih postopkov. Zlasti člen 1(5-*bis*), točka (b), zakona iz leta 2010 naj bi od izrednega upravitelja zahteval, da omeji postopke na „najkrajše možno časovno obdobje, ki je mogoče v okviru postopka izredne uprave, hkrati pa zagotovi skladnost s konkurenčnim, preglednim in nediskriminatornim postopkom, ki je potreben za prodajo“.

(192) S postopkom iz člena 4(4-*quater*) zakonskega odloka št. 347/2003 so bila po mnenju Italije zagotovljena dodatna jamstva v smislu preglednosti in nediskriminacije, zlasti glede na vrednotenje tržne cene poslovne veje, ki se je prodajala, s strani neodvisnega strokovnjaka in izbiro najugodnejše ponudbe v smislu cene.

(193) Italija je trdila, da so imele vse strani enak dostop do vseh informacij, potrebnih za jasno opredelitev sredstev, ki so se prodajala, in za pripravo ponudbe. Prodaja se je dejansko nanašala na sredstva in pogodbena razmerja, ki izhajajo iz opravljanja javne storitve, in sicer na:

(a) plovila in dodatno opremo, ki so potrebni za izvajanje obveznosti javne službe;

(b) pogodbe s strateškimi dobavitelji za storitve, potrebne za običajno poslovanje;

(c) pravno zahtevo za pripravo predloga za ponovno zaposlitev osebja, potrebnega za poslovanje družbe, na podlagi preglednic s številom članov posadke v floti (za več podrobnosti glej uvodno izjavo 195).

(194) Italija je pojasnila tudi, da je bilo eno od plovil družbe Siremar, ki ni bilo potrebno za opravljanje javne storitve, prodano v ločenem postopku prodaje. To plovilo zato ni bilo vključeno v postopek za oddajo javnega naročila za poslovno vejo družbe Siremar (glej tudi oddelek 4.3.2).

(195) Kar izrecno zadeva obveznost ohranjanja stopnje zaposlenosti, je Italija poudarila, da prodaja poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar ni spadala na področje uporabe člena 2112 civilnega zakonika in da se zato osebje (z obstoječimi pogodbami) na uspešne ponudnike ni preneslo samodejno. Uspešni ponudniki so imeli le eno pravno obveznost, in sicer da ponovno zaposlijo osebje prodajalca (na podlagi novih pogodb) in da dve leti ohranijo stopnje zaposlenosti, kot to zahteva člen 63(2) zakonskega odloka št. 270/1999. Vendar to ni pomenilo, da bi se zaposleni v družbi Siremar samodejno prenesli na kupca. Poleg tega je ta obveznost omejena na osebje, ki se je v skladu s poslovnim načrtom in preglednicami s številom članov posadke na plovilih poslovne veje obravnavalo kot bistveno za neprekinjeno opravljanje javne storitve.

(196) Italija je trdila, da bi zasebni prodajalec tako obveznost, ki izhaja iz splošne nacionalne zakonodaje in ki služi zagotavljanju neprekinjenega poslovanja in opravljanju javne storitve, naložil pod enakimi pogoji.

(197) Po objavi razpisa za prijavo interesa v italijanščini in angleščini na spletnem mestu izredne uprave ter v več nacionalnih in mednarodnih časopisih in na strokovnih spletnih mestih je bilo prejetih pet prijav interesa (glej uvodni izjavi 76 in 77). Po mnenju Italije to dokazuje, da je bilo na podlagi vsebine tega razpisa mogoče jasno opredeliti predmet prodaje in naravo postopka, ki ga je bilo treba upoštevati, hkrati pa so se zaščitili poslovno občutljivi podatki (predvsem zaradi zaščite interesov morebitnih kupcev). V fazi skrbnega pregleda so bile nato subjektom na voljo podrobne informacije, med drugim o specifičnih sredstvih, ki so se prodajala, poslovnem načrtu in osnutku nove pogodbe (glej uvodno izjavo 77).

(198) Italija je zato trdila, da so bile vsem subjektom, ki jih je zanimala pridobitev poslovne veje družbe Siremar, informacije, ki so bile potrebne za predložitev ponudbe za nakup na podlagi celovitega poznavanja dejstev, zagotovljene pregledno in nediskriminatorno.

4.3.2 *O prodaji sredstev, ki ne spadajo v okvir poslovne veje družbe Siremar*

(199) Italija je pojasnila, da je izredni upravitelj začel neodvisne, pregledne in nediskriminatorne razpisne postopke za prodajo sedmih ladij ([72]), ki jih družbi Tirrenia in Siremar nista potrebovali za opravljanje javne storitve. Razpisi za prijavo interesa so bili 10. decembra 2010 objavljeni v nacionalnih in mednarodnih časopisih ter v nekaterih strokovnih publikacijah. Ob izteku roka, ki je bil dvakrat podaljšan, so bile prejete samo ponudbe za razrez šestih hitrih trajektov, vključno s hitrim trajektom družbe Siremar. Poskušale so se pridobiti višje ponudbe, vendar

([72]) Zlasti sta bila organizirana dva razpisna postopka: en postopek za hitre trajekte družbe Tirrenia, tj. Aries, Taurus, Capricorn, Scorpio in Scatto ter hitri trajekt družbe Siremar, tj. Guizzo, in ločen postopek za motorno ladjo družbe Tirrenia, tj. Domiziana.

jih nihče ni predložil. Izredni upravitelj je 12. in 14. julija 2011 po prejemu dovoljenja ministrstva za gospodarski razvoj prodal ladje ponudniku, ki je ponudil najvišjo ceno.

4.3.3 *O prodaji sredstev poslovne veje družbe Siremar v svežnju z novo pogodbo*

(200) Prvič, Italija je trdila, da je bila odločitev o privatizaciji sredstev skupaj s pooblastitvijo za izvajanje obveznosti javne službe sprejeta, da bi se zagotovila nemotena liberalizacija sektorja pomorske kabotaže. Italija je navedla, da je o tej strategiji predhodno razpravljala s Komisijo (glej oddelek 2.4) in da se je ta načeloma štela za skladno z uredbo o pomorski kabotaži.

(201) Italija je tudi menila, da je bilo glede na prevladujoče tržne razmere v tistem času primerno sredstva poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar prodati v svežnju z novima pogodbama. V času recesije in znatnega upada povpraševanja v sektorju pomorskega prometa bi možnost uporabe flote poslovnih vej za opravljanje storitev na poteh, na katerih se je opravljala javna storitev in ki so bile določene v novih pogodbah, pomenila ugodne poslovne priložnosti, in ni bila dejavnik, ki bi zmanjšal tržno vrednost poslovnih vej. Italija je zato menila, da to ni moglo negativno vplivati na postopek za oddajo javnega naročila in zadevno ceno.

(202) V zvezi s tem je Italija opozorila, da je bilo treba šest ladij od sedmih, ki niso spadale v okvir poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar (glej uvodno izjavo 199), prodati za razrez. Italija meni, da je bilo zaradi kompleksnosti trga pomorskega prometa in upada gospodarske rasti v tistem času nemogoče doseči boljšo ceno za sredstva družbe, tudi če bi se postopek za oddajo javnega naročila ponovil ali če se sredstva ne bi prodajala v svežnju z novo pogodbo.

(203) Nazadnje, Italija je poudarila, da niti družba SNS niti drugi gospodarski subjekti v sektorju nimajo flote in posadk, ki bi ustrezale velikosti in specifikacijam, potrebnim za opravljanje storitev, določenih v novi pogodbi ([73]). Pooblastitev za opravljanje teh storitev bi zato lahko bila uspešna le, če bi bile te storitve združene s sredstvi poslovne veje družbe Siremar, tako da bi bil gospodarski subjekt ustrezno opremljen za izvajanje obveznosti javne službe.

4.3.4 *O imenovanju neodvisnega strokovnjaka*

(204) Italija je trdila, da je bilo 16. decembra 2010 pet vodilnih finančnih institucij, ki niso imele izpostavljenosti do skupine Tirrenia, pozvanih, naj predložijo ponudbe za vrednotenje poslovne veje družbe Siremar. Nobena od teh institucij ni predložila ponudbe do določenega roka.

(205) Banka Banca Profilo je nato izrazila zanimanje, da bi prevzela nalogo neodvisnega svetovalca pod enakimi pogoji, kot so bili določeni v izbirnem postopku. Minister je z odlokom z dne 4. februarja 2011 banko Banca Profilo določil za neodvisnega strokovnjaka za namene ocenjevanja tržne vrednosti poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar.

4.3.5 *O preglednosti postopka*

(206) Italija je opisala postopek prodaje poslovne veje družbe Siremar in sodbe italijanskih upravnih sodišč (glej oddelek 2.3.3.2), ki so potrdile, da so bila upoštevana splošna načela konkurenčnosti, preglednosti in nediskriminacije. Izveden je bil postopek, določen v členu 4(4-*quarter*) zakonskega odloka št. 347/2003, ki je omogočil popolno uresničitev ciljev izredne uprave, vključno s pridobitvijo najvišje možne cene pri prodaji. Razlog za to so nekateri zaščitni ukrepi, vključeni v postopek, zlasti obstoj najnižje cene, ki jo je določil neodvisni strokovnjak. Poleg tega so bile vsem stranem, ki so v postopku izrazile interes, pravočasno zagotovljene vse ustrezne informacije, ki bi jim omogočile predložitev ponudbe.

(207) Italija je tudi potrdila, da je bilo merilo za oddajo javnega naročila v primeru več ponudb najvišja cena, kot je določeno v posebnih pravilih, ki se uporabljajo za postopek.

4.3.6 *O prvem in drugem poročilu družbe Ecorys*

(208) V okviru preiskave je bila Italija pozvana k predložitvi pripomb (glej uvodno izjavo 13) k prvemu poročilu družbe Ecorys. Italija se je strinjala s sklepom družbe Ecorys, da niti združitev privatizacije z dodelitvijo nove pogodbe niti pogoj glede delovne sile ni zmanjšal tržne vrednosti poslovne veje družbe Siremar.

([73]) Leta 2010 je imela poslovna veja družbe Siremar 18 ladij in skoraj 500 zaposlenih.

(209) V zvezi z navedeno združitvijo je Italija navedla zlasti izjavo družbe Ecorys, da je bila v času prodaje edina alternativa prodaji sredstev v okviru sistema javnih storitev likvidacija poslovne veje družbe Siremar. Italija je tudi ponovno poudarila, da je med krizo v sektorju trajektnega prometa, v katerem je precej upadlo povpraševanje, možnost uporabe flote družbe Siremar za poti, na katerih se opravljajo javne storitve in ki so opredeljene v pogodbi, pomenila legitimno poslovno priložnost, in ni bila dejavnik, ki bi lahko zmanjšal vrednost sredstev.

(210) V zvezi s pogojem glede delovne sile je Italija poudarila ugotovitev družbe Ecorys, da ni bilo elementov, ki bi kazali, da bi ta pogoj bistveno vplival na vrednost poslovne veje družbe Siremar. Italija je nadalje opozorila, da je ta pogoj izhajal iz člena 63(2) zakonskega odloka št. 270/1999 in se je nanašal samo na zaposlene, potrebne za zagotovitev poslovanja zadevnega poslovnega subjekta v skladu s preglednicami s številom članov posadke v floti. Preglednice s številom članov posadke v floti (i) določajo kvalitativno in kvantitativno sestavo posadke, ki je potrebna za upravljanje plovila v skladu z zakonodajo o pomorski varnosti; (ii) so opredeljene z ministrskim odlokom in (iii) jih pripravi odbor, ki ga med drugim sestavljajo organizacije, ki v posvetovalni vlogi zastopajo delavce in lastnike ladij. Italija je tudi dodala, da je kupec poslovne veje družbe Siremar sicer moral ponuditi zaposlitev vsem zaposlenim, ki so potrebni, da se zagotovi opravljanje javne storitve, vendar da to ni temeljilo na pogodbah o zaposlitvi, ki so že bile sklenjene.

(211) Na splošno je bilo o vrednosti poslovne veje v prvem poročilu družbe Ecorys ugotovljeno, da bi ocenjena vrednost poslovne veje družbe Siremar lahko bila za približno 4,6 % višja od vrednosti, ki jo je navedel strokovnjak, ki so ga imenovali italijanski organi, tj. banka Banca Profilo. Vendar je Italija menila, da je to razliko mogoče pojasniti s tem, da sta morala oba strokovnjaka izhajati iz napovedi za več tehničnih meril, za take napovedi pa so značilne razlike. Poleg tega je Italija ugotovila, da je bila zaradi dveh ponudb družb SNS in CdI cena, dosežena pri prvem prenosu na družbo CdI (69,15 milijona EUR), za 14 milijonov EUR višja od najnižje cene, ki jo je določila banka Banca Profilo. Italijanski organi so predložili tudi nasprotno vrednotenje, ki ga je pripravila banka Banca Profilo, v katerem so podrobno pojasnjene razlike v primerjavi s poročilom družbe Ecorys, banka pa je trdila, da njene predpostavke bolje izražajo obravnavane razmere ([74]).

(212) Italija je tudi opozorila, da se je lastništvo poslovne veje družbe Siremar preneslo več kot dve leti po referenčnem datumu, ki sta ga za svoji vrednotenji uporabili banka Banca Profilo in družba Ecorys. V navedenem obdobju se je vrednost sredstev poslovne veje družbe Siremar zmanjšala, gospodarski obeti pa so se močno poslabšali. Italija je zato sklenila, da so na datum, ko je bila prodaja poslovne veje družbe Siremar družbi CdI končana, pogoji glede cen, o katerih sta se strani dogovorili, nedvomno v celoti izražali tržno vrednost sredstev družbe.

(213) Nazadnje, Italija je za poznejše faze postopka privatizacije predložila tudi drugo poročilo družbe Ecorys, s katerim je bilo potrjeno, da je bila ponudba družbe SNS v skladu s tržno vrednostjo poslovne veje družbe Siremar, kot je bila posodobljena več kot štiri leta po prvi oceni (glej oddelek 2.3.3.7). Zato Italija meni, da so pogoji glede cen, o katerih sta se strani dogovorili, v celoti izražali tržno vrednost sredstev družbe za prodajo, čeprav je bila končna prodaja družbi SNS leta 2016 izvedena po nižji ceni od tiste iz prvega poročila družbe Ecorys, ki ga je morala izredna uprava zaradi postopkovnih pravil prezreti.

4.3.7 *O nacionalnem pravdnem sporu in dokončni oddaji družbi SNS*

(214) Italija je predložila več dopisov, s katerimi je Komisijo obvestila o različnih fazah nacionalnega pravdnega spora na upravnih sodiščih in o končni oddaji poslovne veje družbe Siremar družbi SNS (glej uvodne izjave 93 do 100).

(215) Italija je trdila, da ti dogodki ne postavljajo pod vprašaj odprte, pregledne in nediskriminatorne narave postopka za prodajo poslovne veje družbe Siremar (glej oddelek 4.3.5). Italija je namreč poudarila, da italijanska upravna sodišča v sodbah niso odločila, da sta bila priprava in izvedba postopka prodaje pomanjkljivi, temveč so se osredotočila na en element ponudbe družbe CdI, tj. na posredno osebno jamstvo, s katero družba Siremar pod izredno upravo ni bila seznanjena, ko je bilo javno naročilo prvič dodeljeno družbi CdI ([75]). Zato je Italija sklenila, da je bil z uporabo sklepa št. 592/14, kot je opisano v uvodnih izjavah 96 do 100, postopek pravilno končan z oddajo poslovne veje družbi SNS.

([74]) Te razlike se nanašajo zlasti na netvegane obrestne mere in obrestne mere za tržno tveganje, koeficiente beta in stroške dolga. Na primer, banka Banca Profilo je za netvegano obrestno mero uporabila desetletno donosnost italijanskih državnih obveznic, saj veja družbe Siremar posluje izključno v Italiji. Družba Ecorys pa je uporabila nižjo donosnost nemških državnih obveznic, vendar je po mnenju banke Banca Profilo prenizko ocenila stroške kapitala poslovne veje. Poleg tega sta tako družba Ecorys kot banka Banca Profilo kot premijo za tržno tveganje uporabili premijo za Italijo, vendar je banka dodala 1 % za posebno tveganje, povezano z dejstvom, da družba Siremar posluje samo na Siciliji, kar je bolj tvegano od italijanskega povprečja.

([75]) V pisnem zagotovilu, ki ga je izdala banka Unicredit, posredno osebno jamstvo ni bilo omenjeno.

4.4 **O skladnosti nove pogodbe z merili iz sodbe v zadevi Altmark**

(216) Italija je ponovno poudarila, da je nadomestilo za javne storitve, ki ga je treba plačati v skladu z novo pogodbo, priglasila samo zaradi pravne varnosti, saj je menila, da ta ukrep ni pomenil državne pomoči (glej uvodno izjavo 9). Italijanski organi so zlasti trdili, da so štiri merila iz sodbe v zadevi Altmark izpolnjena iz naslednjih razlogov:

(a) storitve pomorskega prometa, kot so jih italijanski organi opredelili v novi pogodbi, so bistvene za gospodarski razvoj manjših otokov Sicilije, hkrati pa izpolnjujejo osnovne potrebe navedenih otoških skupnosti po prevozu in zagotavljajo spoštovanje pravice do ozemeljske kontinuitete, ki je določena v italijanski ustavi. V novi pogodbi so jasno določene storitve, ladje, vozni redi in omejitve tarif. Italija je zato trdila, da so obveznosti javne službe jasno opredeljene in da je izpolnjeno prvo merilo iz sodbe v zadevi Altmark;

(b) merila, na podlagi katerih je bilo izračunano nadomestilo, so podrobno pojasnjena v direktivi odbora CIPE in so bila uporabljena v novi pogodbi (in prilogah k tej pogodbi), najvišji zneski nadomestil pa so določeni v zakonu iz leta 2009. Italija je zato trdila, da so bila ta merila objektivno in pregledno določena vnaprej ter da je izpolnjeno drugo merilo iz sodbe v zadevi Altmark;

(c) izvajalec javne storitve nosi vsa tveganja, povezana z dejavnostjo (glej tudi oddelek 4.5), za fiksni znesek subvencije, in sicer brez zagotovila, da bodo stroški teh tveganj kriti v celoti. Zato je Italija trdila, da je 6,5-odstotna premija za tveganje skladna z dejavnostjo in da ne pomeni prekomernega nadomestila za javno storitev. Zato naj bi bilo izpolnjeno tudi tretje merilo iz sodbe v zadevi Altmark;

(d) poslovna veja družbe Siremar je bila privatizirana na podlagi odprtega postopka za oddajo javnega naročila, ki je zajemal sredstva, ki so bila potrebna za opravljanje javne storitve in so se prodajala v svežnju z novo dvanajstletno pogodbo za opravljanje te storitve. Ker so bila pri postopku za oddajo javnega naročila upoštevana načela konkurenčnosti, preglednosti in nediskriminacije in ker je bilo merilo za oddajo javnega naročila najvišja cena, je Italija trdila, da je izpolnjeno tudi četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark.

4.5 **O 6,5-odstotni premiji za tveganje, določeni v direktivi odbora CIPE leta 2010**

(217) Italija je poudarila, da je ne glede na zakonsko določeno 6,5-odstotno premijo za tveganje nadomestilo, plačano družbi Siremar, leta 2009 znašalo 67 009 405 EUR. Od leta 2010 je bil najvišji znesek nadomestila fiksno določen in je znašal 55 694 895 EUR. Italija je opozorila, da to pomeni 25-odstotno zmanjšanje. To bi kupca poslovne veje družbe Siremar prisililo k precejšnjemu povečanju učinkovitosti dejavnosti, da stroški v celotnem obdobju trajanja nove pogodbe ne bi presegali fiksnega zneska subvencije in da bi v daljšem prihodnjem obdobju izravnal inflacijo.

(218) Italija je opozorila, da naj bi se v skladu z direktivo odbora CIPE donos kapitala določil s 6,5-odstotno premijo za tveganje, in sicer na podlagi tehtanega povprečja stroškov kapitala (WACC; glej uvodne izjave 49 do 58). Ker je bil znesek nadomestila z zakonom iz leta 2009 omejen, je bil izračun poenostavljen, tako da se je uporabila 6,5-odstotna pavšalna stopnja donosa kapitala za preverjanje morebitnega prekomernega nadomestila. Ta pristop se uporablja na podlagi nove pogodbe. Italijanski organi so tudi dokazali, da bi lahko v primeru uporabe celotne metodologije, kot je določena v direktivi odbora CIPE, donos kapitala, vsaj v nekaterih letih, presegel 6,5 % (tj. 8,87 %). Italija zato meni, da je njen poenostavljen pristop konzervativen in ne omogoča, da bi bilo družbi Siremar, CdI ali SNS plačano višje nadomestilo, kot je bilo določeno v direktivi odbora CIPE.

(219) Italija je trdila tudi, da 6,5-odstotni donos kapitala izraža tveganje dejavnosti, za katere je bila pooblaščena družba Siremar, CdI ali SNS, in da prekomerno nadomestilo za javno službo ni bilo izplačano iz naslednjih razlogov:

(a) v nekaterih makroekonomskih študijah se določeni državi ali geografskemu območju pripisuje premija za tveganje. Po podatkih poslovne šole IESE Business School bi bilo Italiji primerno pripisati 6,4-odstotno tveganje. Zato bi bila 6,5-odstotna premija za tveganje primeren donos;

(b) nova pogodba določa, da se višina nadomestila izračuna na podlagi napovedanega razvoja prihodkov in stroškov. V nasprotju s prvotnimi pogodbami v novi pogodbi ni opredeljeno nobeno celovito in samodejno nadomestilo za povečanje operativnih stroškov (kot so stroški dela, goriva, zakupa itd.). Tveganja, povezana z morebitnim povečanjem stroškov, in tveganja, povezana z obsegom prometa, bi v celoti prevzel gospodarski subjekt. Gospodarski subjekt nosi zlasti vsa tveganja, povezana s storitvijo, in nima zagotovila, da bo prejel nadomestilo, ki bi zadostovalo za kritje stroškov. To bi držalo tudi ob upoštevanju členov 8 in 9 nove pogodbe, saj je gospodarski subjekt še vedno izpostavljen tveganju, da od takrat, ko se pojavijo taka neravnovesja, do takrat, ko se lahko izvedejo prilagoditve, preteče več časa. Italija je predložila letne

računovodske izkaze družb CdI in SNS po posameznih poteh za obdobje med avgustom 2012 in decembrom 2019, da bi pokazala, da v okviru nove pogodbe prekomerna nadomestila niso bila izplačana ([76]);

(c) za prvo leto podaljšanja prvotne pogodbe, torej za leto 2009, se je uporabljala metodologija za izračun nadomestila iz prvotne pogodbe, ki ni vključevala 6,5-odstotne premije za tveganje. Italija je za navedeno leto predložila podroben izračun nadomestila v skladu s prvotno pogodbo in računovodske izkaze za posamezne poti. V naslednjih letih podaljšanja prvotne pogodbe, tj. v letih 2010, 2011 in od januarja do julija 2012, se je uporabljala metodologija odbora CIPE za izračun nadomestila, ki je vključevala 6,5-odstotno premijo za tveganje. Vendar je Italija poudarila, da se je poleg metodologije odbora CIPE od leta 2010 uporabljala tudi zgornja meja 55,7 milijona EUR, določena z zakonom iz leta 2009. Navedeni znesek zaradi povečanja stroškov goriva, sprememb menjalnega tečaja EUR/USD ter krize v sektorju pomorskega tovornega in potniškega prometa v Italiji ne bi zadoščal za podporo izvajanju obveznosti javne službe družbe Siremar. Da bi Italija utemeljila to trditev, je predložila četrtletna poročila izredne uprave, računovodske izkaze po posameznih poteh za leto 2010 ter dopise, ki sta jih družbi Tirrenia in Siremar pod izredno upravo aprila in junija 2010 poslali ministrstvu za promet ([77]).

4.6 **O skladnosti nove pogodbe s sklepom o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011**

(220) Čeprav je Italija menila, da nadomestilo za javne storitve, plačano v skladu z novo pogodbo, ne pomeni državne pomoči, je tudi navedla, zakaj bi bil ta ukrep skladen s sklepom o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, če bi šlo za pomoč.

(221) Italija je opozorila, da je ocena Komisije o resnični naravi storitve splošnega gospodarskega pomena omejena na preverjanje, ali je država članica naredila očitno napako pri uvrščanju storitve med storitve splošnega gospodarskega pomena. Italija je ob upoštevanju navedenega opisala poti, opredeljene v novi pogodbi, in poudarila, da je za vse povezave strukturno potrebna uvedba obveznosti javne službe za družbo Siremar in za druge gospodarske subjekte.

(222) Italija je predložila tudi letne podatke o potniškem prometu za dve proračunski leti pred letom dodelitve storitve splošnega gospodarskega pomena (tj. leti 2010 in 2011) in na podlagi teh podatkov trdila, da prag 300 000 potnikov, kot je določen v členu 2(1), točki (d) in (e), sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, na posameznih poteh, na katerih je storitve opravljala družba Siremar, ni bil presežen. Poleg tega je trdila, da je bil upoštevan člen 2(4) sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, saj so bile v celoti upoštevane zahteve iz uredbe o pomorski kabotaži, ker je bila poslovna veja družbe Siremar prodana na podlagi konkurenčnega, preglednega in nediskriminatornega postopka za oddajo javnega naročila.

(223) Italija je trdila, da nova pogodba izpolnjuje vse pogoje, ki veljajo za akte o pooblastitvi, kot je določeno v členih 4 do 9 sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. V pogodbi so zlasti podrobno določene obveznosti javne službe, njihovo trajanje, mehanizem nadomestil (ki temelji na direktivi odbora CIPE in zakonu iz leta 2009) ter mehanizmi za preprečevanje in vračilo morebitnega prekomernega nadomestila. Nazadnje, Italija je opozorila na ukrepe za zagotavljanje stroge skladnosti z določbami nove pogodbe, ki vključujejo sistem pravnih sredstev in finančnih sankcij.

4.7 **O posrednem osebnem jamstvu**

(224) Italija je trdila, da dokumenti, ki so jih predložili potencialni ponudniki med postopkom za oddajo javnega naročila, niso vsebovali podatkov o obstoju posrednega osebnega jamstva, ki bi podpirala pisno zagotovilo banke Unicredit, priloženo uspešni ponudbi družbe CdI. V navedenem zagotovilu ni bil niti eksplicitno niti implicitno omenjen obstoj posrednega osebnega jamstva Sicilije. Po navedbah Italije je bilo javno naročilo oddano družbi CdI, ker je njena ponudba izpolnjevala vse potrebne zahteve in je bila ugodnejša od ponudbe družbe SNS. Italija je trdila tudi, da odsotnost kakršne koli povezave med pisnim zagotovilom in posrednim osebnim jamstvom Sicilije potrjuje dejstvo, da je banka Unicredit tudi po tem, ko je Sicilija umaknila to posredno osebno jamstvo ([78]), potrdila svojo zavezo družbi CdI in pozneje izdala bančno jamstvo, naslovljeno na družbo Siremar pod izredno upravo, za kritje plačilnih obrokov družbe CdI ([79]).

([76]) Komisija ugotavlja, da so bile v teh podatkih vrzeli, povezane z nacionalnim pravdnim sporom in oddajo dveh javnih naročil za poslovno vejo (natančneje, podatkov za leto 2015 ni potrdil zunanji svetovalec, za obdobje od 1. januarja do 10. aprila 2016 pa podatki niso bili predloženi).

([77]) Družbi sta v navedenih dopisih trdili, da zneski nadomestil za javne storitve, določeni z zakonom iz leta 2009, ne zadoščajo za kritje neto stroškov storitve zaradi zvišanja cen nafte. V dopisu iz junija 2010 je bilo navedeno, da se znesek „zaenkrat“ še vedno šteje za zadostnega za družbo Siremar, da pa je bila za družbo Tirrenia že predvidena vrzel v višini 23,1 milijona EUR.

([78]) Z dopisom direktorja računovodskega urada dežele.

([79]) Banka Unicredit je 3. februarja 2012 posredno osebno jamstvo družbe CdI vrnila Siciliji in potrdila, da njeno jamstvo ni vezano na posredno osebno jamstvo Sicilije. Jamstvo je nato začelo veljati 31. julija 2012, ko je bila končana prodaja poslovne veje družbe Siremar.

(225) Italija je predložila tudi nekatere dokumente, s katerimi je dokazala, da posredno osebno jamstvo družbi CdI ni prineslo selektivne prednosti in se zato ni štelo za državno pomoč. Italija je predložila zlasti: sporazum o jamstvu, ki so ga 20. novembra 2011 podpisali delničarji družbe CdI (tj. Sicilija ter družbe Mediterranea, Isolemar S.r.l., Lauro.it S.p.A. in Davimar) in s katerim so se strinjali, da bodo skupaj dali posredno osebno jamstvo za uspešno ponudbo družbe CdI v višini do 35 milijonov EUR, in dopis banke Unicredit z dne 10. maja 2012, s katerim je družbo CdI obvestila o pogojih za svoje jamstvo, zlasti o premiji najmanj 250 bazičnih točk na leto. Po mnenju Italije posredno osebno jamstvo ni moglo vsebovati elementov državne pomoči, če njegov poznejši umik ni vplival na pravice in obveznosti upravičenca. Ti dokumenti naj bi torej dokazovali, da pogoji za ugotovitev pomoči v jamstvu, določeni v ustaljeni sodni praksi Unije, v tem primeru niso prisotni.

4.8 **O prednostnem privezu**

(226) Italijanski organi so trdili, da zaradi dodelitve prednostnega priveza niso bila in niso izgubljena nobena državna sredstva. Vsi trajektni prevozniki namreč ustreznim pristaniškim organom plačujejo redne pristojbine za privez, ne glede na to, ali opravljajo javne storitve ali ne. Ta prednostni privez se uporablja le za poti, na katerih se opravljajo javne storitve, Komisija pa ga je sprejela z dopisom z dne 24. januarja 2011, poslanim v okviru postopka za ugotavljanje kršitev št. 2007/4609 (glej oddelek 2.4), v kolikor se je uporabljal samo za te poti. Poleg tega je Italija pojasnila, da družba Siremar in njene naslednice za ta prednostni privez niso plačevale in ne plačujejo nobene dodatne pristojbine.

(227) Ker za prednostni privez ni treba plačati pristojbine, ni mogoče količinsko opredeliti morebitne denarne prednosti za družbo Siremar in njene naslednice. Vendar je Italija opozorila, da se v praksi prednostni privez zaradi velikosti večine pristanišč ter vnaprejšnjega načrtovanja prihodov in odhodov uporablja le v zelo omejenih okoliščinah.

4.9 **O ukrepih, določenih z zakonom iz leta 2010**

(228) Italija ni zanikala, da je družba Siremar prejela 7 215 800 EUR za posodobitve ladij, ki so bile potrebne zaradi skladnosti z mednarodnimi varnostnimi standardi (t. i. stockholmska sredstva). Vendar so italijanski organi potrdili, da so bila ta sredstva uporabljena le za plačilo posodobitve ladij. Do podpisa prodajne pogodbe z družbo CdI 21. oktobra 2011 je bilo dejansko na voljo le še 580 600 EUR. Družba Siremar pod izredno upravo je ta preostala sredstva porabila januarja 2012, pred prenosom veje na družbo CdI, in sicer za izvedbo nekaterih še neizvedenih potrebnih del na plovilu Martini.

(229) Kar zadeva davčne oprostitve za dejanja in dejavnosti, povezane s privatizacijo poslovne veje družbe Siremar, ki so določene z zakonom iz leta 2010, so italijanski organi najprej poudarili, da se za družbe, ki so v postopku v primeru insolventnosti, dohodki določijo v skladu s pravili iz člena 183 zakona o davku od konsolidiranih dohodkov. Na podlagi te določbe so dohodki podjetja v obdobju od začetka do konca stečajnega postopka razlika med sredstvi podjetja na začetku postopka in preostalimi sredstvi na koncu postopka. Pred koncem stečajnega postopka torej ni mogoče predvideti, ali obstaja obveznost za davek in kolikšna je.

(230) Kar zadeva posredne davke, so italijanski organi poudarili, da je bil namen predvidenih oprostitev upravna poenostavitev. Z vidika obdavčitve bi se lahko učinki teh oprostitev obravnavali kot zanemarljivi in majhni glede na davke na dokumente, ki se obračunavajo po pavšalni stopnji. Natančneje je to povezano s pristojbino za vpis v register (168 EUR na dokument), pristojbinama za vpis v zemljiško knjigo in vpis hipoteke (vsaka po 168 EUR) in kolkovino (14,62 EUR za štiri strani). Poleg tega so italijanski organi ugotovili, da mora v skladu s členom 9 pogodb o prodaji poslovne veje družbe Siremar pod izredno upravo družbama CdI in SNS vse dajatve in pristojbine plačati kupec. Italijanski organi so pojasnili, da se je v primeru prenosa na družbo SNS v skladu s členom 19-*ter*(24-*bis*) zakonskega odloka št. 135/2009 uporabila fiksna pristojbina za registracijo v višini 245 EUR.

(231) Nazadnje, italijanski organi so pojasnili, da se sredstva sklada za premalo izkoriščena območja niso uporabila za dodatno nadomestilo za družbe nekdanje skupine Tirrenia, vključno z družbo Siremar. Ta sredstva so bila na voljo za dopolnitev proračunskih sredstev, ki so bila namenjena plačilu nadomestil za javne storitve za družbe nekdanje skupine Tirrenia, če bi se navedena proračunska sredstva izkazala za nezadostna. Italija ugotavlja, da je člen 1(5-*ter*) zakonskega odloka št. 125/2010 deželam omogočil, da s sredstvi sklada za premalo izkoriščena območja financirajo (del) rednega nadomestila za javne storitve in s tem zagotovijo neprekinjenost javnih storitev pomorskega prometa. Poleg tega je Italija pojasnila, da je bilo v skladu s členom 26 zakonskega odloka št. 185/2008 skupini Tirrenia namenjenih 65 milijonov EUR za vsako leto v obdobju 2009–2011, 195 milijonov EUR pa je bilo ustrezno črpanih iz sredstev sklada za premalo izkoriščena območja. Navedena

sredstva so bila nato prenesena na račun ministrstva za promet, namenjen plačilu nadomestila za javne storitve družbam nekdanje skupine Tirrenia (tj. družbam Tirrenia, Siremar, Caremar, Toremar in Saremar). Ta ukrep je torej bil povezan le z dodelitvijo sredstev v državnem proračunu Italije za plačilo nadomestil za javne storitve.

4.10 **O odsotnosti gospodarske kontinuitete med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo CdI**

(232) Italija je navedla, da med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo CdI ni gospodarske kontinuitete, in sicer iz naslednjih razlogov:

(a) *obseg prodaje:* Italija je poudarila, da naj bi bila družba Siremar prvotno prodana kot del družbe Tirrenia (bila je njeno odvisno podjetje). Po neuspelem poskusu privatizacije sta bila organizirana ločena postopka za oddajo javnih naročil za del sredstev zadevne družbe (tj. za vejo družbe Tirrenia in vejo družbe Siremar). Poleg tega se je prodaja nanašala na omejeno število sredstev družbe Siremar pod izredno upravo, ki prej ni bila funkcionalno neodvisna; sredstva, ki niso bila bistvena za opravljanje javne storitve, vključno z enim hitrim trajektom, so bila prodana ločeno. Poleg tega družba CdI ni prevzela dolgov, ki jih je imela družba Siremar pod izredno upravo pred prenosom;

(b) *gospodarska dejavnost:* pogoji za izvajanje obveznosti javne službe, določeni v novi pogodbi za družbo CdI, so precej drugačni od tistih, ki so bili določeni v prvotni pogodbi za družbo Siremar. V novi pogodbi so predvsem določena drugačna merila za izračun nadomestila za opravljanje javne storitve (najvišji znesek je fiksno določen in ne pokrije v celoti izgube iz javne storitve) in uvedena je bila večja prožnost pri prevoznih za potnike (namesto fiksnih cen so uporabljene cenovne kapice). Italija je menila, da je moral kupec zaradi precejšnje spremembe metode izračuna nadomestila povečati organizacijsko učinkovitost poslovne veje družbe Siremar. Nazadnje, Italija je trdila, da zgolj prenos z javnega na zasebnega lastnika pomeni drastično spremembo organizacije in upravljanja poslovne veje;

(c) *diskontinuiteta delovne sile:* Italija je poudarila, da zaposleni niso bili samodejno preneseni na kupca. Družba Siremar pod izredno upravo naj bi svoje zaposlene odpustila in bi bila v celoti odgovorna za vse preostale stroške, povezane s starimi pogodbami. Nato naj bi kupec nekdanjim zaposlenim, ki so se šteli za potrebne za izvajanje prenesene dejavnosti (tj. javne storitve), predložil nove ponudbe za zaposlitev. Če so nekdanji zaposleni sprejeli ponudbo, so bili zaposleni na podlagi nove, drugačne pogodbe;

(d) *cena prenosa*: Italija je poudarila, da je neodvisni strokovnjak ocenil vrednost poslovne veje družbe Siremar in da je bila za prodajo te veje v postopku za oddajo javnega naročila najvišja cena edino merilo za izbiro ponudb;

(e) *različni deleži prodajalca in kupca:* Italija je navedla, da je bil kupec izbran na podlagi postopka za oddajo javnega naročila, ki je bil odprt čim večjemu številu morebitnih ponudnikov. Ta postopek za oddajo javnega naročila je temeljil na načelih konkurenčnosti, preglednosti in nediskriminacije, javno naročilo pa je bilo oddano na podlagi merila najvišje cene. Poleg tega se je Italija sklicevala na odločitev organa AGCM št. 23023 z dne 23. novembra 2011 ([80]), v skladu s katero noben posamezni delničar družbe Mediterranea ne bi mogel izvajati izključnega ali skupnega nadzora nad poslovno vejo družbe Siremar. Izbrani ponudnik, družba CdI, je bil dejansko pod 65,32-odstotnim nadzorom družbe Mediterranea. Sicilija je imela v lasti 43,02 % delnic družbe Mediterranea, preostale delnice pa so bile skupaj v lasti treh zasebnih strani. Te strani so imele v lasti navadne delnice ali „delnice A“, Sicilija pa „delnice B“, za katere veljajo določene omejitve. Sicilija na primer ni mogla imenovati nobenega od svojih uradnikov ali direktorjev v upravni odbor družbe. Zato je Italija trdila, da identiteta prodajalca ni enaka identiteti kupca in da prodajalec po prenosu družbe Siremar na družbo CdI ni mogel izvajati nikakršnega nadzora nad upravljanjem poslovne veje družbe Siremar ali se vanj vmešavati;

(f) *ekonomski razlogi za transakcijo:* cilj transakcije je bil liberalizirati dejavnosti pomorskega prometa, ki jih je opravljala družba Siremar, zaradi uskladitve z uredbo o pomorski kabotaži. Poleg tega je bil prvi razpis za prijavo interesa objavljen 4. oktobra 2010, Komisija pa je formalni postopek preiskave začela s sklepom z dne 5. oktobra 2011. Zato je Italija menila, da cilj transakcije ni bil izogibanje pravilom o državni pomoči, ampak da je bila načrtovana in izvedena z namenom izvedbe pomembnega industrijskega projekta.

([80]) C11320 – Compagnia delle Isole/Ramo di azienda di Tirrenia di Navigazione (Siremar), Provvedimento n. 23023 del 23 novembre 2011.

5. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

5.1 Pripombe družbe Siremar pod izredno upravo

(233) Družba Siremar pod izredno upravo je predložila en glavni sklop pripomb in en naknadni dopis. Potekale so tudi naknadne neformalne izmenjave za razjasnitev nekaterih nerešenih vprašanj ali pridobitev posebnih informacij, s čimer so bili italijanski organi v celoti seznanjeni. Poleg tega je družba Siremar pod izredno upravo v zvezi z večino ukrepov pomoči predložila argumente, ki so bili zelo podobni tistim, ki jih je predložila Italija.

5.1.1 *O postopku za ugotavljanje kršitev št. 2007/4609*

(234) Družba Siremar pod izredno upravo je v svojem odgovoru na sklep iz leta 2012, prejetem 19. aprila 2013, najprej obravnavala postopek Komisije za ugotavljanje kršitev št. 2007/4609 glede nepravilne uporabe uredbe o pomorski kabotaži (glej tudi oddelek 2.4). V zvezi s tem se je družba Siremar pod izredno upravo sklicevala na dopis z dne 21. decembra 2009 (glej uvodno izjavo 136) v zvezi z namero Italije, da začne postopke za oddajo javnih naročil, in sicer ne za javna naročila storitev, ampak za prodajo ladjarskih družb s takimi naročili. V tem dopisu je bilo navedeno, da so bili glede na načrtovano temeljito prenovo sektorja in socialni učinek, ki bi ga imeli postopki za oddajo javnih naročil, če ne bi vključevala družb, izbrani postopki – načeloma in izjemoma – sprejemljivi, da bi se zagotovila skladnost z načelom nediskriminacije med lastniki ladij iz Skupnosti.

(235) Komisija je 21. junija 2012 (glej uvodno izjavo 143) Italiji poslala obrazloženo mnenje glede zamude pri izvajanju konkurenčnih postopkov za oddajo javnih naročil za javne storitve v sektorju pomorske kabotaže, ki so jih opravljale družbe Caremar, Laziomar in Saremar, saj so se ti postopki izvedli več kot tri leta po običajnem izteku zadevnih pogodb. Ker so italijanski organi končali konkurenčne postopke za oddajo javnih naročil za storitve v sektorju pomorske kabotaže, ki so jih opravljale družbe Tirrenia, Siremar in Toremar, se obrazloženo mnenje ni nanašalo na te družbe. Ob upoštevanju navedenega ter predhodnih izmenjav med italijanskimi organi in službami Komisije je družba Siremar pod izredno upravo trdila, da je Komisija ugotovila, da je privatizacija poslovne veje družbe Siremar skladna s členom 4 uredbe o pomorski kabotaži.

(236) Družba Siremar pod izredno upravo je na podlagi sodne prakse sodišč Unije ([81]) trdila, da je treba obveznosti javne službe, ko je enkrat ugotovljeno, da so skladne z uredbo o pomorski kabotaži, obravnavati kot skladne s pravom Unije, ne da bi bilo treba opraviti nadaljnji pregled v skladu s členom 106(2) PDEU. Po mnenju družbe Siremar pod izredno upravo ugotovitve, ki je bila sprejeta v postopku za ugotavljanje kršitev, in sicer da so bile obveznosti javne službe, ki so bile naložene na poteh, na katerih je poslovna veja družbe Siremar opravljala storitve pred privatizacijo, glede na uredbo o pomorski kabotaži utemeljene, ni mogoče izpodbijati v okviru formalnega postopka preiskave Komisije, ki je določen v členu 108(2) PDEU ([82]). Zato bi bilo treba vse dodatne ukrepe v skladu s členom 108(2) PDEU omejiti na druge ukrepe, ki niso povezani z nadomestilom za dodatne stroške, ki izhajajo iz obveznosti javne službe, za katere je bila družba zakonito pooblaščena in ki se izvajajo v skladu z uredbo o pomorski kabotaži.

(237) Nazadnje, družba Siremar pod izredno upravo se je sklicevala na sodbo iz leta 2009, s katero je bila odločba iz leta 2004 razglašena za nično, in možnost, da se nadomestilo za javne storitve, ocenjeno v tej odločbi, lahko šteje za obstoječo pomoč. Če bi se pomoč, dodeljena nekdanji skupini Tirrenia, dejansko štela za obstoječo pomoč, bi to verjetno veljalo tudi za nadomestilo, plačano za obveznosti javne službe, ki jih je poslovna veja družbe Siremar izvajala do privatizacije, in sicer iz naslednjih razlogov:

(a) podaljšanje prvotne pogodbe je bilo nujno potrebno za zagotovitev opravljanja javne storitve do dodelitve nove pogodbe v okviru privatizacije poslovne veje družbe Siremar. Zato se je glede na izid postopka Komisije za ugotavljanje kršitev to podaljšanje štelo za utemeljeno;

(b) edine pomembne spremembe od 1. januarja 2009 so vplivale na zmanjšanje skupnega zneska dodeljenega nadomestila za javne storitve.

5.1.2 *O podaljšanju prvotne pogodbe*

(238) V zvezi z obstojem dejanske storitve splošnega gospodarskega pomena na poteh, na katerih je na podlagi prvotne pogodbe poslovna veja družbe Siremar opravljala storitve, je družba Siremar pod izredno upravo najprej navedla povezave, na katerih je v obdobju podaljšanja opravljala javne storitve. Na nekaterih poteh je bila v nekaterih obdobjih leta konkurenca. Vendar so ti gospodarski subjekti opravljali tudi javne storitve in prejeli ustrezno nadomestilo. Zato je družba Siremar pod izredno upravo ugotovila, da prisotnost navedenih gospodarskih subjektov ne postavlja pod vprašaj obstoja resnične storitve splošnega gospodarskega pomena.

([81]) Družba Siremar pod izredno upravo se sklicuje zlasti na sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. junija 2005 v zadevi T-17/02, Fred Olsen, SA, EU:T:2005:218, točka 215.

([82]) Družba Siremar pod izredno upravo se sklicuje na sodbo Sodišča z dne 10. maja 2005 v zadevi C-400/99, Italija/Komisija, EU:C:2005:275, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 4. marca 2009 v združenih zadevah T-265/04, T-292/04 in T-504/04, Tirrenia di Navigazione/Komisija, EU:T:2009:48.

Poleg tega je družba Siremar pod izredno upravo predložila podatke o potnikih na poteh, na katerih so se storitve opravljale v letih 2010 in 2011, iz katerih je razvidno, da je bilo na vseh posameznih poteh v povprečju manj kot 300 000 potnikov na leto ([83]). Na podlagi tega bi bili izpolnjeni pogoji iz člena 2(1), točki (d) in (e), sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Poleg tega, ker je bilo nadomestilo, plačano na podlagi podaljšanja prvotnih pogodb, potrjeno v okviru postopka za ugotavljanje kršitev, bi bil izpolnjen tudi pogoj iz člena 2(4) sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 in člena 2(2) odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005.

(239) Družba Siremar pod izredno upravo je nadalje trdila, da od Italije ni prejela prekomernega nadomestila. Prvič, družba se je sklicevala na poročilo računskega sodišča (ita. *Corte dei Conti*), ki je odobrilo metodologijo iz člena 3 prvotne pogodbe za določitev zneska odškodnine družbam nekdanje skupine Tirrenia. Drugič, družba Siremar pod izredno upravo je poudarila, da je bil znesek subvencije v obdobju, v katerem je bila pod izredno upravo (od septembra 2010 do julija 2012), v absolutnem smislu za približno 16 milijonov EUR, v relativnem smislu pa za približno 25 % manjši od povprečnega zneska subvencij, ki jih je družba prejela v preteklih dveh letih (2008 in 2009). Družba Siremar pod izredno upravo je navedla, da ji je nadomestilo za javne storitve, plačano do konca leta 2009, omogočilo, da je izravnala svoje prihodke in odhodke ter da je še naprej poslovala, čeprav so se njeni gospodarski in finančni obeti postopno slabšali. Vendar je družba Siremar sčasoma postala bolj odvisna od subvencij: v obdobju 1999–2008 se je njihov delež v prihodkih povečal s 64 % na 77 %. Od leta 2010 dalje pa je bil z zakonom iz leta 2009 znesek nadomestila omejen na bistveno nižjo raven kot v prejšnjih letih. Družba Siremar pod izredno upravo je trdila, da zato z javno subvencijo ni mogla pokriti operativnih stroškov. Ugotovila je torej, da v obdobju podaljšanja prvotne pogodbe prekomerno nadomestilo ni moglo biti izplačano in da bi nova metodologija za izračun nadomestila novega lastnika poslovne veje prisilila k reorganizaciji poslovanja, da bi povečal njeno učinkovitost.

5.1.3 *O morebitnem nezakonitem podaljšanju pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar*

(240) Družba Siremar pod izredno upravo je opozorila, da so italijanski organi 16. maja 2011 Komisijo obvestili, da bosta izredni upravi družb Tirrenia in Siremar pomoč za reševanje, odobreno z odločitvijo iz leta 2010, povrnili po končani prodaji poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar, in sicer s prejemki od prodaje teh poslovnih vej. Vendar je družba Siremar pod izredno upravo navedla, da je zaradi nepričakovanih dogodkov prišlo do zamude pri dokončanju prodaje poslovne veje družbe Siremar, zato je morala družba Siremar pod izredno upravo še naprej opravljati storitve, in sicer precej dlje, kot je bilo načrtovano, in kriti povezane stroške. Celotna pomoč za reševanje je bila državi v celoti vrnjena z enkratnim plačilom 18. septembra 2012, tj. le 48 dni po prenosu poslovne veje družbe Siremar, ki je bil izveden 1. avgusta 2012.

(241) V zvezi z zahtevo iz odstavka 25, točka (c), smernic za reševanje in prestrukturiranje je družba Siremar pod izredno upravo navedla, da je bil načrt likvidacije družb Tirrenia in Siremar objavljen na spletnem mestu izredne uprave ([84]) precej pred iztekom navedenega šestmesečnega roka. Družba Siremar pod izredno upravo je dodala, da so bile vse pomembne informacije o nadaljnjem poteku postopka privatizacije – za katerega je trdila, da je v bistvu načrt prestrukturiranja, kot je opredeljen v smernicah za reševanje in prestrukturiranje – redno predložene Komisiji v okviru postopka odobritve državne pomoči in postopka odobritve združitve. Družba Siremar pod izredno upravo je zato trdila, da je bila Komisija v celoti obveščena in da je bil ta načrt izvedljiv, skladen in daljnosežen, njegov namen pa je bil družbi Siremar povrniti sposobnost preživetja, kot je to zahtevano v smernicah za reševanje in prestrukturiranje.

(242) Družba Siremar pod izredno upravo je tudi trdila, da družba Siremar takoj, ko je prejela pomoč za reševanje, ki ji je omogočila redno opravljanje javne storitve, medtem ko je ustrezno upravljala postopek likvidacije, ni bila več podjetje v težavah. Po njenem mnenju so se te dejavnosti v obravnavanem obdobju izvajale redno in brez kakršnih koli motenj, ki so sicer značilne za podjetje v težavah. Družba Siremar pod izredno upravo je dodala, da je dokončanje privatizacije sovpadalo s celovito izvedbo načrta prestrukturiranja. To je vključevalo strukturne spremembe pri organizaciji in upravljanju družbe Siremar, ki naj bi zagotovile njeno dolgoročno donosnost. Nazadnje, družba Siremar pod izredno upravo je opozorila, da je bilo v odločitvi iz leta 2010 potrjeno, da je bilo načelo enkratnosti pomoči upoštevano tudi v preteklosti v zvezi z vsemi pomočmi za reševanje in prestrukturiranje ali nezakonitimi pomočmi, kot je nadomestilo za obveznosti javne službe. Zato je družba Siremar pod izredno upravo trdila, da bi italijanski organi lahko utemeljeno domnevali, da navedeno nadomestilo ni pomenilo državne pomoči.

([83]) Vendar Komisija ugotavlja, da je bilo v letih 2010 in 2011 povprečno število potnikov na eni poti (ALC/2) 300 357,5.
([84]) Glej: http://www.tirreniadinavigazioneamministrazionestraordinaria.it/ (stran je navedla družba), in http://www.siremar-in-as.it/.

5.1.4 *O novi pogodbi*

(243) V zvezi z uporabljenim postopkom je družba Siremar pod izredno upravo trdila, da je Italija 10. januarja 2012 uradno obvestila Komisijo o novi pogodbi le zaradi pravne varnosti. Družba Siremar pod izredno upravo se namreč ni strinjala s stališčem Komisije iz sklepa iz leta 2012, da bi ta ukrep lahko pomenil nezakonito pomoč, ker naj bi bila z njeno dodelitvijo kršena obveznost mirovanja iz člena 108(3) PDEU.

(244) V zvezi z vsebino je družba Siremar pod izredno upravo predstavila štiri merila iz sodbe v zadevi Altmark in utemeljila, zakaj meni, da so bila vsa merila upoštevana, ter s tem izključila prisotnost elementa državne pomoči v novi pogodbi.

(245) Prvič, družba je bila pooblaščena za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (prvo merilo iz sodbe v zadevi Altmark): v členu 3 nove pogodbe so jasno določene storitve, ki jih je treba zagotoviti, v Prilogi A k tej pogodbi pa so natančno opredeljene vrste ladij, ki jih je treba uporabljati, in termini, ki jih je treba pokriti, pri čemer so navedene zahteve za večerno in nočno storitev ter omejitve prevoznin. Drugič, merila za izračun nadomestila so bila pregledno in objektivno določena vnaprej (drugo merilo iz sodbe v zadevi Altmark): nova pogodba, priloge k tej pogodbi in direktiva odbora CIPE so vsebovali podroben opis metodologije izračuna. Tretjič, nadomestilo je bilo izplačano samo za neto stroške opravljanja javne storitve (tretje merilo iz sodbe v zadevi Altmark): nova pogodba določa, da se nadomestilo izplačuje le za storitve, ki se opravljajo kot javne. Elementi, ki jih je treba upoštevati pri izračunu stroškov in razumnega dobička, tj. 6,5-odstotnega donosa na tvegani kapital, so bili navedeni v direktivi odbora CIPE ter prilogah B in C k novi pogodbi. Četrtič, nadomestilo je treba določiti na najnižji ravni (četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark): družba Siremar pod izredno upravo je trdila, da je bil razpis za privatizacijo veje družbe Siremar pregleden, odprt in nediskriminatoren ter da je metoda izračuna nadomestila zahtevala večjo učinkovitost izvajalca storitve.

(246) Ne glede na utemeljitev na podlagi sodbe v zadevi Altmark je družba Siremar pod izredno upravo obravnavala tudi dvome Komisije glede skladnosti nove pogodbe s pogoji, določenimi v sklepu o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

(247) Družba Siremar pod izredno upravo je zlasti trdila, da na podlagi podatkov o potnikih za leti 2010 in 2011 prag za potnike, določen v členu 2(1), točki (d) in (e), sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, ni bil presežen. Nadalje je trdila, da je bil glede na izid postopka za ugotavljanje kršitev (glej tudi oddelek 5.1.1) in po privatizaciji poslovne veje družbe Siremar upoštevan tudi pogoj iz člena 2(4) sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

(248) Družba Siremar pod izredno upravo se je sklicevala na argumente iz utemeljitve na podlagi sodbe v zadevi Altmark, da bi dokazala izpolnjevanje pogojev iz člena 4, točki (a) in (b), sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Poleg tega so v novi pogodbi določena merila za izračun, nadzor in pregled nadomestila ter ureditve za preprečitev in vračilo prekomernega nadomestila, pa tudi zavezujoče zahteve, ki zajemajo bistvene vidike (ceno, kakovost in količino) storitev, ki se zagotavljajo (člen 4, točki (d) in (e), sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011). Poleg tega so v Prilogi A k novi pogodbi za vsako pot določene najvišje prevoznine, ki se uporabljajo za osebo ali vozilo, pri čemer se razlikuje med standardnimi prevozninami in nižjimi prevozninami za prebivalce otokov. Letno nadomestilo za obveznosti javne službe je fiksno določeno za obdobje trajanja pogodbe. Obstaja pa mehanizem, na podlagi katerega se vsaka tri leta pregledajo referenčna ekonomska merila, pa tudi zaščitna klavzula v korist obeh strani v primeru nepredvidenih in strukturnih sprememb, zaradi katerih bi bil v okviru nekaterih ekonomskih meril presežen fiksno določen prag. Poleg tega je bil za zagotovitev popolne skladnosti z zgoraj opisanimi zahtevami z novo pogodbo uveden strog in celovit sistem kazni za izvajalca storitev, ki temelji na načelu odvračanja. Nadzorna ministrstva so pooblaščena tudi za izvajanje pregledov in preverjanj ter pridobivanje informacij za oceno skladnosti z obveznostmi iz pogodbe (člen 5 sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011). Nazadnje, družba Siremar pod izredno upravo je trdila, da je s tem, ko je ravnala v skladu s splošnimi določbami, ki urejajo odprt, pregleden in nediskriminatoren postopek za oddajo javnega naročila, kot je bil postopek za oddajo javnega naročila za prodajo veje družbe Siremar, ravnala tudi v skladu z drugimi veljavnimi določbami sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 (členi 6 do 9).

5.1.5 *O privatizaciji družbe Siremar in posrednem osebnem jamstvu*

(249) Družba Siremar pod izredno upravo je opozorila na glavne faze postopka za oddajo javnega naročila in nadaljnji razvoj dogodkov. Poudarila je, da je izredni upravitelj pripravil in izvedel postopek za oddajo javnega naročila na način, ki se je zdel najprimernejši za zagotovitev najvišje možne vrednosti, in da je moral v skladu z zakonom vzpostaviti zaščitne ukrepe za zagotovitev preglednosti, nepristranskosti in pravičnosti tega postopka. Najnižjo ceno je določil neodvisni strokovnjak, uspešna ponudba pa je bila izbrana na podlagi merila najvišje cene. Poleg tega je družba Siremar pod izredno upravo opozorila, da bi morala Komisija pri obravnavi

pomoči, morebiti dodeljene pri privatizaciji, upoštevati sodno prakso v zadevi GRAWE ([85]), v skladu s katero se lahko v primeru privatizacije družbe v državni lasti domneva, da tržna cena ustreza najvišji predloženi ponudbi, če je taka ponudba verodostojna in ima gospodarsko vrednost.

(250) Družba Siremar pod izredno upravo je tudi trdila, da za postopek za oddajo javnega naročila niso veljali nobeni pogoji, ki bi lahko sami po sebi zmanjšali vrednost sredstev, ki so se prodajala, ali zmanjšali število morebitnih kupcev. To velja zlasti za pogoje, ki so navedeni v sklepu iz leta 2011 in se nanašajo na: (i) ohranjanje stopenj zaposlenosti in (ii) prodajo ladij v svežnju z obveznostmi javne službe v enem postopku za oddajo javnega naročila. Družba Siremar pod izredno upravo je v zvezi s prvim pogojem poudarila, da se nanaša na obvezno določbo, določeno z zakonodajnim aktom, ki se uporablja na splošno in brez razlikovanja za obdobje, omejeno na dve leti. V zvezi z drugim pogojem je družba Siremar pod izredno upravo navedla, da se je za možnost uporabe flote poslovne veje za opravljanje javnih storitev na poteh, opredeljenih v novi pogodbi, zdelo, da je donosna poslovna priložnost, ne pa negativni dejavnik, ki bi vplival na tržno vrednost poslovne veje, ki se je prodajala, zlasti v času recesije v sektorju pomorskega prometa.

(251) V zvezi s posebnim vprašanjem glede posrednega osebnega jamstva Sicilije je družba Siremar pod izredno upravo trdila, da v dokumentih, ki so jih ponudniki predložili med postopkom za oddajo javnega naročila, ni dokazov o obstoju kakršnega koli posrednega osebnega jamstva. Zlasti pisno zagotovilo banke Unicredit z dne 12. oktobra 2011 ni vsebovalo nobene eksplicitne ali implicitne navedbe posrednega osebnega jamstva, ki ga je izdala Sicilija. Poleg tega je banka Unicredit ohranila svojo zavezo, da bo jamčila za odložena plačila dela prodajne cene tudi po tem, ko je Sicilija umaknila svoje posredno osebno jamstvo. Dejstvo, da je bila prodaja končana dolgo po tem, ko je Sicilija preklicala svoje posredno osebno jamstvo, naj bi dejansko zadostovalo za sklep, da ni bilo bistvene povezave med pisnim zagotovilom banke Unicredit in posrednim osebnim jamstvom Sicilije.

(252) Iz teh razlogov je družba Siremar pod izredno upravo sklenila, da dvomi Komisije o obstoju pomoči pri privatizaciji poslovne veje družbe Siremar, vključno s posrednim osebnim jamstvom, ki ga je izdala Sicilija, niso bili upravičeni.

5.1.6 *O gospodarski diskontinuiteti med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo CdI*

(253) Družba Siremar pod izredno upravo je opisala naslednje vidike privatizacije poslovne veje družbe Siremar: obseg prenosa (sredstva in obveznosti); gospodarsko dejavnost, delovno silo in identiteto strani; prodajno ceno; logiko in čas prenosa. Družba Siremar pod izredno upravo je trdila, da so v obravnavani zadevi vsi ti vidiki kazali na gospodarsko diskontinuiteto med izredno upravo, ki je prodajala poslovno vejo družbe Siremar, in pridobiteljem.

(254) Družba Siremar pod izredno upravo je opozorila, da:

(a) je bil obseg prenosa na družbo CdI bolj omejen, kot je bilo prvotno predvideno, saj se je prodajala le poslovna veja družbe Siremar, ne pa družba Tirrenia kot celota (vključno z družbo Siremar). Poleg tega so bile po končani prodaji vse neporavnane obveznosti, povezane s sredstvi poslovne veje družbe Siremar, odpisane;

(b) je sama narava transakcije – tj. izvedba privatizacije – pomenila očitno diskontinuiteto gospodarske dejavnosti, in sicer v smislu organizacijske strukture, postopkov odločanja, meril upravljanja in poslovnih strategij;

(c) kot je nadalje določeno v členu 56(3-*bis*) zakonskega odloka št. 270/1999, se člen 2112 italijanskega civilnega zakonika ne uporablja za prodajo družb, ki opravljajo osnovne javne storitve, da se zagotovi diskontinuiteta delovne sile;

(d) je neodvisni strokovnjak določil najnižjo prodajno ceno; postopek prodaje je bil pregleden in nediskriminatoren, pri čemer je bilo edino merilo za oddajo javnega naročila najvišja cena;

(e) zadevni strani sta bili neodvisni druga od druge, saj Sicilija z deleži v družbi Mediterranea ni mogla vplivati na poslovanje (glej uvodno izjavo (232)(e));

(f) se je postopek za oddajo javnega naročila za poslovno vejo družbe Siremar začel 4. oktobra 2010, Komisija pa je formalno preiskavo začela šele s sklepom z dne 5. oktobra 2011. Zato namen transakcije ni mogel biti izogibanje pravilom o državni pomoči. Nasprotno, cilj transakcije je bil s privatizacijo liberalizirati sektor pomorskega prometa, kot je določeno v uredbi o pomorski kabotaži.

([85]) Sodba Splošnega sodišča z dne 28. februarja 2012 v zadevi T-282/08, Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Evropska komisija, EU:T:2012:91.

5.1.7 *Dodatna predložitev sklepa državnega sveta o posrednem osebnem jamstvu*

(255) Družba Siremar pod izredno upravo je 12. februarja 2014 predložila sklep št. 592/14 o vprašanju posrednega osebnega jamstva, ki ga je zagotovila Sicilija (glej uvodno izjavo 96), in predstavila svojo predhodno oceno. Zlasti:

(a) je sklep št. 592/14 temeljil na nacionalnem pravu, v katerem je priznano, da je Komisija izključno pristojna za presojo združljivosti vsake priglašene ali nezakonite državne pomoči z notranjim trgom;

(b) je sklep št. 592/14 vseboval domnevo, da je posredno osebno jamstvo ogrozilo polno učinkovitost načela nediskriminacije med dvema udeležencema razpisa;

(c) je bil zato v sklepu št. 592/14 postopek prodaje poslovne veje družbe Siremar razglašen za delno ničnega.

(256) V zvezi z zadnjo točko je izredna uprava že v navedeni fazi opozorila, da ni mogoče izključiti, da bo na novo pozvana k izvajanju dejavnosti, ki so zakonsko potrebne za dokončanje postopka privatizacije družbe Siremar.

5.2 **Pripombe družbe SNS**

(257) Družba SNS je med preiskavo predložila štiri dopise: tri predložitve informacij in uradno prošnjo, naj Komisija prednostno obravnava del preiskave skupine Tirrenia v zvezi z družbo Siremar. Potekale so tudi naknadne neformalne izmenjave za razjasnitev nekaterih nerešenih vprašanj ali pridobitev posebnih informacij, s čimer so bili italijanski organi v celoti seznanjeni. V tem oddelku bodo povzete samo tri predložitve ([86]).

5.2.1 *Prva predložitev*

(258) V prvi predložitvi, poslani 22. februarja 2012 po sprejetju sklepa iz leta 2011, je družba predložila najnovejše informacije o postopku privatizacije družbe Siremar in nekatera pojasnila v zvezi s posrednim osebnim jamstvom, ki ga je Sicilija izdala 12. oktobra 2011 po zadnjem pozivu k predložitvi dodatnih ponudb 29. septembra 2011. Družba SNS je zlasti poudarila, da: (1) to posredno osebno jamstvo ni sorazmerno z deležem Sicilije v družbi Mediterranea; (2) je to posredno osebno jamstvo Sicilija izdala na lastno pobudo in zanj ni prejela nadomestila; (3) je bilo to posredno osebno jamstvo izdano brez kakršnega koli vmesnega nadomestila ali zmanjšanja tveganja s strani delničarjev družbe CdI. Družba SNS je Komisiji predložila tudi samo posredno osebno jamstvo. Poleg tega je trdila, da je iz besedila tega posrednega osebnega jamstva jasno razvidno, da je bilo to pogoj za izdajo jamstva za odložene obroke prodajne cene s strani banke Unicredit. Družba SNS je tako sklenila, da je posredno osebno jamstvo pomenilo nezakonito državno pomoč družbi CdI in morda tudi banki Unicredit.

5.2.2 *Druga predložitev*

(259) V drugi predložitvi, poslani 21. marca 2013 po sprejetju sklepa iz leta 2012, je družba ponovno navedla različne korake postopka privatizacije in s tem povezanih pravdnih postopkov do navedenega datuma (glej oddelek 2.3.3.2). Poročala je tudi o pritožbi, ki jo je trajektni prevoznik NGI vložil pri ministrstvu za promet zoper oddajo javnega naročila za opravljanje storitev do Egadskih otokov, Pantellerie in Ustice družbi CdI ([87]). Nato je pojasnila naravo posrednega deleža Sicilije v družbi CdI in utemeljila, zakaj sta bila ukrepa državne pomoči tako posredno osebno jamstvo kot povečanje kapitala.

(260) Prvič, po mnenju družbe SNS posrednega deleža Sicilije v družbi CdI ni mogoče šteti za manjšinski delež, ki ne vpliva na upravljanje družbe. Sicilija naj bi namreč posegala v vse strateške odločitve družbe CdI. Pritožnik je zlasti poudaril, da je Vincenzo Emanuele hkrati opravljal funkcijo direktorja računovodskega urada Sicilije in predsednika nadzornega sveta družbe Mediterranea ter je zato lahko vplival na odločitve družbe CdI. V skladu s členom 2409-*octies* italijanskega civilnega zakonika nadzorni svet izvaja nadzorne funkcije. Med drugim ima naslednje pristojnosti: imenovanje in odpoklic upravnega odbora, odobritev bilance stanja, izvajanje nalog, ki jih ima *Collegio Sindacale* v skladu s členom 2403 italijanskega civilnega zakonika, spodbujanje odškodninskih tožb zoper člane upravnega odbora, vsakoletno obveščanje delničarjev v pisni obliki. Poleg tega je bila s statutom družbe Mediterranea nadzornemu svetu dodeljena dodatna pristojnost glasovanja o strateškem poslovanju ter finančnih in poslovnih načrtih, ki jih pripravi upravni odbor. Družba SNS je tudi poudarila, da je Sicilija ob ustanovitvi družbe Mediterranea imenovala dva od treh članov upravnega odbora družbe. Nazadnje je opozorila, da so bili manjšinski delničarji družb Mediterranea in CdI deloma isti, kar je povečalo vpliv Sicilije. Natančneje, družbi Lauro.it S.p.A. in Isolemar S.r.l. sta bili manjšinski delničarki družbe Mediterranea in družbe CdI.

([86]) Družba SNS je 30. januarja 2012 vložila tudi pritožbo zoper postopek prodaje poslovne veje družbe Siremar, ki je bila evidentirana pod številko zadeve SA.34292.

([87]) Ministrstvo za promet je zavrnilo trditve družbe NGI, vendar jih ta ni preklicala, temveč je ministrstvo zaprosila, naj začasno ustavi izplačilo nadomestila v višini približno 55 milijonov EUR na leto. Družba SNS te korespondence ni predložila niti ni navedla podrobnosti o morebitnih nadaljnjih ukrepih.

(261) Drugič, v zvezi s posrednim osebnim jamstvom je družba SNS poudarila, da je družba CdI spremenila svojo ponudbo tik pred oddajo javnega naročila družbi SNS in po izteku postopkovnega roka, tako da je predlagala zamenjavo predhodno predloženega jamstva družbe Commercial Fidi z jamstvom banke Unicredit, za katero je posredno osebno jamstvo zagotovila Sicilija. Banka Unicredit je nato 12. oktobra 2011, po zadnjem pozivu k predložitvi dodatnih ponudb, družbi CdI izdala novo pisno zagotovilo, v katerem ni omenila nobenega posrednega osebnega jamstva. Vendar je Sicilija istega dne potrdila svoje posredno osebno jamstvo banki Unicredit in spremenila zneske tako, da so se ujemali z zneski v pisnem zagotovilu banke Unicredit. Družba SNS je tudi opozorila, da je imela Sicilija poleg posrednega lastniškega deleža v družbi CdI tudi manjšinski delež v banki Unicredit (0,62 %), s katero je bila v tesnih odnosih ([88]).

(262) Družba SNS meni, da bi izredna uprava javno naročilo za poslovno vejo družbe Siremar dodelila družbi SNS, ne da bi banka Unicredit odobrila jamstvo družbi CdI. Glede na navedeno je družba SNS trdila, da posredno osebno jamstvo na podlagi sodne prakse na področju državnih pomoči in obvestila o jamstvih ustreza opredelitvi ukrepa državne pomoči, saj je družbi CdI prineslo selektivno gospodarsko prednost, ker ji je omogočilo, da je zmagala na razpisu za poslovno vejo družbe Siremar, pri čemer je uporabila državna sredstva ter izkrivljala konkurenco in trgovino. Trdila je, da bi ukrep lahko vključeval tudi pomoč banki Unicredit, saj bi se profil tveganja njenega jamstva v korist družbe CdI ustrezno zmanjšal.

(263) Tretjič, družba SNS je opisala povečanje kapitala, ki ga je izvedla družba CdI, ter spremembe v lastniških strukturah družb CdI in Mediterranea skozi čas. Najprej je ugotovila, da je imela družba Mediterranea po povečanju kapitala z 1 milijona EUR na 21 480 263 EUR, ki je potekalo v dveh fazah, še vedno v lasti večino delnic družbe CdI. Prav tako je ugotovila, da je bila Sicilija v času dveh faz povečanja kapitala večinska delničarka družbe CdI, čeprav se je njen delež pozneje zmanjšal na 43,02 %. Menila je, da sta bili odločitvi o povečanju kapitala in odobritvi posrednega osebnega jamstva povezani in da nobena od njiju ni bila sprejeta izključno zaradi pridobivanja dobička. Dejansko noben zasebni vlagatelj ne bi vplačal povečanja kapitala in hkrati izdal takega posrednega osebnega jamstva ob upoštevanju zadevnih zneskov in časovnega okvira obeh ukrepov. Nazadnje, družba SNS je poudarila, da so imeli zasebni partnerji, ki so sodelovali pri povečanju kapitala družbe CdI, precej manjše deleže od Sicilije (približno polovico) in ne bi nikoli sodelovali pri tem povečanju kapitala, če Sicilija ne bi zagotovila večine sredstev z uporabo javnih sredstev. Zato je trdila, da je tudi povečanje kapitala družbe CdI izpolnjevalo vse pogoje za to, da bi se štelo za državno pomoč.

(264) Nazadnje, družba je opisala težave, ki jih je imela družba CdI pri izvajanju nove pogodbe, tj. znatne zamude, odpovedi in povišanja prevoznin, ki so vplivali na končne uporabnike, in pozvala Komisijo, naj konča preiskavo, ki se nanaša le na posredno osebno jamstvo in povečanje kapitala.

5.2.3 *Tretja predložitev*

(265) Družba SNS je v tretji predložitvi, poslani 31. julija 2019, izrazila predhodne pripombe o manjših otokih, do katerih so se opravljale storitve na podlagi nove pogodbe. Manjših otokov Sicilije je štirinajst, vsak pa ima svoje prebivalstvo in potrebe po pomorskih povezavah, ki zahtevajo redne in pogoste pomorske storitve s celino, tudi za zagotavljanje preskrbe z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, kot so hrana, voda, gorivo in pošta. Številni od teh otokov nimajo bolnišnic ali srednjih šol, zato so pacienti in dijaki odvisni od stabilnih in cenovno dostopnih povezav, da bi zadovoljili potrebe po izobraževanju in zdravstvenih storitvah ([89]). Družba SNS je opozorila tudi, da so vsi načrti za evakuacijo teh otokov v primeru naravnih nesreč ali za namene civilne zaščite odvisni od pomorskih povezav, ki se zagotavljajo na podlagi nove pogodbe.

(266) Družba SNS je nato trdila, da po njenem mnenju nadomestilo, ki ji je bilo izplačano na podlagi nove pogodbe, ni pomenilo državne pomoči, saj je bilo v skladu z merili iz sodbe v zadevi Altmark. Družba SNS je svoj primer zlasti primerjala s storitvami družbe Saremar, ki so bile ocenjene v sklepu iz leta 2014, in poudarila več elementov, ki veljajo za družbo SNS, vendar niso veljali za navedene storitve:

(a) dobro opredeljene obveznosti javne službe, ki so potrebne za odpravo nedelovanja trga, ki obstaja že dlje časa (prvo merilo iz sodbe v zadevi Altmark). Dejansko so jasno opredeljene vse značilnosti obveznosti javne službe, za izpolnjevanje katerih je bila pooblaščena družba SNS, in sicer kar zadeva poti, vrsto plovila, pogostost storitev, standarde, udobje, varnost, najvišje cene itd., sistem javnih storitev pa je potreben za odpravo nedelovanja trga, ki obstaja že dlje časa, na področju pomorskih povezav med Sicilijo in njenimi manjšimi otoki. Družba SNS je na primer ugotovila, da njeni letni prihodki od vozovnic pokrijejo komaj 30 % stroškov poti iz nove pogodbe, kar jasno kaže na to, da teh storitev trg nikakor ne more

([88]) Sicilija je imela predstavnika v upravnem odboru banke Unicredit, banka Unicredit pa je upravljala zakladnico in pokojninske sklade Sicilije.

([89]) Dejansko imajo le trije od teh otokov srednjo šolo in le dva bolnišnico (od tega v eni ni ginekološko-porodniškega oddelka).

zagotavljati in jih v preteklosti nikoli ni zagotavljal. Edina izjema so povezave, ki jih ponujata družbi SNAV in Alilauro na relaciji Neapelj–Eolski otoki in na katerih se storitve opravljajo brez javnega nadomestila. Vendar se te storitve opravljajo le v visoki sezoni, z drugačnimi plovili, kot se zahteva v novi pogodbi, in ne do Milazza (na Siciliji). V glavnem so namenjene turistom, ki v visoki sezoni potujejo iz preostale Italije na Eolske otoke in nazaj, zato jih ni mogoče primerjati s storitvami, ki jih ponuja družba SNS;

(b) mehanizem nadomestil, ki je jasno določen v direktivi odbora CIPE in novi pogodbi (drugo merilo iz sodbe v zadevi Altmark). Višina nadomestila je bila dejansko jasno določena na podlagi direktive odbora CIPE, v njej pa je podrobno opisana tudi metoda izračuna nadomestila, tj. upoštevani stroškovni elementi in donos vloženega kapitala. Družba SNS je ugotovila, da je to tudi v skladu s predhodnim stališčem Komisije, izraženim v sklepih iz let 2011 in 2012;

(c) znesek nadomestila, sorazmeren z nastalimi stroški (vključno z razumno maržo – tretje merilo iz sodbe v zadevi Altmark). Nadomestilo, dodeljeno družbi SNS, je dejansko potrebno in sorazmerno za kritje stroškov, nastalih pri izvajanju obveznosti javne službe, in za zagotovitev razumnega dobička. Premija za tveganje, določena v višini 6,5 %, je v skladu z makroekonomsko analizo za Italijo in je potrebna za zagotovitev kritja stroškov, nastalih pri opravljanju pomorskih storitev, in ustreznega nadomestila za vloženi kapital. Družba SNS je opozorila, da se brez slednjega noben zasebni gospodarski subjekt ne bi odločil za izvajanje obveznosti javne službe, kot so opredeljene v novi pogodbi;

(d) dodelitev poslovne veje in nove pogodbe po dobro zasnovanem, odprtem postopku za oddajo javnega naročila (četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark). Družba SNS je namreč ugotovila, da je bila izbrana v postopku za oddajo javnega naročila, ki je omogočil izbiro ponudnika, zmožnega opravljanja storitve z najnižjimi stroški za skupnost. Natančneje, med drugimi razpisnimi zahtevami je bila izbira zahteve, da mora izbrani gospodarski subjekt prevzeti poslovno vejo družbe Siremar, edini možni način za zagotovitev ozemeljske kontinuitete, saj nobena od družb, ki so oddale ponudbo, ni imela še ustreznih plovil in posadk za opravljanje zahtevanih storitev.

(267) Poleg tega je družba SNS kot dodatno utemeljitev navedla, da nadomestilo v skladu z novo pogodbo izpolnjuje tudi pogoje združljivosti iz sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Vse značilnosti obveznosti javne službe, za izvajanje katerih je bila pooblaščena družba SNS, so namreč jasno določene in opredeljene. Poleg tega:

(a) sta v pogodbi z družbo SNS opredeljena vsebina in trajanje obveznosti javne službe;

(b) sta v pogodbi z družbo SNS opredeljena zadevno podjetje in ozemlje;

(c) pogodba z družbo SNS vsebuje opis mehanizma nadomestil ter meril za izračun, nadzor in pregled nadomestila;

(d) pogodba z družbo SNS vsebuje ureditve za preprečitev kakršnega koli prekomernega nadomestila in njegovo izterjavo.

5.3 **Pripombe družbe Pan Med**

(268) Družba Pan Med je v odgovoru na sklep iz leta 2011, poslanem 29. februarja 2012, navedla, da se strinja z nekaterimi deli navedenega sklepa v zvezi s predhodno oceno Komisije o obstoju pomoči pri privatizaciji, prednostnem privezu in ukrepih, določenimi z zakonom iz leta 2010.

(269) Družba Pan Med je v svojem odgovoru na sklep iz leta 2012, poslanem 19. aprila 2013, trdila, da je nameravala začeti opravljati storitve na nekaterih novih poteh, vendar je konkurenco ovirala nezdružljiva pomoč, ki je bila dodeljena družbam nekdanje skupine Tirrenia in njihovim pridobiteljem. V naslednjih uvodnih izjavah so povzete pripombe družbe Pan Med, ki se nanašajo na družbo Siremar.

(270) V zvezi s pomočjo za reševanje, ki je bila dodeljena družbama Tirrenia in Siremar, je družba Pan Med trdila, da sta ti družbi od 28. avgusta 2011 – tj. datuma, do katerega bi se ta pomoč morala končati – do povračila te pomoči približno eno leto in dva meseca pozneje prejemali nezakonito pomoč za reševanje. Pomoč za reševanje naj zlasti ne bi bila skladna s smernicami za reševanje in prestrukturiranje ter naj ne bi bila del celovitega načrta prestrukturiranja. Zato je ta pomoč po mnenju družbe Pan Med pomenila pomoč družbama Tirrenia in Siremar za tekoče poslovanje.

(271) V zvezi z novimi pogodbami je družba Pan Med navedla svoje ugotovitve glede resnične narave storitve splošnega gospodarskega pomena, ki sta jo opravljali družbi CIN in CdI, pri čemer se je osredotočila na poti, na katerih storitve opravlja družba CIN (tj. povezave med Sicilijo in celino, in ne na povezave med Sicilijo in manjšimi otoki, na katerih storitve opravlja družba CdI). Družba Pan Med je trdila, da javno nadomestilo, dodeljeno tema gospodarskima subjektoma, ni utemeljeno niti s potrebami lokalnih skupnosti niti z argumenti glede

gospodarskega razvoja. Poudarila je, da se cilj zagotavljanja ozemeljske kontinuitete ne bi smel obravnavati na podlagi samovoljno izbranih sklopov poti, za katere se zdi, da ne izražajo splošnega interesa in so bili določeni pred skoraj 25 leti. Družba Pan Med je poleg tega trdila, da je nadomestilo za opravljanje javne storitve gospodarskim subjektom omogočalo, da so ustvarjali povsem razumen dobiček, zato ne izpolnjuje tretjega merila iz sodbe Altmark ([90]). Družba Pan Med je zlasti trdila, da 6,5-odstotna premija za tveganje, določena v direktivi odbora CIPE, naj ne bi bila upravičena, saj naj gospodarskim subjektom ne bi bilo prepuščeno nobeno poslovno tveganje.

(272) Družba Pan Med je v dopisu opisala tudi številne nove poti, na katerih je nameravala opravljati storitev, in novo dnevno storitev na poti Gaeta–Milazzo, ki jo je še vedno ocenjevala. Menila je, da je ta storitev tržno donosna. Vendar naj bi projekt zastal zaradi birokracije ter nasprotovanja družbe CdI in drugih gospodarskih subjektov ([91]). Ta storitev naj bi konkurirala trajektnim storitvam, ki jih družba CdI opravlja na poti Neapelj–Eolski otoki–Milazzo (in storitvam, ki jih opravlja družba Tirrenia na poti Neapelj–Palermo). V zvezi s konkurenčnim položajem na kabotažnih poteh, na katerih storitve opravlja družba CdI, je družba Pan Med opozorila, da je Komisija že ugotovila, da konkurenčni gospodarski subjekti zagotavljajo primerljive mešane storitve vsaj na naslednjih poteh: Milazzo–Eolski otoki–Neapelj, Trapani–Pantelleria in Palermo–Ustica. To naj bi po mnenju družbe Pan Med dokazovalo, da je trg dejansko sposoben izvajati obveznosti javne službe, za kar je bila samovoljno pooblaščena družba CdI.

(273) Družba Pan Med je sklenila, da so pomoč, dodeljena na podlagi podaljšanja prvotne pogodbe, pomoč za reševanje in pomoč, dodeljena na podlagi nove pogodbe, nezakonite in nezdružljive ter da jih je treba izterjati od zadevnih upravičencev (tj. prvotnih družb ali novih lastnikov, odvisno od zadevnega ukrepa in obstoja gospodarske kontinuitete).

5.4 **Pripombe družbe Grandi Navi Veloci**

(274) Družba Grandi Navi Veloci je 1. marca 2012 v odgovoru na sklep iz leta 2011 predložila pripombe v zvezi z naslednjimi točkami:

(a) kršitev člena 4 uredbe o pomorski kabotaži v zvezi z družbo Saremar;

(b) letno nadomestilo, dodeljeno družbi Saremar za izvajanje obveznosti javne službe;

(c) privatizacija poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar;

(d) prednostni privez, dodeljen družbi Saremar;

(e) drugi ukrepi pomoči, dodeljeni družbam nekdanje skupine Tirrenia v okviru privatizacij;

(f) nezakonitost pomoči, ki je že bila dodeljena družbi Saremar, ter potreba po začasnem odlogu in začasnem vračilu navedene pomoči ([92]).

Družba Grandi Navi Veloci je trdila, da ukrepi pomoči iz točk (b) in (e) pomenijo novo pomoč, ki je nezakonita in nezdružljiva s PDEU. Vendar so pripombe družbe Grandi Navi Veloci osredotočene na poseben primer družbe Saremar, ki ne spada na področje uporabe tega sklepa. Navedene pripombe, ki so pomembne tudi za ta sklep, so povzete v nadaljevanju.

(275) V zvezi z domnevno kršitvijo uredbe o pomorski kabotaži je družba Grandi Navi Veloci opozorila, da lahko v skladu z navedeno uredbo države članice posredujejo v primeru, da trg ne zagotavlja ustreznih storitev, in dodelijo subvencije, povezane z obveznostmi javne službe na poteh, ki jih določijo države članice same. Vendar morajo države članice omejiti svoje posredovanje na osnovne zahteve, določene v uredbi o pomorski kabotaži, in izpolniti zahtevo glede nediskriminacije v zvezi z vsemi lastniki ladij Skupnosti, ki želijo opravljati prevoze na navedenih poteh. Ker je Italija poti dodelila izključno družbam nekdanje skupine Tirrenia, ne da bi objavila odprt razpis, je kršila člen 4(1) in (2) uredbe o pomorski kabotaži. Poleg tega družba Grandi Navi Veloci opozarja, da če bi na teh poteh obstajali konkurenti, ki bi ponujali enake storitve, pogoji iz sodne prakse v zadevi Analir ne bi bili izpolnjeni ([93]).

([90]) Družba Pan Med je navedla primer izračuna stroškov in prihodkov na poti Ravena–Catania leta 2010, na kateri naj bi bil ustvarjen dobiček v višini 8,3 milijona EUR, posledično pa naj bi se družbi Tirrenia, ki je opravljala storitev na tej poti, plačalo prekomerno nadomestilo. Vendar je Komisija v odstavku 259 in opombi 91 sklepa o družbi Tirrenia/CIN iz leta 2020 sklenila, da te neutemeljene trditve ni treba več ocenjevati, ker je družba Tirrenia leta 2010 na tej poti zabeležila izgubo.

([91]) Družba Pan Med je predložila nekaj dopisov, poslanih lokalnim občinskim in pristaniškim organom, v katerih je zaprosila za potrebna dovoljenja za začetek opravljanja prevozov na tej poti.

([92]) V skladu s členom 11 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 83, 27.3.1999, str. 1).

([93]) Zadeva C-205/99, Analir in drugi, EU:C:2001:107.

(276) Kar zadeva prednostni privez, družba Grandi Navi Veloci ni izpodbijala predhodnega stališča Komisije, da ukrep ne pomeni državne pomoči, saj ni bilo izgube državnih sredstev. Vendar je trdila, da je bil tudi s prenosom prednostnega priveza na nove lastnike družb nekdanje skupine Tirrenia, kot je določeno v členu 19-*ter*(21) zakona št. 135/2009, kršen člen 4 uredbe o pomorski kabotaži. Družba Grandi Navi Veloci je nato navedla dva sklepa (ita. *segnalazioni*), ki ju je sprejel organ AGCM v letih 1995 in 1997 v zvezi z družbo Caremar in v katerih je navedeno, da lahko ta prednostni privez negativno vpliva na konkurenco, zlasti če ima upravičenec izključno pravico do slotov za privez, ki so z gospodarskega vidika največ vredni.

(277) V zvezi s privatizacijo poslovnih vej družb Tirrenia in Siremar se je družba Grandi Navi Veloci strinjala s predhodnim stališčem Komisije, kot je bil opisan v sklepu iz leta 2011, da postopki niso bili dovolj pregledni in brezpogojni, da bi se izključil obstoj pomoči. Trdila je tudi, da so italijanski organi stalno odlašali s privatizacijo družb skupine Tirrenia, vključno z regionalnimi družbami, in sicer kljub zagotovilom, ki naj bi jih v tem obdobju dali Komisiji in ki so bila formalizirana v odločbi iz leta 2001 (v uvodnih izjavah 4 in 12) in odločbi iz leta 2004 (v uvodnih izjavah 5 in 45). Družba Grandi Navi Veloci je trdila, da se je možnost prihodnjih privatizacij uporabila kot pogajalsko sredstvo v odnosu do Komisije, da bi se omogočilo plačevanje nadomestila za javne storitve družbam skupine Tirrenia do konca leta 2008.

5.5 **Dopis župana Liparija**

(278) Župan Liparija in drugih Eolskih otokov, razen Saline ([94]), je 2. decembra 2019 po izteku postopkovnih rokov za predstavitev stališč zainteresiranih tretjih strani v zvezi s sklepoma iz let 2011 in 2012, predložil dopis.

(279) Župan je v tem dopisu poudaril pomen sektorja pomorskega prometa za vsakdanje življenje prebivalcev Eolskih otokov. Zlasti je poudaril, da so zadevni otoki veliko manjši od Sardinije ali Sicilije in da so zato pomorske kabotažne povezave ključnega pomena. Opozoril je, da ti otoki – zlasti najmanjši – potrebujejo te povezave za oskrbo z osnovno hrano in zdravili. Brez zanesljivih in pogostih povezav bi tem otokom grozilo množično izseljevanje, dokler ne bi postali nenaseljeni. Poleg tega je župan poudaril, da je turizem ključna gospodarska dejavnost teh otokov ter da je učinkovit in uspešen prevoz bistvenega pomena za turizem, zlasti v visoki sezoni. V zvezi s tem je opozoril, da je povpraševanje uporabnikov po teh prevoznih storitvah razmeroma majhno, vendar stabilno v nizki sezoni, saj gre večinoma za dnevne migrante in otoške prebivalce, medtem ko je večje v visoki sezoni, ko gre večinoma za turiste. Zato povezave z Eolskimi otoki potrebujejo državno podporo, njena ukinitev pa bi pomenila katastrofo za osnovne pravice in potrebe ljudi, ki živijo na navedenih otokih.

6. **PREDLOŽITVE DRUŽBE COMPAGNIA DELLE ISOLE**

(280) Družba CdI se je 23. oktobra 2014 udeležila sestanka s Komisijo in italijanskimi organi. Predložila je tudi tri sklope pripomb, vse po izteku postopkovnih rokov za predstavitev stališč zainteresiranih tretjih strani v zvezi s sklepoma iz let 2011 in 2012. Za nobenega od predloženih sklopov pripomb ni izpolnila obveznega pritožbenega obrazca iz člena 24(2) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 ([95]). Komisija bo kljub temu te predložene pripombe povzela v naslednjih oddelkih in jih upoštevala v svoji oceni.

6.1 **Prva predložitev**

(281) Družba CdI je v svojem prvem dopisu z dne 8. avgusta 2013, poslanem na zahtevo Komisije, predložila podrobne podatke o poteh, na katerih je opravljala storitve v obdobju od 1. avgusta 2012 do 31. decembra 2012. Predložene informacije so med drugim vključevale seznam poti, na katerih je opravljala storitve, z naslednjimi podatki:

(1) sezona, v kateri se opravljajo storitve na poti ([96]);

(2) tonaža uporabljenih plovil;

(3) skupno število plovb;

(4) povprečno število potnikov in avtomobilov na plovbo;

(5) povprečna količina tovora (v dolžinskih metrih) na plovbo;

([94]) Otokov Vulcano, Panarea, Stromboli, Filicudi in Alicudi.
([95]) Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).
([96]) V primeru družbe CdI se storitve na vseh poteh opravljajo vse leto.

(6) povprečni skupni prihodki na plovbo (v EUR);

(7) povprečno število zaposlenih in stroški (v EUR) na plovbo ([97]).

(282) Poleg tega je družba CdI navedla, da je vejo družbe Siremar pridobila po tem, ko jo je ocenil neodvisni strokovnjak, in da ni bilo gospodarske kontinuitete z družbo Siremar pod izredno upravo.

6.2 **Druga predložitev**

(283) Drugi sklop pripomb, ki jih je družba CdI poslala 23. in 30. oktobra 2014, je vseboval pripombe o posrednem osebnem jamstvu.

(284) Prvič, družba CdI je ugotovila, da se je Sicilija odločila ustanoviti družbo Mediterranea z jasnimi političnimi in gospodarskimi cilji: podpirati manjše otoške skupnosti z „internim“ zagotavljanjem storitev pomorske kabotaže ter zagotoviti potreben kapital za kvalificirano in dobro opredeljeno sodelovanje pri opravljanju navedenih storitev. V zvezi s tem je družba CdI za uresničitev svojega poslovnega namena predložila več ponudb za nakup družbe Siremar, nazadnje 9. junija, 18. julija in 13. oktobra 2011.

(285) Drugič, družba CdI je trdila, da je bila oddaja javnega naročila za prodajo poslovne veje zakonita, in predložila dokumente o postopku za oddajo javnega naročila in povezanih nacionalnih pravdnih sporih. Trdila je, da sta bila družba Siremar pod izredno upravo in ministrstvo za gospodarski razvoj seznanjena z obstojem posrednega osebnega jamstva in sta kljub temu deset mesecev po oddaji javnega naročila izvedla prenos poslovne veje družbe Siremar na družbo CdI. Družba CdI je Komisiji posredovala zlasti sodbo rimskega sodišča z dne 15. aprila 2014, s katero so bili tožniki oproščeni vseh kazenskih obtožb, saj je sodišče odločilo, da je bila izredna uprava seznanjena s posrednim osebnim jamstvom Sicilije, ko je javno naročilo za prodajo poslovne veje dodelila družbi CdI. Ker dejstev, ugotovljenih s pravnomočnimi sodbami v kazenskih postopkih, ni mogoče izpodbijati v povezanih postopkih, je družba CdI trdila, da to dokazuje, da je bilo posredno osebno jamstvo povsem pravilno in da hkrati ni bilo odločilno za izid razpisa ([98]).

(286) Tretjič, družba CdI je opozorila, da je Sicilija ponudila posredno osebno jamstvo kot vlagatelj, ki ima delež v družbi, in ne kot javni organ. Ker je bilo posredno osebno jamstvo potrebno za pridobitev jamstva banke Unicredit za odložena plačila prodajne cene, so vsi njeni delničarji, vključno z zasebnimi stranmi Lauro.it S.p.A., Davimar in Isolemar S.r.l., izdali posredno osebno jamstvo. Za prvo ponudbo družbe CdI so zaradi daljših postopkov odločanja javne uprave to storili, še preden je Sicilija izdala svoje posredno osebno jamstvo. Zaradi te zamude se je družba CdI najprej zanašala na jamstvo družbe Commercial Fidi, ki ga je pozneje nadomestilo pisno zagotovilo banke Unicredit, ki je vključevalo klavzulo o mirovanju za preverjanje pooblastil direktorja računovodskega urada Sicilije za izdajo posrednega osebnega jamstva (glej uvodno izjavo 84). Vendar to ni bilo pomembno iz dveh razlogov: prvič, izredni upravitelj tega ni upošteval in je zahteval nov krog ponudb; drugič, posredna osebna jamstva drugih strani so bila popolna. Zato je družba CdI sklenila, da je bilo posredno osebno jamstvo Sicilije običajna poslovna transakcija in ni zagotovilo nobene prednosti družbi CdI ali banki Unicredit.

6.3 **Tretja predložitev**

(287) Družba CdI se je v tretjem dopisu, poslanem 15. julija 2015, najprej sklicevala na argumente italijanskih organov v zvezi s ceno poslovne veje, ki je izpolnjevala merilo zasebnega prodajalca, in v zvezi z gospodarsko diskontinuiteto med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo CdI. Družba CdI je zlasti trdila, da sklepa št. 5172/2012 in 592/14 te ugotovitve ne spreminjata, saj sta bila osredotočena na en element privatizacijskega postopka, in sicer na posredno osebno jamstvo Sicilije. Sklepa sodišča TAR in državnega sveta nista vplivala na mehanizme, ki so bili vzpostavljeni za zagotovitev gospodarske diskontinuitete: obseg prenosa in javnih storitev na podlagi nove pogodbe, kot je opredeljen v zakonu iz leta 2010, ter določbe o delovni sili iz člena 56(3-*bis*) zakonskega odloka št. 270/1999. Poleg tega je Sicilija izdala posredno osebno jamstvo, medtem ko sta izredna uprava in ministrstvo za gospodarski razvoj nadzorovala prenos poslovne veje. Zato obstoj takega posrednega osebnega jamstva ne more postaviti pod vprašaj zakonitosti postopka prodaje. Družba CdI je Komisijo tudi obvestila, da so se 20. aprila 2015 sestale različne institucije in vključeni deležniki, da bi se zagotovila pravilna uporaba sklepov št. 5172/2012 in 592/14 ([99]).

([97]) To je vključevalo število članov posadke ter število stalnega osebja na krovu in na kopnem, dodeljenega posamezni poti.

([98]) Družba CdI je predložila tudi informacije o postopkih na upravnih sodiščih v Italiji in obvestila Komisijo, da je pri kasacijskem sodišču vložila pritožbo zoper sklep državnega sveta št. 592/14 (glej uvodno izjavo 96 in opombo 45).

([99]) To so bili: podsekretar v kabinetu predsednika vlade, ministrstvo za gospodarski razvoj, ministrstvo za promet, dežela ter družbe Siremar pod izredno opravo, SNS in CdI.

(288) Poleg tega je družba CdI trdila, da se je z zaščitnimi ukrepi v okviru postopka zagotovilo, da je bila cena, plačana za poslovno vejo družbe Siremar, njena dejanska tržna cena po dodelitvi pomoči, kar pomeni, da je bila vrednost take pomoči dejansko že vključena v prodajno ceno ([100]). V skladu s tem bi prodajalec ohranil prednost morebitne državne pomoči, saj bi bila tržna cena njegovih sredstev ustrezno višja, kupcu pa zato navedene pomoči ne bi bilo treba vrniti. Zato se nalog za vračilo, ki bi bil morda naslovljen na družbo Siremar pod izredno upravo, ne bi smel uporabiti tudi za kupca poslovne veje družbe Siremar.

7. PRIPOMBE ITALIJE NA PRIPOMBE IN PREDLOŽITVE ZAINTERESIRANIH STRANI

(289) Komisija je Italiji posredovala pripombe in predložitve, povzete v oddelkih 5 in 6. Vendar je Italija predložila le pripombe na drugo predložitev družbe SNS (glej oddelek 5.2.2), in sicer v dopisu z dne 13. maja 2015.

(290) Italija je zlasti opozorila, da je v zadnji fazi postopka prodaje z rokom 13. oktobra 2011 izredni upravitelj ponudnikom izrecno odsvetoval predložitev ponudb, podprtih s kakršnim koli jamstvom v nasprotju s pravili o državni pomoči. V skladu s tem je družba CdI predložila svojo ponudbo s pisnim zagotovilom banke Unicredit, v katerem posredno osebno jamstvo Sicilije ni bilo navedeno, za veljavnost pisnega zagotovila pa sta še vedno veljala druga pogoja ([101]). Zato je bilo ministrsko dovoljenje izdano ob predpostavki, da so bila pravila postopka v celoti upoštevana.

(291) Italija je trdila tudi, da je bilo povečanje kapitala, ki ga je izvedla družba Mediterranea, enakovredno povečanju kapitala, ki so ga izvedli drugi zasebni delničarji družbe CdI, in da zato ni pomenilo državne pomoči. Poleg tega je Italija ponovno poudarila, da so se delnice Sicilije po zakonu razlikovale od delnic zasebnih delničarjev družbe CdI, s čimer je bil njen vpliv v družbi strogo omejen.

8. OCENA

8.1 Obstoj pomoči v smislu člena 107(1) PDEU

(292) V skladu s členom 107(1) PDEU „je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami“.

(293) Merila iz člena 107(1) PDEU so kumulativna. Za določitev, ali ukrepi, ki so obravnavani v tem sklepu, pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, morajo biti torej izpolnjeni vsi zgoraj navedeni pogoji. Finančna podpora mora namreč:

(a) biti dodeljena s strani države članice ali iz državnih sredstev;

(b) dajati prednost posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga;

(c) izkrivljati konkurenco ali ustvarjati možnost izkrivljanja konkurence;

(d) vplivati na trgovino med državami članicami.

(294) Prvič, Komisija ugotavlja, da je treba novo pogodbo oceniti skupaj s privatizacijo poslovne veje družbe Siremar. Taka skupna ocena je ustrezna, saj je Italija v bistvu organizirala oddajo javnega naročila storitev (tj. nove pogodbe), v okviru katerega je moral izbrani ponudnik od družbe Siremar pridobiti več sredstev (predvsem ladij), ki so potrebna za izvajanje obveznosti javne službe, določenih v tem javnem naročilu storitev.

(295) Drugič, Komisija ugotavlja, da so italijanski organi in družba CdI v času sprejetja tega sklepa že odstopili od prodajne pogodbe in nove pogodbe, ki so jo sklenili. Slednja je bila nato skupaj s poslovno vejo družbe Siremar prenesena na družbo SNS. Kot je opisano v uvodnih izjavah 99 in 100, je bila prvotna dodelitev nove pogodbe in poslovne veje družbe Siremar družbi CdI dejansko v celoti razveljavljena, obe pa sta bili 11. aprila 2016 dokončno dodeljeni družbi SNS. Poleg tega, ker sta dodelitev nove pogodbe in prodaja poslovne veje neločljivo povezani, ukrepov ni mogoče oceniti ločeno, niti za omejeno obdobje. Glede na navedeno bi bilo logično nemogoče končati preiskavo o prvotni oddaji nove pogodbe v svežnju s poslovno vejo družbe Siremar družbi CdI v obdobju od 1. avgusta 2012 do 10. aprila 2016, saj bi to pomenilo, da bi bil dvakrat ocenjen isti postopek

([100]) Družba je navedla sodbi z dne 20. septembra 2001 v zadevi C-390/98, Banks (EU:C:2001:456), in z dne 29. aprila 2004 v zadevi C-277/00, Nemčija/Komisija (EU:C:2004:238).

([101]) Ta pogoja sta bila: družba CdI je morala zmagati na razpisu za vejo, prodajna pogodba pa je morala biti podpisana do 31. decembra 2011.

(enkrat za vmesno dodelitev družbi CdI in enkrat za končno dodelitev družbi SNS) ([102]). Zato bo v tem sklepu ocenjen samo prenos nove pogodbe v svežnju s poslovno vejo družbe Siremar z družbe Siremar pod izredno upravo na družbo SNS. Ker nova pogodba, ki velja od 11. aprila 2016, vsebuje v bistvu enake pogoje kot tista, ki je veljala v obdobju od 1. avgusta 2012 do 10. aprila 2016, in ker je bila v bistvu enaka tudi poslovna veja, je Komisija vse ustrezne informacije, ki jih je zbrala med uradno preiskavo v zvezi z obdobjem od 1. avgusta 2012 do 10. aprila 2016, vključila v oceno dodelitve nove pogodbe v svežnju s poslovno vejo družbe Siremar družbi SNS.

(296) Nazadnje, Komisija ugotavlja, da je prednostni privez, ki se uporablja samo za poti, na katerih se opravljajo javne storitve, neločljivo povezan s tem, da družba Siremar in njena pridobiteljica družba SNS opravljata storitev splošnega gospodarskega pomena. Zato bo ta ukrep ocenjen skupaj z nadomestilom za javne storitve, dodeljenim navedenima družbama (glej oddelke 8.1.1, 8.1.3 in 8.3.1).

8.1.1 *Podaljšanje prvotne pogodbe med družbo Siremar in Italijo*

8.1.1.1 Državna sredstva

(297) Ukrep pomeni državno pomoč, če ga je mogoče pripisati državi in če je neposredno ali posredno dodeljen iz državnih sredstev.

(298) Italijanska država je s prvotno pogodbo, kot je bila podaljšana, pooblastila družbo Siremar za opravljanje storitev na pomorskih poteh. Prvotna pogodba je bila sklenjena z državo in nadomestilo za javne storitve na podlagi te pogodbe, dodeljeno družbi Siremar, plačuje država iz svojega proračuna. Zato se nadomestilo za javne storitve, dodeljeno družbi Siremar, lahko pripiše državi in se financira iz državnih sredstev.

(299) Komisija ugotavlja, da po navedbah Italije vsi trajektni prevozniki ustreznim pristaniškim organom plačujejo redne pristojbine za privez, družba Siremar pa za prednostni privez ni plačevala in ne plačuje nobene dodatne pristojbine. Komisija kljub temu meni, da bi se Italija načeloma lahko odločila naložiti dodatno pristojbino za prednostni privez, a ker tega ni storila, se je odpovedala državnim dohodkom. Glede na to, da se prednostni privez odobri na podlagi zakona, je ta ukrep mogoče pripisati državi (glej uvodno izjavo 131).

8.1.1.2 Selektivnost

(300) Da se ukrep opredeli kot državna pomoč, mora biti selektiven. Nadomestilo za javne storitve za opravljanje zadevnih pomorskih storitev je bilo dodeljeno samo družbi Siremar, zato je selektivno. Ker je bil prednostni privez dodeljen samo družbam nekdanje skupine Tirrenia, vključno z družbo Siremar, je prav tako selektiven.

8.1.1.3 Gospodarska prednost

(301) Komisija opozarja, da nadomestila za javne storitve, dodeljena družbi, pod nekaterimi strogo opredeljenimi pogoji ne pomenijo gospodarske prednosti.

(302) V sodbi v zadevi Altmark ([103]) je Sodišče namreč presodilo, da je državni ukrep zunaj področja uporabe člena 107 (1) PDEU, kadar je treba tak ukrep obravnavati kot nadomestilo za storitve, ki jih opravijo upravičena podjetja za izvajanje obveznosti javne službe, zato da ta podjetja nimajo dejanske finančne prednosti in da jih ukrep ne postavlja v ugodnejši konkurenčni položaj v primerjavi s podjetji, ki jim konkurirajo.

(303) Vendar je Sodišče tudi pojasnilo, da morajo biti za to, da se v določenem primeru tako nadomestilo za javne storitve ne šteje za državno pomoč, izpolnjena štiri kumulativna merila (v nadaljnjem besedilu: merila iz sodbe v zadevi Altmark), ki so povzeta v nadaljevanju:

(a) podjetje, ki prejema nadomestilo, mora dejansko izvajati obveznosti javne službe, te pa morajo biti jasno opredeljene (prvo merilo iz sodbe v zadevi Altmark);

(b) merila, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, morajo biti določena vnaprej ter objektivno in pregledno (drugo merilo iz sodbe v zadevi Altmark);

(c) nadomestilo ne sme presegati tistega, kar je nujno za kritje vseh ali dela stroškov, ki so nastali zaradi izvajanja obveznosti javne službe, pri čemer je treba upoštevati realizirane prejemke in razumen dobiček za izpolnjevanje teh obveznosti (tretje merilo iz sodbe v zadevi Altmark);

([102]) Vsekakor Komisija ugotavlja, da je družba CdI trenutno v likvidaciji in neaktivna. Zato bi bila preiskava o kakršni koli pomoči, dodeljeni tej družbi, brezpredmetna (glej uvodni izjavi 408 in 413).

([103]) Glej sodbo Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi C-280/00, Altmark Trans, EU:C:2003:415.

(d) če podjetje, ki se mu naloži izvajanje obveznosti javne službe, v konkretnem primeru ni izbrano s postopkom oddaje javnega naročila, ki omogoča, da se izbere tisti ponudnik, ki lahko te storitve opravlja z najnižjimi stroški za skupnost, je treba raven potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje, ki je ustrezno opremljeno s prevoznimi sredstvi, zato da lahko zadosti zahtevam javne službe, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička na podlagi izpolnjevanja teh obveznosti (četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark).

(304) Komisija je to, kako uporablja merila iz sodbe v zadevi Altmark, pojasnila v Sporočilu o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o storitvah splošnega gospodarskega pomena) ([104]).

(305) Glede na to, da morajo biti merila iz sodbe v zadevi Altmark izpolnjena kumulativno, bi Komisija, če katero koli od teh meril ne bi bilo izpolnjeno, ugotovila, da ukrep, ki se ocenjuje, upravičenki zagotavlja gospodarsko prednost. Komisija bo zato najprej ocenila upoštevanje četrtega merila iz sodbe v zadevi Altmark.

(306) Četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark določa, da mora biti nadomestilo omejeno na najnižjo raven, ki je potrebna, da se ne bi opredelilo kot državna pomoč. To merilo se šteje za izpolnjeno, če je bil prejemnik nadomestila za javne storitve izbran v postopku za oddajo javnega naročila, ki omogoča izbiro ponudnika, zmožnega opravljati storitve z najnižjimi stroški za skupnost, ali, če to ni mogoče, je bilo nadomestilo izračunano glede na stroške učinkovitega podjetja.

(307) V okviru nobenega od podaljšanj prvotne pogodbe v obdobju od 1. januarja 2009 do 31. julija 2012 družba Siremar ni bila izbrana na podlagi postopka za oddajo javnega naročila. Italija je zgolj podaljševala že veljaven sistem in s tem uveljavljenemu gospodarskemu subjektu omogočala, da še naprej prejema nadomestilo za izvajanje obveznosti javne službe.

(308) Poleg tega italijanski organi Komisiji niso predložili nobenih informacij, ki bi kazale na to, da je bila stopnja nadomestila določena na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje, ki je ustrezno opremljeno s prevoznimi sredstvi, zato da lahko zadosti zahtevam javne službe, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička. Italija je trdila le, da se je nadomestilo za javne storitve, dodeljeno družbi Siremar, od leta 2010 znatno zmanjšalo, in sicer po uvedbi najvišjega zneska nadomestila, določenega z zakonom iz leta 2009. Vendar Italija ni dokazala, da so bili stroški, ki jih je imela družba Siremar pri izvajanju obveznosti javne službe, skladni s stroški povprečnega, dobro vodenega podjetja, ki je ustrezno opremljeno s prevoznimi sredstvi.

(309) Komisija na podlagi tega ugotavlja, da v tem primeru četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark ni izpolnjeno.

(310) Glede na to, da v tem primeru štiri merila iz sodbe v zadevi Altmark niso kumulativno upoštevana, Komisija ugotavlja, da je nadomestilo za opravljanje storitev na pomorskih poteh v okviru podaljšanja prvotne pogodbe družbi Siremar zagotovilo gospodarsko prednost.

(311) V zvezi s prednostnim privezom Komisija najprej opozarja, da je italijanski organ za konkurenco AGCM vsaj dvakrat izrazil mnenje, da ima ta ukrep gospodarsko vrednost (glej uvodno izjavo 276). Družba Siremar za prednostni privez kljub temu ne plačuje nobene pristojbine (glej uvodno izjavo 226). Komisija nadalje ugotavlja, da lahko prednostni privez vsaj v teoriji zmanjša stroške gospodarskega subjekta (npr. ker bi zagotovljen privez lahko zmanjšal čakalno dobo v pristaniščih, zaradi česar bi bili stroški goriva manjši) ali poveča njegove prihodke (npr. ker je lahko povpraševanje potnikov v nekaterih terminih večje). Če prednostni privez omogoča hitrejši pristanek, uporabniki trajektnih storitev morda dejansko raje izberejo trajektnega prevoznika, ki mu je bil dodeljen ta ukrep. Tudi če bi se ti učinki uresničili le v redkih primerih ali bi bili omejeni, bi lahko prednostni privez kljub temu pomenil gospodarsko prednost za družbo Siremar.

8.1.1.4 Učinek na konkurenco in trgovino

(312) Kadar pomoč, ki jo dodeli država članica, okrepi položaj nekega podjetja v primerjavi z drugimi podjetji, ki konkurirajo v trgovini znotraj Unije, je treba slednje obravnavati, kot da je ta pomoč vplivala nanje ([105]). Zadostuje, da prejemnik pomoči konkurira drugim podjetjem na trgih, odprtih za konkurenco ([106]).

([104]) UL C 8, 11.1.2012, str. 4.

([105]) Glej zlasti sodbe Sodišča z dne 17. septembra 1980 v zadevi C-730/79, Philip Morris/Komisija, EU:C:1980:209, točka 11, z dne 22. novembra 2001 v zadevi C-53/00, Ferring, EU:C:2001:627, točka 21, in z dne 29. aprila 2004 v zadevi C-372/97, Italija/Komisijia EU:C:2004:234, točka 44.

([106]) Sodba Sodišča prve stopnje z dne 30. aprila 1998 v zadevi T-214/95, Het Vlaamse Gewest/Komisija, EU:T:1998:77.

(313) V obravnavani zadevi upravičenka konkurira drugim podjetjem, ki opravljajo storitve pomorskega prometa v Uniji, zlasti od začetka veljavnosti Uredbe Sveta (EGS) št. 4055/86 ([107]) in uredbe o pomorski kabotaži, ki liberalizirata trg mednarodnega pomorskega prometa oziroma pomorske kabotaže. Zato nadomestilo za opravljanje storitev na pomorskih poteh v okviru podaljšanja prvotne pogodbe lahko vpliva na trgovino Unije in izkrivlja konkurenco na notranjem trgu. Iz istih razlogov ta ugotovitev velja tudi za prednostni privez.

8.1.1.5 Sklepna ugotovitev

(314) Ker so vsa merila iz člena 107(1) PDEU izpolnjena, Komisija ugotavlja, da nadomestilo za javne storitve, plačano na podlagi zaporednih podaljšanj prvotne pogodbe, in prednostni privez pomenita državno pomoč družbi Siremar.

8.1.1.6 Nova ali obstoječa pomoč

(315) Komisija opozarja, da v skladu s členom 1, točka (c), Uredbe (EU) 2015/1589 nova pomoč pomeni „vso pomoč, to je sheme pomoči in individualno pomoč, ki ni veljavna pomoč, vključno s spremembami veljavne pomoči“. Dejansko člen 108(3) PDEU določa, da je treba načrte za dodelitev ali spremembo obstoječe pomoči pravočasno priglasiti Komisiji in da se ne smejo izvesti, dokler v tem postopku ni sprejet dokončen sklep ([108]).

(316) Družba Siremar pod izredno upravo meni, da bi v primeru, če bi se nadomestilo za javne storitve, dodeljeno družbi Siremar do vključno leta 2008, štelo za obstoječo pomoč na podlagi člena 4(3) uredbe o pomorski kabotaži, to veljalo tudi za nadomestilo, plačano na podlagi podaljšanja prvotne pogodbe (uvodna izjava 237). Komisija ugotavlja, da je bilo nadomestilo, izplačano družbi Siremar za izvajanje obveznosti pomorske javne službe do leta 2008, ocenjeno v sklepu o skupini Tirrenia iz leta 2020 in je bilo dejansko opredeljeno kot obstoječa pomoč (glej uvodno izjavo 19).

(317) Vendar v skladu s stališčem sodišč Unije ([109]) Komisija meni, da sprememba (tj. podaljšanje) trajanja sheme pomoči, ki je imela jasen rok izteka (v tem primeru 31. december 2008), zadostuje, da to pomeni novo pomoč, ne glede na to, ali so se druge značilnosti ukrepa spremenile ali ne. Glede na navedeno Komisija meni, da bi bilo treba nadomestilo za javne storitve, plačano na podlagi zaporednih podaljšanj prvotne pogodbe, šteti za novo pomoč. Trditve družbe Siremar pod izredno upravo bi zato bilo treba zavrniti.

(318) Komisija ugotavlja, da niti italijanski organi niti družba Siremar pod izredno upravo niso trdili, da je prednostni privez obstoječa pomoč. Komisija bo zato ta ukrep ocenila kot novo pomoč.

8.1.2 *Nezakonito podaljšanje pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar*

(319) Komisija je v uvodnih izjavah 34 do 40 odločitve iz leta 2010 že ugotovila, da je priglašeni ukrep pomoči za reševanje pomenil državno pomoč družbi Siremar v smislu člena 107(1) PDEU.

(320) V odločitvi iz leta 2010 je Komisija priglašeno pomoč za reševanje, dodeljeno družbi Siremar, razglasila za združljivo z notranjim trgom. Italija se je v skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004 zavezala, da bo v šestih mesecih Komisiji predložila bodisi načrt prestrukturiranja (ali likvidacije) bodisi dokazilo, da je bilo posojilo v celoti povrnjeno in/ali da je jamstvo prenehalo.

(321) Prvi obrok posojila z jamstvom je bil družbi Siremar izplačan 28. februarja 2011, zato bi se šestmesečni rok iztekel 28. avgusta 2011.

(322) Italija Komisiji do navedenega datuma ni predložila načrta prestrukturiranja (ali likvidacije). 11. julija 2011 je banka BIIS unovčila jamstvo in družba Siremar je postala dolžnik države (glej uvodno izjavo 63). Družba Siremar je 18. septembra 2012 državi povrnila dolgovani znesek (glej uvodno izjavo 65). Do tega datuma je družba Siremar še naprej v celoti prejemala pomoč za reševanje.

(323) Italijanski organi niso niti trdili niti dokazali, da podaljšanje pomoči za reševanje ne pomeni več državne pomoči. Navedli so le argumente (glej oddelek 4.2), zakaj naj bi ukrep ostal združljiv tudi po izteku šestmesečnega roka.

([107]) Uredba Sveta (EGS) št. 4055/86 z dne 22. decembra 1986 o uporabi načela svobode opravljanja storitev v pomorskem prometu med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami (UL L 378, 31.12.1986, str. 1).

([108]) Sodba Sodišča z dne 26. oktobra 2016 v zadevi C-590/14 P, DEI in Komisija/Alouminion tis Ellados, EU:C:2016:797, točka 45.

([109]) Sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. marca 2002 v združenih zadevah T-127/99, T-129/99 in T-148/99, Territorio Histórico de Álava - Diputación Foral de Álava in drugi/Komisija, EU:T:2002:59, točka 175.

(324) Komisija zato meni, da podaljšanje pomoči za reševanje po izteku šestmesečnega roka, tj. od 28. avgusta 2011 do 18. septembra 2012, tudi pomeni državno pomoč družbi Siremar v smislu člena 107(1) PDEU.

8.1.3 *Oddaja nove pogodbe v svežnju s poslovno vejo družbe Siremar in prednostnim privezom družbi SNS, povečanje kapitala družbe CdI in posredno osebno jamstvo*

(325) Da bi Komisija lahko ugotovila, ali oddaja nove pogodbe, združene s poslovno vejo družbe Siremar in prednostnim privezom, pomeni prednost za družbo SNS v smislu člena 107(1) PDEU, mora oceniti upoštevanje meril iz sodbe v zadevi Altmark (glej uvodne izjave 301 do 304).

8.1.3.1 Prvo merilo iz sodbe v zadevi Altmark

(326) Komisija opozarja, da ni enotne in natančne opredelitve storitve, ki lahko pomeni storitev splošnega gospodarskega pomena v skladu s pravom Unije, bodisi v smislu prvega merila iz sodbe v zadevi Altmark bodisi v smislu člena 106(2) PDEU. V odstavku 46 sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena je navedeno:

„Ker ni posebnih pravil na ravni Unije, ki bi opredeljevala obseg za obstoj storitve splošnega gospodarskega pomena, imajo države članice visoko stopnjo diskrecije pri uvrščanju storitev med storitve splošnega gospodarskega pomena in dodeljevanju nadomestil izvajalcem zadevnih storitev. Pristojnost Komisije na tem področju je omejena na preverjanje, ali je država članica naredila očitno napako pri uvrščanju storitve med storitve splošnega gospodarskega pomena, in na ocenjevanje, ali gre pri dodelitvi nadomestila za državno pomoč. Če obstajajo specifična pravila Unije, mora država članica pri izvajanju diskrecijske pravice upoštevati tudi ta pravila, kar pa ne vpliva na dolžnost Komisije, da opravi oceno, ali je bila storitev splošnega gospodarskega pomena za namene nadzora državne pomoči pravilno uvrščena.“

(327) Nacionalni organi torej lahko zavzamejo stališče, da so določene storitve v splošnem interesu in jih je treba opravljati v okviru obveznosti javnih služb, da se zagotovi zaščita javnega interesa, kadar tržne sile ne morejo zagotoviti, da se opravljajo na zahtevani ravni ali pod zahtevanimi pogoji.

(328) Na področju pomorske kabotaže so podrobna pravila na ravni Unije, ki urejajo obveznosti javne službe, določena v uredbi o pomorski kabotaži, za preučitev morebitne državne pomoči podjetjem, ki delujejo v pomorskem prometu, pa v Smernicah Skupnosti o državni pomoči za pomorski promet (v nadaljnjem besedilu: smernice o pomorskem prometu) ([110]).

(329) Člen 4(1) uredbe o pomorski kabotaži določa:

„Država članica lahko sklene pogodbe o gospodarski javni službi ali naloži obveznosti gospodarske javne službe kot pogoj za zagotavljanje pomorske kabotaže ladijskim prevoznikom, ki sodelujejo v rednih prevozih na otoke z otokov in med otoki. Kadar koli država članica sklene pogodbo o gospodarski javni službi ali naloži obveznosti gospodarske javne službe, to stori na nediskriminatorni podlagi za vse ladjarje Skupnosti.“

(330) Člen 2(3) uredbe o pomorski kabotaži določa, da lahko pogodba o izvajanju gospodarske javne službe pokriva:

— prevoze, ki izpolnjujejo dogovorjene standarde o neprekinjenosti, rednosti, zmogljivosti in kakovosti,

— dodatne prevozne storitve,

— prevoze po natančno določenih tarifah in v določenih pogojih, zlasti za nekatere kategorije potnikov ali na nekaterih poteh,

— prilagoditev prevozov dejanskim zahtevam.

(331) V skladu z oddelkom 9 smernic o pomorskem prometu se lahko naložijo obveznosti javne službe ali dodelijo javna naročila storitev, in sicer za storitve iz člena 4 Uredbe Sveta (EGS) št. 3577/92, tj. redne prevoze na otoke, z otokov in med njimi.

([110]) Sporočilo Komisije C(2004) 43 – Smernice Skupnosti o državni pomoči za pomorski promet (UL C 13, 17.1.2004, str. 3).

(332) Iz uveljavljene sodne prakse izhaja, da se obveznosti javne službe lahko naložijo le, če to upravičuje potreba po zagotavljanju ustreznih rednih storitev pomorskega prometa, ki jih ni mogoče zagotoviti zgolj s tržnimi silami ([111]). Sporočilo o razlagi uredbe o pomorski kabotaži ([112]) potrjuje, da so „[d]ržave članice (vključno z regionalnimi in lokalnimi organi, kjer je to primerno) […] tiste, ki določijo, za katere povezave so potrebne obveznosti gospodarske javne službe, in ne ladjarji. Zlasti se lahko obveznosti gospodarske javne službe predvidijo za stalne (redne) otoške storitve kabotaže v primeru, ko trg ne zagotovi ustreznih storitev.“ Poleg tega so v členu 2(4) uredbe o pomorski kabotaži obveznosti javne službe opredeljene kot obveznosti, ki jih ladjar ne bi prevzel ali jih ne bi prevzel v enaki meri ali enakih pogojih, če bi upošteval svoje trgovinske interese.

(333) Komisija bo za preverjanje, ali obstaja dejanska potreba po javnih storitvah in ali je bila uporaba javnega naročila storitev (tj. nove pogodbe) potrebna in sorazmerna ter torej tudi, ali je izpolnjeno prvo merilo iz sodbe Altmark, v skladu s sodno prakso ([113]) ocenila, ali:

(1) je obstajalo povpraševanje uporabnikov;

(2) udeleženci na trgu temu povpraševanju niso mogli zadostiti, ker javni organi niso naložili take obveznosti (obstoj nedelovanja trga);

(3) uporaba zgolj obveznosti javne službe ni zadostovala za odpravo tega pomanjkanja (najmanj škodljiv pristop).

(1) Povpraševanje uporabnikov

(334) V tem primeru je bila družba CdI in pozneje družba SNS pooblaščena za zagotavljanje mešanih storitev potniškega in tovornega prometa ter samo potniških visokohitrostnih storitev na več linijah. Obveznosti javne službe, naložene družbi CdI in pozneje družbi SNS, se nanašajo na pomorske prometne povezave, na katerih je treba opravljati storitve, vrsto in zmogljivost plovil, dodeljenih zadevnim pomorskim potem, na katerih se opravljajo storitve, razpoložljivost nadomestne ladje, da se zagotovi neprekinjenost storitve, pogostost storitve in najvišje prevoznine, ki se zaračunajo uporabnikom storitve na vsaki od zadevnih poti (tj. nižje prevoznine za prebivalce manjših otokov in višje prevoznine za druge potnike).

(335) Kot je opisano v uvodni izjavi 184, je Italija naložila obveznosti javne službe, določene v novi pogodbi, predvsem zaradi (i) zagotavljanja ozemeljske kontinuitete med Sicilijo in njenimi manjšimi otoki ter (ii) prispevanja h gospodarskemu razvoju zadevnih otokov z rednimi in zanesljivimi storitvami pomorskega prometa. Komisija meni, da sta to dejansko lahko legitimna cilja v javnem interesu.

(336) Preden je bila družba CdI prvotno pooblaščena za zagotavljanje pomorskih povezav, kot je opredeljeno v novi pogodbi, je storitve na teh poteh opravljala družba Siremar na podlagi prvotnih pogodb. Komisija pravzaprav ugotavlja, da se storitve na zadevnih poteh opravljajo večinoma brez sprememb že več let, tj. vsaj od začetka veljavnosti prvotne pogodbe ([114]). Italijanski organi in zlasti Sicilija so, ko so bili pooblaščeni za opravljanje storitev na podlagi nove pogodbe leta 2012, menili, da so te storitve še naprej potrebne za zadovoljevanje povpraševanja uporabnikov.

(337) Za ponazoritev dejanskega povpraševanja uporabnikov po storitvah je Italija predložila statistične podatke, iz katerih je razvidno, da je družba Siremar leta 2010 na petih sklopih poti skupaj prepeljala 1 342 402 potnikov in 311 114,50 dolžinskega metra tovora. V letu 2011 je prepeljala 1 332 400 potnikov oziroma 290 704,70 dolžinskega metra tovora. To kaže, da je bilo v dveh letih, preden je bila družba CdI pooblaščena za izvajanje obveznosti javne službe, na zadevnih poteh veliko skupnega povpraševanja po storitvah pomorskega prometa.

(338) Da bi se dokazalo, da obstaja dejansko povpraševanje uporabnikov na vsaki od 20 zadevnih poti, združenih v pet sklopov, pa je potrebna podrobnejša ocena. Italija je v ta namen predložila statistične podatke za posamezne poti za obdobje 2007–2019 ([115]). Ti statistični podatki vključujejo skupno število potnikov ali dolžinskih metrov tovora, prevoženega na leto, kar je omogočilo izračun povprečij na plovbo. Za primer sta v preglednici 5 prikazana dva taka izračuna za leti 2010 in 2019. Ti podatki kažejo, da je bilo v obeh letih na večini povratnih plovb na zadevnih poteh prepeljanih več kot sto potnikov. Leta 2010 je bilo v povprečju

([111]) Glej sodbo Sodišča z dne 20. februarja 2001 v zadevi C-205/99, Analir in drugi, EU:C:2001:107.
([112]) Sporočilo Komisije o razlagi Uredbe Sveta (EGS) št. 3577/92 o uporabi načela prostega pretoka storitev v pomorskem prometu med državami članicami (pomorska kabotaža), Bruselj, COM(2014) 232 final, 22. april 2014.
([113]) Glej sodbo Splošnega sodišča z dne 1. marca 2017 v zadevi T-454/13, SNCM/Komisija, EU:T:2017:134, točki 130 in 134.
([114]) Poleg tega Komisija ugotavlja, da so se storitve na petih sklopih poti že v petdesetih letih prejšnjega stoletja opravljale z določeno obliko javnega nadomestila.
([115]) Italija je za leto 2015 predložila le ocene, ki jih ni potrdil zunanji svetovalec, kot se zahteva v skladu z novo pogodbo, za obdobje od 1. januarja do 15. aprila 2016 pa ni predložila podatkov, saj se je družba CdI pripravljala na vrnitev poslovne veje družbi Siremar pod izredno upravo, podatkov pa ni predložila niti za obdobje od 1. januarja 2011 do 30. julija 2012, ko je obveznosti javne službe izvajala družba Siremar pod izredno upravo.

manj kot sto potnikov prepeljanih le na štirih poteh, leta 2019 pa le na treh poteh. Komisija ugotavlja, da je majhno število potnikov na teh posameznih poteh mogoče pojasniti z majhnim številom prebivalcev in majhnostjo zadevnih otokov ter razmeroma kratkimi in pogostimi potovanji, ki so potrebna za izpolnitev potreb prebivalcev navedenih otokov po mobilnosti. Analizirala je tudi statistične podatke po posameznih poteh za vsako leto do konca leta 2019 ([116]). Ugotavlja, da je število zabeleženih potovanj in potnikov na različnih linijah skozi leta nihalo. Gre namreč za zelo majhne otoke z omejeno pristaniško infrastrukturo, ki so relativno blizu drug drugemu. Zato je potrebno pogosto prilagajanje voznih redov, da bi ti ustrezali lokalnim potrebam (kot so vzorci vožnje na delo ali izobraževanje) in da bi se ublažile morebitne težave s povezavami (na primer, če se na privezu izvaja vzdrževanje in lahko sprejme le manjše ladje ali manjše število ladij hkrati, se lahko zgodi, da se storitve na eni poti iz sklopa nekaj časa ne opravljajo, medtem ko bi se storitve na drugih poteh iz navedenega sklopa lahko opravljale pogosteje). Vendar na podlagi podatkov, ki jih ima Komisija na voljo, ne kaže, da povpraševanja uporabnikov na kateri koli poti ali sklopu poti dejansko ne bi bilo več.

		Povprečno št. potnikov/plovbo ([117])		**Povprečni tovor/plovbo** ([118])	
Poti, na katerih se opravljajo mešane storitve		**2010**	**2019**	**2010**	**2019**
Sklop Milazzo–Eolski otoki–Neapelj	C/1	[…]	[…]	[…]	[…]
	C/2	[…]	[…]	[…]	[…]
	C/3	[…]	[…]	[…]	[…]
	C/4	[…]	[…]	[…]	[…]
	C/6	[…]	[…]	[…]	[…]
Sklop Palermo–Ustica	D/1	[…]	[…]	[…]	[…]
Sklop Trapani–Egadski otoki	D/2	[…]	[…]	[…]	[…]
	D/3	[…]	[…]	[…]	[…]
Sklop Trapani–Pantelleria	D/4	[…]	[…]	[…]	[…]
Sklop Trapani–Pelagijski otoki	D/5	[…]	[…]	[…]	[…]

		Povprečno št. potnikov/plovbo	
Poti, na katerih se opravljajo izključno potniške storitve		**2010**	**2019**
Sklop Milazzo–Eolski otoki (– Neapelj)	ALC/2	[…]	[…]
	ALC/2 bis	[…]	[…]
	ALC/3	[…]	[…]
	ALC/4	[…]	[…]
	ALC/6	[…]	Ni relevantno ([119])
Sklop Palermo–Ustica	ALD/1	[…]	[…]
Sklop Trapani–Egadski otoki	ALD 2/3	[…]	[…]
	ALD 2/3 bis	[…]	[…]

Preglednica 5 – Statistični podatki o povpraševanju uporabnikov za leto 2010 (storitve je opravljala družba Siremar) in leto 2019 (storitve je opravljala družba SNS)

([116]) Za primer so v preglednici 5 navedeni statistični podatki za posamezne poti za leto 2019. Komisija zaradi jedrnatosti ne navaja podatkov za vsa druga leta, v katerih je storitve opravljala družba CdI ali SNS.

([117]) Skupno število potnikov, deljeno s skupnim številom povratnih plovb v obdobju.

([118]) Skupna količina tovora (v dolžinskih metrih), deljena s skupnim številom povratnih plovb v obdobju.

([119]) Od 1. septembra 2016 je bila pot spremenjena tako, da sta se na njej opravljali dve dodatni storitvi „ALC/2“ (prvi del) in „ALC/2 bis“ (povratno).

(339) Italija je predložila dodatne statistične podatke, da bi dokazala, da so uporabniki še naprej povpraševali po storitvah, ko je družba CdI in pozneje družba SNS začela opravljati storitve na zadevnih poteh na podlagi nove pogodbe. Podatki v preglednici 6 kažejo, da sta družba CdI in pozneje družba SNS od leta 2013 dalje prepeljali več potnikov in tovora kot družba Siremar v letih 2010 in 2011 (glej uvodno izjavo 337). Čeprav je sčasoma prišlo do nekaterih nihanj, ti podatki potrjujejo, da so uporabniki še naprej povpraševali po storitvah in da se je povpraševanje v zadnjih letih celo povečalo.

	Št. prepeljanih potnikov	**Prepeljani tovor (v dolžinskih metrih)**
2012 (avgust–december)	[…]	[…]
2013	[…]	[…]
2014	[…]	[…]
2015 ([120])	[…]	[…]
2016 (april–december) ([121])	[…]	[…]
2017	[…]	[…]
2018	[…]	[…]
2019	[…]	[…]

Preglednica 6 – Statistični podatki za obdobje 2012–2019 (poti, na katerih sta družbi CdI in SNS opravljali mešane in potniške storitve)

(340) Komisija meni, da navedeni statistični podatki (glej uvodne izjave 337, 338 in 339) jasno kažejo, da obstaja dejansko povpraševanje po storitvah potniškega in tovornega prometa na vsaki od 20 zadevnih poti, na katerih se opravlja javna storitev, združenih v pet sklopov. Zato je mogoče ugotoviti, da se s temi storitvami izpolnjuje dejansko povpraševanje uporabnikov in s tem obravnavajo dejanske potrebe javnosti.

(2) Obstoj nedelovanja trga

(341) V skladu z odstavkom 48 sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena „ni ustrezno s posebnimi zahtevami opravljanja javne storitve pogojevati dejavnosti, ki jo podjetja, ki poslujejo pod običajnimi tržnimi pogoji, že opravljajo oziroma bi jo lahko opravljala zadovoljivo in pod pogoji, kot so cena, objektivne kakovostne lastnosti, kontinuiteta in dostop do storitve, ki so skladni z javnim interesom, kakor ga opredeli država članica“ ([122]). Zato mora Komisija preučiti, ali bi bila storitev glede na zahteve javne službe, ki jih je država članica določila z novo pogodbo, neustrezna, če bi bilo njeno zagotavljanje prepuščeno zgolj tržnim silam. V odstavku 48 sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena je v zvezi s tem navedeno, da je „ocena Komisije omejena na preverjanje, ali je država članica naredila očitno napako“.

(342) Komisija je v preteklih sklepih že analizirala, ali je pri teh sklopih poti prišlo do nedelovanja trga. V sklepu iz leta 2004 je zlasti ugotovila, da v zvezi z družbo Siremar nobeden od zasebnih italijanskih gospodarskih subjektov na sklopih poti, na katerih je storitve opravljal (takratni) javni gospodarski subjekt, ni zagotavljal primerljivih storitev vse leto, s katerimi bi lahko izpolnil vse zahteve javne službe, določene v petletnih načrtih ([123]). Ta ugotovitev se nanaša na obdobje 1992–2008 in ni postavljena pod vprašaj niti v sodbi iz leta 2009, s katero je bila razveljavljena odločba iz leta 2004, niti v sklepu o skupini Tirrenia iz leta 2020, v katerem je bilo ugotovljeno, da je nadomestilo za javne storitve, dodeljeno družbi Siremar, obstoječa pomoč.

(343) Vendar je Komisija v sklepu iz leta 2012 ugotovila, da so v obdobju pred prvo dodelitvijo nove pogodbe redne storitve na zadevnih poteh opravljali drugi gospodarski subjekti ([124]). Takrat je Italija trdila, da je Sicilija v več postopkih za oddajo javnega naročila izbrala te druge gospodarske subjekte za opravljanje dodatnih javnih storitev na podlagi ločenih pogodb. Preden Komisija nadaljuje z oceno, ugotavlja naslednje.

([120]) Podatkov za leto 2015 ni potrdil zunanji svetovalec kot za druga leta, ampak so jih naknadno pripravili italijanski organi na podlagi dokumentacije družbe CdI.
([121]) Italija za obdobje od 1. januarja do 10. aprila 2016 ni predložila podatkov. Italija trdi, da ti statistični podatki niso bili zbrani, ker je družba CdI takrat pripravljala prenos poslovne veje nazaj na družbo Siremar pod izredno upravo.
([122]) Glej sodbo Sodišča z dne 20. februarja 2001 v zadevi C-205/99, Analir in drugi, EU:C:2001:107, točka 71.
([123]) Glej uvodno izjavo 135 odločbe iz leta 2004.
([124]) Glej uvodne izjave 101 do 103 in 201 sklepa iz leta 2012.

(344) Prvič, ta ocena je omejena na konkurenčni položaj na trgu v letih pred julijem 2012, saj je bilo to obdobje upoštevno za italijanske organe, ko so opredeljevali obveznosti javne službe. Čeprav nova pogodba nalaga posebne obveznosti javne službe v zvezi s prevozninami, ki jih je treba zaračunavati (vključno z znižanimi prevozninami za prebivalce manjših otokov), Italija potrebe po javni storitvi ni utemeljila s trditvijo, da sta morali družba CdI in pozneje družba SNS ohranjati nižje prevoznine od tistih, ki jih zaračunavajo drugi gospodarski subjekti. Med preiskavo je Italija nasprotno trdila, da bi se, če bi drugi gospodarski subjekti zagotavljali trajektne storitve na poteh, na katerih sta storitve opravljali družba CdI in pozneje družba SNS, te konkurenčne storitve razlikovale glede na neprekinjenost in pogostost med letom, da ne bi bile enakovredne (glede na pristanišča ali vrsto storitve, npr. samo za potnike namesto mešanih storitev), da ne bi bile enake kakovosti ali da bi bile subvencionirane na podlagi ločenih pogodb. Komisija zato ni izvedla primerjalne analize prevoznin, ki jih na zadevnih poteh zaračunavajo vsi gospodarski subjekti. Nasprotno, osredotočila se je na morebitne razlike v smislu neprekinjenosti, rednosti, zmogljivosti in kakovosti (glej uvodno izjavo 330) ter na to, ali so bili konkurenčni gospodarski subjekti subvencionirani tudi na podlagi ločenih pogodb.

(345) Drugič, primerljive storitve, ki so jih drugi gospodarski subjekti ponujali na sklopih poti, opredeljenih v novi pogodbi, so se prav tako opravljale v okviru ureditve javnih nadomestil, kot so dopolnilne storitve splošnega gospodarskega pomena, ki jih je opredelila Sicilija ([125]). Načeloma prisotnost drugih ponudnikov storitev splošnega gospodarskega pomena na sklopih poti, določenih v novi pogodbi, ne postavlja pod vprašaj veljavnosti storitev splošnega gospodarskega pomena za te sklope, temveč jo še krepi, saj kaže, da je bila potreba po teh povezavah tako velika in/ali raznolika, da jo je lahko izpolnilo le več gospodarskih subjektov. Dejstvo, da so na določenem sklopu poti prisotni tudi drugi gospodarski subjekti, ne more biti znak, da je storitve na tem sklopu mogoče ustrezno opravljati samo s tržnimi silami, če tudi ti drugi gospodarski subjekti prejemajo javno nadomestilo na podlagi ločenih pogodb za opravljanje svojih storitev.

(346) Tretjič, Italija je opredelila 20 poti v petih sklopih ali mrežah povezav, ki jih je bilo treba vključiti v novo pogodbo ([126]). Komisija ugotavlja, da v skladu z oddelkom 5.5.3 sporočila o razlagi uredbe o pomorski kabotaži ([127]) „[d]ržave članice pogosto želijo združiti proge gospodarske javne službe do različnih otokov in z njih v en sveženj, da bi vzpostavile ekonomije obsega in pritegnile prevoznike. Svežnji kot takšni niso v nasprotju z zakonom Unije, pod pogojem, da združevanje ne povzroča diskriminacije in neprimernih izkrivljanj na trgu. Najprimernejšo velikost svežnjev bi bilo treba določiti glede na najboljšo sinergijo pri izpolnjevanju osnovnih potreb po prevozih.“

(347) V tem primeru so bile poti združene v geografske sklope zaradi načrtovanja, da bi se ugotovile morebitne vrzeli ali prekrivanja ter zagotovile skladen in popoln sklop povezav za prebivalce teh otokov, tako s Sicilijo kot z drugimi otoki, zlasti s sorazmerno večjimi. Iz preglednice 3 je razvidno, da se poti v vsakem sklopu pogosto prekrivajo in se med seboj dopolnjujejo ([128]). Glede na to, da so nekatere bistvene storitve, kot so šole, velike trgovine z živili in specializirane zdravstvene storitve, samo na Siciliji ali na sorazmerno večjih otokih, se je Italija odločila, da namesto za opravljanje storitev na posameznih poteh dodeli pooblastilo za opravljanje storitev na sklopih poti. Čeprav zasebni gospodarski subjekti ponujajo nekatere povezave med sorazmerno večjimi otoki (npr. Lipari in Pantelleria) in Sicilijo, pa ne ponujajo povezav na vse otoke in med njimi skozi vse leto. Glede na potrebo po zagotavljanju povezav med več majhnimi otoki na različnih in včasih razmeroma oddaljenih lokacijah Komisija meni, da Italija ni storila očitne napake pri opredelitvi petih sklopov, ki vključujejo eno ali več poti, odvisno od značilnosti zadevnega otoka ali otočja. Zato Komisija glede na posebne okoliščine tega primera Komisija ni ocenila vsake posamezne povezave, temveč se je osredotočila na vsak sklop kot celovit sklop povezav na otok ali otočje, z njega in znotraj njega.

(348) Glede na navedeno je Komisija na podlagi konkurenčnih razmer do trenutka prve dodelitve pooblastil 30. julija 2012 in na podlagi pripomb zainteresiranih strani (glej oddelek 5) analizirala vsak sklop poti, da bi preverila, ali Italija ni storila očitne napake pri ugotovitvi, da obstaja nedelovanje trga:

— Milazzo–Eolski otoki–Neapelj. Družba CdI je opravljala in družba SNS opravlja storitve na petih poteh s trajekti in petih poteh z visokohitrostnimi plovili ter povezuje Eolske otoke s Sicilijo in celino ([129]). V obdobju 2009–2012 so bile konkurenčne družbe na tem sklopu Ustica Lines, NGI, SNAV in Alilauro. Družbi Ustica

([125]) Ker storitve, ki jih zagotavljajo drugi gospodarski subjekti, ne spadajo na področje uporabe tega sklepa, Komisija ne bo navedla pripomb glede tega, ali so njihove storitve resnične storitve splošnega gospodarskega pomena.

([126]) Za podrobnosti o poteh in pogostosti prevozov glej preglednico 3. Te pogostosti so bile v obdobju podaljšanja (2009–2012) večinoma enake, z manjšimi razlikami le na nekaterih posameznih poteh in/ali v nekaterih obdobjih leta.

([127]) Glej opombo 112.

([128]) Vozni red za posamezne poti v sklopu se lahko sčasoma tudi spremeni – glej opombo 119.

([129]) Opozoriti je treba, da družba SNS od 1. septembra 2016 opravlja le visokohitrostne storitve na štirih različnih poteh (glej opombo 119).

Lines in NGI sta vse leto opravljali prevoze med Milazzom in Eolskimi otoki z javnim nadomestilom, dodeljenim na podlagi ločenih pogodb: družba Ustica Lines je na dveh poteh opravljala storitve visokohitrostnega prevoza, družba NGI pa je na eni poti opravljala mešano storitev. Družbi SNAV in Alilauro sta opravljali hitre ladijske prevoze samo v visoki sezoni na poteh, ki povezujejo Neapelj in Eolske otoke, ne da bi za to prejemali javno nadomestilo. Komisija najprej ugotavlja, da konkurenti niso ponujali storitev, primerljivih s storitvami družbe CdI in pozneje družbe SNS, kar zadeva zajete poti, pogostost in zmogljivost. Nasprotno, storitve so opravljali le na eni ali dveh poteh ter zagotavljali veliko bolj omejene storitve v smislu zmogljivosti in terminov. Zlasti je družba NGI zagotavljala trajektne storitve s plovili, za katera so veljale drugačne zahteve glede zmogljivosti. Kar zadeva družbi SNAV in Alilauro, v okviru storitev nista zagotavljali povezave z mestom Milazzo, saj so njune poti povezovale le Neapelj z Eolskimi otoki in zagotavljale povezave znotraj navedenih otokov. Poleg tega ta zasebna gospodarska subjekta na teh poteh nista opravljala storitev v nizki sezoni. Zato te storitve niso primerljive s storitvami, ki jih je najprej opravljala družba CdI in nato družba SNS na podlagi nove pogodbe. Družba Pan Med je navedla, da so konkurenti ponujali podobne storitve na tem sklopu (glej uvodno izjavo 272). Vendar teh konkurentov ni navedla, niti ni dokazala, zakaj je menila, da so njihove storitve podobne ali primerljive s tistimi, ki sta jih opravljali družba CdI in pozneje družba SNS. Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da so vsi gospodarski subjekti, ki so vse leto opravljali storitve na teh linijah, to počeli z javnim nadomestilom. To skupaj z geografskim in demografskim kontekstom teh otokov (s številom prebivalcem od približno 100 na Alicudiju do približno 10 700 na Lipariju) kaže, da tržne sile same po sebi niso zadostovale za zagotovitev ravni povezav, potrebnih za zagotavljanje ozemeljske kontinuitete. Dejansko Komisija ugotavlja, da noben drug gospodarski subjekt, ki bi upošteval le svoje trgovinske interese, ne bi zagotovil storitev na ravni, ki se zahteva v novi pogodbi. Italija torej s tem, da je menila, da je na tem sklopu poti obstajalo nedelovanje trga, ni naredila očitne napake,

— Trapani–Egadski otoki. Družba CdI je opravljala in družba SNS opravlja storitve na dveh poteh s trajekti in štirih poteh z visokohitrostnimi plovili ([130]). Družbi Ustica Lines in Traghetti delle Isole ([131]) sta prav tako vse leto opravljali storitve na poteh, ki povezujejo Egadske otoke s Sicilijo, in sicer je prva ponujala visokohitrostne, druga pa trajektne storitve. Komisija najprej ugotavlja, da je Sicilija družbama Ustica Lines in Traghetti delle Isole za opravljanje teh storitev plačevala nadomestilo na podlagi ločenih pogodb. Poleg tega je bila pogostost, ki se je zahtevala od družbe Traghetti delle Isole, drugačna od tiste, ki sta jo zagotavljali družba CdI in pozneje družba SNS, saj družbi Traghetti delle Isole v nasprotju z družbo CdI in pozneje družbo SNS ni bilo treba ponujati dnevnih povezav. Poleg tega je družba Traghetti delle Isole opravljala trajektne storitve s plovili, za katera so veljale drugačne zahteve glede zmogljivosti, ki so na primer vključevale prevoz nevarnega blaga. Kar zadeva družbo Ustica Lines, je bila zahtevana pogostost podobna tisti, ki sta jo zagotavljali družba CdI in pozneje družba SNS (več povezav dnevno). Vendar je družba Ustica Lines zagotavljala storitve s plovili, za katera so veljale drugačne zahteve glede zmogljivosti. Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da so vsi gospodarski subjekti, ki so vse leto opravljali storitve na teh linijah, to počeli z javnim nadomestilom. To skupaj z geografskim in demografskim kontekstom teh otokov (otoki Favignana, Levanzo in Marettimo imajo skupaj približno 4 300 prebivalcev) kaže, da tržne sile same po sebi niso zadostovale za zagotovitev ravni povezav, potrebnih za zagotavljanje ozemeljske kontinuitete. Dejansko Komisija ugotavlja, da noben drug gospodarski subjekt, ki bi upošteval le svoje trgovinske interese, ne bi zagotovil storitev na ravni, ki se zahteva v novi pogodbi. Italija torej s tem, da je menila, da je na tem sklopu poti obstajalo nedelovanje trga, ni naredila očitne napake,

— Porto Empedocle–Pelagijski otoki. Družba CdI je opravljala in družba SNS opravlja trajektne in visokohitrostne storitve vse leto. Družba Ustica Lines je bila edini drug gospodarski subjekt, ki je na tej poti vse leto zagotavljal storitve visokohitrostnega prevoza, v visoki sezoni pa še dodatne storitve visokohitrostnega prevoza. Komisija najprej ugotavlja, da je Sicilija družbi Ustica Lines za opravljanje teh storitev plačevala nadomestilo na podlagi ločene pogodbe. Poleg tega je družba Ustica Lines opravljala izključno potniške storitve, brez prevoza tovora, in z drugačno pogostostjo. Zato njene storitve niso primerljive s storitvami, ki sta jih opravljali družba CdI in nato družba SNS na podlagi nove pogodbe. Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da je edini gospodarski subjekt, ki je vse leto opravljal storitve na tem sklopu poti, to počel z javnim nadomestilom. To skupaj z geografskim in demografskim kontekstom teh otokov (otoka Linosa in Lampedusa imata skupaj približno 6 500 prebivalcev) kaže, da tržne sile same po sebi niso zadostovale za zagotovitev ravni povezav, potrebnih za zagotavljanje ozemeljske kontinuitete. Dejansko Komisija ugotavlja, da noben drug gospodarski subjekt, ki bi upošteval le svoje trgovinske interese, ne bi zagotovil storitev na ravni, ki se zahteva v novi pogodbi. Italija torej s tem, da je menila, da je na tem sklopu poti obstajalo nedelovanje trga, ni naredila očitne napake,

([130]) V obdobju podaljšanja so bile štiri poti za visokohitrostne storitve za namene poročanja združene v dve.
([131]) Trenutno ju usklajuje in nadzira skupina Caronte & Tourist.

— Trapani–Pantelleria. Družba CdI je opravljala in družba SNS opravlja trajektne storitve vse leto. Družba Traghetti delle Isole je bila edini drug gospodarski subjekt, ki je na tej poti vse leto opravljal trajektne prevoze. Komisija najprej ugotavlja, da je Sicilija tudi družbi Traghetti delle Isole za opravljanje teh storitev plačevala nadomestilo na podlagi ločenih pogodb. Poleg tega je družba Traghetti delle Isole opravljala trajektne storitve s podobno pogostostjo kot družba CdI in pozneje družba SNS, in sicer s plovili, za katera so veljale drugačne zahteve glede zmogljivosti, ki so na primer vključevale prevoz nevarnega blaga. Družba Pan Med je navedla, da so konkurenti ponujali podobne storitve na tem sklopu (glej uvodno izjavo 272). Vendar teh konkurentov ni navedla, niti ni dokazala, zakaj je menila, da so njihove storitve podobne ali primerljive s tistimi, ki sta jih opravljali družba CdI in pozneje družba SNS. Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da je edini drug gospodarski subjekt, ki je vse leto opravljal storitve na tej liniji, to počel z javnim nadomestilom. To skupaj z geografskim in demografskim kontekstom Pantellerie (majhnega otoka s približno 7 800 prebivalci) kaže, da tržne sile same po sebi niso zadostovale za zagotovitev ravni povezav, potrebnih za zagotavljanje ozemeljske kontinuitete. Dejansko Komisija ugotavlja, da noben drug gospodarski subjekt, ki bi upošteval le svoje trgovinske interese, ne bi zagotovil storitev na ravni, ki se zahteva v novi pogodbi. Italija torej s tem, da je menila, da je na tem sklopu poti obstajalo nedelovanje trga, ni naredila očitne napake,

— Palermo–Ustica. Družba CdI je opravljala in družba SNS opravlja trajektne in visokohitrostne storitve vse leto. Družbi Ustica Lines in NGI sta na tej poti opravljali storitve vse leto, in sicer je prva opravljala visokohitrostne storitve, druga pa trajektne storitve. Komisija najprej ugotavlja, da je Sicilija tudi družbama Ustica Lines in NGI za opravljanje teh storitev plačevala nadomestilo na podlagi ločenih pogodb. Poleg tega sta oba gospodarska subjekta opravljala trajektne storitve s plovili, za katera so veljale drugačne zahteve glede zmogljivosti, ki so v primeru družbe NGI vključevale prevoz nevarnega blaga. Poleg tega je bila tudi zahtevana pogostost drugačna od tiste, ki sta jo zagotavljali družba CdI in pozneje družba SNS, saj drugim gospodarskim subjektom v nasprotju z družbo CdI in pozneje SNS ni bilo treba ponujati dnevnih povezav. Družba Pan Med je navedla, da so konkurenti ponujali podobne storitve na tem sklopu (glej uvodno izjavo 272). Vendar družba teh konkurentov ni navedla, niti ni dokazala, zakaj je menila, da so njihove storitve podobne ali primerljive s tistimi, ki sta jih opravljali družba CdI in pozneje družba SNS. Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da so vsi gospodarski subjekti, ki so vse leto opravljali storitve na tem sklopu poti, to počeli z javnim nadomestilom. To skupaj z geografskim in demografskim kontekstom Ustice (zelo majhnega otoka s približno 1 300 prebivalci) kaže, da tržne sile same po sebi niso zadostovale za zagotovitev ravni povezav, potrebnih za zagotavljanje ozemeljske kontinuitete. Dejansko Komisija ugotavlja, da noben drug gospodarski subjekt, ki bi upošteval le svoje trgovinske interese, ne bi zagotovil storitev na ravni, ki se zahteva v novi pogodbi. Italija torej s tem, da je menila, da je na tem sklopu poti obstajalo nedelovanje trga, ni naredila očitne napake.

(349) Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da na datum pooblastitve zgolj tržne sile niso bile zadostne za izpolnitev potreb po javni storitvi. V zvezi s tem Komisija nadalje ugotavlja, da so bile na vseh sklopih poti, na katerih trenutno opravlja storitve družba SNS na podlagi nove pogodbe, do neke mere primerljive storitve, ki so jih zagotavljali drugi gospodarski subjekti, prav tako subvencionirane in v nobenem primeru niso bile popolnoma enakovredne v smislu neprekinjenosti, rednosti, zmogljivosti in kakovosti, zaradi česar niso v celoti izpolnjevale potreb po javni storitvi, ki jih je Italija opredelila v novi pogodbi.

(3) Najmanj škodljiv pristop

(350) Komisija ugotavlja, da so se italijanski organi odločili, da bodo raje sklenili javno naročilo storitev z enim gospodarskim subjektom (družbo CdI in pozneje družbo SNS), kot da bi naložili obveznosti javne službe več gospodarskim subjektom. Na podlagi informacij, ki jih je predložila Italija, se Komisija strinja, da povpraševanju uporabnikov (kot je opisano zgoraj, glej uvodne izjave 334 do 340) ne bi bilo mogoče zadostiti z naložitvijo obveznosti javne službe. Na vseh sklopih poti so za opravljanje rednih storitev skozi vse leto potrebna nadomestila za javne storitve. Če so prisotni zasebni gospodarski subjekti, ki ne prejemajo nadomestila za javne storitve, se ponudba zagotavlja le v visoki sezoni (glej uvodno izjavo 348). Poleg tega analiza podrobnih računovodskih izkazov za posamezne poti na podlagi nove pogodbe kaže, da je imela družba SNS pri opravljanju storitev na vseh poteh v letih 2017, 2018 in 2019 izgubo v strukturnem smislu, tako da se navedene storitve brez nadomestila za javne storitve ne bi opravljale z želeno pogostostjo, zmogljivostjo in kakovostjo ([132]). Družba Ecorys je v svojem poročilu Komisiji ugotovila podobno (glej uvodno izjavo 119). Komisija je prav tako

([132]) Družba SNS je za obdobje od 11. aprila do 31. decembra 2016 poročala o pozitivnih rezultatih na linijah ALC/6 in ALD/3 bis. Vendar Komisija ugotavlja, da je v precejšnjem delu nizke sezone leta 2016 (od 1. januarja do 10. aprila), ko poti običajno niso dobičkonosne, te storitve opravljala družba CdI. Zato je dejstvo, da družba SNS v tem obdobju ni opravljala storitve, verjetno izkrivilo finančne rezultate za te poti za leto 2016.

seznanjena s trditvijo Italije, da je bila odločitev za javno naročilo storitev potrebna tudi zaradi privatizacije družbe Siremar. Natančneje, Italija je trdila, da je oddaja sredstev družbe Siremar na podlagi javnega naročila storitev skupaj z novo pogodbo omogočila, (i) da se je zagotovila neprekinjenost pomorske javne službe, (ii) da se je povečala vrednost za državo in (iii) da so se ohranila delovna mesta. Zato se je Komisija strinjala, da Italija odda javno naročilo za poslovno vejo družbe Siremar skupaj z novo pogodbo (glej uvodno izjavo 136). S tem je Komisija tudi priznala – in v tem sklepu znova priznava –, da se Italija ni zanašala na obveznosti javne službe, ki veljajo za vse gospodarske subjekte, ampak je sklenila eno samo pogodbo o opravljanju javne službe, najprej z družbo CdI in pozneje z družbo SNS.

Sklepna ugotovitev

(351) Na podlagi navedene ocene Komisija ugotavlja, da Italija s tem, da je storitve, za opravljanje katerih je pooblastila družbo CdI in pozneje družbo SNS, opredelila kot storitve splošnega gospodarskega pomena, ni naredila očitne napake. Pomisleki, ki jih je Komisija izrazila v sklepu iz leta 2012, so torej odpravljeni.

(352) Da bi Komisija ugotovila, ali je izpolnjeno prvo merilo iz sodbe v zadevi Altmark, mora preveriti še, ali sta bili družba CdI in pozneje družba SNS pooblaščeni za izvajanje obveznosti javne službe, ki so bile jasno opredeljene. Komisija v zvezi s tem ugotavlja, da so obveznosti javne službe jasno opisane v novi pogodbi in prilogah k tej pogodbi (ki na primer vključujejo specifikacije ladij za vsako pot). Pravila, ki urejajo nadomestilo, so podobno podrobno opisana v pogodbi, zakonu iz leta 2009 in direktivi odbora CIPE. V novi pogodbi je tudi jasno določeno njeno trajanje (12 let), družba CdI in pozneje družba SNS sta opredeljeni kot izvajalki javne storitve, pogodba pa vsebuje tudi ureditve za preprečevanje in vračilo morebitnega prekomernega nadomestila (glej tudi oddelek 2.3.4). Komisija zato ugotavlja, da je prvo merilo iz sodbe v zadevi Altmark izpolnjeno.

Prednostni privez

(353) Člen 19-*ter*(21) zakonskega odloka št. 135/2009 jasno določa, da je prednostni privez potreben za zagotavljanje ozemeljske kontinuitete z otoki in v okviru obveznosti javne službe, ki jih izvajajo družbe nekdanje skupine Tirrenia, vključno z družbo Siremar. Če družbe, ki so pooblaščene za izvajanje obveznosti javne službe, ne bi imele prednostnega priveza, bi (včasih) dejansko morda morale čakati, da pridejo na vrsto za pristanek, kar bi povzročilo zamude, to pa bi izničilo namen zagotavljanja zanesljive in praktične povezave za državljane. Redni vozni redi so dejansko potrebni za izpolnjevanje potreb prebivalcev manjših otokov po mobilnosti in prispevanje h gospodarskemu razvoju zadevnih otokov. Glede na to, da so v novi pogodbi navedene nekatere obveznosti glede voznih redov, kot je upoštevanje voznih redov drugih prevoznih sredstev (kot so avtobusi), prednostni privez prispeva k zagotavljanju, da pristanišča dodelijo priveze in časovni razpored privezov določijo tako, da lahko izvajalec javne storitve izpolnjuje obveznosti javne službe. Ta prednostni prevoz je bil na družbo CdI in pozneje na družbo SNS prenesen po pridobitvi poslovne veje družbe Siremar. Glede na navedeno Komisija meni, da se je ta ukrep družbi CdI in pozneje družbi SNS dodelil, da bi lahko izvajali obveznosti javne službe, ki pomenijo resnično storitev splošnega gospodarskega pomena (glej uvodno izjavo 351). Zato je tudi prednostni privez skladen s prvim merilom iz sodbe v zadevi Altmark.

8.1.3.2 Drugo merilo iz sodbe v zadevi Altmark

(354) Komisija opozarja, da je v sklepu iz leta 2012 (glej uvodno izjavo 205 sklepa) zavzela predhodno stališče, da je drugi pogoj iz sodbe v zadevi Altmark izpolnjen.

(355) Ob upoštevanju tega Komisija ugotavlja, da so bila merila, na podlagi katerih je bilo izračunano nadomestilo, v skladu z drugim merilom iz sodbe Altmark določena vnaprej in da upoštevajo zahteve po preglednosti.

(356) Natančneje, merila, na podlagi katerih je bilo izračunano nadomestilo, so podrobno pojasnjena v direktivi odbora CIPE in so bila uporabljena v novi pogodbi (in prilogah k tej pogodbi), najvišji zneski nadomestil pa so določeni v zakonu iz leta 2009. Metoda izračuna nadomestila, vključno na primer z upoštevanimi stroškovnimi elementi, je podrobno opisana v direktivi odbora CIPE. Ker prednostni privez ne vključuje nobenega finančnega prenosa izvajalcu storitve, Komisija meni, da je ta ukrep v skladu z drugim merilom iz sodbe Altmark.

(357) Komisija zato ugotavlja, da je drugo merilo iz sodbe v zadevi Altmark izpolnjeno.

8.1.3.3 Tretje merilo iz sodbe v zadevi Altmark

(358) V skladu s tretjim merilom iz sodbe v zadevi Altmark prejeto nadomestilo ne sme presegati tistega, kar je potrebno za kritje vseh ali dela stroškov, ki so nastali pri izvajanju obveznosti javne službe ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička.

(359) Vendar v sodbi v zadevi Altmark razumen dobiček ni natančno opredeljen. V skladu s sporočilom o storitvah splošnega gospodarskega pomena razumen dobiček pomeni stopnjo donosa kapitala, ki bi jo v celotnem obdobju pooblastitve potrebovalo povprečno podjetje, ki razmišlja o tem, ali naj opravlja storitev splošnega gospodarskega pomena, pri čemer bi upoštevalo stopnjo tveganja. Stopnja tveganja je odvisna od zadevnega sektorja, vrste storitve in značilnosti mehanizma nadomestila.

(360) Komisija je v sklepu iz leta 2012 izrazila dvome glede sorazmernosti nadomestila, plačanega družbi CdI. Zavzela je zlasti predhodno stališče, da 6,5-odstotna premija za tveganje ne izraža ustrezne stopnje tveganja ob upoštevanju dejstva, da družba CdI na prvi pogled ne prevzema tveganj, ki so običajno povezana z opravljanjem takšnih storitev. Natančneje, stroškovni elementi, ki se upoštevajo za namene izračuna nadomestila, vključujejo vse stroške, povezane z zagotavljanjem storitve, upoštevane pa so tudi spremembe, na primer v stroških goriva. Komisija je zato v tej fazi menila, da je družba CdI morda prejela prekomerno nadomestilo.

(361) Komisija ugotavlja, da se zdi, da nekateri vidiki metode izračuna nadomestila, kot je določena v novi pogodbi, dejansko zmanjšujejo komercialno tveganje družbe CdI in pozneje družbe SNS. Zlasti se najvišje prevoznine, ki jih lahko zaračunava gospodarski subjekt, vsako leto prilagodijo tako, da so upoštevane inflacija in spremembe v stroških goriva. Nova pogodba vsebuje tudi nekatere določbe, katerih namen je ohraniti gospodarsko-finančno ravnovesje javne storitve (glej uvodno izjavo 130). Če nadomestilo za javne storitve ne bi zadostovalo za kritje stroškov storitev, za katere je bila družba pooblaščena na podlagi nove pogodbe, te odločbe omogočajo predvsem pregled (i) obsega teh storitev, (ii) načina zagotavljanja storitev (npr. vrste ladij) ali (iii) najvišjih prevoznin.

(362) Vendar za navedene določbe veljajo številne omejitve. Predvsem gospodarsko-finančno ravnovesje javne storitve se v skladu s členom 8 nove pogodbe pregleda le vsaka tri leta. Če ta pregled pokaže, da nadomestilo ne zadostuje za kritje stroškov javne storitve, se lahko gospodarski subjekt in italijanski organi dogovorijo le o uvedbi sprememb za naslednje triletno obdobje. Če so iz prihodkov ali stroškov javne storitve razvidne nepredvidene strukturne razlike, ki so za več kot 3 % višje ali nižje od vrednosti, določenih v novi pogodbi, lahko pogodbenici v skladu s členom 9 te pogodbe zahtevata pregled gospodarsko-finančnega ravnovesja (ob upoštevanju več pogojev). V skladu z obema členoma so morebitne take spremembe rezultat postopka pogajanj in gospodarski subjekt mora še naprej opravljati javno storitev brez sprememb, dokler ni dosežen dogovor. Zato je gospodarski subjekt delno izpostavljen tveganju, da nadomestilo ne bo zadostovalo za kritje stroškov opravljanja storitve. Čeprav se člena 8 in 9 nove pogodbe lahko uporabita za ponovno vzpostavitev gospodarsko-finančnega ravnovesja, se to izvede samo za naprej, tj. sprememb ni mogoče izvesti retroaktivno.

(363) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 49 do 58, direktiva odbora CIPE določa, da naj bi se donos kapitala določil s 6,5-odstotno premijo za tveganje, in sicer na podlagi formule za tehtano povprečje stroškov kapitala (WACC). Natančneje, za družbo Siremar je Italija za to formulo sprva upoštevala koeficient beta v višini 0,56. Koeficient beta odraža tveganje dejavnosti, ki jo izvaja gospodarski subjekt, njegova raven pa kaže, da je Italija pri izračunu donosa kapitala upoštevala dejstvo, da je tveganje dejavnosti, ki jo izvaja gospodarski subjekt, bistveno manjše od tržnega tveganja. Vendar je Italija med formalno preiskavo (glej uvodno izjavo 218) pojasnila, da je bila sprejeta odločitev o poenostavitvi izračuna z uporabo 6,5-odstotne pavšalne stopnje donosa kapitala, ker je bil z zakonom iz leta 2009 znesek nadomestila omejen. Italijanski organi so tudi dokazali, da bi v primeru uporabe celotne metodologije, kot je določena v direktivi odbora CIPE, donos kapitala presegel 6,5 % (tj. znašal bi 8,87 %). Italija zato meni, da je njen poenostavljen pristop konzervativen in da ne omogoča, da bi bilo gospodarskemu subjektu plačano višje nadomestilo od tistega, kar je določeno v direktivi odbora CIPE.

(364) Ob upoštevanju navedenega je Komisija v uvodni izjavi 363 sklepa o družbi Tirrenia/CIN iz leta 2020 primerjala 6,5-odstotni donos kapitala, ki je bil uporabljen tudi pri izračunu nadomestila za družbo v preiskavi (tj. CIN), z mediano donosa vloženega kapitala, ki ga je leta 2011 (leto pred prvo pooblastitvijo družbe CdI) ustvarila referenčna skupina. Referenčno skupino so sestavljali izbrani trajektni prevozniki, ki so zagotavljali

pomorske povezave znotraj Italije ali med Italijo in drugimi državami članicami ([133]). Komisija ugotavlja, da je družba Siremar po velikosti primerljiva z družbo CIN. Vendar se zadevne poti razlikujejo od tistih, na katerih storitve opravlja družba CIN, saj so krajše in povezujejo manjše otoke. Komisija meni, da je primerjalna skupina za družbo Siremar še vedno ustrezna, vendar se dejavnosti slednje lahko štejejo za bolj tvegane, kar pomeni, da višja premija za tveganje ne bi bila nerazumna. Analiza je pokazala, da je donos vloženega kapitala, ki sta ga realizirali družba CdI in pozneje družba SNS, tik pod mediano donosa, ki ga je ustvarila referenčna skupina. Ta primerjava ponazarja, da v letu pred pooblastitvijo družbe CdI 6,5-odstotni donos kapitala za pomorski sektor ni bil nerazumen.

(365) Kot ugotavlja Komisija, je najpomembneje, da ne glede na znesek, do katerega bi bil gospodarski subjekt upravičen na podlagi navedene metodologije (vključno z donosom kapitala), v praksi družba SNS ne more nikoli prejeti več od najvišjega zneska, določenega v zakonu iz leta 2009 (tj. 55 694 895 EUR). Enako je veljalo za družbo CdI v obdobju, ko je opravljala javne storitve v skladu z novo pogodbo. Ta znesek, ki je bil določen leta 2009 in ni bil nikoli usklajen z inflacijo, je bil najverjetneje konzervativen, saj je bil skoraj za 17 % nižji od zneska, ki ga je družba Siremar potrebovala za opravljanje storitve v tistem letu ([134]). Ne glede na to, ali je bila za izvajanje obveznosti javne službe pooblaščena družba CdI ali SNS, dejanski podatki za obdobje 2012–2019 v preglednici 7 kažejo, da nadomestilo za javne storitve v vseh celotnih letih ni zadostovalo za kritje neto stroškov storitve, vključno s 6,5-odstotnim donosom kapitala ([135]). Družba CdI je leta 2012 prejela nekoliko prekomerno nadomestilo, ki pa je bilo več kot izravnano z izgubami v letih 2013 in 2014. Vendar je družba CdI storitev opravljala le od avgusta do decembra. To obdobje vključuje najdonosnejši mesec, ko je turistično povpraševanje največje (avgust), in ne vključuje prvih mesecev leta, ko je povpraševanje zelo majhno. Podobno velja za nadomestilo, ki ga je družba SNS prejela leta 2016. Prekomerno nadomestilo, ki ga je družba SNS prejela v navedenem letu in je bilo prav tako več kot izravnano v naslednjih letih, je bilo posledica dejstva, da je družba SNS opravljala storitev le v obdobju od 11. aprila do 31. decembra 2016, ki ne vključuje prvih treh mesecev navedenega leta. Komisija v skladu z odstavkom 47 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ocenjuje, ali je bilo v celotnem obdobju trajanja pogodbe plačano prekomerno nadomestilo. Za obdobje 2012–2019 sta družbi SNS in CdI skupaj prejeli približno 30,3 milijona EUR manj od zneska, izračunanega po metodologiji, ki vključuje 6,5-odstotni donos. Ta podatek potrjuje, da določbe o pregledu iz nove pogodbe ne ščitijo gospodarskega subjekta pred vsemi tveganji, povezanimi z opravljanjem javne storitve. Ne glede na nekatera nihanja med leti je realiziran donos kapitala poslovne veje družbe Siremar v celotnem obdobju (do leta 2019) znašal približno – 4,7 %, ne pa 6,5 %, kot je Italija prvotno predvidela. Skupni znesek nadomestila, ki sta ga družbi CdI in SNS prejeli v obdobju 2012–2019, je dejansko manjši od neto stroškov, ki so nastali pri opravljanju javne storitve, tudi ob predpostavki 0-odstotnega donosa kapitala. Kot je prikazano v preglednici 7, bi družbi CdI in SNS skupaj potrebovali dodatno nadomestilo v višini približno 12,7 milijona EUR, da bi pokrili svoje neto stroške. Sklep, da določbe o pregledu iz nove pogodbe ne ščitijo gospodarskega subjekta pred vsemi tveganji, velja tudi za samo družbo SNS (obdobje 2016–2019): družba SNS je prejela približno 23,3 milijona EUR manj od zneska, izračunanega po metodologiji, ki vključuje 6,5-odstotni donos kapitala; realizirani donos kapitala za družbo SNS znaša približno – 11,8 % namesto 6,5 %, kot je prvotno predvidela Italija, družba SNS pa bi potrebovala približno 15 milijonov EUR dodatnega nadomestila, da bi pokrila svoje neto stroške.

([133]) Natančneje družbe Minoan Lines Shipping, La Méridionale, Moby, Grandi Navi Veloci, Liberty Lines (prej znana kot Ustica Lines), skupina Grimaldi, Corsica Ferries, SNAV in Caronte & Tourist. Družbe nekdanje skupine Tirrenia (npr. Caremar, Toremar) so bile iz referenčne skupine izključene. V referenčno skupino sta vključeni družbi, ki sta pozneje opravljali storitve v skladu z novo pogodbo – Liberty Lines (prej znana kot Ustica Lines) in Caronte & Tourist – v okviru skupne družbe SNS. Vendar sta navedeni družbi takrat opravljali različne storitve, ki niso spadale na področje uporabe prvotne pogodbe. Zato ju Komisija ni izključila iz referenčne skupine.

([134]) Komisija želi spomniti, da je bilo leto 2009 zadnje leto, ko je družba Siremar poslovala pod običajnimi pogoji (tj. se zanjo še ni začel postopek izredne uprave).

([135]) V navedenih letih sta družbi CdI in SNS letno v povprečju vložili kapital v višini 33,8 milijona EUR neto.

Poti, na katerih se opravljajo javne storitve	1. avgust 2012 – 31. december 2012 (CdI)	2013 (CdI)	2014 (CdI)	2015 (CdI)	11. april 2016 - 31. december 2016 (SNS)	2017 (SNS)	2018 (SNS)	2019 (SNS)	Vse skupaj
Prihodki	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
– stroški	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
– amortizacije	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
= neto stroški javne storitve	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
+ razumni dobiček (6,5 %)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
= upravičene do nadomestila	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
+ dejansko nadomestilo	23,346,079 €	55,694,895 €	55,694,895 €	55,694,895 €	40,297,059 €	55,694,895 €	55,694,895 €	55,694,895 €	397,812,508 €
= prekomerno/nezadostno nadomestilo	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	– 30,340,068 €

Preglednica 7 – Neto stroški javnih storitev, ki sta jih družbi CdI in SNS opravljali v obdobju 2012–2019

(366) Komisija nadalje pozitivno ocenjuje to, da mora gospodarski subjekt v skladu s členom 5 nove pogodbe vsako leto poslati svoje izkaze o poslovanju (ki so razdeljeni po poteh in ki jih potrdi neodvisni revizor) Siciliji, da bi slednja lahko preverila, ali je bilo morda plačano prekomerno nadomestilo. To je dodaten zaščitni ukrep za zagotovitev, da gospodarski subjekt ne more prejeti nobenega prekomernega nadomestila. Italijanski organi so te izkaze o poslovanju predložili tudi za obdobje 2012–2019, zato je Komisija lahko opravila izračune iz preglednice 7 ([136]).

(367) Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da nadomestilo za javne storitve, dodeljeno gospodarskemu subjektu, ne presega tistega, kar je nujno za kritje stroškov, ki so nastali zaradi izvajanja obveznosti javne službe, pri čemer je treba upoštevati realizirane prejemke in razumen dobiček. Natančneje, Komisija meni, da je treba 6,5-odstotno premijo za tveganje, ki je določena v direktivi odbora CIPE, oceniti skupaj z najvišjim zneskom nadomestila, določenim z zakonom iz leta 2009. Ob upoštevanju tega je bil donos kapitala, ki bi ga družba CdI in pozneje družba SNS lahko predvideli, skladen s tveganji, ki jih je imela pri opravljanju javnih storitev na podlagi nove pogodbe. Dvomi Komisije glede skladnosti s tretjim merilom iz sodbe v zadevi Altmark so torej odpravljeni.

(368) Glede prednostnega priveza in morebitnega prekomernega nadomestila, ki bi lahko izhajalo iz tega priveza, je Italija trdila, da morebitne denarne prednosti pri prednostnem privezu ni mogoče količinsko opredeliti (glej uvodno izjavo 227). Komisija vsekakor ugotavlja, da bi bili ti učinki, če bi se s tem ukrepom zmanjšali operativni stroški ali povečali prihodki izvajalca javne storitve, v celoti razvidni v notranjih računovodskih izkazih gospodarskega subjekta. Analiza Komisije iz uvodne izjave 365 je potrdila, da družbi CdI in SNS skupaj v obdobju 2012–2019 nista prejeli prekomernega nadomestila. To velja tudi za samo družbo SNS v letih, v katerih je opravljala storitve v skladu z novo pogodbo (v obdobju 2016–2019). Zato Komisija ugotavlja, da je tudi prednostni privez skladen s tretjim merilom iz sodbe v zadevi Altmark.

8.1.3.4 Četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark

(369) Četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark je izpolnjeno, če je bil prejemnik nadomestila za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena izbran v postopku za oddajo javnega naročila, ki omogoča izbiro ponudnika, zmožnega opravljati to storitev z najnižjimi stroški za skupnost, ali če je bilo nadomestilo izračunano glede na stroške učinkovitega podjetja.

(370) V skladu z odstavkom 63 sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena lahko javni organi najlažje izpolnijo četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark tako, da izvedejo odprt, pregleden in nediskriminatoren postopek za oddajo javnega naročila v skladu z Direktivo 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([137]) in Direktivo 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([138]).

(371) Poleg tega je v odstavku 65 sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena navedeno, da je na podlagi sodne prakse Sodišča s postopkom za oddajo javnega naročila mogoče izločiti državno pomoč le, če postopek omogoča, da se izbere tisti ponudnik, ki lahko te storitve opravlja z „najnižjimi stroški za skupnost“.

(372) Komisija ugotavlja, da se je v tej zadevi postopek za oddajo javnega naročila izvedel pred začetkom veljavnosti Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([139]) (ki se uporablja za javna naročila, oddana za opravljanje storitev pomorskega prometa) in Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([140]). Takrat sta se uporabljali Direktiva 2004/17/ES in Direktiva 2004/18/ES. Vendar se Direktiva 2004/17/ES ne uporablja za storitve pomorskega prometa, kot jih je zagotavljala družba Siremar ([141]).

([136]) Razen za leto 2015 in prve mesece leta 2016 (glej opombi 120 in 121). Komisija obžaluje, da Italija ni predložila teh podatkov, vendar ugotavlja, da se to nanaša le na zadnje obdobje, ko je družba CdI opravljala storitev, medtem ko je ocena Komisije osredotočena na družbo SNS, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 295.

([137]) Direktiva 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov v vodnem, energetskem in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev (UL L 134, 30.4.2004, str. 1).

([138]) Direktiva 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL L 134, 30.4.2004, str. 114).

([139]) Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

([140]) Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

([141]) Člen 5 Direktive 2004/17/ES namreč jasno določa, da se uporablja samo za prometne storitve na področju železnice, avtomatiziranih sistemov, tramvajev, trolejbusov, avtobusov ali žičnic.

(373) Javna naročila v pomorskem, priobalnem in rečnem prevozu spadajo na področje uporabe Direktive 2004/18/ES, in sicer na podlagi uvodne izjave 20 navedene direktive. Vendar so storitve prevoza po vodi navedene tudi v Prilogi II B k navedeni direktivi, kar pomeni ([142]), da se zanje uporabljata le člen 23 in člen 35(4) navedene direktive. To pomeni, da v skladu z Direktivo 2004/18/ES za javno naročilo storitev pomorskega prometa veljajo le obveznosti v zvezi s tehničnimi specifikacijami (člen 23) in obveznost objave obvestila o oddaji javnega naročila (po oddaji naročila, torej na koncu postopka za oddajo javnega naročila in ne na začetku: člen 35(4)). Vsa druga pravila, ki jih določa Direktiva 2004/18/ES – vključno z določbami o vsebini obvestil, ki jih je treba objaviti (člen 36(1)), in določbami o pogojih za sodelovanje (členi 45 do 52) – se ne uporabljajo za javna naročila storitev pomorskega prometa.

(374) Poleg tega se Direktiva 2004/18/ES v nobenem primeru ne uporablja za koncesije za storitve, kot so opredeljene v členu 1(4) navedene direktive ([143]). Komisija opozarja, da za koncesije za storitve z določenim čezmejnim interesom še vedno veljajo splošna načela PDEU glede preglednosti in enakega obravnavanja.

(375) Na podlagi navedenega Komisija ugotavlja, da se lahko Direktiva 2004/18/ES uporablja le v primeru javnega naročila, ne pa tudi v primeru koncesije za storitve. Poleg tega bi se, ker se obravnavana zadeva nanaša na storitve prevoza po vodi, uporabljale le nekatere zahteve iz navedene direktive. Ob upoštevanju tega Komisija meni, da se ne more zanašati le na skladnost z direktivami o javnih naročilih, da bi dokazala skladnost s četrtim merilom iz sodbe v zadevi Altmark. Zato Komisija v nadaljevanju ocenjuje, ali je bil postopek za oddajo javnega naročila, ki ga je uporabila Italija, konkurenčen, pregleden in nediskriminatoren. Pri tej oceni se bo oprla na ustrezne smernice iz obvestila o pojmu države pomoči ([144]) (zlasti iz odstavka 89 in naslednjih).

Konkurenčnost in preglednost postopka za oddajo javnega naročila

(376) V odstavku 90 obvestila o pojmu države pomoči je opredeljeno, da mora biti postopek za oddajo javnega naročila konkurenčen ([145]), da lahko v njem sodelujejo vsi zainteresirani ponudniki, ki izpolnjujejo pogoje. Poleg tega mora biti v skladu z odstavkom 91 tega obvestila postopek pregleden, da se vsem zainteresiranim ponudnikom omogoči enaka in ustrezna stopnja obveščenosti v vseh fazah postopka za oddajo javnega naročila. V tem odstavku je tudi poudarjeno, da so dostop do informacij, dovolj časa za zainteresirane ponudnike ter jasnost meril za izbiro in dodelitev vsi bistveni elementi preglednega izbirnega postopka, in navedeno, da mora biti razpis dovolj oglaševan, da ga lahko opazijo vsi morebitni ponudniki.

(377) Komisija najprej poudarja, da je v skladu z italijansko zakonodajo ([146]) izredni upravitelj imel možnost, da izvede zasebna pogajanja z morebitnimi pridobitelji, vendar v obravnavani zadevi te možnosti ni izkoristil, razen v drugi fazi postopka, ko je bil objavljen in oglaševan razpis za prijavo interesa, da bi od družb CdI in SNS pridobil boljše pogoje. Odprt razpis je bil pravzaprav zaželen, da bi se zagotovilo, da bi se poslovna veja družbe Siremar prodala po tržni ceni in bi bili torej prihodki od prodaje čim večji. Ker ni bilo nobenih zasebnih pogajanj brez javnega razpisa, so dvomi, ki jih je Komisija izrazila glede te možnosti v sklepu iz leta 2011, odpravljeni.

(378) V tej zadevi se je postopek za oddajo javnega naročila začel tako, da je bil razpis za prijavo interesa za pridobitev poslovne veje družbe Siremar objavljen v enem mednarodnem in več nacionalnih časopisih ter na izbranih strokovnih spletnih mestih (glej uvodno izjavo 75). V navedenem razpisu so bili „vsi, ki lahko zagotovijo neprekinjenost storitve pomorskega prometa“ pozvani, naj prijavijo svoj interes, pri čemer niso bili postavljeni nobeni dodatni pogoji. Morebitne zainteresirane strani so imele na voljo tudi dovolj časa (tj. 16 dni), da izrazijo svoj interes. V naslednji fazi skrbnega pregleda v okviru tega postopka so imeli ponudniki, ki so izpolnjevali pogoje, na voljo skoraj štiri mesece, da ocenijo vse ustrezne informacije, da bi lahko ugotovili, ali želijo predložiti ponudbo za vejo družbe Siremar in kolikšna naj bi bila njena vrednost.

([142]) V skladu s členom 21 Direktive 2004/18/ES.

([143]) Člen 1(4) Direktive 2004/18/ES določa: „‚Koncesija za storitve‘ je naročilo enake vrste kakor javno naročilo storitev, z izjemo dejstva, da je razlog za opravljanje storitev bodisi samo pravica do koriščenja storitve ali ta pravica skupaj s plačilom.“

([144]) Obvestilo Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C 262, 19.7.2016, str. 1).

([145]) V opombi 146 obvestila o pojmu države pomoči Komisija ugotavlja, da se sodišči Unije v povezavi z državno pomočjo pogosto sklicujejo na „odprt“ postopek za oddajo javnega naročila. Vendar se uporaba besede „odprti“ ne nanaša na poseben postopek iz direktiv o javnih naročilih. Zato Komisija meni, da se zdi ustreznejša beseda „konkurenčni“, pri tem pa ne želi odstopati od vsebinskih pogojev, določenih v sodni praksi.

([146]) Natančneje, z zakonskim odlokom št. 134/2008.

(379) Komisija ugotavlja, da je bilo v razpisu za prijavo interesa jasno navedeno, da bo veja družbe Siremar prodana v skladu s posebnimi pravili postopka iz Marzanovega zakona, in sicer z izrecnim namenom, da se zagotovi neprekinjenost storitve pomorskega prometa v okviru sistema javnih storitev. Poleg tega je razpis vseboval sklic na člen 19-*ter* zakonskega odloka št. 135/2009, v katerem je bilo opredeljeno, da bo ob koncu postopka za oddajo javnega naročila s kupcem poslovne veje Siremar sklenjena nova pogodba. V tem členu je bilo tudi navedeno, da taka nova pogodba ne bo trajala več kot dvanajst let, in opisano, kaj mora vsebovati. Poleg tega je isti člen določal najvišji znesek nadomestila za družbo Siremar, in sicer 55 694 895 EUR na leto za celotno obdobje trajanja nove pogodbe. Nazadnje, člen 19-*ter* je določal tudi, da bo pridobitelj družbe Siremar obdržal prednostni privez na poteh, na katerih se opravlja javna storitev.

(380) Kot je bilo poudarjeno v sklepu iz leta 2011, razpis za prijavo interesa ni vseboval točnih podatkov o konkretnih sredstvih, ki so se prodajala, merilu za oddajo javnega naročila in časovnem načrtu naslednjih faz postopka za oddajo javnega naročila. Komisija meni, da je bil celoten postopek za oddajo javnega naročila kljub temu dovolj pregleden iz razlogov, navedenih v uvodnih izjavah v nadaljevanju.

(381) Prvič, v razpisu za prijavo interesa je bilo navedeno, da morajo biti ponudniki zmožni „zagotoviti neprekinjenost storitve pomorskega prometa“. To je bil edini pogoj za sodelovanje, ki ga je Italija uporabila pri določanju, ali bo zainteresiranim stranem dovoljeno sodelovati v postopku za oddajo javnega naročila. Čeprav v razpisu ni bilo pojasnjeno, kako bi ponudniki lahko dokazali, da izpolnjujejo to zahtevo, je to privzeto pomenilo, da bi se lahko uporabila kakršna koli ustrezna dokazila ([147]). Komisija ugotavlja, da nobena od petih zainteresiranih strani ni bila izključena, kar pomeni, da je vsaka od njih dejansko predložila ustrezna dokazila o tem, da ima zadostna finančna sredstva za zagotovitev neprekinjenosti storitve. Komisija meni, da je bilo to merilo za izbiro jasno vsem zainteresiranim ponudnikom in da je bilo glede na zastavljeni cilj utemeljeno.

(382) Drugič, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 379, je bilo zaradi sklicevanja na zakonski odlok št. 135/2009 zainteresiranim stranem jasno, da bo ob koncu postopka za oddajo javnega naročila sklenjena nova pogodba (ki bo trajala največ dvanajst let) in da je bil določen najvišji znesek nadomestila za javne storitve, tj. 55 694 895 EUR na leto. V razpisu za prijavo interesa je bilo tudi navedeno, da je cilj prodati poslovno vejo, namenjeno opravljanju javne storitve. Kot je potrdila Italija, so bile poleg tega vsem petim stranem, ki so sodelovale v fazi skrbnega pregleda, na voljo vse pomembne informacije glede obsega prodaje, vključno z osnutkom pogodbe, ki naj bi bila sklenjena med kupcem in državo. To je tem stranem omogočilo, da se odločijo, ali bodo predložile ponudbo in kolikšna naj bi bila njena vrednost. Komisija poudarja, da je v postopkih prodaje med zasebnimi gospodarskimi subjekti običajna praksa, da so poslovno občutljive informacije dane na voljo le v fazi skrbnega pregleda. Iz istega razloga so morale zainteresirane strani podpisati sporazume o zaupnosti, preden so dobile dostop do ustrezne dokumentacije (glej uvodno izjavo 76). Na podlagi tega Komisija meni, da je bilo iz razpisa za prijavo interesa ([148]) dovolj jasno, da se je prodaja nanašala na poslovno vejo družbe Siremar v svežnju z novo pogodbo. Strani so imele po tem, ko so izrazile interes, dostop do vseh potrebnih informacij za odločitev o morebitni ponudbi.

(383) Tretjič, Komisija v zvezi s časovnim načrtom naslednjih faz postopka za oddajo javnega naročila navaja ugotovitve v nadaljevanju. Zainteresirani ponudniki so bili z dopisom z dne 24. novembra 2010 pozvani, naj sodelujejo pri skrbnem pregledu. Pomembne podrobnosti o konkretnih nadaljnjih korakih postopka, zlasti o časovnem načrtu postopka in merilih za uvrstitev v drugo fazo skrbnega pregleda, so bile nato zainteresiranim ponudnikom predložene v dopisu, ki ga je 2. februarja 2011 poslal izredni upravitelj. Komisija meni, da to, da v razpisu za prijavo interesa ([149]) te informacije niso bile navedene, najverjetneje ni odvrnilo morebitnih ponudnikov od tega, da bi prijavili svoj interes.

(384) Četrtič, Komisija ugotavlja, da je na podlagi razpisa šest strani izrazilo interes za nakup poslovne veje družbe Siremar (glej uvodni izjavi 76 in 77). Med temi stranmi so bili nekateri najpomembnejši lokalni trajektni in ladijski prevozniki: družbi Caronte & Tourist S.p.A. in Ustica Lines S.p.A. (oddali sta skupno ponudbo) ter družbe Riccardo Sanges & C. S.r.l., Traghetti delle Isole S.p.A. in Mediterranea Holding S.p.A. (ki je imela med delničarji nekaj izkušenih lokalnih gospodarskih subjektov in se je povezala z drugimi v družbo CdI). Komisija meni, da to potrjuje, da so imeli vsi morebitni ponudniki dovolj priložnosti, da prijavijo svoj interes za sodelovanje

([147]) Poleg tega, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 373, se člen 36(1) Direktive 2004/18/ES za ta razpis ne uporablja. Zato Italiji v razpisu pravzaprav ni bilo treba navesti pogojev za sodelovanje.

([148]) Komisija poudarja, da Italiji v razpisu za prijavo interesa tudi ni bilo treba predložiti podrobnega opisa konkretnih sredstev za prodajo in novega javnega naročila storitev, saj se člen 36(1) Direktive 2004/18/ES za ta postopek za oddajo javnega naročila ni uporabljal.

([149]) Ker se člen 36(1) Direktive 2004/18/ES za ta postopek za oddajo javnega naročila ni uporabljal, Italiji v razpisu za prijavo interesa tudi ni bilo treba opisati, kako bodo organizirane naslednje faze tega postopka.

v postopku za oddajo javnega naročila. Ob upoštevanju tega Komisija poudarja, da so zainteresirane strani lahko prijavile interes, ne da bi sledile obremenjujočim postopkom ali imele znatne stroške. Zadostovalo je, da so dokazale, da lahko zagotovijo neprekinjenost storitve pomorskega prometa. Šest strani, ki so prijavile interes, je izpolnjevalo tudi ta pogoj za sodelovanje in so bile zato povabljene v fazo skrbnega pregleda. Pet od njih se je odločilo, da bo v njej sodelovalo. Strani so se morale šele po tej fazi odločiti, ali želijo predložiti ponudbo in kolikšna naj bi bila njena vrednost.

(385) Na podlagi navedenega Komisija meni, da je bil postopek za oddajo javnega naročila kot celota konkurenčen in pregleden. Zlasti so bili z namenom družbe Siremar, da odproda dejavnost javne storitve (tj. poslovno vejo družbe Siremar) na splošno seznanjeni vsi morebitni ponudniki na zadevnem regionalnem ali mednarodnem trgu. Komisija nadalje upošteva, da so lahko morebitni ponudniki preprosto prijavili svoj interes, pri čemer se jim v tej fazi ni bilo treba ničemur zavezati. Če bi te strani dokazale, da izpolnjujejo eno samo merilo za izbiro, bi nato imele na voljo vse potrebne informacije in čas, da bi se lahko odločile, ali želijo predložiti ponudbo za poslovno vejo družbe Siremar in kolikšna naj bi bila njena vrednost. Zato Komisija meni, da so njeni dvomi, da postopek za oddajo javnega naročila zaradi morebitnih pomanjkljivosti v razpisu za prijavo interesa ni bil dovolj pregleden, odpravljeni.

Nediskriminatornost ponudbe in najvišja cena kot merilo

(386) V odstavku 92 obvestila o pojmu države pomoči je poudarjeno, da so nediskriminatorno obravnavanje vseh ponudnikov v vseh fazah postopka ter objektivna merila za izbiro in dodelitev, določena že pred postopkom, nujni pogoji, da se zagotovi, da je transakcija, ki je rezultat postopka, skladna s tržnimi pogoji. V tem odstavku je nadalje opredeljeno, da bi morala merila za oddajo naročila za zagotovitev enakega obravnavanja omogočiti objektivno primerjavo in oceno ponudb. Kadar osebe javnega prava prodajo sredstva, bi morala biti poleg tega v skladu z odstavkom 95 obvestila o pojmu države pomoči najvišja cena edino pomembno merilo za izbiro kupca ([150]), pri čemer se upoštevajo tudi zahtevane pogodbene ureditve (npr. prodajno jamstvo prodajalca).

(387) Kot je navedeno zgoraj (glej uvodno izjavo 378), je bil v razpisu za prijavo interesa naveden le en pogoj za izbiro, in sicer da morajo biti ponudniki zmožni „zagotoviti neprekinjenost storitve pomorskega prometa“. Vseh šest strani, ki so v postopku predložile pet prijav interesa, je izpolnilo tudi pogoj za izbor in so bile zato povabljene v fazo skrbnega pregleda. Komisija meni, da je bilo edino merilo za izbiro, ki se je uporabilo, objektivno in da je bilo v razpisu za prijavo interesa dovolj jasno navedeno za vse zainteresirane strani.

(388) Od šestih potencialnih ponudnikov se jih je pet odločilo za sodelovanje v fazi skrbnega pregleda. V tej fazi, ki je potekala med novembrom 2010 in marcem 2011, je vseh pet potencialnih ponudnikov dobilo dostop do podatkovne sobe, v kateri so bile vse pomembne informacije, na podlagi katerih so lahko ocenile vejo, ki se je prodajala (glej uvodno izjavo 77). Izredni upravitelj je 2. februarja 2011 poslal dopis, v katerem so bili podrobno opisani postopek in zahteve za predložitev ponudbe (glej uvodno izjavo 383). V tem dopisu so bili zlasti jasno določeni pogoji prodaje: priprava poslovnega načrta za izvajanje obveznosti javne službe, kot so opredeljene v osnutku pogodbe, in predložitev potrebnih jamstev, ki dokazujejo finančno trdnost ponudnika. Italija je potrdila, da bi bila v primeru, da bi prejela več kot eno ponudbo, edino merilo za oddajo javnega naročila najvišja cena. Prav zato, da bi Italija dosegla najvišjo možno ceno med dvema veljavnima in primerljivima ponudbama, je večkrat ponovila postopek in nazadnje oktobra 2011 javno naročilo za poslovno vejo oddala družbi CdI (postopek je bil končan julija 2012) in nato aprila 2016 družbi SNS (glej oddelek 2.3.3.2).

(389) Dvomi, ki jih je Komisija izrazila v sklepu iz leta 2011, da bi zakonski odlok št. 134/2008 omogočal oddajo javnega naročila na podlagi drugih meril, so torej odpravljeni. Vse strani so bile v različnih fazah postopka za oddajo javnega naročila pravilno in enako obveščene, da so lahko pripravile ponudbo, pri čemer so bile v celoti seznanjene s postopkom in zahtevami. Komisija tudi meni, da merilo za oddajo omogoča objektivno primerjavo in oceno ponudb.

Zagotavljanje, da se storitve opravljajo z najnižjimi stroški za skupnost

(390) V tem primeru Italija na podlagi postopka za oddajo javnega naročila ni sklenila samo nove pogodbe, ampak je sklenitev nove pogodbe združila s prodajo poslovne veje družbe Siremar pod nekaterimi pogoji, povezanimi s številom zaposlenih. Komisija je v sklepu iz leta 2012 zavzela predhodno stališče, da bi imeli tisti ponudniki, ki so že bili ustrezno opremljeni s plovili in posadkami, nižje stroške, če jim ne bi bilo treba prevzeti dela osnovnih

([150]) Glej sodbo Splošnega sodišča z dne 28. februarja 2012 v združenih zadevah T-268/08 in T-281/08, Land Burgenland in Avstrija/Komisija, EU:T:2012:90, točka 87.

sredstev in zaposlenih družbe Siremar. Zato je zavzela predhodno stališče, da bi sklenitev nove pogodbe na podlagi postopka za oddajo javnega naročila brez obveznosti prevzema teh plovil in posadke družbe Siremar, ki je potrebna za opravljanje javne storitve, pomenila nižje stroške za skupnost.

(391) Glede na to, da je bila družba Siremar velika družba pod izredno upravo, je moral njen pridobitelj v skladu s splošno nacionalno zakonodajo ([151]) dve leti ohraniti enako število zaposlenih. Ob upoštevanju navedenega sta morali družba CdI in pozneje družba SNS na podlagi pogodbe o prenosu poslovne veje nekdanjim zaposlenim družbe Siremar ponuditi zaposlitev (na podlagi novih pogodb) in se dve leti vzdržati odpuščanja ([152]). Komisija najprej ugotavlja, da ta zahteva temelji na pravni obveznosti, ki je italijanski organi pri pripravi prenosa poslovne veje niso mogli prezreti, in da je ta obveznost časovno omejena, tj. na dve leti. Komisija tudi ugotavlja, da je veja družbe Siremar še naprej opravljala javno storitev na podlagi obveznosti javne službe, ki so opredeljene v novi pogodbi. Italija je v zvezi s tem navedla, da sta družbi CdI in pozneje družba SNS prevzeli le posadko in upravno osebje, potrebno za opravljanje javne storitve ([153]). Glede na to, da bi se stroški zaposlovanja krili z nadomestilom, ki bi se v skladu z novo pogodbo izplačalo družbi SNS, Komisija meni, da obveznost ohranjanja števila zaposlenih v praksi za družbo CdI in pozneje družbo SNS ni bila obremenjujoča. Zato ta obveznost najverjetneje ne bi mogla znižati prodajne cene veje, družbi CdI in pozneje družbi SNS pa ne bi mogla prinesti prednosti. Poleg tega je bila ta rešitev koristna tudi za družbo Siremar (in s tem za njeno lastnico Italijo), saj ji ni bilo treba plačati odpravnin za osebje, ki ga je ponovno zaposlila družba CdI in pozneje družba SNS. Komisija ugotavlja, da bi po oceni družbe Ecorys skupni stroški odpravnin za celotno osebje družbe Siremar znašali vsaj 34 milijonov EUR.

(392) Ker so bila sredstva poslovne veje družbe Siremar združena z novim javnim naročilom storitev ([154]), za pridobitelja poslovne veje samodejno začne veljati zahteva, da zagotovi neprekinjenost javne storitve, dodeli se mu tudi prednostni privez. Komisija najprej ugotavlja, da so bila z javnim naročilom storitev združena samo sredstva, potrebna za izvajanje obveznosti javne službe. Hitri trajekt, za katerega se je zdelo, da ni potreben za ta namen, je bil dejansko prodan v ločenem postopku za oddajo javnega naročila. Drugič, Komisija meni, da zaradi prodaje sredstev poslovne veje družbe Siremar v svežnju z novim naročilom javnih storitev cena ni bila nižja, kot če bi bila sredstva in ta pogodba prodana ločeno, in sicer iz naslednjih razlogov:

— kot je navedeno zgoraj, je izredni upravitelj družb Tirrenia in Siremar organiziral ločena postopka za oddajo javnega naročila za prodajo sedmih ladij, ki niso bile vključene v poslovno vejo družbe Tirrenia ali Siremar. Od teh sedmih ladij je bila lahko samo ena prodana ponudniku, ki jo je nameraval še naprej uporabljati za namene pomorskega prometa. Preostalih šest ladij je bilo mogoče prodati le za namene razreza. Poleg tega so marca 2011 ladijski posredniki ([155]), ki so bili pozvani, naj določijo vrednost ladij družbe Siremar, poudarili, da so bile ladje relativno stare in prilagojene lokalnim potem, na katerih so plule. Zato so imele omejeno tržno vrednost na mednarodnih trgih in bi jih bilo mogoče uporabiti le na nekaj poteh v Sredozemlju. Iz teh razlogov in ob upoštevanju takratnih težkih gospodarskih razmer se zdi malo verjetno, da bi bilo mogoče vseh 18 ladij družbe Siremar prodati za namene pomorskega prometa (tj. za ceno, višjo od njihove odpadne vrednosti) ([156]). Komisija meni, da se je s prodajo teh ladij v svežnju z javnim naročilom storitev omogočilo, da se je za ladje družbe Siremar dosegla višja cena ([157]), saj je njihov pridobitelj v zameno za uporabo ladij na poteh, na katerih se opravljajo javne storitve, prejel nadomestilo za javne storitve za obdobje dvanajstih let,

— Komisija je v sklepu iz leta 2012 opozorila na možnost, da bi se morebitni ponudniki, ki bi že imeli dovolj plovil in posadk, raje izognili nakupu ladij družbe Siremar in zaposlovanju njenih delavcev. Vendar Komisija ugotavlja, da je imela veja družbe Siremar leta 2010 skupaj približno 500 zaposlenih in 18 ladij. Po njenem

([151]) Člen 63(2) zakonskega odloka št. 270/1999 določa, da se mora vsak morebitni pridobitelj poslovne veje velike družbe pod izredno upravo zavezati, da bo ohranil število zaposlenih in da bo vsaj dve leti po pridobitvi nadaljeval poslovne dejavnosti.

([152]) Razen v natančno določenih okoliščinah.

([153]) Kot je bilo novembra 2011 dogovorjeno s sindikati, je to v praksi pomenilo vse zaposlene v poslovni veji v času podpisa prodajne pogodbe.

([154]) Osnutek te pogodbe je bil na voljo vsem ponudnikom v podatkovni sobi. Poleg tega so bile njene ključne določbe določene že v členu 19-*ter* zakonskega odloka št. 135/2009.

([155]) Družba Ferrando & Massone Srl.

([156]) V poročilu družbe Ferrando & Massone Srl je bilo namreč navedeno, da dve ladji nimata nobene finančne vrednosti.

([157]) Ker je vrednost ladje za namene pomorskega prometa višja od njene odpadne vrednosti, če še ni na koncu dobe koristnosti. V primeru ločene prodaje ladij bi bilo verjetno vsaj nekatere izmed njih treba prodati po njihovi odpadni vrednosti. S prodajo ladij v svežnju z javnim naročilom storitev se lahko vse ladje, ki so primerne za plovbo, še naprej uporabljajo, zato jih je bilo mogoče prodati po višji ceni od njihove odpadne vrednosti.

mnenju je malo verjetno, da bi morebitni ponudniki lahko že imeli na voljo take znatne vire in sredstva, ki bi jih lahko uporabili (prerazporedili) za izvajanje obveznosti javne službe iz nove pogodbe. To drži še toliko bolj, ker nova pogodba vsebuje posebne zahteve, na primer glede zmogljivosti in hitrosti ladij, ki naj bi se uporabljale na poteh, na katerih se opravlja javna storitev. Kateri koli gospodarski subjekt, ki bi imel na voljo potrebne vire, bi jih verjetno uporabljal že na drugih poteh, njihova prerazporeditev v skladu z novo pogodbo pa bi nujno pomenila izgubo prihodkov od njihove prejšnje uporabe. V zvezi s tem Komisija poudarja, da niti družba SNS niti družba CdI Komisiji ni predložila pripomb, da raje ne bi pridobili ladij družbe Siremar.

(393) Da bi Komisija potrdila, da združitev nove pogodbe s poslovno vejo družbe Tirrenia in pogojem glede delovne sile za družbo CdI in pozneje družbo SNS nista bila obremenjujoča, je v okviru formalne preiskave naročila študijo pri neodvisnem strokovnjaku, tj. družbi Ecorys (glej uvodne izjave 117 do 121). Družba Ecorys je bila pozvana, naj določi tržno vrednost poslovne veje družbe Siremar brez kakršnih koli povezanih pogojev. Družba Ecorys je sklenila, da bi bila družba prodana po likvidacijski vrednosti, ocenjeni na −0,3 milijona EUR, če bi bila poslovna veja družbe Siremar prodana brez kakršnih koli povezanih pogojev in zlasti brez nove pogodbe za opravljanje javne storitve (in s tem tudi brez obveznosti, da se zagotovi neprekinjeno opravljanje te javne storitve). Ta ugotovitev družbe Ecorys temelji na domnevi, da poslovna veja družbe Siremar brez nadomestila za javne storitve ne bi mogla več donosno opravljati svoje dejavnosti. Družba Ecorys je ugotovila, da je ta likvidacijska vrednost nižja od vrednosti, ki je izhajala iz postopka za oddajo javnega naročila, in navedla, da zato takojšnja likvidacija (v bistvu prodaja ladij) ni bila smiselna možnost za udeleženca v tržnem gospodarstvu. Poleg tega je družba Ecorys primerjala delež stroškov dela v skupnih prihodkih ter razmerje med stroški dela in številom zaposlenih v poslovni veji družbe Siremar z več primerljivimi trajektnimi podjetji. Analiza ni pokazala nobene bistvene razlike v številu zaposlenih ali stroških osebja, ki bi lahko pomenila preveliko število zaposlenih ali previsoke stroške dela. Morebitni kupec bi zato imel malo manevrskega prostora v smislu odpuščanja ali zamenjave dela delovne sile. Na tej podlagi je družba Ecorys sklenila, da ni elementov, ki bi kazali, da je pogoj glede delovne sile znatno vplival na vrednost poslovne veje družbe Siremar. Komisija zato ugotavlja, da se niti zaradi združitve nove pogodbe s poslovno vejo družbe Siremar niti zaradi pogoja glede delovne sile prodajna cena poslovne veje ni znižala.

(394) Na kratko, pogoj glede ohranjanja delovnih mest je določen v splošni nacionalni zakonodaji in ga ni naložil prodajalec. Poleg tega ta pogoj za pridobitelja poslovne veje družbe Siremar ni obremenjujoč, kar je potrdil tudi neodvisni strokovnjak Komisije, tj. družba Ecorys. Pogoj glede zagotovitve neprekinjenosti javne storitve, ki izhaja neposredno iz prodaje sredstev v svežnju z obveznostmi javne službe, se ne more obravnavati kot razlog za znižanje cene. Nasprotno, kot je navedeno zgoraj in je potrdila družba Ecorys, bi ločena prodaja sredstev pomenila nižjo ceno. Zelo malo verjetno je tudi, da bi morebitne ponudnike zanimala pridobitev javnega naročila storitev brez prevzema sredstev, glede na to, da bi za opravljanje javne storitve potrebovali veliko število ladij in posadk. Komisija zato ugotavlja, da bi se vsak prodajalec v tržnem gospodarstvu odločil prodati sredstva poslovne veje družbe Siremar skupaj z novim javnim naročilom storitev, da bi dosegel najvišjo ceno. Na podlagi tega Komisija ugotavlja, da Italija ni naložila pogojev, ki bi lahko znižali ceno ali ki jih ne bi naložil tudi zasebni prodajalec. Ob upoštevanju tega Komisija ugotavlja, da je njen dvom, da sklenitev nove pogodbe v postopku oddaje javnega naročila skupaj s prodajo poslovne veje družbe Siremar in pogojem glede delovne sile ne bi mogla pomeniti najnižjih stroškov za skupnost, odpravljen.

(395) Komisija na podlagi opisane ocene (glej uvodne izjave 376 do 394) ugotavlja, da je bil postopek za oddajo javnega naročila v skladu s pravili o javnem naročanju odprt, pregleden in nediskriminatoren.

(396) Vendar je v odstavku 68 sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena navedeno, da „v primeru postopkov, v katerih je predložena samo ena ponudba, razpisa ni mogoče šteti za zadostnega, da se zagotovijo najnižji stroški za skupnost“.

(397) V zvezi s tem Komisija najprej ugotavlja, da sta bili v postopku za poslovno vejo družbe Siremar v svežnju z novo pogodbo prvotno prejeti dve ponudbi. Poslovna veja je bila prvotno dodeljena enemu od teh ponudnikov, tj. družbi CdI. V končni fazi postopka, potem ko je bila družba CdI na podlagi sodb italijanskih upravnih sodišč izključena, je družba SNS potrdila svojo prejšnjo ponudbo, ki jo je mogoče razlagati kot edino veljavno ponudbo, ki je bila nazadnje predložena.

(398) Vendar Komisija meni, da bi moral biti v posebnih dejanskih okoliščinah tega postopka ustrezen trenutek za določitev, ali je bila predložena več kot ena ponudba in ali je zato mogoče domnevati, da bodo rezultat razpisa najnižji stroški za skupnost, trenutek, ko je bila prvotno pripravljena izbrana ponudba družbe SNS, tj. maja 2011.

To je trenutek, ko je družba SNS ocenjevala vrednost poslovne veje v svežnju z novo pogodbo, takrat pa sta v postopku sodelovali dve konkurenčni strani: družbi CdI in SNS. Poleg tega Komisija ugotavlja, da je družba CdI dejansko začasno zmagala na razpisu, prevzela poslovno vejo in opravljala storitve v obdobju 2012–2016, preden se je zaradi sodb upravnih sodišč postopek ponovno začel in je bila poslovna veja dokončno dodeljena družbi SNS. Glede na navedeno je treba za namene ocene skladnosti s četrtim merilom iz sodbe v zadevi Altmark upoštevati, da je družba CdI v tem postopku prav tako oddala ponudbo, zato je ta razpis mogoče šteti za zadostnega, da se zagotovijo najnižji stroški za skupnost.

(399) Zato Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da je v obravnavani zadevi izpolnjeno četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark.

Dobri zaščitni ukrepi pri oblikovanju postopka

(400) Komisija dodatno ugotavlja, da če je ustrezni trenutek za določitev, ali je bila z razpisom dosežena tržna cena, trenutek, ko je bila dokončno potrjena zadnja ponudba družbe SNS, tj. januarja 2016, čemur Komisija oporeka, potem je bila dejansko predložena samo ena ponudba, saj je bila družba SNS v navedeni fazi edina stranka v postopku. Zato tak razpis običajno ne bi zadostoval za zagotovitev, da izbrani ponudnik ni imel nobene prednosti.

(401) Vendar je Komisija v svojih navodilih za storitve splošnega gospodarskega pomena ([158]) podrobneje opredelila stališče, izraženo v odstavku 68 sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena, in sicer je navedla, da to „ne pomeni, da ne morejo obstajati primeri, v katerih lahko zaradi še posebej dobrih zaščitnih mehanizmov pri oblikovanju razpisnega postopka tudi postopek, v okviru katerega je predložena ena sama ponudba, zadostuje, da se zagotovi opravljanje storitve po najnižjih stroških za skupnost“.

(402) Komisija meni, da so bili v zadevi, ki se ocenjuje, tako kot pri privatizaciji veje družbe Tirrenia, ocenjeni v sklepu o družbi Tirrenia/CIN iz leta 2020, taki zaščitni ukrepi uporabljeni. Ti ukrepi so podrobneje pojasnjeni v nadaljevanju:

— postopek za oddajo javnega naročila je bil organiziran tako, da je bil čim bolj zanimiv za morebitne ponudnike. Ti morebitni ponudniki so poleg tega lahko prijavili interes, ne da bi morali slediti obremenjujočim postopkom in ne da bi imeli znatne stroške. Zato je bilo prejetih pet prijav interesa šestih italijanskih subjektov, ki so bili vsi pozvani k sodelovanju v fazi skrbnega pregleda (glej uvodno izjavo 388),

— dejansko konkuriranje je bilo mogoče do konca postopka za oddajo javnega naročila. Natančneje, k sodelovanju v fazi skrbnega pregleda je bilo pozvanih šest potencialnih ponudnikov. Dva od njih (tj. Ustica Lines S.p.A. in Caronte & Tourist S.p.A.) sta ustanovila skupno podjetje in oddala zavezujočo ponudbo pod imenom SNS. Družba Mediterranea, ki je prav tako združila moči z lokalnimi zasebnimi gospodarskimi subjekti in ustanovila družbo CdI, je oddala drugo ponudbo. Komisija meni, da sta imeli drugi dve strani, ki sta sodelovali v fazi skrbnega pregleda, glede na svoj profil razloge za resničen interes za predložitev ponudbe (npr. bili sta že dejavni v sektorju in/ali v Italiji),

— na podlagi vrednotenja, ki ga je izvedel neodvisni strokovnjak, ki ga je imenovala Italija (glej uvodno izjavo 78), je bila vnaprej določena najnižja cena. Ta najnižja cena je bila razkrita vsem morebitnim ponudnikom v podatkovni sobi in je bila razmeroma visoko izhodišče za začetne ponudbe. Kot je navedeno v uvodni izjavi 79, v prvem krogu ni bilo nobene zavezujoče ponudbe, kar kaže na to, da je bila najnižja cena za poslovno vejo družbe Siremar določena precej visoko. Čeprav je ta visoka najnižja cena pomagala zagotoviti, da so bili rezultat postopka najnižji stroški za skupnost, je morda tudi odvrnila druga morebitna ponudnika od predložitve ponudbe,

— prva veljavna ponudba družbe CdI je bila dana na voljo v podatkovni sobi, drugi ponudniki pa so bili izrecno pozvani, naj predložijo boljšo ponudbo. Izredni upravitelj je nato na zahtevo družbe SNS podaljšal rok za predložitev boljših ponudb. Po tem, ko je ponudbo predložila tudi družba SNS in obe prejeti zavezujoči ponudbi nista bili zlahka primerljivi, je bil postopek večkrat ponovljen, strani pa so bile vsakič pozvane k predložitvi boljših ponudb. Povabilo k predložitvi boljših ponudb je posebno zanesljiv zaščitni ukrep, da se zagotovi najvišja možna ponudba (in s tem najnižji stroški za skupnost). V tem postopku obstoj dveh resnih ponudnikov in korespondenca med družbo Siremar pod izredno upravo ter družbama CdI in SNS kažejo, da

([158]) Za več informacij glej odgovor Komisije na vprašanje 68 v delovnem dokumentu služb Komisije z naslovom „Navodila za uporabo pravil Evropske unije o državni pomoči, javnih naročilih in notranjem trgu za storitve splošnega gospodarskega pomena“ z dne 29. aprila 2013 (glej: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/new_guide_eu_rules_procurement_sl.pdf).

je šlo za resnično konkurenco. Dejstvo, da je bila ta konkurenca začasno izkrivljena s posrednim osebnim jamstvom, ki je omogočilo, da je bila na začetku na razpisu izbrana družba CdI, tega sklepa ne postavlja pod vprašaj. Nasprotno, to je še en pokazatelj, da je bila konkurenca med ponudniki resnična, čeprav v teh posebnih okoliščinah pravila postopka niso bila upoštevana.

(403) Komisija meni, da je postopek za oddajo javnega naročila glede na navedene zaščitne ukrepe, ki so vključevali predvsem najnižjo ceno in povabilo k predložitvi višjih ponudb, zadostoval za zagotovitev opravljanja storitve po najnižjih stroških za skupnost, čeprav je bila v zadnji fazi postopka predložena le ena veljavna ponudba. Zaradi celovitosti Komisija ugotavlja, da se ta zadeva razlikuje od zadev v nadaljevanju, v katerih je bila predložena samo ena ponudba:

— v postopku za oddajo javnega naročila za zagotavljanje hitre potniške pomorske povezave med Messino in Reggiom Calabria je ponudbo predložila le družba Ustica Lines. Vendar je bila navedena družba tudi edina, ki je prijavila interes, zato resnična konkurenca ni bila mogoča. V navedeni zadevi je Komisija torej nujno sklenila, da četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark ni bilo izpolnjeno in da je nadomestilo za javne storitve pomenilo državno pomoč ([159]). Komisija opozarja, da je v zadevi, ki se ocenjuje, interes prijavilo šest strani, pet od njih pa je sodelovalo v končni fazi postopka za oddajo javnega naročila,

— v postopku za oddajo javnega naročila za dodelitev koncesij za dostavo tiska v Belgiji je ponudbo predložila samo družba bpost (prvotni izvajalec storitve splošnega gospodarskega pomena). Najprej so interes za sodelovanje v postopku za oddajo javnega naročila prijavile tri družbe, vendar se je ena družba umaknila pred iztekom roka za predložitev ponudbe, druga družba pa je sporočila, da ne želi več predložiti ponudbe (sicer šele tri dni po tem, ko je ponudbo predložila družba bpost). Belgijski organi so kljub temu trdili, da je bila v postopku za oddajo javnega naročila prisotna dejanska konkurenca in da so bili zaščitni ukrepi za zagotovitev, da bodo rezultat javnega naročila najnižji stroški za skupnost, zadostni. Vendar je Komisija ugotovila, da v navedeni zadevi zaščitni ukrepi niso bili zadostni, in je zato sklenila, da četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark ni bilo izpolnjeno in da je nadomestilo za javne storitve pomenilo državno pomoč ([160]). Medtem ko so italijanski organi uporabili odprt postopek za oddajo javnega naročila, so belgijski organi organizirali postopek s pogajanji ([161]), ki se v skladu z odstavkom 66 sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena „lahko le v izjemnih primerih šteje za zadostnega za izpolnjevanje četrtega merila iz sodbe v zadevi Altmark“. Komisija ugotavlja, da so bili poleg te pomembne razlike tudi zaščitni ukrepi v zadevi bpost popolnoma drugačni od tistih, ki so bili uporabljeni v zadevnem primeru. Nazadnje, treba je opozoriti, da je bil v zadevi bpost prvotni ponudnik storitve splošnega gospodarskega pomena izbran, potem ko je predložil edino ponudbo, in da je obstajal samo še en morebitni konkurenčni ponudnik. V zadevi, ki se ocenjuje, je bil izbran ponudnik (družba SNS), ki ni bil povezan s prvotnim ponudnikom storitve splošnega gospodarskega pomena, obstajali so drugi morebitni konkurenčni ponudniki in uporabljeni so bili zgoraj navedeni zaščitni ukrepi. Zato Komisija ugotavlja, da okoliščine v zadevi bpost niso primerljive z okoliščinami v zadevnem primeru.

(404) Komisija tudi ugotavlja, da se postopek za oddajo javnega naročila, ki se je uporabil za prodajo poslovne veje družbe Siremar, precej razlikuje od postopka, ki je bil uporabljen za izbiro izvajalca storitev pomorskega prometa med francosko celino in Korziko ([162]) (v nadaljnjem besedilu: zadeva SNCM), in sicer na naslednje načine:

— francoski organi so pooblastila za opravljanje javne službe dodelili na podlagi postopka s pogajanji po predhodni objavi. V skladu z odstavkom 66 sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena se tak postopek „lahko le v izjemnih primerih šteje za zadostnega za izpolnjevanje četrtega merila iz sodbe v zadevi Altmark“. Italijanski organi so za razliko od tega uporabili odprt postopek za oddajo javnega naročila, pri čemer so zasebna pogajanja potekala šele v zadnji fazi postopka za primerjavo in izboljšanje že prejetih ponudb,

— čeprav sta bili v zadevi SNCM predloženi dve ponudbi, je bila ena ponudba zavrnjena na podlagi enega merila za izbiro. Prednosti teh dveh ponudb se zato niso niti primerjale, da bi bila izbrana ekonomsko najugodnejša ponudba. Tudi če sta bili dejansko predloženi dve ponudbi, to ni zadostovalo za zagotovitev učinkovite konkurence. V postopku za oddajo javnega naročila za družbo Siremar je v končni fazi sodelovalo pet strani, ki so predložile dve ponudbi (glej uvodno izjavo 398). Tudi če se šteje, da je za namene ocene na podlagi četrtega merila iz sodbe v zadevi Altmark na koncu samo družba SNS predložila veljavno ponudbo, čemur Komisija oporeka, je dejansko konkuriranje potekalo do konca postopka (glej uvodno izjavo 402),

([159]) Odločitev Komisije v zadevi SA.42710, storitve splošnega gospodarskega pomena – hitra potniška pomorska povezava med Messino in Reggiom Calabria – Italija (UL C 40, 2.2.2018, str. 4).
([160]) Odločitev Komisije v zadevi SA.42366, nadomestila za javne storitve, dodeljena družbi bpost v obdobju 2016–2020 – Belgija (UL C 341, 16.9.2016, str. 5).
([161]) Člen 30 Direktive 2004/18/ES, člen 1(9), točka (a), Direktive 2004/17/ES.
([162]) Sklep Komisije v zadevi SA.22843, pooblastila za opravljanje javne službe, ki jih je Korzika za obdobje 2007–2013 dodelila družbama SNCM in CMN (UL L 220, 17.8.2013, str. 20).

— v zadevi SNCM je prvotni izvajalec storitve, tj. skupina SNCM/CMN, prav tako predložil ponudbo in imel precejšnjo konkurenčno prednost, saj je že imel ladje, ki so izpolnjevale tehnične zahteve iz pogodbe o prenosu pooblastil za opravljanje javne službe. Iz teh zahtev je izhajalo, da bi se morale zgraditi ladje, ki bi bile narejene skoraj po meri in ki bi bile podobne nekaterim plovilom družbe SNCM. To je pomenilo visoke stroške za morebitne zainteresirane ponudnike. V zadevi, ki se ocenjuje, prvotni izvajalec storitve, tj. družba Siremar pod izredno upravo, ni predložil in ni mogel predložiti ponudbe, družba SNS in prvotni izvajalec storitve pa nista bila povezana. Ker so bile v javno naročilo vključene ladje, ki so izpolnjevale tehnične zahteve za opravljanje javne storitve, nobeden od morebitnih ponudnikov ni imel konkurenčne prednosti pred drugimi ponudniki,

— poleg tega je Komisija v zadevi SNCM menila, da je bilo zelo kratko obdobje (tj. manj kot en mesec) od datuma sklenitve pogodbe o prenosu pooblastil za opravljanje javne službe do datuma začetka opravljanja storitev verjetno precejšnja ovira za vstop novih udeležencev na trg. Komisija ugotavlja, da je v zadevi Siremar preteklo skoraj eno leto od prvega dokončanja postopka za oddajo javnega naročila (oktober 2011) do takrat, ko je družba CdI začela opravljati javno storitev (avgust 2012), in da so minila več kot štiri leta, preden je poslovno vejo in izvajanje storitev v skladu z novo pogodbo prevzela družba SNS (april 2016).

(405) Na podlagi navedenega Komisija ugotavlja, da je v obravnavani zadevi četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark izpolnjeno tudi na podlagi te dodatne utemeljitve.

(406) Ker so kumulativno izpolnjeni štirje pogoji, ki jih je Sodišče določilo v zadevi Altmark, Komisija ugotavlja, da dodelitev nove pogodbe, združene s poslovno vejo družbe Siremar in prednostnim privezom, družbi SNS za to družbo ni pomenila gospodarske prednosti.

8.1.3.5 Sklepna ugotovitev o dodelitvi nove pogodbe, združene s poslovno vejo družbe Siremar in prednostnim privezom, družbi SNS

(407) Ker niso izpolnjena vsa merila iz člena 107(1) PDEU, Komisija ugotavlja, da dodelitev nove pogodbe, združene s poslovno vejo družbe Siremar in prednostnim privezom, družbi SNS ne pomeni državne pomoči družbi SNS.

8.1.3.6 Povečanje kapitala družbe CdI

(408) Komisija ugotavlja, da je družba CdI v času sprejetja tega sklepa neaktivna in v likvidaciji. Z notarsko overjenim aktom iz aprila 2016 je družba spremenila ime in poslovno obliko iz Compagnia delle Isole S.p.A. v *Compagnia delle Isole S.r.l. in liquidazione*. Prav tako je preselila svoj pravni sedež iz Palerma v Neapelj in imenovala likvidacijskega upravitelja. Od takrat družba nima več nobenega poslovnega namena, ne opravlja nobenih komercialnih dejavnosti, prodala je vse svoje ladje in nima zaposlenih (razen zakonsko predpisanih zaposlenih, ki jih zakon zahteva za družbe v likvidacijskem postopku). Čeprav likvidacijski postopek še vedno poteka, Komisija meni, da se je morebitno izkrivljanje konkurence končalo, ko je družba CdI prenehala opravljati komercialne dejavnosti. Glede na navedeno ni več razlogov za nadaljevanje formalnega postopka preiskave, kar zadeva ukrepe, ki se še ocenjujejo v tej zadevi v zvezi z državno pomočjo, ki zadeva to družbo. Zato je preiskava povečanja kapitala družbe CdI postala brezpredmetna ([163]).

8.1.3.7 Posredno osebno jamstvo

(409) Kot je opisano v oddelku 3.3.2, je Komisija v sklepu iz leta 2012 sprejela predhodno stališče, da bi posredno osebno jamstvo lahko pomenilo državno pomoč za družbo CdI in/ali banko Unicredit. Na podlagi informacij, prejetih med uradno preiskavo, Komisija najprej ugotavlja, da je treba morebitno državno pomoč tema družbama oceniti ločeno, saj je bila njuna vloga v postopku različna.

Pomoč banki Unicredit

(410) *Gospodarska prednost*: da bi se ukrep opredelil kot državna pomoč, mora prejemniku zagotavljati gospodarsko prednost. Komisija je v sklepu iz leta 2012 opozorila, da je v skladu z obvestilom o jamstvih pomoč dodeljena v trenutku izdaje jamstva in ne v trenutku njegove uveljavitve oziroma izvršitve plačil pod pogoji jamstva. Točka 2.3.1 obvestila o jamstvih določa tudi: „[č]eprav je navadno do pomoči upravičen posojilojemalec, ni mogoče izključiti možnosti, da pod določenimi pogoji pomoč prinaša neposredne ugodnosti tudi posojilodajalcu“. V obvestilu o jamstvu je tudi pojasnjeno, da lahko jamstva neposredno zagotovi država ali pa se ta zagotovijo kot posredna osebna jamstva poroku prve stopnje. Nazadnje, v obvestilu o jamstvu je pojasnjeno, da gre v takih okoliščinah, „če je […] državno jamstvo za že odobreno posojilo ali drugo finančno obveznost dodeljeno naknadno, brez prilagoditve pogojev navedenega posojila oziroma finančnih obveznosti, ali če se

([163]) Glej tudi prejšnje odločitve Komisije o nenasprotovanju, kot v zadevah Mines de potasse d'Alsace (UL L 86, 24.3.2006, str. 20) in Ducatt (zadeva SA.39990, še ni objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*).

posojilo z jamstvom uporabi za poplačilo drugega posojila brez jamstva isti kreditni ustanovi, […] morda tudi za pomoč posojilodajalcu, če se zavarovanje posojil poveča. Kadar jamstvo vsebuje pomoč posojilodajalcu, je treba opozoriti na dejstvo, da utegne taka pomoč načeloma pomeniti pomoč za tekoče poslovanje."

(411) Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da je v tem primeru Sicilija izdala posredno osebno jamstvo banki CdI posredno, tj. prek banke Unicredit, ki je delovala kot porok prve stopnje. Sicilija je namreč izdala posredno osebno jamstvo banki Unicredit za odložene zneske kupnine za poslovno vejo družbe Siremar isti dan, ko je banka Unicredit izdala svoje jamstvo družbi CdI (glej oddelek 2.3.3.5). Izdaja posrednega osebnega jamstva s strani Sicilije je bil pogoj za to, da je banka Unicredit izdala svoje jamstvo pod navedenimi pogoji, kot je ugotovil državni svet v sklepu št. 592/14. V skladu z obvestilom o jamstvih bi bilo posredno osebno jamstvo prednost za banko Unicredit, če bi bilo jamstvo Sicilije izdano naknadno za že prevzeto finančno obveznost, ne da bi bili pogoji te finančne obveznosti prilagojeni. Ker pa je bilo v tem primeru posredno osebno jamstvo izdano na isti dan, kot je bilo odobreno jamstvo banke Unicredit družbi CdI – dejansko je bilo nujen pogoj za odobritev tega jamstva – ni nobenega dokaza, da je banka Unicredit kot porok prve stopnje zmanjšala tveganja, povezana s svojim jamstvom. Zato Komisija ugotavlja, da posredno osebno jamstvo banki Unicredit ni prineslo nobene prednosti.

(412) *Sklepna ugotovitev*: ker niso izpolnjena vsa merila iz člena 107(1) PDEU, Komisija ugotavlja, da posredno osebno jamstvo Sicilije za jamstvo banke Unicredit za odložene zneske kupnine za poslovno vejo družbe Siremar ne pomeni pomoči banki Unicredit.

Pomoč družbi CdI

(413) Komisija opozarja, da je družba CdI v času sprejetja tega sklepa neaktivna in v likvidaciji (glej uvodno izjavo 408). Čeprav likvidacijski postopek še vedno poteka, Komisija meni, da se je morebitno izkrivljanje konkurence končalo, ko je družba CdI prenehala opravljati komercialne dejavnosti. Glede na navedeno ni več razlogov za nadaljevanje formalnega postopka preiskave, kar zadeva ukrepe, ki se še ocenjujejo v tej zadevi v zvezi z državno pomočjo, ki zadeva to družbo. Zato je preiskava o morebitni pomoči, dodeljeni družbi CdI prek posrednega osebnega jamstva, postala brezpredmetna.

8.1.4 *Ukrepi, določeni z zakonom iz leta 2010*

(414) Komisija je v sklepu iz leta 2011 zavzela predhodno stališče, da vsi ukrepi, določeni z zakonom iz leta 2010, pomenijo državno pomoč v korist družb nekdanje skupine Tirrenia, če so zadevne upravičenke lahko te ukrepe uporabile za kritje likvidnostnih potreb in s tem izboljšale svoj splošni finančni položaj.

(415) Komisija na podlagi informacij, ki jih je prejela med formalno preiskavo, meni, da je treba te tri ukrepe oceniti ločeno.

8.1.4.1 Morebitna uporaba sredstev za posodobitev ladij za namene likvidnosti

(416) Merila za opredelitev ukrepa kot državne pomoči so kumulativna, zato lahko Komisija oceno začne s katerim koli od njih. V tem primeru bo najprej ocenila, ali ukrep družbi Siremar dejansko zagotavlja kakršno koli prednost.

(417) Gospodarska prednost: Komisija ugotavlja, da je družba Siremar prejela 7 215 800 EUR za posodobitve ladij, ki so bile potrebne zaradi skladnosti z mednarodnimi varnostnimi standardi, in da bi lahko na podlagi zakona iz leta 2010 ta sredstva začasno uporabila za namene likvidnosti (glej uvodno izjavo 132). Vendar družba Siremar teh sredstev ni uporabila za namene likvidnosti. Nasprotno, Italija je potrdila, da so bila ta sredstva porabljena za posodobitev ladij, kot je bilo prvotno predvideno (glej uvodno izjavo 228). Zato Komisija ugotavlja, da družba Siremar teh sredstev ni uporabila za likvidnostne namene, tj. da bi se izognila stroškom, ki bi jih običajno morala kriti z lastnimi finančnimi sredstvi, in zato s tem ukrepom ni pridobila nobene gospodarske prednosti.

(418) Ker merilo gospodarske prednosti v primeru družbe Siremar ni izpolnjeno, Komisija ugotavlja, da ukrep ne pomeni pomoči in da so njeni pomisleki, izraženi v sklepu iz leta 2011 v zvezi z družbo Siremar, odpravljeni.

8.1.4.2 Davčne oprostitve, povezane s postopkom privatizacije

(419) Kot je opisano v uvodni izjavi 133(b), so v skladu s členom 1 zakona iz leta 2010 nekatera dejanja in dejavnosti, ki so bili izvedeni za namene privatizacije skupine Tirrenia in ki so opisani v členu 19-*ter*(1) do (15) zakonskega odloka št. 135/2009, ki je bil s spremembami preoblikovan v zakon iz leta 2009, oproščeni vseh davkov, ki se običajno plačajo za ta dejanja in dejavnosti.

(420) Komisija najprej ugotavlja, da se ta brezpogojna davčna oprostitev nanaša na dva ločena sklopa prenosov: (1) prenos nekdanjih odvisnih podjetij Caremar, Saremar in Toremar z družbe Tirrenia (zdaj pod izredno upravo) na dežele Kampanija, Sardinija in Toskana ter (2) prenos poslovne veje družbe Siremar z družbe Siremar pod izredno upravo na družbo CdI in pozneje na družbo SNS. Davki, ki so oproščeni, so zlasti pristojbina za vpis v register, pristojbini za vpis v zemljiško knjigo in vpis hipoteke, kolkovina (v nadaljnjem besedilu skupaj: posredni davki), DDV ter davek od dohodkov pravnih oseb. Upravičenec do tega ukrepa pomoči je prodajalec in/ali kupec. V tem sklepu bo ocenjen samo drugi sklop prenosov.

(421) Komisija najprej ugotavlja, da se v skladu s predsedniškim odlokom št. 633 z dne 26. oktobra 1972 prenosi delujočih podjetij ali poslovnih vej na drugo družbo ne štejejo za dobavo blaga in so zato oproščeni DDV. Zato transakcije, kot je prodaja poslovne veje družbe Siremar, ne spadajo na področje uporabe DDV, družbi Siremar pa zaradi davčne oprostitve ni mogla biti dodeljena prednost v zvezi z DDV. Poleg tega Komisija v zvezi s posrednimi davki ugotavlja, da je v prodajni pogodbi za poslovno vejo družbe Siremar družbi CdI jasno navedeno, da mora kupec kriti vse davke, dajatve in notarske stroške, povezane s transakcijo. Italija je predložila tudi dokaze, da družba CdI pri vpisu te pogodbe v register ni uporabila te davčne oprostitve. Zato se Komisija strinja, da družba CdI ni imela koristi od tega ukrepa. Vendar prodajna pogodba za prenos na družbo SNS, ki vključuje isto določbo, določa tudi, da bo kupec izkoristil fiksno pristojbino za vpis v register na podlagi davčnih oprostitev iz zakona iz leta 2010.

(422) Komisija bo glede na navedeno ocenila naslednje:

(1) ali sta bili družbi Siremar (pod izredno upravo) in SNS upravičeni do kakršne koli oprostitve plačila pristojbine za vpis v register, pristojbin za vpis v zemljiško knjigo in vpis hipoteke ter kolkovine (tj. posrednih davkov) za prenos veje družbe Siremar na družbo SNS, in

(2) ali je bila družba Siremar (pod izredno upravo) upravičena do kakršne koli oprostitve plačila davka od dohodkov pravnih oseb od prenosa poslovne veje družbe Siremar na družbo SNS.

(423) Državna sredstva: davčna oprostitev sama po sebi pomeni izgubljena državna sredstva. Ker so bile te oprostitve odobrene na podlagi zakona iz leta 2010 (glej uvodno izjavo 133(b)), jih je mogoče tudi pripisati državi.

(424) Selektivnost: ker so se davčne oprostitve odobrile samo za dejavnosti in dejanja, povezane s privatizacijo nekdanje skupine Tirrenia, so selektivne. Italija ni niti trdila niti dokazala, da davčne oprostitve niso selektivne.

(425) Gospodarska prednost: v zvezi s posrednimi davki je bila družba Siremar oproščena njihovega plačila za dejavnosti in dejanja, povezane s prenosom veje družbe Siremar na družbo SNS, zato je imela gospodarsko prednost, enako davkom, ki se v skladu z nacionalno zakonodajo običajno plačajo za te vrste dejavnosti in dejanj.

(426) V zvezi s posrednimi davki se je za družbo SNS v skladu z zakonom iz leta 2010 uporabljala fiksna pristojbina za vpis pogodbe o nakupu veje družbe Siremar v register, kot je določeno v členu 9 navedene pogodbe. Zato je imela družba SNS gospodarsko prednost, enako razliki med pristojbino, ki se običajno zaračuna za vpis teh aktov v register v skladu z nacionalno zakonodajo, in dejansko plačano pristojbino. […]

(427) V zvezi z oprostitvijo davka od dohodkov pravnih oseb od prenosa poslovne veje družbe Siremar na družbo CdI in pozneje družbo SNS Komisija najprej ugotavlja, da je ustrezen trenutek za oceno, ali ukrep pomeni državno pomoč, trenutek, ko je ukrep odobren, tj. ko upravičenec v skladu z nacionalno zakonodajo pridobi pravico do prejema pomoči na podlagi navedenega ukrepa ([164]). V tem primeru je ta trenutek začetek veljavnosti zakona iz leta 2010. Nato lahko Komisija pri preiskavi nezakonito dodeljene pomoči na podlagi informacij, ki jih ima na voljo, upošteva, ali je bila ta pomoč že izplačana ali ne in ali bi lahko bila izplačana v prihodnosti v skladu z veljavno metodologijo, določeno v nacionalni zakonodaji. Na podlagi tega je mogoče ugotoviti, ali bo Komisija odredila vračilo pomoči, za katero je bilo ugotovljeno, da je nezdružljiva, ali pa bo državam članicam odredila, da v prihodnosti ne smejo izplačati pomoči, za katero je bilo ugotovljeno, da je nezdružljiva, ne gre pa za pomislek, ali je pomoč v trenutku, ko je bila dodeljena, obstajala.

(428) Glede na navedeno Komisija najprej ugotavlja, da je bil prenos poslovne veje družbe Siremar opravljen v zameno za plačilo, ki ga je najprej plačala družba CdI, pozneje pa družba SNS. Vendar je bila prodaja poslovne veje družbi CdI za 69,15 milijona EUR razveljavljena (glej uvodno izjavo 99). Zato ta oprostitev ni imela praktičnega učinka, družba Siremar pa s tem prvim prenosom ni pridobila nobene prednosti. Nasprotno bi se za prodajo družbi SNS za 55,1 milijona EUR običajno plačal davek od dohodkov pravnih oseb. Oprostitev plačila tega davka pomeni

([164]) Zadeva C-385/18, Arriva Italia, EU:C:2019:1121, točka 36.

gospodarsko prednost, ker se prihodki od prodaje nekaterih sredstev običajno upoštevajo pri izračunu davka od dohodkov pravnih oseb, ki ga plača družba. Za postopke v primeru insolventnosti, kot je na primer postopek v zvezi z družbo Siremar pod izredno upravo, je metodologija za izračun dohodkov določena v členu 183 zakona o davku od konsolidiranih dohodkov. Na podlagi te določbe so dohodki podjetja v obdobju od začetka do konca stečajnega postopka razlika med sredstvi podjetja na začetku postopka in preostalimi sredstvi na koncu postopka. V času sprejetja tega sklepa likvidacijski postopek družbe Siremar pod izredno upravo še vedno poteka, zato ni mogoče predvideti, ali obveznost za davek obstaja in kolikšna je, saj ni jasno, ali bo davek od dohodkov sploh treba plačati. Vendar iz razlogov, pojasnjenih v uvodni izjavi 427, to ne vpliva na ugotovitev glede obstoja gospodarske prednosti, saj je v zakonu iz leta 2010 določena brezpogojna pravica do oprostitve davka.

(429) Vpliv na trgovino: Komisija iz razlogov, navedenih v uvodnih izjavah 312 in 313, meni, da lahko oprostitev družb Siremar in SNS od plačila nekaterih davkov vpliva na trgovino Unije in izkrivlja konkurenco na notranjem trgu.

(430) Sklepna ugotovitev: oprostitve davka od dohodkov pravnih oseb od prodaje poslovne veje družbe Siremar družbi SNS in posrednih davkov na prenos iste poslovne veje na družbo SNS, ki so bile odobrene z zakonom iz leta 2010, pomenijo državno pomoč družbi Siremar. Plačilo fiksne pristojbine, ki jo je družba SNS plačala za vpis pogodbe o nakupu poslovne veje družbe Siremar v register v skladu z zakonom iz leta 2010, namesto pristojbine, ki bi se običajno plačala na podlagi nacionalnega prava, pomeni državno pomoč družbi SNS.

8.1.4.3 Možnost uporabe sredstev sklada za premalo izkoriščena območja

(431) Komisija je v sklepih iz let 2011 in 2012 omenila možnost, da bi lahko družbe nekdanje skupine Tirrenia uporabile sredstva sklada za premalo izkoriščena območja (glej uvodno izjavo 133(c)), da bi pokrile trenutne likvidnostne potrebe. Vendar so italijanski organi v formalnem postopku preiskave pojasnili, da sredstva sklada za premalo izkoriščena območja niso bila mišljena kot dodatno nadomestilo za katero od družb nekdanje skupine Tirrenia (vključno z družbo Siremar). Ta sredstva so bila na voljo za dopolnitev proračunskih sredstev, ki so bila dodeljena za plačilo nadomestil za javne storitve družbam nekdanje skupine Tirrenia, če bi se proračunska sredstva izkazala za nezadostna. Na podlagi člena 1(5-*ter*) zakona iz leta 2010 so dežele dejansko lahko uporabile sredstva sklada za premalo izkoriščena območja, da bi financirale (del) rednega nadomestila za javne storitve in s tem zagotovile neprekinjenost javnih storitev pomorskega prometa. Povedano drugače, ta ukrep je torej povezan le z dodelitvijo sredstev državnemu proračunu Italije za plačilo nadomestila za javne storitve.

(432) Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da so sredstva sklada za premalo izkoriščena območja le vir financiranja, ki državi omogoča, da izplača nadomestila za javne storitve (odobrena na podlagi podaljšane prvotne pogodbe), in ne pomenijo ukrepa, ki bi bil družbi Siremar dodeljen poleg teh nadomestil za javne storitve. Povedano drugače, morebitna uporaba sredstev sklada za premalo izkoriščena območja ne pomeni državne pomoči družbi Siremar in zato v tem sklepu ne bo nadalje ocenjena.

8.1.5 *Sklepna ugotovitev glede obstoja pomoči*

(433) Komisija na podlagi zgornje ocene ugotavlja, da:

— nadomestilo, dodeljeno družbi Siremar za opravljanje storitev na pomorskih poteh v obdobju od 1. januarja 2009 do 30. julija 2012, in prednostni privez na teh poteh, pomenita državno pomoč družbi Siremar v smislu člena 107(1) PDEU in se štejeta za novo pomoč,

— podaljšanje pomoči za reševanje za obdobje od 28. avgusta 2011 do 18. septembra 2012 pomeni državno pomoč družbi Siremar v smislu člena 107(1) PDEU,

— je bila dodelitev nove pogodbe za obdobje od 1. avgusta 2012 do 11. aprila 2016 v svežnju s poslovno vejo družbe Siremar in prednostnim privezom družbi CdI razveljavljena in je ni bilo mogoče oceniti ločeno. Dodelitev nove pogodbe za obdobje od 11. aprila 2016 do 11. aprila 2028 v svežnju s poslovno vejo družbe Siremar in prednostnim privezom je v skladu s štirimi merili iz sodbe v zadevi Altmark in zato ne pomeni državne pomoči družbi SNS v smislu člena 107(1) PDEU. Preiskava povečanja kapitala družbe CdI je postala brezpredmetna. Posredno osebo jamstvo ne pomeni pomoči banki Unicredit v smislu člena 107(1) PDEU. Preiskava o morebitni pomoči, dodeljeni družbi CdI prek posrednega osebnega jamstva, je postala brezpredmetna,

— družba Siremar sredstev za posodobitev ladij ni uporabila za namene likvidnosti, kot to omogoča zakon iz leta 2010, zato navedeni ukrep ne pomeni državne pomoči družbi Siremar v smislu člena 107(1) PDEU,

— oprostitve (i) posrednih davkov na prenos poslovne veje družbe Siremar in (ii) davka od dohodkov pravnih oseb od prodaje poslovne veje družbe Siremar, ki so bile odobrene z zakonom iz leta 2010, pomenijo državno pomoč družbama Siremar in SNS v smislu člena 107(1) PDEU in

— možnost uporabe sredstev sklada za premalo izkoriščena območja za kritje likvidnostnih potreb, kot je določena z zakonom iz leta 2010, ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.

8.2 **Zakonitost pomoči**

(434) Vsi ukrepi pomoči, ki so predmet tega sklepa, so se začeli izvajati, preden jih je uradno odobrila Komisija. Ker niso bili izvzeti iz obveznosti priglasitve na podlagi odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 ali sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, je torej Italija te ukrepe pomoči dodelila v nasprotju s členom 108(3) PDEU ([165]).

8.3 **Združljivost pomoči**

(435) Če zgoraj opredeljeni ukrepi pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, je treba njihova združljivost oceniti ob upoštevanju izjem iz odstavkov 2 in 3 navedenega člena in člena 106(2) PDEU.

8.3.1 *Podaljšanje prvotne pogodbe med državo in družbo Siremar*

8.3.1.1 Pravila, ki se uporabljajo

(436) Kot je že bilo omenjeno, se je prvotna pogodba po koncu leta 2008 podaljšala s poznejšimi pravnimi akti, in sicer z:

(a) zakonskim odlokom št. 207/2008, ki je bil preoblikovan v zakon št. 14 z dne 27. februarja 2009, v katerem je bilo določeno podaljšanje prvotnih pogodb od 1. januarja 2009 do 31. decembra 2009;

(b) zakonskim odlokom št. 135/2009, ki je bil preoblikovan v zakon iz leta 2009, v katerem je bilo med drugim določeno podaljšanje prvotnih pogodb od 1. januarja 2010 do 30. septembra 2010, in

(c) zakonskim odlokom št. 125/2010, ki je bil preoblikovan v zakon iz leta 2010, v katerem je bilo določeno nadaljnje podaljšanje prvotnih pogodb od 1. oktobra 2010 do konca postopka privatizacije družb Tirrenia in Siremar.

(437) Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da se je nadomestilo za javne storitve na podlagi podaljšanja prvotne pogodbe dodelilo pred začetkom veljavnosti sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 in okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Vendar sveženj o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 – v členu 10 sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 in točki 69 okvira o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 – vsebuje pravila, ki določajo njegovo uporabo tudi za pomoč, dodeljeno pred začetkom njegove veljavnosti, tj. pred 31. januarjem 2012. Natančneje, sklep o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 v členu 10, točka (b), določa, da

„vsaka pomoč, ki je začela učinkovati pred začetkom veljavnosti tega sklepa [tj. pred 31. januarjem 2012] in ni bila združljiva z notranjim trgom niti ne izvzeta iz obveznosti priglasitve v skladu z Odločbo 2005/842/ES, vendar izpolnjuje pogoje iz tega sklepa, je združljiva z notranjim trgom ter izvzeta iz obveznosti predhodne priglasitve“.

(438) Kar zadeva okvir o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, je v točkah 68 in 69 navedenega okvira določeno, da bo Komisija njegova načela uporabljala za vse priglašene projekte pomoči, ne glede na datum priglasitve, in za vso nezakonito pomoč, v zvezi s katero bo sprejela odločitev po 31. januarju 2012, tudi če je bila pomoč dodeljena pred tem datumom. V slednjem primeru se določbe iz odstavkov 14, 19, 20, 24, 39 in 60 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ne uporabljajo.

([165]) Italijanski organi so priglasili le nadomestilo za javne storitve, dodeljeno na podlagi nove pogodbe, za katero je Komisija ugotovila, da ni pomenilo državne pomoči (glej uvodno izjavo 9). Poleg tega je družba Siremar pod izredno upravo trdila, da bi bilo nadomestilo za javne storitve, dodeljeno družbi Siremar na podlagi podaljšanja prvotne pogodbe, združljivo in izvzeto iz obveznosti priglasitve na podlagi sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Komisija bo v oddelku 8.3.1 ocenila, ali to res drži.

(439) Zato pravila o uporabi sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 in okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, kot so opisana zgoraj, pomenijo, da se nadomestilo za javne storitve, ki je bilo v obdobju podaljšanja dodeljeno družbi Siremar, lahko oceni v skladu s svežnjem o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Če so izpolnjeni ustrezni pogoji iz sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ali okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, je navedeni ukrep pomoči združljiv z notranjim trgom za celotno obdobje od 1. januarja 2009 do 30. julija 2012 ([166]).

(440) Komisija ugotavlja, da se odločba o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005, ki je začela veljati 19. decembra 2005, in sklep o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 uporabljata le za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve za pomorske povezave z otoki, na katerih povprečni letni promet v dveh finančnih letih pred letom, v katerem je bila dodeljena storitev splošnega gospodarskega pomena, ni presegel 300 000 potnikov. Dokazi, ki jih je predložila Italija, kažejo, da v letih 2007 in 2008 število potnikov na štirih pomorskih povezavah, na katerih je družba Siremar opravljala storitve v skladu s prvotno pogodbo, kot je bila podaljšana, v povprečju ni preseglo praga 300 000 potnikov na leto. To so sklopi Trapani–Pantelleria, Porto Empedocle–Pelagijski otoki, Palermo–Ustica (tj. poti za mešane storitve D1, D4 in D5 ter pot za izključno potniški promet ALD/1). Vse druge poti so bile bodisi posamično nad pragom (primer ALC/6, Lipari–Vulcano–Milazzo) ali pa so bile del sklopa poti, ki je močno presegal prag (primera sklop Milazzo–Eolski otoki–Neapelj in sklop Trapani–Egadski otoki). Komisija zato za drugih 16 poti, na katerih so se storitve opravljale na podlagi prvotne pogodbe, kot je bila podaljšana, ne more oceniti združljivosti nadomestila za javne storitve, ki je bilo plačano družbi Siremar na podlagi podaljšanja prvotne pogodbe do 30. julija 2012, in sicer niti na podlagi odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 niti na podlagi sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

(441) Zato bi združljivost nadomestila za javne storitve, dodeljenega družbi Siremar od leta 2009 do konca privatizacije, običajno spadala na področje uporabe okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. V skladu z odstavkom 9 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 pa je treba pomoč izvajalcem storitev splošnega gospodarskega pomena v težavah oceniti na podlagi smernic za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004. Družba Siremar je bila v postopek izredne uprave sprejeta 17. septembra 2010, za insolventno pa je bila razglašena 5. oktobra 2010. Torej je bila izvajalec storitev splošnega gospodarskega pomena v težavah v smislu točke 10(c) smernic za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004 vsaj del obdobja podaljšanja (od 5. oktobra 2010 do njene prodaje 30. julija 2012).

(442) Smernice za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2014 ([167]), ki veljajo od 1. avgusta 2014, se uporabljajo retroaktivno za pomoč izvajalcem storitev splošnega gospodarskega pomena. Navedene smernice določajo, da se združljivost pomoči, dodeljene izvajalcem storitev splošnega gospodarskega pomena v težavah pred 31. januarjem 2012 (tj. datumom začetka veljavnosti okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011), oceni na podlagi okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, z izjemo določb iz odstavkov 9, 14, 19, 20, 24, 39 in 60 ([168]). Ista pravila torej veljajo za celotno obdobje od 1. januarja 2009 do prenosa poslovne veje na družbo CdI 30. julija 2012.

(443) Ker 16 poti od tistih, na katerih je storitev opravljala družba Siremar in ki se ocenjujejo, ne spada na področje uporabe odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005 in sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ter zaradi jedrnatosti in učinkovitosti, bo Komisija najprej ocenila, ali nadomestilo za javne storitve, dodeljeno družbi Siremar za opravljanje storitev na vseh 20 pomorskih prometnih poteh v petih sklopih v obdobju podaljšanja, izpolnjuje pogoje iz okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, z izjemo pogojev iz odstavkov 9, 14, 19, 20, 24, 39 in 60 navedenega okvira. Šele po tem prvem koraku bo Komisija ocenila, ali je to isto nadomestilo (samo za sklope poti, na katerih ni bil presežen prag 300 000 potnikov) morda bilo združljivo z notranjim trgom in izvzeto iz obveznosti priglasitve v skladu z odločbo o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005, saj je bilo povezano s pomočjo, dodeljeno med 19. decembrom 2005 in 31. januarjem 2012 (glej uvodno izjavo 436).

([166]) Zaradi celovitosti Komisija ugotavlja, da je prehodna določba iz člena 10, točka (a), sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, v skladu s katero je vsaka shema pomoči, ki je začela učinkovati pred začetkom veljavnosti navedenega sklepa (tj. pred 31. januarjem 2012) in je bila združljiva z notranjim trgom ter izvzeta iz obveznosti priglasitve v skladu z odločbo o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005, še naprej združljiva ter izvzeta za nadaljnje obdobje dveh let (tj. do vključno 30. januarja 2014). To pomeni, da se bo pomoč, ki je bila na podlagi take sheme dodeljena v obdobju med začetkom veljavnosti odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005, tj. 19. decembrom 2005, in začetkom veljavnosti sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, tj. 31. januarjem 2012, štela za združljivo z notranjim trgom, ampak le od datuma njene dodelitve do vključno 30. januarja 2014. Za pomoč, ki je bila dodeljena od 31. januarja 2012 dalje, prehodna določba iz člena 10, točka (a), sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ne velja, zato je treba združljivost oceniti v skladu s sklepom o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

([167]) UL C 249, 31.7.2014, str. 1.

([168]) Glej odstavek 140 smernic za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2014.

8.3.1.2 Resnična storitev splošnega gospodarskega pomena, kot je navedena v členu 106 PDEU

(444) V skladu z odstavkom 12 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 mora biti „[p]omoč […] dodeljena resnični in pravilno opredeljeni storitvi splošnega gospodarskega pomena, kakor je navedena v členu 106(2) Pogodbe“. V odstavku 13 je pojasnjeno, da „[d]ržave članice […] ne morejo določiti posebnih obveznosti javne storitve za storitve, ki jih podjetja, ki poslujejo v običajnih tržnih razmerah, že opravljajo oziroma bi jih lahko opravljala zadovoljivo in pod pogoji, kot so cena, objektivne kakovostne lastnosti, kontinuiteta in dostop do storitve, ki so skladni z javnim interesom, kakor ga opredeli država članica. Kar zadeva vprašanje, ali lahko trg omogoča opravljanje storitve, je ocena Komisije omejena na preverjanje, ali je država članica pri opredelitvi naredila očitno napako, razen če določbe prava Unije določajo strožji standard“. Nazadnje je v odstavku 56 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 navedena „široka diskrecijska pravica države članice“ glede narave storitev, ki bi jih bilo mogoče opredeliti kot storitve splošnega gospodarskega pomena.

(445) Oceno resničnosti storitve splošnega gospodarskega pomena je treba opraviti tudi ob upoštevanju sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena (glej uvodni izjavi 326 in 341), uredbe o pomorski kabotaži (glej uvodne izjave 328 do 330) in sodne prakse (glej uvodni izjavi 332 in 333). Zato mora Komisija za obdobje podaljšanja oceniti, ali:

(1) je obstajalo povpraševanje uporabnikov;

(2) udeleženci na trgu temu povpraševanju niso mogli zadostiti, ker javni organi niso naložili obveznosti (obstoj nedelovanja trga);

(3) uporaba zgolj obveznosti javne službe ne bi zadostovala za odpravo takega pomanjkanja (najmanj škodljiv pristop).

(446) Komisija poudarja, da so poti, na katerih je družba Siremar opravljala javno storitev v obdobju podaljšanja, tiste poti, za katere je bila na podlagi nove pogodbe pooblaščena družba CdI in pozneje družba SNS. Komisija je tudi že opisala in ocenila konkurenčne razmere na teh sklopih poti v obdobju podaljšanja. Glede na navedeno se bo ocena v nadaljevanju opirala na ustrezne dele ocene, ki je bila opravljena za novo pogodbo (glej oddelek 8.1.3.1), in se nanje sklicevala.

(447) Ob upoštevanju navedenega Komisija najprej opozarja (glej uvodno izjavo 184), da je Italija naložila obveznosti javne službe, določene v prvotni pogodbi, predvsem zaradi (i) zagotavljanja ozemeljske kontinuitete med Sicilijo in njenimi manjšimi otoki ter (ii) prispevanja h gospodarskemu razvoju manjših otokov z rednimi in zanesljivimi storitvami pomorskega prometa. Komisija je že ugotovila, da gre dejansko za legitimna cilja v javnem interesu (glej uvodno izjavo 335).

(448) Storitve na zadevnih poteh se opravljajo večinoma brez sprememb že več let, tj. vsaj od začetka veljavnosti prvotne pogodbe. Italija je potrdila, da se obseg storitev, za katere je bila pooblaščena družba Siremar, v obdobju podaljšanja ni spremenil. Komisija ugotavlja, da se je pred obdobjem podaljšanja leta 2008 število poti, na katerih se storitve opravljajo v okviru sistema javnih storitev, zmanjšalo. Zlasti je bila ukinjena pot Mazara del Vallo–Pantelleria, na kateri je družba Siremar storitve opravljala šest dni na teden s hitrim trajektom Guizzo, zmanjšala pa se je tudi pogostost na nekaterih poteh v voznih redih za visoko sezono na sklopih poti do Eolskih in Egadskih otokov.

(449) Za ponazoritev dejanskega povpraševanja uporabnikov po storitvah so italijanski organi predložili podrobne statistične podatke, iz katerih je razvidno, da je družba Siremar leta 2008, tj. v zadnjem letu prvotne pogodbe pred podaljšanjem, na petih sklopih poti skupaj prepeljala 1 821 387 potnikov in 397 626,5 dolžinskega metra tovora. Iz podatkov za leto 2009 je razvidno, da je družba Siremar na navedenih poteh prepeljala 1 513 214 potnikov in 324 540 dolžinskih metrov tovora.

(450) Te številke so bile leta 2010 nekoliko nižje (glej uvodno izjavo 337), vendar primerljive. Iz tega je razvidno, da je bilo skupno povpraševanje uporabnikov v vseh letih precejšnje in dokaj stabilno. Italijanski organi so predložili tudi podrobne statistične podatke po posameznih poteh za obdobje 2007–2019 ([169]). Komisija ugotavlja, da je število potovanj in potnikov na različnih sklopih poti skozi leta nihalo. Vendar je to mogoče pojasniti z dejstvom, da te poti povezujejo zelo majhne otoke z omejeno pristaniško infrastrukturo, ki so relativno blizu drug drugemu. To pomeni, da je treba pogosto prilagajati vozne rede, da bi se ti prilagodili povpraševanju uporabnikov na lokalni ravni. Komisija je že dokazala (glej preglednico 5), da je leta 2010 na vseh poteh obstajalo povpraševanje uporabnikov. Ista analiza za leti 2009 in 2011 ter obdobje od januarja do julija 2012 ([170]) ni pokazala, da uporabniki ne bi več povpraševali po trajektnih storitvah na katerem koli od zadevnih sklopov poti.

([169]) Razen za leto 2015 (podatkov niso potrdili zunanji svetovalci – glej opombo 120) in obdobje od 1. januarja do 10. aprila 2016 (podatki manjkajo – glej opombo 121).

([170]) Zaradi jedrnatosti Komisija v ta sklep ni vključila podrobnih podatkov.

(451) Komisija meni, da je iz navedenih statističnih podatkov jasno razvidno, da je v obdobju od januarja 2009 do julija 2012 obstajalo dejansko povpraševanje po storitvah potniškega in tovornega prometa na vsaki od zadevnih poti, na katerih se opravlja javna storitev. Zato je mogoče ugotoviti, da je bilo s temi storitvami obravnavano dejansko povpraševanje uporabnikov in da so se torej z njimi izpolnjevale dejanske potrebe javnosti.

(452) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 341, mora Komisija tudi preučiti, ali bi bile te storitve neustrezne, če bi bilo njihovo zagotavljanje prepuščeno zgolj tržnim silam, in sicer ob upoštevanju zahtev, ki jih je na podlagi podaljšanja prvotne pogodbe naložila Italija. V odstavku 48 sporočila o storitvah splošnega gospodarskega pomena je v zvezi s tem navedeno, da je „ocena Komisije omejena na preverjanje, ali je država članica naredila očitno napako“.

(453) Komisija najprej ugotavlja, da pri opredelitvi storitev splošnega gospodarskega pomena za družbo Siremar za obdobje 1992–2008 ni bila narejena očitna napaka, kot je bilo ugotovljeno v odločbi iz leta 2004, in da ta ugotovitev v sodbi iz leta 2009 in sklepu o skupini Tirrenia iz leta 2020 ni bila postavljena pod vprašaj (glej uvodno izjavo 342). Poleg tega bi bila zaradi težkih gospodarskih razmer v Italiji v obdobju 2009–2012 donosnost teh poti verjetno še nižja.

(454) Komisija tudi ugotavlja, da so v obdobju med 1. januarjem 2009 in 30. julijem 2012 na vseh sklopih poti, na katerih je morala družba Siremar opravljati storitve na podlagi podaljšanja prvotne pogodbe, drugi gospodarski subjekti ponujali pomorske storitve, čeprav ne nujno vse leto, velikokrat z drugačno pogostostjo ali z drugo vrsto ladij ter pogosto tudi v okviru javnega nadomestila. Komisija je za vsakega od zadevnih sklopov poti že ocenila (glej uvodne izjave 341 do 349), ali so bile storitve, ki so jih zagotavljali drugi gospodarski subjekti, ki niso prejemali javnega nadomestila, enakovredne storitvam, ki jih je morala družba CdI in pozneje družba SNS opravljati na podlagi nove pogodbe. Komisija opozarja, da je ta ocena temeljila na konkurenčnih razmerah na teh poteh med 1. januarjem 2009 in 30. julijem 2012. Ker so storitve, ki sta jih morali opravljati družba CdI in pozneje družba SNS, v smislu poti, na katerih sta jih opravljali, in pogostosti zelo podobne storitvam, ki jih je morala opravljati družba Siremar v obdobju podaljšanja, ugotovitev Komisije, da zgolj tržne sile niso bile zadostne za izpolnitev potreb po javni storitvi, velja tudi za družbo Siremar v celotnem obdobju podaljšanja. Komisija zlasti ugotavlja, da v času pooblastitve noben drug gospodarski subjekt ni vse leto opravljal storitev na nobenem od sklopov poti, na katerih je storitve opravljala družba Siremar, ne da bi za to prejel javno nadomestilo. Drugi gospodarski subjekti, ki so bili prav tako pooblaščeni za izvajanje obveznosti javne službe, so ponujali storitve, ki niso bile enakovredne v smislu neprekinjenosti, rednosti, zmogljivosti in kakovosti, zato niso v celoti izpolnile obveznosti javne službe, ki jih je morala opravljati družba Siremar na podlagi prvotne pogodbe (kot je bila podaljšana).

(455) Nazadnje, Italija se je ob upoštevanju načrtovane privatizacije in za zagotovitev neprekinjenosti javnih storitev, ki so se opravljale na podlagi prvotne pogodbe, odločila podaljšati to pogodbo brez sprememb (razen spremembe v metodologiji za izračun nadomestila, ki se uporablja od leta 2010 dalje). Komisija se strinja, da povpraševanju uporabnikov, kot je opisano v uvodih izjavah 449 do 451, ne bi bilo mogoče zadostiti z naložitvijo obveznosti javne službe, ki bi veljala za vse gospodarske subjekte, ki opravljajo storitev na zadevnih poteh. Na poteh, na katerih je storitve opravljala družba Siremar, so bile namreč subvencionirane tudi vse primerljive storitve, ki so jih opravljali drugi gospodarski subjekti, ponudba navedenih gospodarskih subjektov pa nikakor ni izpolnjevala zahtev glede rednosti, neprekinjenosti in kakovosti skozi vse leto. Poleg tega se z opravljanjem storitev na teh poteh v nizki sezoni ustvarja izguba, zato bi se brez nadomestila za javne storitve verjetno opravljale le v visoki sezoni. Družba Ecorys je v svojem poročilu ugotovila podobno in navedla, da navedene poti niso gospodarsko donosne (glej uvodno izjavo 119). Komisija tudi priznava, da je bilo ob upoštevanju postopka privatizacije družbe Siremar podaljšanje obstoječega javnega naročila storitev edini način, da se zagotovi neprekinjenost javnih storitev do konca te privatizacije.

(456) Komisija zato ugotavlja, da Italija ni naredila očitne napake, ko je storitve, za opravljanje katerih je pooblastila družbo Siremar v obdobju podaljšanja, opredelila kot storitve splošnega gospodarskega pomena. Dvomi, ki jih je Komisija izrazila v sklepih iz let 2011 in 2012, so torej odpravljeni.

8.3.1.3 Potreba po aktu o pooblastitvi, v katerem so določene obveznosti javne službe in metode za izračun nadomestila

(457) Kot je navedeno v oddelku 2.3 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, mora biti zadevno podjetje za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena v smislu člena 106 PDEU pooblaščeno z enim ali več uradnimi akti.

(458) V teh aktih morajo biti navedeni zlasti:

(a) konkretna narava obveznosti javne službe in njeno trajanje;

(b) zadevno podjetje in ozemlje;

(c) narava izključnih pravic;

(d) merila za izračun, nadzor in pregled nadomestila;

(e) ureditve za preprečitev kakršnega koli prekomernega nadomestila in njegovo vračilo.

(459) Komisija je v sklepih iz let 2011 in 2012 izrazila dvome, da je v aktu o pooblastitvi celovito opisana narava obveznosti javne službe, za izvajanje katerih je bila v obdobju podaljšanja pooblaščena družba Siremar. Komisija je zlasti poudarila, da za obdobji 2000–2004 in 2005–2008 ni bil sprejet noben petletni načrt, kot je bilo zahtevano v prvotni pogodbi. Komisija je kljub temu tudi opozorila, da se lahko različni elementi pooblastitve navedejo v več aktih, ne da bi se pri tem dvomilo v ustreznost opredelitve obveznosti. V obdobju podaljšanja je akt o pooblastitvi družbe Siremar vključeval prvotno pogodbo (kakor je bila sčasoma spremenjena in podaljšana), potrjene petletne načrte, nekatere *ad hoc* sklepe italijanskih organov, direktivo odbora CIPE in zakon iz leta 2009.

(460) Ob upoštevanju navedenega Komisija najprej ugotavlja, da je prvotna pogodba (kakor je bila sčasoma spremenjena), ki je jedro akta o pooblastitvi družbe Siremar, ostala v celoti veljavna do konca privatizacije na podlagi vrste zakonskih odlokov (glej uvodno izjavo 436). V navedenih dokumentih je določeno, da je bila družba Siremar pooblaščena za izvajanje obveznosti javne službe do konca privatizacije.

(461) V skladu s prvotno pogodbo so v petletnih načrtih določene poti in pristanišča, na katerih in v katerih je treba zagotavljati storitve, vrsta in zmogljivost plovil, ki naj bi se uporabljala za pomorske povezave, pogostost storitve in prevoznine, ki naj bi se plačevale, vključno s subvencioniranimi prevozninami, zlasti za prebivalce manjših otokov. Vendar je Italija trdila, da ni sprejela petletnega načrta za te družbe za obdobje 2000–2004 ([171]), ker je med letoma 1999 in 2004 še vedno potekala preiskava Komisije pod številko zadeve SA.15631 v zvezi z družbami skupine Tirrenia (vključno z družbo Siremar). Zato je bil zadnji uradno odobreni petletni načrt za družbo Siremar za obdobje 1995–1999, družba Siremar pa je v naslednjih letih še naprej opravljala storitve na podlagi omrežja poti iz leta 1999. Po sprejetju odločbe iz leta 2004 je ministrstvo za promet pripravilo osnutek načrta za obdobje 2005–2008. Ta načrt ni vključeval večjih sprememb omrežja poti ali njihovih voznih redov. Ker pa so se pripravljalne razprave in dela za skorajšnjo privatizacijo že začele, se je Italija odločila, da ga ne bo uradno odobrila. Zato so obveznosti družbe Siremar iz prvotne pogodbe še naprej veljale, kot so bile opredeljene leta 1999 in potrjene v odloku iz leta 2004 (glej uvodno izjavo 40). Z drugimi besedami, če ni bila sprejeta odločitev o spremembi nekaterih posameznih elementov (npr. poti, pogostosti, vrste plovila) v primerjavi z voznim redom iz leta 2004, so se v obdobju od 1. januarja 2009 do 30. julija 2012 še naprej v celoti uporabljale določbe prvotne pogodbe, kot so se uporabljale v navedenem letu. Poleg tega je Italija potrdila, da v celotnem obdobju podaljšanja ni bil izdan noben medresorski odlok, s katerim bi bile spremenjene prevoznine, ki naj bi jih zaračunavale družbe nekdanje skupine Tirrenia, vključno z družbo Siremar. Na podlagi tega Komisija ugotavlja, da so bile ob upoštevanju zelo posebnih okoliščin privatizacije skupine Tirrenia na splošno in zlasti poslovne veje družbe Siremar obveznosti javne službe, ki jih je morala družba Siremar izvajanje v obdobju podaljšanja, dovolj jasno opredeljene.

(462) Komisija je že v uvodnih izjavah 239 in 240 sklepa iz leta 2011 ugotovila, da so bila merila, potrebna za izračun zneska nadomestila, določena vnaprej in da so jasno opisana. Predvsem za leto 2009 prvotna pogodba vsebuje celovit in natančen seznam stroškovnih elementov, ki jih je treba upoštevati, ter metodologijo za izračun donosa kapitala za gospodarski subjekt (glej uvodne izjave 45 do 47). Za obdobje od 1. januarja 2010 do 30. julija 2012 je ustrezna metodologija določena v direktivi odbora CIPE (glej uvodne izjave 48 do 58). V direktivi odbora CIPE so zlasti podrobno opisani stroškovni elementi in donos na vloženi kapital, ki jih je treba upoštevati, v zakonu iz leta 2009 pa je določeno, da najvišji znesek nadomestila za družbo Siremar od leta 2010 naprej znaša 55 694 895 EUR. Nazadnje, v prvotni pogodbi je bilo zagotovljeno, da nadomestilo temelji na dejanskih stroških in prihodkih, ki nastanejo pri opravljanju javne storitve, in določeno, da se nadomestilo izplačuje v obrokih. Tako bi se prekomerna nadomestila lahko zlahka odkrila in preprečila. Država bi nato po potrebi od družbe Siremar izterjala prekomerno nadomestilo.

(463) Na podlagi tega Komisija meni, da so bili za obdobje podaljšanja prvotne pogodbe v aktih o pooblastitvi določeni jasna opredelitev obveznosti javne službe, trajanje, zadevno podjetje in ozemlje, merila za izračun, nadzor in pregled nadomestila ter ureditve za preprečitev in vračilo prekomernega nadomestila, kot je določeno v okviru za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

([171]) Po sprejetju odločbe iz leta 2001 so italijanski organi pripravili petletni načrt za družbo Tirrenia di Navigazione za obdobje 2000–2004. Navedeni načrt je bil potrjen z ministrskim odlokom z dne 20. septembra 2001.

8.3.1.4 Trajanje obdobja pooblastitve

(464) Kot je navedeno v odstavku 17 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, mora biti „[t]rajanje obdobja pooblastitve […] utemeljeno z navedbo objektivnih meril, kot je potreba po amortizaciji neprenosljivih stalnih sredstev. Trajanje obdobja pooblastitve načeloma ne sme biti daljše od obdobja, potrebnega za amortizacijo najpomembnejših sredstev, ki so potrebna za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena."

(465) Italija je trdila, da je trajanje podaljšanja skladno z obdobjem, ki je potrebno za amortizacijo najpomembnejših sredstev, ki se uporabljajo za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena, tj. ladij družbe Siremar. Natančneje, skupno trajanje prvotne pogodbe, kot je bila podaljšana, je malo več kot 23 let in pol. Ladje, ki jih je uporabljala družba Siremar za opravljanje javne storitve, imajo dobo koristnosti ([172]) 30 let (trajekti na motorni pogon) oziroma 20 let (visokohitrostna plovila, namenjena izključno potnikom) in se v tem obdobju amortizirajo. Poleg tega je strokovna ocena, ki je bila opravljena v okviru privatizacije poslovne veje, pokazala, da so ladje precej stare in namenjene opravljanju lokalnih storitev v Sredozemlju. Zato niso bile zlahka prenosljive, kar načeloma upravičuje dolgo obdobje pooblastitve. Italija je tudi opozorila, da je bilo podaljšanje od 1. januarja 2009 do 30. julija 2012 potrebno, da se zagotovi neprekinjenost javne storitve do konca privatizacije.

(466) Na podlagi tega Komisija ugotavlja, da je trajanje obdobja pooblastitve ustrezno utemeljeno in da je torej skladno z odstavkom 17 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

8.3.1.5 Skladnost z Direktivo 2006/111/ES in ločenost računovodskih izkazov

(467) V skladu z odstavkom 18 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 bo „[p]omoč […] veljala za združljivo z notranjim trgom na podlagi člena 106(2) Pogodbe samo, kadar podjetje, če je primerno, spoštuje Direktivo 2006/111/ES" o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij ([173]).

(468) Odstavek 44 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 nadalje zahteva: „Kadar podjetje opravlja dejavnosti znotraj in zunaj obsega storitve splošnega gospodarskega pomena, se v internih računovodskih izkazih stroški in prejemki, povezani s storitvijo splošnega gospodarskega pomena, prikazujejo ločeno od tistih, ki so povezani z drugimi storitvami, v skladu z načeli iz odstavka 31."

(469) Komisija ugotavlja, da mora imeti podjetje, pooblaščeno za opravljanje storitev, zaradi skladnosti z obema odstavkoma iz okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ustrezno ločene računovodske izkaze. V zvezi s tem je Italija opozorila, da je morala družba Siremar v skladu s členom 2 odločbe iz leta 2004 od 1. januarja 2004 pripravljati ločene računovodske izkaze za vsako pot. Družba PriceWaterhouseCoopers (PWC) je v okviru odločbe iz leta 2001 in odločbe iz leta 2004 ter na zahtevo Komisije pripravila študijo, v kateri je reproducirala analitične računovodske izkaze družbe Siremar za obdobje 1992–1999, ki so jih italijanski organi dopolnili z izkazi za leti 2000 in 2001. V tem okviru je družba PWC izdala mnenje, s katerim je potrdila, da je bila metodologija, uporabljena za pripravo teh računovodskih izkazov, ustrezna in skladna z veljavno računovodsko prakso. Po mnenju Italije je družba Siremar nadaljevala s pripravo analitičnih računovodskih izkazov na tej podlagi in je torej upoštevala zahteve iz odločbe iz leta 2004. Italija je za obdobje, ki se ocenjuje, kot dokaz predložila tudi računovodske izkaze družbe Siremar po posameznih poteh za leti 2009 in 2010.

(470) Izredni upravitelj za obdobje od 1. januarja 2011 do 30. julija 2012 takih računovodskih izkazov ni pripravil. Vendar je Italija potrdila, da družba Siremar v obdobju podaljšanja ni opravljala nobene dejavnosti, ki ne bi spadala med obveznosti javne službe. Zato je morebitno navzkrižno subvencioniranje izključeno. Poleg tega je izredni upravitelj v letih 2011 in 2012 ministrstvu za gospodarski razvoj predložil četrtletne računovodske izkaze. Ti izkazi so na voljo na spletnem mestu družbe Siremar pod izredno upravo in kažejo, da so bili rezultati poslovanja med septembrom 2010 in junijem 2012 negativni (skupaj 0,7 milijona EUR izgube). Do septembra 2012 so se te izgube povečale na 4,8 milijona EUR. Po mnenju Komisije to jasno kaže na to, da družba Siremar pod izredno upravo v obdobju od 1. januarja 2011 do 30. julija 2012, ko računovodski izkazi niso bili izdelani po posameznih poteh, ni prejela prekomernega nadomestila (glej tudi oddelek 8.3.1.6). Komisija ugotavlja, da sta glavna cilja ločitve izkazov, tj. preprečevanje prekomernega nadomestila in navzkrižnega subvencioniranja, dosežena tudi za navedeno obdobje.

(471) Komisija na podlagi navedenega in ob upoštevanju zelo posebnih okoliščin privatizacije, ki jo je izvedla izredna uprava ob zagotavljanju neprekinjenosti javnih storitev, ugotavlja, da so bile izpolnjene zahteve iz odstavkov 18 in 44 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

([172]) Kot je bilo odločeno na medresorski konferenci 30. decembra 2004. S tem sklepom je bila prvotna predvidena amortizacijska doba z 20 let podaljšana na 30 let za trajekte na motorni pogon in s 15 na 20 let za visokohitrostna potniška plovila. Medresorska konferenca je bila organizirana v skladu s členom 11 zakona št. 856/1986 in je vključevala predstavnike ministrstva za promet, ministrstva za gospodarstvo in ministrstva za gospodarski razvoj.

([173]) UL L 318, 17.11.2006, str. 17.

8.3.1.6 Znesek nadomestila

(472) V odstavku 21 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 je navedeno, da „[z]nesek nadomestila ne sme presegati zneska, ki je nujen za kritje neto stroškov izpolnjevanja obveznosti javne storitve, vključno z zmernim dobičkom“.

(473) V zadevnem primeru vsaj del nadomestila pomeni nezakonito pomoč, ki je bila dodeljena pred začetkom veljavnosti okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ([174]), v odstavku 69 navedenega okvira pa je izrecno določeno, da se za namene ocene državne pomoči ne zahteva uporaba metodologije za določitev neto stroškov, ki bi se jim bilo mogoče izogniti (net avoided cost – metodologija NAC). Namesto te se lahko uporabijo druge metode, kot je metodologija na podlagi razporeditve stroškov. V skladu s to metodologijo bi se neto stroški izračunali kot razlika med stroški in prihodki pri izpolnjevanju obveznosti javnih službe, kot je določeno in predvideno v aktu o pooblastitvi. Odstavki 28 do 38 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 podrobneje opisujejo, kako je treba uporabljati to metodologijo.

(474) Komisija v sklepih iz let 2011 in 2012 ni mogla ugotoviti, ali je bil znesek nadomestila sorazmeren, saj je še vedno imela dvome glede opredelitve nekaterih javnih storitev, za opravljanje katerih je bila pooblaščena družba Siremar, kot resničnih storitev splošnega gospodarskega pomena. Ti dvomi so bili obravnavani v oddelku 8.3.1.2.

(475) Komisija pa je izrazila tudi dvom glede 6,5-odstotne premije za tveganje, ki se je uporabljala od leta 2010. Dvomila je zlasti v to, ali ta premija izraža ustrezno stopnjo tveganja ob upoštevanju dejstva, da na prvi pogled družba Siremar ne prevzema tveganj, ki so običajno povezana z opravljanjem takšnih storitev. Opozarja, da je v sklepu iz leta 2011 zavzela predhodno stališče, da je družba Siremar morda prejemala prekomerno nadomestilo le za opravljanje nalog javne službe od leta 2010. To pomeni, da Komisiji ni treba naknadno oceniti, ali je bilo za leto 2009 plačano prekomerno nadomestilo ([175]).

(476) Zato bo Komisija v skladu z odstavkom 47 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ocenila, ali je bilo v celotnem obdobju od 1. januarja 2010 do 30. julija 2012 plačano prekomerno nadomestilo. V zvezi s tem obdobjem Komisija poudarja naslednje:

— prvič, v poročilu o razlogih za insolventnost družb Tirrenia in Siremar, ki ga je maja 2011 pripravila izredna uprava, je navedeno, da je javno nadomestilo družbi Siremar v skladu s prvotno pogodbo pred letom 2010 v povprečju znašalo 70 milijonov EUR na leto. To je predstavljalo med 70 % in 75 % prometa družbe Siremar v tem obdobju. Zato je bila družba Siremar pri svoji dejavnosti skoraj v celoti odvisna od nadomestila za javne storitve. Čeprav je bila družba Siremar v obdobju 1999–2008 vse bolj odvisna od javnih nadomestil, letno nadomestilo, omejeno na 55,7 milijona EUR, dejansko ne bi zadostovalo, da bi lahko dolgoročno izpolnjevala svoje obveznosti javne službe. V poročilu je zlasti navedeno, da je metodologija za izračun javnega nadomestila v skladu s prvotno pogodbo, ki se je uporabljala do vključno leta 2009, družbi Siremar vedno omogočala, da je ustrezno nagradila vse svoje proizvodne dejavnike (tj. kapital in delo), čeprav je v povprečju dosegala nizko stopnjo donosa lastniškega kapitala. Vendar se ta metodologija od leta 2010 ni več uporabljala. Nasprotno, uporabljala se je nova metodologija iz direktive odbora CIPE in zakona iz leta 2009, ki je vključevala zgornjo mejo, ki je bila za družbo Siremar določena v znesku, ki je bil precej nižji od povprečnega nadomestila, ki ga je prejemala v prejšnjem desetletju,

— drugič, iz predloženih dokumentov je razvidno, da je družba Siremar za leto 2010 zahtevala približno 66 milijonov EUR, vendar je Italija odobrila le 55,7 milijona EUR nadomestila. Poleg tega ta znesek pomeni, da se je nadomestilo med letoma 2009 in 2010, ko je začela veljati nova metodologija za izračun nadomestila skupaj s fiksno zgornjo mejo, zmanjšalo za 17 %. Pri primerjavi obdobij 2008–2009 in 2010–2011 je razlika še večja: v tem obdobju se je nadomestilo zmanjšalo za 22 %,

— tretjič, Komisija na podlagi računovodskih izkazov po posameznih poteh, ki jih je družba Siremar pripravila za leto 2010, ugotavlja, da je družba Siremar leta 2010 poročala o pozitivnem poslovnem rezultatu v višini približno 5,9 milijona EUR. Italija je pojasnila, da je bil ta znesek enak stopnji donosa kapitala, izračunani z uporabo 7,6-odstotne stopnje za vloženi kapital v višini 77,5 milijona EUR. Komisija ugotavlja, da je vloženi kapital, sporočen za leto 2010, več kot dvakrat višji od povprečnega letnega vloženega kapitala, ki sta ga sporočili družba CdI in pozneje družba SNS (glej opombo 135), in da je stopnja višja od 6,5-odstotne premije

([174]) Kot je naveden v uvodni izjavi 440. Zakonitost pomoči, dodeljene za druge poti, bo nadalje preučena v oddelku 8.3.1.8.

([175]) Italijanski organi so predložili nekaj informacij v zvezi z navedenim letom: izračun zneska nadomestila za leto 2009, tj. 67 milijonov EUR, ki je bil določen na podlagi metodologije iz prvotne pogodbe, in računovodske izkaze po posameznih poteh. Družba Siremar je za navedeno leto zaprosila za približno 72,2 milijona EUR, vendar je Italija nekatere predlagane stroške zavrnila, saj v okviru veljavne metodologije niso bili upravičeni. Dodeljeni znesek v višini 67 milijonov EUR je bil precej nižji od zneska nadomestila, odobrenega za leto 2008 (tj. 75,4 milijona EUR). Italija je tudi pojasnila, da je bila na podlagi prvotne pogodbe stopnja donosa kapitala izračunana v višini 2,9 milijona EUR. Ta znesek je bil prištet k skupnim stroškom, da se je določilo nadomestilo v višini 67 milijonov EUR.

tveganega kapitala, določene z direktivo odbora CIPE, vendar nižja od stopnje, ki izhaja iz popolne uporabe metodologije odbora CIPE (tj. 8,87 %, glej uvodno izjavo 218). Če bi se uporabila 6,5-odstotna stopnja, bi stopnja donosa kapitala znašala le 5 milijonov EUR. Komisija zato ugotavlja, da je bilo družbi Siremar za leto 2010 izplačano prekomerno nadomestilo v višini približno 0,9 milijona EUR,

— četrtič, ko se je za družbo Siremar septembra 2010 začel postopek izredne uprave (v tem primeru postopek likvidacije), finančna poročila za leta 2010, 2011 in 2012 niso bila pripravljena. To velja tudi za računovodske izkaze po posameznih poteh za leti 2011 in 2012. Nasprotno in v skladu z veljavno zakonodajo je izredna uprava pripravila in predložila četrtletna poročila nadzornim nacionalnim organom, tj. ministrstvu za gospodarski razvoj. Iz teh poročil je razvidno, da je bil dobiček iz poslovanja v obdobju od septembra 2010 do junija 2012 negativen, in sicer je izguba znašala 0,7 milijona EUR. Do septembra 2012, tj. po prenosu poslovne veje na družbo CdI, so se te izgube iz poslovanja povečale na 4,8 milijona EUR. Družba Siremar je torej ustvarjala izgube, saj je še naprej izvajala obveznosti javne službe, medtem ko je potekal postopek prodaje poslovne veje družbe Siremar. Čeprav Komisija obžaluje, da za leto 2011 in prvo polovico leta 2012 niso bili pripravljeni računovodski izkazi po posameznih poteh, je Italija potrdila, da družba Siremar med podaljšanjem ni opravljala nobenih storitev, ki ne bi spadale med obveznosti javne službe. Ker so bili skupni finančni rezultati za obdobje od septembra 2010 do septembra 2012 negativni, je iz teh dokumentov jasno razvidno, da družba Siremar v obdobju po uvedbi izredne uprave ni prejela prekomernega nadomestila in da je bilo omejeno prekomerno nadomestilo, ki ga je prejela leta 2010, v naslednjih letih izgubljeno.

(477) Komisija glede na navedeno, ob upoštevanju zelo posebnih okoliščin privatizacije poslovne veje družbe Siremar in na podlagi informacij, ki so jih predložili italijanski organi, ugotavlja, da je bilo omejeno prekomerno nadomestilo, ki ga je ugotovila za leto 2010, porabljeno zaradi izgub v poznejšem obdobju. Zato Komisija ugotavlja, da družba Siremar v celotnem obdobju med 1. januarjem 2010 in 30. julijem 2012 ni prejela prekomernega nadomestila. Ker je Komisija v sklepu iz leta 2011 izrazila dvome o morebitnem prekomernem nadomestilu družbi Siremar samo za to obdobje, meni, da so njeni dvomi o tem vprašanju odpravljeni.

(478) Države članice morajo v skladu s odstavkom 49 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 zagotoviti, da zaradi nadomestila, dodeljenega za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena, podjetja ne prejmejo prekomernega nadomestila (kot je opredeljeno v odstavku 47 navedenega okvira). Dejansko morajo države članice na zahtevo Komisije predložiti dokaze. Izvajati morajo tudi redna preverjanja ali zagotoviti izvajanje takih preverjanj ob koncu obdobja pooblastitve, v vsakem primeru pa v presledkih, ki niso daljši od treh let. Komisija v zvezi s tem ugotavlja, da so italijanski organi predložili potrebne dokaze, kot je opisano zgoraj (glej uvodni izjavi 469 in 470). Družba Siremar je nadzornemu ministrstvu v letih 2009 in 2010 dejansko predložila računovodske izkaze po posameznih poteh in mu omogočila pregled zneska nadomestila. Od 17. septembra 2010 je bila prisotnost izrednega upravitelja, ki ga je imenovala italijanska država, za katerega veljajo podrobna pravila v skladu z nacionalno zakonodajo ter ki je civilno in kazensko odgovoren, še en zaščitni ukrep za preprečevanje prekomernega nadomestila. Komisija tudi opozarja, da se nadomestilo plačuje v obrokih, da se končno izplačilo izvede na podlagi dejanskih stroškov in prihodkov v zadevnem letu ter da se po 25. novembru 2010 s sklepom, sprejetim na medresorski konferenci, vsak znesek prekomernega nadomestila odšteje od prihodnjih predplačil subvencij (glej uvodno izjavo 43). Glede na to Komisija ugotavlja, da je bilo družbi Siremar leta 2010 sicer izplačano prekomerno nadomestilo, vendar je bilo to nadomestilo porabljeno v naslednjih letih, saj je imela družba Siremar pod izredno upravo izgube (glej uvodno izjavo 476). Zato za obdobje od 1. januarja 2010 do 30. julija 2012 kot celoto ni bilo dodeljeno nobeno prekomerno nadomestilo. Glede na to Komisija ugotavlja, da se ob upoštevanju zelo posebnih okoliščin privatizacije, ki jo je izvedla izredna uprava ob zagotavljanju neprekinjenosti javnih storitev, za zgoraj opisane ukrepe lahko šteje, da zadoščajo za preprečitev in odkritje morebitnega prekomernega nadomestila.

(479) Na podlagi opisanih vidikov (glej uvodne izjave 472 do 478) Komisija ugotavlja, da so izpolnjene veljavne zahteve iz oddelka 2.8 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 (Znesek nadomestila).

8.3.1.7 Prednostni privez

(480) Člen 19-*ter*(21) zakonskega odloka št. 135/2009 jasno določa, da je prednostni privez potreben za zagotavljanje ozemeljske kontinuitete z otoki in ob upoštevanju obveznosti javne službe, ki jih izvajajo družbe nekdanje skupine Tirrenia, vključno z družbo Siremar. Če družbe, ki so pooblaščene za izvajanje obveznosti javne službe, ne bi imele prednostnega priveza, bi (včasih) dejansko morda morale čakati, da pridejo na vrsto za pristanek, kar bi povzročilo zamude, to pa bi izničilo namen zagotavljanja zanesljive in praktične povezave za državljane. V primeru družbe Siremar so redni vozni redi dejansko potrebni za izpolnjevanje potreb prebivalcev manjših otokov po mobilnosti in prispevanje k njihovemu gospodarskemu razvoju. Poleg tega so za

družbo Siremar na podlagi prvotne pogodbe veljale posebne obveznosti glede voznih redov, zato je prednostni privez prispeval k zagotavljanju, da so pristanišča dodelila priveze in časovni razpored privezov tako, da je lahko družba Siremar izpolnjevala obveznosti javne službe.

(481) Glede na navedeno Komisija meni, da se je ta ukrep družbi Siremar dodelil, da bi lahko izvajala obveznosti javne službe, ki pomenijo resnično storitev splošnega gospodarskega pomena (glej uvodno izjavo 456). Poleg tega so italijanski organi potrdili, da se prednostni privez uporablja samo za storitve, ki se zagotavljajo v okviru sistema javnih storitev, in da družba Siremar v obdobju podaljšanja prvotne pogodbe ni opravljala nobene storitve, ki ne bi spadala med obveznosti javne službe. Komisija je že podrobno ocenila združljivost storitve splošnega gospodarskega pomena in povezanega nadomestila za družbo Siremar med podaljšanjem prvotne pogodbe (glej uvodne izjave 444 do 479). Zato meni, da lahko oceno združljivosti prednostnega priveza omeji na ugotavljanje, ali bi iz tega ukrepa lahko izhajalo prekomerno nadomestilo ali ne.

(482) Italija trdi, da morebitne denarne prednosti pri prednostnem privezu ni mogoče količinsko opredeliti (glej uvodno izjavo 227). Komisija vsekakor ugotavlja, da bi bili ti učinki, če bi se s tem ukrepom zmanjšali operativni stroški ali povečali prihodki izvajalca javne storitve, v celoti razvidni v notranjih računovodskih izkazih gospodarskega subjekta. Zato so pregledi prekomernega nadomestila, ki so se uporabljali za družbo Siremar, kot je opisano zgoraj (glej oddelek 8.3.1.6), ustrezni tudi za odkrivanje morebitnega prekomernega nadomestila, ki izhaja iz prednostnega priveza.

(483) Komisija torej ugotavlja, da je prednostni privez, ki je neločljivo povezan s storitvami splošnega gospodarskega pomena, ki jih opravlja družba Siremar, tudi združljiv z notranjim trgom na podlagi člena 106(2) PDEU in okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011.

8.3.1.8 Skladnost z odločbo o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005

(484) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 440, povprečni letni promet v dveh finančnih letih pred letom, v katerem je bila dodeljena storitev splošnega gospodarskega pomena, ni presegel 300 000 potnikov na naslednjih sklopih poti:

— Trapani–Pantelleria (pot za mešane storitve D4),

— Porto Empedocle –Pelagijski otoki (pot za mešane storitve D5),

— Palermo–Ustica (pot za mešane storitve D1 in pot za izključno potniški promet ALD/1).

(485) Za poti D1, D4, D5 in ALD/1 je torej izpolnjena zahteva iz člena 2(1), točka (c), odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005. Komisija poleg tega meni, da je upoštevan tudi člen 2(2) odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005, ki zahteva skladnost z uredbo o pomorski kabotaži ([176]). Na podlagi tega Komisija ugotavlja, da se lahko te štiri poti ocenijo na podlagi odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005.

(486) Komisija je že ugotovila (glej oddelek 8.3.1.3), da so bili za obdobje podaljšanja prvotne pogodbe v aktih o pooblastitvi določeni jasna opredelitev obveznosti javne službe, trajanje, zadevno podjetje in ozemlje, merila za izračun, nadzor in pregled nadomestila ter ureditve za preprečitev in vračilo prekomernega nadomestila. V zvezi s potmi D1, D4, D5 in ALD/1 so torej izpolnjene zahteve iz člena 4 (Pooblastitev) odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005.

(487) Komisija je nadalje ugotovila (glej oddelek 8.3.1.6), da (i) družba Siremar v celotnem obdobju podaljšanja prvotne pogodbe ni prejela prekomernega nadomestila in (ii) da so italijanski organi izvajali redne preglede, da bi preprečili izplačilo prekomernega nadomestila družbi Siremar. Na podlagi tega ugotavlja, da sta bila v zvezi s potmi D1, D4, D5 in ALD/1 upoštevana tudi člen 5 (Nadomestilo) in člen 6 (Nadzor prekomernega nadomestila) odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005.

(488) Ob upoštevanju neločljive povezanosti z opravljanjem javne storitve in glede na zgornjo oceno (glej oddelek 8.3.1.7) je tudi prednostni privez, ki je bil dodeljen za opravljanje storitve na poteh D1, D4, D5 in ALD/1, skladen z odločbo o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005.

8.3.1.9 Sklepna ugotovitev

(489) Komisija na podlagi ocene iz uvodnih izjav 436 do 483 ugotavlja, da sta nadomestilo, dodeljeno družbi Siremar za opravljanje pomorskih storitev, za katere je bila prvotna pogodba podaljšana od 1. januarja 2009 do 1. avgusta 2012, in neločljivo povezani prednostni privez skladna z veljavnimi pogoji iz okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 in sta torej združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 106 PDEU.

([176]) Komisija v zvezi s tem opozarja, da je bilo ugotovljeno, da se na teh štirih poteh opravlja resnična storitev splošnega gospodarskega pomena (glej oddelek 8.3.1.2) in da so izpolnjene zahteve v zvezi z obveznostmi javne službe, kot so določene v uredbi o pomorski kabotaži. Komisija je tudi sprejela podaljšanje prvotne pogodbe družbe Siremar, in sicer ob upoštevanju postopka privatizacije te družbe, zato njeno utemeljeno mnenje z dne 21. junija 2012 ni zadevalo družbe Siremar (glej uvodno izjavo 143).

(490) Poleg tega sta na podlagi ocene iz uvodnih izjav 484 do 488 nadomestilo, ki je bilo dodeljeno družbi Siremar, in prednostni privez za opravljanje storitev na poteh D1, ALD/1, D4 in D5 v obdobju podaljšanja združljiva z notranjim trgom in izvzeta iz obveznosti predhodne priglasitve v skladu z odločbo o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005.

8.3.2 *Nezakonito podaljšanje pomoči za reševanje, dodeljene družbi Siremar*

(491) Na podlagi odločitve iz leta 2010 je bila pomoč za reševanje, dodeljena družbi Siremar, če je bila omejena na šestmesečno obdobje, ki se je izteklo 28. avgusta 2011, združljiva z notranjim trgom. V skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004 pa je morala Italija Komisiji v šestih mesecih predložiti bodisi (i) dokazilo, da je bilo posojilo v celoti povrnjeno in/ali da je jamstvo prenehalo, bodisi (ii) načrt prestrukturiranja (ali likvidacije).

(492) Jamstvo je bilo unovčeno 11. julija 2011, družba Siremar pa je celoten znesek, ki ga je dolgovala državi, povrnila šele 18. septembra 2012 (glej uvodno izjavo 65). Italija torej ni mogla predložiti dokaza, da je bilo posojilo v celoti povrnjeno in/ali da je jamstvo prenehalo v obdobju šestih mesecev, ki se je izteklo 28. avgusta 2011.

(493) V skladu z informacijami, ki jih je v formalnem postopku preiskave predložila Italija (glej oddelek 4.2), je bil načrt likvidacije za družbo Siremar na voljo na spletnem mestu družbe Siremar pod izredno upravo pred iztekom šestmesečnega roka, določenega v smernicah za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004. Italija poleg tega trdi, da je bila Komisija vedno obveščena o napredku v postopku privatizacije poslovne veje družbe Siremar.

(494) Informacije iz spisa Komisije o zadevi potrjujejo, da so italijanski organi dejansko obveščali Komisijo o takratni privatizaciji poslovne veje družbe Siremar. Italija je tudi potrdila namen družbe Siremar, da bo pomoč za reševanje vrnila pred iztekom šestmesečnega roka, in sicer s prihodki od te privatizacije. Italijanski organi pa Komisiji niso uradno predložili načrta prestrukturiranja ali likvidacije. Komisija takrat ni bila seznanjena, da je bil načrt likvidacije objavljen na spletnem mestu družbe Siremar pod izredno upravo. Poleg tega dejstvo, da je bila Komisija obveščena o postopku privatizacije poslovne veje družbe Siremar, ne more nadomestiti uradne predložitve načrta likvidacije. Natančneje, Komisiji je treba omogočiti, da oceni, ali je načrt likvidacije skladen s smernicami za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004, zato bi ga Italija morala uradno predložiti.

(495) Komisija dodatno ugotavlja, da je 5. oktobra 2011 poslala dopis, v katerem je od Italije zahtevala, naj potrdi, da je izpolnila zahteve iz smernic za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2004 in odločitve iz leta 2010. 28. novembra 2011 je Italiji poslala opomin, odgovor pa je od italijanskih organov prejela 12. decembra 2011. Kar zadeva Komisijo, Italija torej do zadnjenavedenega datuma (in torej po izteku šestmesečnega obdobja) ni predložila niti (i) dokazila, da je bilo posojilo v celoti povrnjeno in/ali da je jamstvo prenehalo, niti (ii) načrta prestrukturiranja (ali likvidacije).

(496) Italija je v svojem odgovoru na dopis Komisije z dne 5. oktobra 2011 potrdila, da je bil njen namen zagotoviti, da bo družba Siremar pomoč za reševanje povrnila pred 28. avgustom 2011, tj. po prodaji poslovne veje družbe Tirrenia, ampak da je v postopku privatizacije slednje prišlo do zamude, ker je morala od Komisije pridobiti odobritev združitve. Ker so bili za vračilo državi potrebni prihodki od privatizacije poslovne veje družbe Tirrenia, vračilo ni moglo biti izvedeno pred iztekom roka, tj. pred 28. avgustom 2011. Komisija poudarja, da italijanski organi v svojem dopisu z dne 12. decembra 2011 sploh niso omenjali načrta likvidacije družbe Siremar, ki naj bi bil v skladu z njihovimi poznejšimi predloženimi informacijami javno objavljen že pred 28. avgustom 2011. Italija je nasprotno poskusila pojasniti le, zakaj vračilo ni moglo biti izvedeno pred iztekom šestmesečnega obdobja. Če bi italijanski organi Komisiji predložili načrt prestrukturiranja ali likvidacije pred 28. avgustom 2011, jim teh pojasnil ne bi bilo treba predložiti. Komisija to upošteva kot dodaten dokaz, da Italija v zahtevanih šestih mesecih ni predložila načrta prestrukturiranja ali likvidacije.

(497) Ob upoštevanju navedenega in čeprav je bila Komisija s postopkom privatizacije seznanjena, Italija ni izpolnila svoje zaveze iz odločitve iz leta 2010, da bo Komisiji v šestih mesecih po odobritvi pomoči za reševanje predložila načrt prestrukturiranja (ali likvidacije). Zato je treba pomoč za reševanje po izteku šestmesečnega obdobja, tj. po 28. avgustu 2011, šteti za nezakonito in nezdružljivo pomoč. Komisija meni, da se nezakonito

podaljšana pomoč za reševanje ne more šteti za združljivo iz drugih razlogov, saj ni skladna niti z ustreznimi pogoji iz smernic za reševanje in prestrukturiranje niti s pogoji iz okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ([177]).

(498) Komisija v obravnavani zadevi pravzaprav ugotavlja, da nezakonito podaljšana pomoč za reševanje ni bila dodeljena za resnično in pravilno opredeljeno storitev splošnega gospodarskega pomena, kot je to zahtevano v odstavku 12 okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011. Družba Siremar je že prejela nadomestilo za opravljanje javnih storitev na podlagi prvotne pogodbe (kot je bila podaljšana), pomoč za reševanje pa je bila priglašena in odobrena kot začasni ukrep pomoči za reševanje in ne kot nadomestilo za storitve splošnega gospodarskega pomena. Zato je na podlagi okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011 ni mogoče razglasiti za združljivo.

(499) Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da je družba Siremar pod izredno upravo 18. septembra 2012 že vrnila znesek v višini 15 511 529,35 EUR. Ta znesek je bil višji od zneska 15 121 838,33 EUR ([178]), ki ga je družba Siremar državi dolgovala že 11. julija 2011. Ker pa je bilo ugotovljeno, da je nezakonito podaljšana pomoč za reševanje nezdružljiva, mora vračilo vključevati vsaj znesek obresti za vračilo pomoči. Če obresti, ki jih je družba Siremar pod izredno upravo že plačala, ne bi zadoščale, bi še vedno morala vrniti preostali znesek obresti.

8.3.3 *Davčne oprostitve, povezane s postopkom privatizacije*

(500) Komisija je zgoraj ugotovila (glej uvodne izjave 419 do 430), da oprostitve davka od dohodkov pravnih oseb od prodaje poslovne veje družbe Siremar za družbo Siremar in posrednih davkov na prenos iste poslovne veje za družbi Siremar in SNS, ki so bile odobrene z zakonom iz leta 2010, pomenijo državno pomoč družbama Siremar in SNS.

(501) V obeh primerih je pomoč enaka razliki med davkom, ki se običajno plača za te vrste transakcij, in dejansko plačanim davkom. Združljivost te državne pomoči je torej treba oceniti ob upoštevanju izjem iz člena 107(2) in (3) PDEU ter člena 106(2) PDEU.

(502) Prvič, Komisija meni, da se nobena od teh izjem ne more šteti za združljivo na podlagi katerega koli odstopanja iz člena 107(2) in (3) PDEU.

(503) Drugič, Komisija ugotavlja, da so te davčne oprostitve pri prodaji poslovne veje družbe Siremar enkratni ukrepi, povezani s prenosom sredstev, ki je bil del širše reorganizacije in privatizacije skupine Tirrenia. Komisija zato meni, da ta pomoč ni neločljivo povezana s storitvami splošnega gospodarskega pomena, ki jih je opravljala družba Siremar in pozneje družba SNS, in se zato ne bi smela ocenjevati na isti podlagi glede združljivosti. Te izjeme namreč niso povezane z opravljanjem storitev splošnega gospodarskega pomena, kot so opredeljene v prvotni ali novi pogodbi ([179]). Zato se ni mogoče sklicevati na razloge za združljivost iz člena 106(2) PDEU.

(504) Komisija torej ugotavlja, da davčne oprostitve za družbi Siremar in SNS pomenijo pomoč za tekoče poslovanje, s katero so se zmanjšali stroški, ki bi jih družba Siremar pod izredno upravo in družba SNS sicer morali kriti iz svojih sredstev, zato ni združljiva z notranjim trgom ([180]).

8.3.4 *Sklep glede združljivosti pomoči*

(505) Komisija na podlagi zgornje ocene ugotavlja, da:

— sta nadomestilo, ki je bilo dodeljeno družbi Siremar, in prednostni privez za opravljanje storitev na pomorskih poteh v obdobju od 1. januarja 2009 do 1. avgusta 2012 združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 106 PDEU in okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, za štiri poti, združene v tri sklope, pa tudi na podlagi odločbe o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005,

— je bila pomoč za reševanje, dodeljena družbi Siremar, nezakonito podaljšana za obdobje od 28. avgusta 2011 do 18. septembra 2012 (ko je bila povrnjena) in da ni združljiva z notranjim trgom,

— oprostitev družbe Siremar od posrednih davkov na dejavnosti in dejanja, povezana s prenosom poslovne veje družbe Siremar na SNS, in od davka od dohodkov pravnih oseb od navedenega prenosa pomeni nezdružljivo pomoč za tekoče poslovanje, dodeljeno družbi Siremar,

([177]) Tudi če je bila ta pomoč dodeljena pred začetkom veljavnosti smernic za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2014, mora Komisija v skladu z odstavkom 139 navedenih smernic pri preučevanju pomoči izvajalcem storitev splošnega gospodarskega pomena v težavah, kot je družba Siremar, uporabiti določbe iz smernic za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2014, ne glede na datum dodelitve pomoči. Kadar Komisija oceni združljivost pomoči, ki je bila dodeljena izvajalcem storitev splošnega gospodarskega pomena v težavah pred 31. januarjem 2012, na podlagi smernic za reševanje in prestrukturiranje iz leta 2014, se taka pomoč šteje za združljivo z notranjim trgom, če je skladna z določbami iz okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena iz leta 2011, z izjemo odstavkov 9, 14, 19, 20, 24, 39 in 60.

([178]) Ta znesek je vključeval obresti za znesek 11 367,51 EUR, dolgovane državi za obdobje od 30. junija 2011 do 11. julija 2011.

([179]) Komisija v zvezi s pomočjo, dodeljeno družbi Siremar s temi davčnimi oprostitvami, v veliki meri ugotavlja, da družba Siremar pod izredno upravo v času sprejetja tega sklepa ni več opravljala storitev splošnega gospodarskega pomena niti nobene druge gospodarske dejavnosti.

([180]) Sodba Sodišča z dne 14. februarja 1990 v zadevi C-301/87, Francija/Komisija, EU:C:1990:67, točka 41.

— plačilo fiksne pristojbine, ki jo je družba SNS plačala za vpis pogodbe o nakupu poslovne veje družbe Siremar v skladu z zakonom iz leta 2010, namesto pristojbine, ki bi se običajno plačala na podlagi nacionalnega prava, pomeni nezdružljivo pomoč za tekoče poslovanje, dodeljeno družbi Siremar.

8.4 **Odziv na predložitve družbe CdI**

(506) Kot je opisano zgoraj (glej oddelek 6), je družba CdI Komisiji predložila tri dopise. Ti dopisi so bili predloženi po izteku rokov za zainteresirane tretje strani, namenjenih temu, da te predstavijo svoja stališča v zvezi s sklepoma iz let 2011 in 2012.

(507) Komisija v zvezi z argumenti, ki jih je družba CdI navedla v svojih dopisih, ugotavlja naslednje:

— v zvezi s podatki, predloženimi o poteh, na katerih je družba CdI opravljala storitve v obdobju od 1. avgusta 2012 do 31. decembra 2012, Komisija potrjuje, da jih je upoštevala pri oceni,

— v zvezi s prodajo poslovne veje družbe Siremar, vključno s tem, ali je bila izvedena po tržni ceni, Komisija ugotavlja, da so v času sprejetja tega sklepa italijanski organi in družba CdI že razveljavili prvotno prodajno pogodbo in novo pogodbo ter da je bila navedena pogodba skupaj s poslovno vejo družbe Siremar dokončno dodeljena družbi SNS. Kot je navedeno v uvodni izjavi 295, bi bilo logično nemogoče končati preiskavo o prvotni dodelitvi nove pogodbe v svežnju s poslovno vejo družbe Siremar družbi CdI v obdobju od 1. avgusta 2012 do 10. aprila 2016. Zato Komisija ne bo komentirala prispevkov družbe CdI o privatizaciji poslovne veje družbe Siremar,

— v zvezi z implicitno trditvijo v več dopisih družbe CdI, da so obveznosti javne službe, ki so ji bile naložene z novo pogodbo za obdobje od 1. avgusta 2012 do 10. aprila 2016, resnične storitve splošnega gospodarskega pomena, je Komisija v uvodni izjavi 351 ugotovila, da so navedene obveznosti javne službe, za izvajanje katerih je bila pooblaščena družba SNS, odgovor na dejansko povpraševanje uporabnikov, da obravnavajo dejansko nedelovanje trga in da se lahko štejejo za najmanj škodljiv pristop. Ker pa je bila nova pogodba med Italijo in družbo CdI razveljavljena in so bile obveznosti javne službe na koncu dodeljene družbi SNS, Komisija ugotavlja, da iz istih razlogov, kot so navedeni zgoraj, ni mogoče ločeno oceniti, ali obveznosti javne službe, naložene družbi CdI z novo pogodbo, predstavljajo resnično storitev splošnega gospodarskega pomena. Zato Komisija ne bo komentirala prispevkov družbe CdI v zvezi s tem vprašanjem,

— v zvezi s posrednim osebnim jamstvom in povečanjem kapitala je Komisija v uvodnih izjavah 408 in 413 ugotovila, da je preiskava o teh ukrepih brezpredmetna. Zato Komisija ne bo komentirala prispevkov družbe CdI v zvezi s temi ukrepi,

— v zvezi z gospodarsko diskontinuiteto med družbama Siremar pod izredno upravo in CdI Komisija ugotavlja, da sta bili poslovna veja družbe Siremar in nova pogodba na koncu dodeljeni družbi SNS, zato iz istih razlogov, kot so navedeni zgoraj, ni treba posebej oceniti obstoja morebitne gospodarske kontinuitete med družbama Siremar pod izredno upravo in CdI. Nasprotno, Komisija bo v oddelku 11 ocenila obstoj morebitne gospodarske kontinuitete med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo SNS ([181]). Poleg tega Komisija kot dodaten argument navaja, da je družba CdI trenutno v likvidaciji in neaktivna. Zato bi bila v tej zadevi v zvezi z državno pomočjo preiskava kakršne koli pomoči, ki ji je bila dodeljena, brezpredmetna. Komisija glede na navedeno meni, da bi bila brezpredmetna tudi ocena morebitne gospodarske kontinuitete med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo CdI. Zato Komisija ne bo komentirala prispevkov družbe CdI o gospodarski diskontinuiteti med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo CdI.

9. **SKLEPNA UGOTOVITEV**

(508) Komisija ugotavlja, da je Italija nezakonito izvajala nekatere ukrepe pomoči, za katere je bila izvedena ocena, in s tem kršila člen 108(3) PDEU. Na podlagi navedene ocene je Komisija sklenila, da je bilo nadomestilo za javne storitve, dodeljeno družbi Siremar na podlagi podaljšanja prvotne pogodbe, združljivo z notranjim trgom v skladu s členom 106 PDEU. Ker je prednostni privez neločljivo povezan z opravljanjem storitve splošnega gospodarskega pomena s strani družbe Siremar, je tudi ta ukrep združljiv z notranjim trgom v skladu s členom 106 PDEU. Za štiri od 20 zadevnih poti, na katerih se je opravljala javna storitev, je bila Italija izvzeta iz obveznosti predhodne priglasitve iz člena 108(3) PDEU, ker sta nadomestilo za javne storitve in prednostni privez, dodeljena družbi Siremar za opravljanje storitev na teh štirih poteh, skladna z odločbo o storitvah splošnega gospodarskega pomena iz leta 2005.

([181]) Poleg tega Komisija ugotavlja, da glede na to, da je bila poslovna veja vrnjena družbi Siremar pod izredno upravo in nato skupaj z novo pogodbo dodeljena družbi SNS, morebitna gospodarska kontinuiteta med družbo CdI in družbo SNS, ki sta dve različni strani v postopku za oddajo javnega naročila, ni vprašanje.

(509) Pomoč za reševanje, ki je bila dodeljena družbi Siremar in je bila nezakonito podaljšana za obdobje od 28. avgusta 2011 do 18. septembra 2012, pa ni združljiva z notranjim trgom. Nazadnje, oprostitev družbe Siremar in SNS od posrednih davkov na dejavnosti in dejanja, povezana s prenosom poslovne veje družbe Siremar, in oprostitev družbe Siremar od davka od dohodkov pravnih oseb od prodaje poslovne veje družbe Siremar, prav tako pomenita pomoč za tekoče poslovanje družbama Siremar in SNS ter nista združljivi z notranjim trgom.

(510) Ta sklep ne zadeva drugih vprašanj iz sklepov iz let 2011 in 2012 ali vprašanj, na katera so Komisijo opozorile zainteresirane strani med preiskavo, ki se je začela na podlagi navedenih sklepov, ter ne posega vanje.

10. **VRAČILO**

(511) Komisija je v skladu s PDEU in ustaljeno sodno prakso sodišč Unije pristojna za odločanje, ali mora zadevna država članica spremeniti ali odpraviti pomoč, za katero je Komisija ugotovila, da ni združljiva z notranjim trgom ([182]). Prav tako sodišča Unije dosledno menijo, da je obveznost države članice, da odpravi pomoč, za katero Komisija meni, da ni združljiva z notranjim trgom, namenjena ponovni vzpostavitvi prejšnjega stanja ([183]).

(512) V zvezi s tem so sodišča Unije odločila, da je ta cilj dosežen, ko prejemnik vrne zneske, ki so bili dodeljeni z nezakonito pomočjo, in se tako odpove prednosti, ki jo je imel v primerjavi s konkurenti na notranjem trgu, ter se znova vzpostavijo razmere, kakršne so bile pred plačilom pomoči ([184]).

(513) V skladu s sodno prakso člen 16(1) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 ([185]) določa, da „[č]e se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativni sklepi, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč“.

(514) Ker sta bila zadevna ukrepa izvedena v nasprotju s členom 108(3) PDEU ter ju je treba šteti za nezakonito in nezdružljivo pomoč, je treba pomoč vrniti, da se ponovno vzpostavijo razmere, kakršne so bile na notranjem trgu pred njuno odobritvijo. Vračilo pomoči zajema obdobje od datuma, ko je bila pomoč dana na voljo upravičencu, do datuma dejanskega vračila. Znesek, ki ga je treba vrniti, vključuje obresti do datuma dejanskega vračila.

(515) V obravnavani zadevi za upravičenko do pomoči, tj. družbo Siremar pod izredno upravo, že poteka postopek v primeru insolventnosti. Zato je dejansko vračilo mogoče doseči z vpisom terjatve v zvezi s pomočjo, ki jo je treba vrniti, na seznam terjatev ([186]). V tem primeru mora vpisu terjatve slediti (i) vračilo celotnega zneska vračila ali, če to ni mogoče, (ii) likvidacija podjetja in popolno prenehanje njegovih dejavnosti.

(516) Nezdružljivo državno pomoč iz uvodne izjave 505, ki je bila dodeljena družbi Siremar pod izredno upravo in družbi SNS, je treba, če je bila izplačana, povrniti Italiji. Pomoč, ki jo je treba vrniti, se natančneje določi na naslednji način:

(a) glavnica pomoči za reševanje, tj. 15 121 838,33 EUR, in obresti za vračilo pomoči, ki se pripišejo od datuma plačila dveh tranš posojila in od datuma, ko je banka BIIS unovčila državno jamstvo (tj. 28. februarja 2011 za prvo tranšo v višini 12 000 000 EUR, 23. marca 2011 za drugo tranšo v višini 3 000 000 EUR in 11. julija 2011 za znesek 121 838,33 EUR), do vračila celotnega zneska pomoči. Komisija ugotavlja, da je družba Siremar pod izredno upravo že vrnila glavnico pomoči in del obresti za vračilo pomoči;

(b) če posredne davke na dejavnosti in dejanja, povezane s prenosom poslovne veje družbe Siremar, plača prodajalec (tj. družba Siremar pod izredno upravo), je glavnica pomoči enaka davkom, ki se običajno plačujejo za tovrstne transakcije. Italija izračuna tudi razliko med fiksno pristojbino, ki jo je družba SNS plačala za vpis pogodbe o nakupu poslovne veje družbe Siremar v skladu z zakonom iz leta 2010, in pristojbino, ki bi se običajno plačala na podlagi nacionalnega prava. […] Italija predloži tudi

([182]) Sodba z dne 12. julija 1973 v zadevi C-70/72, Komisija/Nemčija, EU:C:1973:87, točka 13.
([183]) Sodba z dne 21. marca 1990 v zadevi C-142/87, Belgija/Komisija, EU:C:1990:125, točka 66.
([184]) Sodba z dne 17. junija 1999 v zadevi C-75/97, Belgija/Komisija, EU:C:1999:311, točki 64 in 65.
([185]) Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).
([186]) Uvrstitev terjatve v zvezi z državno pomočjo na seznam obveznosti ureja nacionalno pravo, če je uvrstitev v skladu z načelom učinkovitosti in načelom enakovrednosti. Glej točko 64 Obvestila Komisije o vračilu nezakonite in nezdružljive državne pomoči (UL C 247, 23.7.2019, str. 1). V vsakem primeru terjatev v zvezi z državno pomočjo ne more biti uvrščena nižje od navadnih nezavarovanih terjatev. Končen vpis terjatve v zvezi z državno pomočjo tudi prekine pripisovanje dodatnih obresti za vračilo pomoči.

seznam vseh dokumentov, ki so bili dejansko oproščeni davkov, ter izračuna razliko med davki, ki bi jih družbi Siremar in SNS običajno morali plačati, in dejansko plačanimi davki. K tem zneskom se prištejejo obresti za vračilo pomoči, ki nastanejo od datumov uradnih dokumentov, ki so bili oproščeni davkov, do vračila celotnega zneska pomoči.

(517) Italija družbo Siremar pod izredno upravo tudi ne oprosti davka od dohodkov pravnih oseb od prodaje poslovne veje družbe Siremar.

11. GOSPODARSKA KONTINUITETA

(518) Če je bil upravičenec nezakonite in nezdružljive državne pomoči prodan ali prenesen, se lahko obveznost vračila prenese na druga podjetja, na katera so bili preneseni deleži ali sredstva upravičenca ([187]). V primeru odkupa deležev, kadar upravičenec še vedno obstaja in deluje na trgu in so se zgolj zamenjali njegovi lastniki, je za obveznost vračila pomoči še vedno odgovoren upravičenec. V primeru odkupa sredstev, kadar drugo podjetje še naprej posluje z nekaterimi ali vsemi sredstvi prvotnega upravičenca, je treba to drugo podjetje šteti za upravičenca državne pomoči, če je na podlagi strukture prenosa ali prodaje mogoče sklepati, da med obema družbama obstaja gospodarska kontinuiteta.

(519) Nasprotno, če je mogoče dokazati, da kljub prenosu nekaterih ali vseh sredstev nezakonito pomoč še vedno prejema prvotni prejemnik, prevzemna družba pa opravlja bistveno drugačno dejavnost, je za obveznost vračila pomoči še vedno odgovoren prvotni prejemnik pomoči. Iz sodne prakse izhaja, da se pri presoji obstoja take gospodarske kontinuitete lahko upoštevajo ti elementi: predmet prenosa (sredstva in obveznosti, kontinuiteta delovne sile, sredstva v svežnju), cena prenosa, enakost delničarjev ali lastnikov prevzemnega podjetja in prvotnega podjetja, čas izvedbe prenosa (po začetku preiskave, sprožitvi postopka ali končni odločbi) in nazadnje ekonomski razlogi za transakcijo ([188]).

(520) V skladu z isto sodno prakso se lahko zgoraj navedeni elementi upoštevajo v različnem obsegu, in sicer glede na posebnosti obravnavane zadeve. To pomeni, da Komisiji ni treba upoštevati vseh zgornjih elementov, kar potrjuje uporaba izraza „se lahko upoštevajo“ ([189]) in to, da med temi elementi ni hierarhije. Komisija v zadevnem primeru zlasti meni, da bi bilo treba pri presoji gospodarske kontinuitete upoštevati posebno naravo transakcije med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo SNS, in sicer privatizacije javne družbe s postopkom za oddajo javnega naročila za sklenitev dvanajstletne pogodbe o opravljanju javne službe, skupaj s sredstvi,potrebnimi za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, določenih v tej pogodbi. Družba Siremar pod izredno upravo še vedno obstaja kot ločen subjekt, vendar ne opravlja nobenih poslovnih dejavnosti in je še naprej v stečajnem postopku, katerega glavni namen je poplačilo upnikov in dokončanje likvidacije.

(521) Da bi Komisija odločila, ali obstaja gospodarska kontinuiteta med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo SNS, in torej ugotovila, ali bi slednja morala biti odgovorna tudi za povrnitev nezdružljive pomoči, ki je bila dodeljena prvi, je prej navedene kazalnike uporabila za posebne okoliščine v obravnavani zadevi.

11.1 **Obseg prenosa**

(522) Ta kazalnik se nanaša na obseg prenosa obstoječih sredstev in obveznosti, vključno s pogodbenimi razmerji z zaposlenimi in dobavitelji, z družbe Siremar (pozneje pod izredno upravo) na družbo SNS. Najprej je treba opozoriti, da ni bila prenesena nobena od obstoječih obveznosti: zanje je ostala v celoti odgovorna družba Siremar pod izredno upravo, kar še vedno velja ob sprejetju tega sklepa. S prenosom so bile odpisane vse terjatve do prenesenih sredstev, kot so hipoteke, zasegi in prednostne pravice.

(523) V zvezi s sredstvi Komisija tudi najprej ugotavlja, da je postopek prodaje poslovne veje družbe Siremar sledil neuspelemu poskusu privatizacije družbe Tirrenia di Navigazione v celoti, skupaj z vsemi njenimi sredstvi in obveznostmi in vključno z njenim takratnim odvisnim podjetjem Siremar. Drugi, uspešen poskus privatizacije

([187]) Sodba Sodišča z dne 21. marca 1991 v zadevi C-303/88, Italija/Komisija, EU:C:1991:136.
([188]) Sodba Splošnega sodišča z dne 24. septembra 2019 v zadevi T-121/15, Fortischem a.s./Komisija, EU:T:2019:684, točka 208.
([189]) Sodba Splošnega sodišča z dne 28. marca 2012 v zadevi T-123/09, Ryanair/Komisija, EU:T:2012:164, točka 156.

poslovne veje družbe Siremar je vključeval blagovno znamko Siremar ([190]), sredstva, ki so se štela za potrebna za izvajanje obveznosti javne službe, naložene družbi Siremar, in povezana pogodbena razmerja z dobavitelji, torej je bil njihov obseg v primerjavi s prvim poskusom drugačen in manjši (npr. približno 45 % v smislu števila ladij). Sredstva, ki so pripadala družbi Siremar pod izredno upravo in se niso štela za potrebna za izvajanje obveznosti javne službe, so bila prodana ločeno, z različnimi in nepovezanimi razpisnimi postopki, vključevala pa so hitro ladjo Guizzo.

(524) Nazadnje, Komisija tudi ugotavlja, da v zvezi z delovno silo ni bilo prenosa pogodb o zaposlitvi z družbe Siremar pod izredno upravo na družbo CdI in pozneje družbo SNS. V členu 2112 italijanskega civilnega zakonika je dejansko določeno, da se v primeru prenosa poslovnega subjekta pogodbe o zaposlitvi pri kupcu nadaljujejo in da vsak zaposleni ohrani vse pravice, ki iz nje izhajajo. Vendar se v skladu z zakonskim odlokom št. 270/1999 ta običajna ureditev ne uporablja za prenos poslovne veje družbe, ki je v postopku izredne uprave in opravlja osnovne javne storitve. Nasprotno, novi lastnik mora prevzeti osebje, potrebno za opravljanje storitve, in se dve leti vzdržati kolektivnega odpuščanja (glej uvodno izjavo 195). Komisija ugotavlja, da čeprav bi splošno pravilo zagotovilo jasno kontinuiteto delovne sile družbe Siremar pod izredno upravo z družbo SNS prek družbe CdI, je ta izjema družbi Siremar pod izredno upravo dejansko omogočila, da prekine vse pogodbe s svojimi zaposlenimi. Nato sta družba CdI in pozneje družba SNS zaposlenim, ki so dejansko sodelovali pri izvajanju obveznosti javne službe, ponudili nove pogodbe.

(525) Obveznost ohranjanja števila zaposlenih je bila določena s splošnim zakonom, ki ga italijanski organi pri pripravi postopka prodaje niso smeli zanemariti. Vendar Komisija ugotavlja, da je tudi brez te pravne obveznosti v pomorskem prometu potrebno obvezno minimalno število zaposlenih za upravljanje ladij, z zelo specifičnim naborom spretnosti, določenih v preglednicah s številom članov posadke (glej uvodno izjavo 210). Družba CdI in pozneje družba SNS bi dejansko morali v obravnavanem primeru po tem, ko ji je bila dodeljena nova pogodba, v kratkem časovnem okviru zaposliti približno 500 zaposlenih, da bi izpolnila svoje obveznosti. Zato je zelo verjetno, da bi družba SNS zaposlila večino zaposlenih družbe Siremar pod izredno upravo, tudi če ji ne bi bilo treba zagotoviti pogodb o zaposlitvi, in sicer zaradi smotrnosti in zmanjšanja stroškov zaposlovanja.

(526) Ob upoštevanju tega Komisija ugotavlja, da čeprav je dejansko obstajala kontinuiteta delovne sile, je bila ta kontinuiteta posledica dejanskih okoliščin zadeve (tj. obsega prenosa) in je izhajala iz splošno veljavnega delovnega prava. Po drugi strani pa so se na družbo SNS prenesla skoraj vsa sredstva družbe Siremar pod izredno upravo in nobena njena obveznost. Kar zadeva obseg prenosa, Komisija na splošno meni, da obstajajo znaki gospodarske kontinuitete med temi družbami.

11.2 **Cena prenosa**

(527) V skladu z ustaljeno sodno prakso bi bil tudi prenos sredstev po ceni, ki je nižja od tržne, kazalnik gospodarske kontinuitete med likvidirano družbo, ki bi morala vrniti pomoč državi, in novoustanovljeno družbo. Komisija v tej zadevi ugotavlja, da so bila sredstva prenesena na podlagi postopka za oddajo javnega naročila, ki je bil dovolj odprt, pregleden in nediskriminatoren, da se je lahko dosegla tržna cena, kot je opisano v oddelku 8.1.3.4. Ni dokazov, da je prodaja sredstev na podlagi razpisa skupaj z javnim naročilom storitev negativno vplivala na rezultat razpisa. Nasprotno, Italija je dokazala, da so se v primeru organizacije ločenih postopkov za oddajo javnega naročila za nekatere druge ladje družb Tirrenia in Siremar te ladje lahko prodale le po odpadni vrednosti. Pogoji, ki jih je moral upoštevati kupec, na primer zahteva, da se dve leti ohranijo delovna mesta, pravzaprav niso znižali cene, kot je bilo ugotovljeno v poročilu družbe Ecorys (glej uvodno izjavo 121). Poleg tega je bila cena, ki jo je na koncu plačala družba SNS, tj. 55,1 milijona EUR, višja od najnižje cene, ki jo je v neodvisni strokovni oceni določila banka Banca Profilo, tj. 55 milijonov EUR, družba SNS pa mora plačati 1,5-odstotne letne obresti na dva odložena obroka po 9 milijonov EUR. Poleg tega je bila, kot je poudarjeno v uvodni izjavi 122, v času prenosa poslovne veje na družbo SNS tržna vrednost v drugem poročilu družbe Ecorys na podlagi metode vrednotenja lastniškega kapitala ocenjena na precej nižjo vrednost, in sicer na 39,9 milijona EUR. Nazadnje, Komisija ugotavlja, da številni pozivi k izboljšanju ponudb v postopku za zbiranje ponudb (glej uvodne izjave 79 do 100) jasno kažejo, da je med družbama CdI in SNS obstajala konkurenčna dinamika, in čeprav je bila družba CdI na koncu izključena iz postopka, je bila ta v času, ko je bila prvič pripravljena uspešna ponudba družbe SNS, še vedno aktiven ponudnik v postopku. V skladu z ustaljeno sodno prakso je mogoče domnevati, da je, če javni organ namerava prodati podjetje v okviru odprtega, preglednega in brezpogojnega razpisnega

([190]) Vendar, kot je opisano v opombi 41, družba SNS trenutno ponuja svoje storitve izključno kot družba Caronte & Tourist ali kot družba Liberty Lines in ne samostojno (glej na primer spletno mesto družbe Siremar http://siremar.it/, ki obiskovalca takoj usmeri na eno od spletnih mest teh dveh družb).

postopka, tržna cena enaka najvišji zavezujoči in kredibilni prejeti ponudbi. Poleg tega v skladu z ustaljeno sodno prakso ta ugotovitev ni vprašljiva niti zaradi nezakonitih pogojev navedenega postopka, če se zaradi teh pogojev ni znižal znesek te ponudbe ([191]).

(528) Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da okoliščine prenosa izključujejo prenos morebitne gospodarske prednosti, ki jo je imela družba Siremar pod izredno upravo, na družbo SNS. Zato cene prenosa v tej zadevi ni mogoče šteti za kazalnik gospodarske kontinuitete.

11.3 **Identiteta lastnikov**

(529) Če prenos sredstev poteka med dvema povezanima subjektoma, je to znak, da je morda namen prenosa izogniti se obveznosti vračila pomoči, ki je bila s sklepom Komisije opredeljena kot nezakonita in nezdružljiva. Komisija v tej zadevi ugotavlja, da med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo SNS ni bilo in še vedno ni nobene povezave. Družba Siremar je bila javna družba, ki je bila pravzaprav v celoti v lasti ministrstva za gospodarstvo (glej uvodno izjavo 22). Družba SNS je zasebna družba, ki je v 50-odstotni lasti družbe Ustica Lines S.p.A. in 50-odstotni lasti družbe Caronte & Tourist S.p.A. Komisija torej ugotavlja, da družba Siremar pod izredno upravo ni mogla nadzirati družbe SNS ali obratno.

(530) Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da tudi glede na merilo identitete delničarjev v tem primeru ni gospodarske kontinuitete.

11.4 **Čas prenosa**

(531) Če so bila sredstva prenesena po sprejetju sklepa Komisije, v katerem je izrazila dvome o združljivosti že dodeljene pomoči, je to še en kazalnik, da je bil tak prenos morda izveden z namenom izogibanja nalogu za vračilo. Komisija v obravnavani zadevi ugotavlja, da je bil razpis za prijavo interesa objavljen 4. oktobra 2010, družba SNS pa je zavezujočo ponudbo predložila 23. maja 2011. Komisija je odločitev o začetku uradne preiskave med drugim o privatizaciji poslovne veje družbe Siremar sprejela nekaj mesecev pozneje, in sicer 5. oktobra 2011. Družba CdI je nato 20. oktobra 2011 podpisala prodajno pogodbo na podlagi svoje zadnje ponudbe, ki jo je predložila 13. oktobra 2011. Prenos je bil dokončan šele 30. julija 2012 zaradi pravnih ugovorov zoper dodelitev poslovne veje in nove pogodbe družbi CdI. Komisija je nato 7. novembra 2012 razširila obseg uradne preiskave, in sicer med drugim na novo pogodbo, ki jo je podpisala družba CdI. Poslovna veja je bila nazadnje po sodnih postopkih, opisanih v oddelku 2.3.3.2, aprila 2016 dodeljena družbi SNS.

(532) Glede na navedeno Komisija meni, da tudi če je bil prenos na družbo SNS izveden po sprejetju sklepov iz let 2011 in 2012, ko je družba SNS pripravila in predložila zavezujočo ponudbo, tj. maja 2011, niti družba SNS niti družba Siremar pod izredno upravo nista mogli biti seznanjeni s tem, da bo Komisija nekaj mesecev pozneje začela uradno preiskavo. Zdi se zelo malo verjetno, da bi katera koli stran že poznala vsebino sklepov iz let 2011 in 2012, ocenila tveganja, ki jih prinašata, in se odločila za prenos sredstev, da bi preiskava postala brezpredmetna.

(533) Komisija dodatno ugotavlja, da je Italija precej vnaprej obvestila Komisijo, da namerava prodati poslovno vejo družbe Siremar v svežnju z novo pogodbo, in sicer v okviru razprav s Komisijo glede izvajanja uredbe o pomorski kabotaži (glej tudi oddelek 2.4). Italija je zaradi pravne varnosti priglasila tudi osnutek nove pogodbe (glej uvodno izjavo 9). To je še en dokaz, da Italija z organizacijo prenosa poslovne veje in pooblastitve na podlagi nove pogodbe na način, ki je opisan in ocenjen v oddelku 8.1.3, ni nameravala zaobiti morebitnega prihodnjega naloga za vračilo.

(534) Glede na navedeno Komisija meni, da tudi če je bil prenos na družbo SNS izveden po sprejetju sklepov iz let 2011 in 2012, ob upoštevanju pravkar opisanih posebnih okoliščin in zlasti dolgotrajnega sodnega postopka proti prvi dodelitvi poslovne veje družbi CdI časovni potek dogodkov kaže, da v tem primeru ni gospodarske kontinuitete.

11.5 **Ekonomski razlogi za prenos**

(535) Ta kazalnik je povezan z nameni, ki sta jih strani imeli v zvezi s prenosom sredstev, in z ekonomskimi razlogi za prenos ob upoštevanju prihodnjega poslovanja družbe, ki bo upravljala ta sredstva. V zvezi s tem Komisija najprej ugotavlja, da je bil po eni strani namen italijanskih organov izpolniti obveznost glede liberalizacije sektorja pomorskega prometa, kot je določena v uredbi o pomorski kabotaži, in sicer s privatizacijo glavnega javnega gospodarskega subjekta v sektorju, tj. skupine Tirrenia, vključno z družbo Siremar, in s pooblastitvijo prevzemne družbe za izvajanje obveznosti javne službe. Čeprav navedena uredba tega ne zahteva, je bil ta prenos sredstev in nadomestila za javne storitve dejansko ena od možnosti, ki jih je Italija imela na voljo za izvedbo navedene

([191]) Glej sodbo Sodišča z dne 24. oktobra 2013 v združenih zadevah C-214/12 P, C-215/12 P in C-223/12 P, Land Burgenland/Komisija, EU:C:2013:682, točki 94 in 96.

liberalizacije (glej uvodno izjavo 136), v teh okoliščinah pa je bila to tudi optimalna možnost v smislu prodajne cene sredstev v primerjavi z uporabo dveh ločenih postopkov (glej uvodno izjavo 393). Po drugi strani pa je nameravala družba SNS opravljati storitev na poteh, zajetih v obveznosti javne službe, učinkoviteje kot družba Siremar (pozneje pod izredno upravo) in s tem ustvariti dobiček.

(536) Obseg dejavnosti, tj. opravljanje pomorskih storitev do nekaterih sicilijanskih otokov in med njimi v skladu s posebnimi obveznostmi javne službe, kar zadeva pogostost, prevoznine in značilnosti plovil, ostaja v bistvu enak.

(537) Komisija glede prihodnjega poslovanja družbe ugotavlja, da čeprav družba SNS zagotavlja enake ali zelo podobne povezave in pogostost kot družba Siremar, je to logična posledica stalne potrebe po opravljanju resničnih storitev splošnega gospodarskega pomena, kot je določeno v novi pogodbi. Povedano drugače, neprekinjenost javne storitve se ne sme zamenjevati z gospodarsko kontinuiteto na podlagi pravil o državni pomoči. Komisija dejansko meni, da Italija ne bi mogla samovoljno spremeniti obsega javnih storitev, ki jih zagotavlja družba SNS, ne da bi s tem izničila dejanski namen nove pogodbe, tj. (i) zagotoviti ozemeljsko kontinuiteto med celino in otoki ter (ii) prispevati h gospodarskemu razvoju zadevnih otokov.

(538) Komisija tudi ugotavlja, da se pogoji, v skladu s katerimi mora družba SNS vsakodnevno izvajati obveznosti javne službe, razlikujejo od tistih, ki so veljali do vključno leta 2009. Znesek nadomestila je določen na podlagi povsem drugačnega mehanizma, pri katerem mora gospodarski subjekt delovati učinkovito. Poleg tega ni nobenega jamstva, da bodo stroški v celoti kriti, in ker je znesek nominalnega nadomestila določen za več let (torej se realno zmanjšuje), družba SNS dejansko ni imela druge možnosti, kot da prenovi poslovno strategijo, ki jo je uporabljala družba Siremar. Ta je v svoji celotni dolgi zgodovini v skupini Tirrenia vedno in stalno opravljala storitve v okviru javne službe, brez kakršne koli strategije za doseganje vzdržne dobičkonosnosti, medtem ko je bila družba Siremar pod izredno upravo preprosto usmerjena le v prenehanje družbe v skladu s predpisi, hkrati pa je želela zagotoviti neprekinjenost javne storitve do prenosa lastništva na družbo CdI in pozneje na družbo SNS na podlagi postopka za oddajo javnega naročila.

(539) Komisija dejansko ugotavlja, da je družba SNS v svojem prvem poslovnem načrtu, ki je zajemal obdobje 2011–2022 in je bil pripravljen maja 2011, določila, da bo povečala učinkovitost flote v smislu vzdrževanja, zavarovanja in stroškov goriva, izboljšala spletno prodajo, prihranila pri stroških dela z novimi pogodbami o zaposlitvi in zmanjšala stroške s sklenitvijo novih pogodb z dobavitelji. V svojem drugem poslovnem načrtu, ki zajema obdobje 2016–2027 in je bil pripravljen februarja 2016, je družba SNS posodobila svoje finančne napovedi in predpostavke na podlagi podatkov družbe CdI, spremenila dodelitev nekaterih ladij na različne poti, zlasti kar zadeva izključno potniške storitve, ter spremenila nekatere predpostavke glede stroškov osebja in amortizacije ([192]). Nazadnje, družba SNS je od 1. septembra 2016 dejansko razdelila svoje poslovanje na trajektne in potniške storitve, jih dodelila družbama Caronte & Tourist in Liberty Lines ter sorazmerno prenesla svoja sredstva. Komisija ugotavlja, da je to ključna razlika v opravljanju javnih storitev med družbama SNS in Siremar pod izredno upravo.

(540) Zato je družba SNS svoje obveznosti javne službe izvajala pod drugačnimi pogoji poslovanja kot družba Siremar pod izredno upravo, in sicer na podlagi lastne poslovne strategije. Italijanski organi od družbe SNS pravzaprav niso zahtevali, da bi morala upoštevati poseben poslovni model ali ohraniti določen obseg dejavnosti, razen tistih, določenih v novi pogodbi, ali da bi morala prevzeti določena sredstva ali zaposlene, ki niso bili neločljivo povezani z izvajanjem obveznosti javne službe, kot so opredeljene v novi pogodbi. V zvezi s tem je družba SNS lahko prosto in po svoji presoji spreminjala način poslovanja (in še vedno lahko).

(541) Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da so si obveznosti javne službe v smislu poti in pogostosti sicer neizogibno podobne, saj so odziv na podobne potrebe po javni storitvi, pogoji za njihovo izvajanje in poslovna strategija, na kateri to izvajanje temelji, pa se razlikujejo. Ta dejanska podobnost dejavnosti, ki se je opravljala, je pravzaprav izhajala iz zelo specifičnih okoliščin zadeve, zmanjšale pa so jo različne finančne omejitve v zvezi s poslovanjem družbe SNS. Kar zadeva ekonomske razloge za transakcijo, Komisija na splošno meni, da v tem primeru obstajajo nekateri znaki obstoja gospodarske kontinuitete.

11.6 **Sklepna ugotovitev glede gospodarske kontinuitete med družbo Siremar pod izredno upravo in družbo SNS**

(542) Na podlagi navedenega Komisija ugotavlja, da cena in čas prenosa ter identiteta lastnikov ne kažejo na gospodarsko kontinuiteto. Čeprav obseg transakcije in ekonomski razlogi zanjo vsebujejo nekatere elemente, ki kažejo na to, da bi lahko obstajala gospodarska kontinuiteta, Komisija za navedena merila ugotavlja, da vsi elementi

([192]) Poslovni načrt za obdobje 2016–2027 ni vključeval pogostosti na linijah (glej uvodno izjavo 123). Prav tako ni vključeval glavnih strateških „gonil“ poslovnega načrta, ki so bila vključena v načrt za obdobje 2011–2022: nove pogodbe o zaposlitvi za vse zaposlene, spletna prodaja, učinkovita poraba goriva, operativna učinkovitost.

morebitne kontinuitete izhajajo iz zelo posebnih okoliščin te transakcije, tj. iz združitve prenosa sredstev in javnega naročila storitev v en sam postopek, obsega transakcije in na splošno veljavnega delovnega prava. Predvsem nič ne kaže na izogibanje obveznosti vračila pomoči. Ob upoštevanju navedenega Komisija ugotavlja, da v celoti gledano med družbo Siremar in družbo SNS ni gospodarske kontinuitete. To tudi pomeni, da se obveznost vračila nezakonite in nezdružljive državne pomoči, ki je bila dodeljena družbi Siremar, ne prenese na družbo SNS –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Nadomestilo, dodeljeno družbi Siremar, in prednostni privez, dodeljen za opravljanje pomorskih storitev na podlagi prvotne pogodbe, kot je bila podaljšana za obdobje od 1. januarja 2009 do 30. julija 2012, pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Italija je pomoč, razen državne pomoči za opravljanje storitev na poteh D1 (Trapani–Pantelleria), D4 (Porto Empedocle–Linosa–Lampedusa), D5 (Palermo–Ustica) in ALD/1 (Palermo–Ustica), dodelila nezakonito v nasprotju s členom 108(3) PDEU.

2. Pomoč iz odstavka 1 tega člena je združljiva z notranjim trgom.

Člen 2

1. Podaljšanje pomoči za reševanje za obdobje od 28. avgusta 2011 do 18. septembra 2012 pomeni državno pomoč družbi Siremar v smislu člena 107(1) PDEU. Italija je državno pomoč dodelila nezakonito v nasprotju s členom 108(3) PDEU.

2. Pomoč iz odstavka 1 tega člena v višini 15 121 838,33 EUR ni združljiva z notranjim trgom.

Člen 3

1. Oprostitev posrednih davkov na prenos poslovne veje družbe Siremar na družbo SNS pomeni državno pomoč družbi Siremar v smislu člena 107(1) PDEU. Italija je državno pomoč dodelila nezakonito v nasprotju s členom 108(3) PDEU.

2. Plačilo fiksne pristojbine, ki jo je družba SNS plačala za vpis pogodbe o nakupu poslovne veje družbe Siremar v skladu z zakonom iz leta 2010, namesto pristojbine, ki se običajno plača v skladu z nacionalnim pravom, pomeni državno pomoč družbi SNS v smislu člena 107(1) PDEU. Italija je državno pomoč dodelila nezakonito v nasprotju s členom 108(3) PDEU.

3. Oprostitev davka od dohodkov pravnih oseb od prodaje poslovne veje družbe Siremar družbi SNS pomeni državno pomoč družbi Siremar v smislu člena 107(1) PDEU. Italija je državno pomoč dodelila nezakonito v nasprotju s členom 108(3) PDEU.

4. Pomoč iz odstavkov 1, 2 in 3 tega člena ni združljiva z notranjim trgom.

5. Ob sprejetju tega sklepa Italija še ni izplačala pomoči iz odstavka 3 tega člena.

Člen 4

1. Dodelitev nove pogodbe za obdobje od 11. aprila 2016 do 11. aprila 2028 v svežnju s poslovno vejo družbe Siremar in prednostnim privezom družbi SNS ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.

2. Možnost uporabe sredstev sklada za premalo izkoriščena območja za kritje likvidnostnih potreb, kot je določena z zakonom iz leta 2010, ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.

3. Družba Siremar ni izkoristila možnosti začasne uporabe finančnih sredstev, ki so že bila dodeljena za nadgradnjo in posodobitev flote, za pokritje nujnih likvidnostnih potreb, kot je določeno z zakonom iz leta 2010. Zato ta ukrep ne pomeni državne pomoči družbi Siremar v smislu člena 107(1) PDEU.

Člen 5

1. Italija od upravičenk izterja nezdružljivo pomoč iz členov 2 in 3, če je bila izplačana.

2. Zneskom, ki jih je treba vrniti, se prištejejo obresti za obdobje od datuma, ko so bili dani na voljo upravičenki, do datuma njihovega dejanskega vračila.

3. Obresti se izračunajo na podlagi obrestnoobrestnega računa v skladu s poglavjem V Uredbe (ES) št. 794/2004 in Uredbo (ES) št. 271/2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004.

4. Na podlagi razpoložljivih informacij Komisija priznava, da je upravičenka že vrnila glavnico pomoči iz člena 2 in del obresti za vračilo pomoči.

5. Italija prekliče vsa neizvedena plačila pomoči iz odstavka 2 člena 3 z začetkom veljavnosti na datum sprejetja tega sklepa.

Člen 6

1. Vračilo pomoči iz člena 5 se izvede takoj in učinkovito.

2. Italija zagotovi izvršitev tega sklepa v štirih mesecih od datuma uradnega obvestila o tem sklepu.

Člen 7

1. Italija v dveh mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu Komisiji predloži naslednje informacije:

— skupni znesek (glavnica in obresti vračila), ki ga je treba izterjati od upravičenk,

— podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za izvajanje tega sklepa,

— dokumente, ki dokazujejo, da je bilo upravičenkam odrejeno vračilo pomoči.

2. Italija obvešča Komisijo o napredku pri sprejemanju nacionalnih ukrepov za izvajanje tega sklepa, dokler vračilo pomoči iz člena 6 ne bo končano. Na zahtevo Komisije takoj predloži informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za izvajanje tega sklepa. Predloži tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih za vračilo, ki so jih upravičenke že vrnile.

Člen 8

Ta sklep je naslovljen na Italijansko republiko.

Komisija lahko zneske pomoči in obresti za vračilo, izterjane z izvajanjem tega sklepa, objavi brez poseganja v člen 30 Uredbe Sveta (EU) 2015/1589.

V Bruslju, 17. junija 2021

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
izvršna podpredsednica